

Ричард Роџерс

Живот Исуса Христа

Студија о животу и учењу Исуса Христа

Треће прегледано издање

Ова књига је поклон Источноевропске мисије
(Eastern European Mission) [www.eemeurope.org]
захваљујући даровима верника широм света.

Ова књига није на продају.

2018.

Richard Rogers, Life of Christ: A Survey of the Life and Teachings of Jesus
Copyright © 2002 Sunset Institute Press

Издавачка права за ово издање: © 2015 Eastern European Mission

Издавач: ИКОНОС, ПП 37, 11060 Београд

За издавача: Драшко Ђеновић

Уредник: Биљана Долић

Преводац: др Бранко Бјелајац

Лектор: ма Љиљана Дукић

Дизајн корица: Ивана Перошевић

Техничка припрема: Скот Хејс

Штампа: EuroDream, Нова Пазова

Тираж: 2.000 ком.

ISBN: 978-86-83661-48-0

У овој књизи коришћена је Студијска библија, издање Библијске лиге
2008: Стари завет у преводу Ђуре Даничића, ревидирани Нови завет у
преводу др Димитрија Стефановића.

CIP - Каталогизација у публикацији - Народна библиотека Србије, Београд
27-246-277
27-312

РОЦЕРС, Ричард, 1936-2000

Живот Исуса Христа : студија о животу и учењу Исуса Христа / Ричард
Роцерс ; [преводац Бранко Бјелајац]. - 3. прегледано изд. - Београд :
Иконос, 2018 (Нова Пазова : Euro Dream). - 271 стр., [4] стр. с таблама ; 20 cm

Превод дела: Life of Christ / Richard Rogers. - Тираж 2.000. - Биографија
Ричарда Роцерса: стр. 271.

ISBN 978-86-83661-48-0

а) Исус Христос б) Свето писмо. Нови завет - Тумачења

COBISS.SR-ID 268052748

САДРЖАЈ

1. Увод у живот и учење Исуса Христа.....	5
2. Период припреме.....	16
3. Период установљења (1).....	26
4. Период установљења (2).....	37
5. Рана галилејска служба (1).....	48
6. Рана галилејска служба (2).....	61
7. Каснија галилејска служба (1).....	72
8. Каснија галилејска служба (2).....	84
9. Период одмора.....	96
10. Период службе у Јудеји.....	107
11. Период у Переји (1).....	119
12. Период у Переји (2).....	130
13. Период страдања (1).....	142
14. Период страдања (2) – Дан полемике.....	153
15. Период страдања (3).....	164
16. Период страдања (4).....	174
17. Период страдања (5).....	186
18. Период страдања (6).....	197
19. Период страдања (7).....	208
20. Период страдања (8).....	218
21. Период страдања (9).....	228
22. Период страдања (10).....	238
23. Период страдања (11).....	249
24. Период страдања (12).....	260
Биографија Ричарда Роцера.....	271
Палестина у Христово време.....	273
Исус у Галилеји.....	274
Јерусалим у Христово време.....	275
Васкрсење и вазнесење Исуса Христа.....	276

Увод у живот и учење Исуса Христа

Исус Христ је кључна личност историје. Снагу ове чињенице видимо у томе како човечанство користи календар када говори о свом постојању. Све време мери се од Христовог наводног рођендана, који је иначе померен унапред од четири до шест година од стварног догађаја. Све се датира или пре Христа (пре нове ере) или по Христовом рођењу (нове ере). Која год година била, то је одређени број година пре или после његовог рођења. Ово рачунање времена користе чак и нације које не познају Исуса. И оне своје време мере према Христовом рођењу. А за оне који у Христа верују, од самог почетка хришћанског пута на који су ступили, од изузетне важности је да имају активно знање о Христовом животу и учењу. У наредна 24 поглавља понудићемо вам уводна сазнања о Христу кроз поглед на његов живот.

Старозаветна пророштва која се тичу Исуса Христа

Исусов живот се, заправо, може проучавати на основу Старога завета. Старозаветна пророштва која се тичу његовог живота толико су детаљна да су попут самих извештаја у Еванђељима. Стотинама година, а у неким случајевима и хиљаду година пре него што је ходао земљом, Исусов живот је био описан до детаља. У Старом завету о њему постоји око 1.500 пророштва. Ови описи су значајни за проучавање како бисмо видели њихово испуњење у Новом завету, тако да наша вера може да почива на њима, успостављена и

осигурана у надахнућу Светога писма и у божанству Господа Исуса Христа.

Исаија је пророковао о Христу 750 година пре његовог рођења. У Исаији 7,14 каже се да ће Месију родити девица. У приближно исто време када је Исаија пророковао раније наведено, Михеј је пророковао (Михеј 5,2) да ће се Исус родити у једном малом и небитном граду – у Витлејему Ефрати. Данило у 2,44 каже да ће се Исус родити у доба Римског царства. Ово Данилово пророштво настало је 600 година пре Христа. Око 400 година пре него што је Христ рођен, Малахија је изјавио да ће Исус доћи још док храм буде стајао, као и да ће доћи у свој Храм изненада, без објашњења, како би га осудио, записано је у Малахији 3,2. Он је то учинио два пута током свог живота. Исаија 40,3.4 пророкује да ће пре њега претеча, Јован Крститељ, доћи у пустињу да припреми пут Господњи, да се у пустоши поравна стаза нашем Господу. У Књизи поновљених закона – Петој књизи Мојсијевој 18,15-19, више од хиљаду година пре Исусовог рођења, Мојсију је речено да ће Бог подићи пророка као што је он. Тај пророк неће бити као други пророци, који су своје речи добили у визијама и сновима, већ ће Бог са њим говорити лицем у лице. У Делима апостолским 3,11-26 каже се да је то био Исус.

Исаија 61,1.2 говори о томе да ће Исус доћи да проповеда радосну вест сиромашнима (добре гласе кроткима). Он ће дати вид слепима и ослободити сужње из тамница. У Исаији 6,9.10 говори се да, када Христ буде дошао да проповеда, њега ће одбацити већина оних који буду чули његову реч. А у Исаији 9,1.2 пророкује се да ће велики део своје службе учинити у Галилеји незнабожачкој. У Исаији 53,4 каже се да ће Исус доћи да чини исцељења. У Исаији 35,5.6 каже се да ће доћи да чини чуда међу нама. Исаија је пророковао о Исусу

много пута, а сва ова пророштва објављена су 750 година пре него што их је Исус испунио.

У Псалму 69,9 Давид каже да ће Исус доћи да очисти храм, и он је то учинио два пута. У Захарији 9,9 каже се да ће Исус ући у Јерусалим јашући на младом магарету. У Исаји 53,2.3 каже се да ће, када дође, бити презрен и одбачен од људи. У Псалму 2,1.2 пророковано је да ће народи и племена, цареви и кнезови да се побуне против њега, и управо се то догодило када су Јевреји и Римљани ковали заверу против Исуса и планирали да га уморе на Голготи. У Псалму 41,9 пророковано је да Он неће бити издат од непријатеља, већ од онога са којим је ломио хлеб за столом. У Захарији 11,12 видимо да ће га продати за тридесет сребрника. У следећем стиху, у Захарији 11,13 видимо да ће за тај новац да буде купљена лончарева њива, да буде гробље сиромасима. Занимљиво је да је Бог знао 500 година унапред тачан износ новца који ће Јуда добити за издају Исуса, и како ће тај новац бити употребљен.

У Исаји 53,7 пророковано је да, када Христ буде оптужен, он ће остати нем пред својим тужитељима. У Исаји 52,14 каже се да ће бити тешко претучен („нагрђен у лицу мимо сваког човека“), тако да га ни пријатељи неће моћи препознати. У Псалму 22,16 пророковано је да ће његове руке и ноге бити прободене. Разапињање није био уобичајен начин на који су Римљани убијали своје непријатеље, али ће тако учинити у Исусовом случају. У Псалму 22,18 пише да су његову одећу поделили они који су га разапињали, још док је умирао. У Псалму 22,7.8.12.13 говори се да ће му се ругати они који су то гледали, и одмахивати главом, заједно са онима који су га запели. У Исаји 53,12 каже се да ће умрети окружен злочинцима, а управо се тако догодило јер је Исус умирао на крсту, а са његове леве и десне стране били су разапети злочинци. Псалам 34,20 говори о томе да ниједна од његових

костију неће бити сломљена. На обе стране, кости злочинаца биле су поломљене, али његове нису. У Захарији 12,10 каже се да ће му тело бити прободено после смрти, и Исусово тело је било прободено копљем са стране. У Исаији 53,9 пророковано је да ће Исус бити сахрањен са богатима, и био је сахрањен у гробу богате особе – Јосифа из Ариматеје. У Псалму 16,9.10 пророковано је да ће Исус бити васкрснут из мртвих, да смрт неће моћи да га задржи. У Псалму 16,11 и 68,18 каже се да ће се Он вазнети натраг на небо да седи Богу са десне стране. Псалам 110,1-3 пророкује да ће Христ бити узвишен са Очеве десне стране кроз сву вечност, као свештеник по реду Мелхиседековом.

Овде је набројано 30 појединачних пророштва о Христу, од његовог рођења, потом кроз његову службу до узвисивања са Очеве десне стране. Немогуће је да сва ова пророштва буду испуњена осим ако не постоји знање, предодређење, сврха, план, воља и моћ Божија. Библија, Свето писмо, је Реч Божија, а Исус је Божији Син. Исус Христ је Онај о коме говори Стари завет.

Типологија у Старом завету – личности

Не само да је провиђење у пророштвима, већ и у особама Старога завета које су приказане као типови (слике) Христа. Адам је приказан као тип Христа у Посланици Римљанима 5, јер је учинио једну ствар са универзалним исходом¹. Давид, у Језекиљу 37,24 описан је као тип (слика) Христа јер је био веран и праведан владар над свим Божијим домом. Мелхиседек, у Псалму 110 и Посланици Јеврејима 5 и 7, приказан је као тип Христа јер је на сцену дошао библијски, као свештеник и као цар, а тако је и отишао. Његово свештенство, односно царовање, виђено је као оно које заувек траје. Јона је био тип (слика) Христа зато што је провео три дана у утроби рибе, као што је и Исус провео три дана у срцу земље (Матеј

1. Кроз њега је дошла смрт на цео свет – прим. прев.

12,40). Мојсије је био тип Христа зато што је говорио са Господом Богом лицем у лице (Поновљени закон – 5. Мојсијева 12). Исус првосвештеник у Захарији 3,5 био је крунисан² као тип (слика) свештеника-цара који ће доћи. Зоровавел, јудејски управитељ у Агеју 2, добио је печатни прстен и за њега је речено да је био тип (слика) Месије који ће доћи.

Типологија у Старом завету – објекти

Објекти, ствари, у Старом завету су такође типови. Бронзана змија у коју су Израелци гледали како би били исцељени, заправо говори о Христу према Еванђељу по Јовану, у трећем поглављу. Мана која је падала са неба Израелцима као храна (Изразак – Друга Мојсијева 16) била је тип (слика) Христа према Јовану 6. Пасхално јагње из Изласка 12 било је Христова слика, према 1. Коринћанима 5. стена на Хориву из које су Израелци пили воду у Изласку 17 била је типологија Исуса који је жива вода (Јован 4). У 1. Коринћанима 3-4, храмовни застор који је делио народ од Божије присутности (Изразак 40), био је слика Исусовог тела (према Посланици Јеврејима 10). Јаковљеве лестве (Књига Постања – Прва Мојсијева 28) биле су типологија Исуса према Јовану 1. Све ово је зато што је Исус донео Радосну вест од Бога човеку, и што је тако стао за човека пред Богом. Барка која је спасла свет од зала света у Постању 7 била је слика Христовог васкрсења и нашег крштења у 1. Петровој 3,20.21. Исус је васкрснут; ми смо крштени и спасени од овог злог света. Стари завет припрема пут Христу у пророштвима и типологијама. Он је тај Месија о коме говори Стари завет.

Припрема Јована Крститеља за Исусов живот

Јован Крститељ је био претеча. Он је био тај који је припремао људе за Христов живот, и важно је да видимо како је то чинио.

2. У стиху стоји: „А онда су му они на главу ставили чисту капу и обукли га у чисту одећу, док је анђео ту стајао.“ – прим. прев.

Објава Јовановог рођења

Било је много догађаја који су обележили рођење Јована Крститеља. Објава о његовом рођењу дата је у Еванђељу³ по Луки 1,5-25. У Луки 1,5-7 каже се:

*У време Ирода, јудејског цара, био је неки свештеник
ио имену Захарија, од Авијиног племена. Његова
жена је била иореклом од Аронових кћери и звала
се Јелисавета. Обоје су били праведни пред Богом
и живели су ио свим заповестима и Господњим
наредбама без мане. Деце нису имали, јер је Јелисавета
била неплодна, и обоје су били већ стари.*

Обратите пажњу на њихов карактер; били су праведни и без мане. Њихова мука је била што нису имали деце па се Захаријино свештенство неће наставити породом. У Луки 1,8-20 видимо да је анђео посетио Захарију док је он службовао на Светом месту, у храму. Анђео му је, једноставним језиком, објавио да ће добити сина, и да ће тај син донети радост многим људима. Тај син ће бити велики пред Богом и биће испуњен Духом, још у мајчиној утроби. Захарије у то ипак није могао да поверује јер му је жена била неплодна, а они су већ покушавали да имају децу. Анђео му је онда рекао:

*Ти ћеш онемећти и нећеш моћи да говориш до онога
дана када ће се ти догодити, зато што ниси веровао
мојим речима, које ће се испуњити у своје право време
(Лука 1,20).*

У Луки 1,21.22 видимо да је Захарије изашао напоље и срео се са људима, али када су они покушали да поразговарају са њим није могао да им одговори. Закључили су да је занемео док је био у

3. Када се реч еванђеље пише малим словом онда се односи на поруку радосне вести, а када се пише великим словом онда се ради о једној од новозаветних књига – прим. прев.

Светињи у храму. У 1,23-25 каже се да се вратио својој жени и давао јој је знаке о томе шта је анђеоло говорио, вероватно пишћући. Она је то прихватила и њих двоје су зачели дете. Јелисавета и њен супруг су били благословени од стране Бога, не због своје праведности, већ зато што је требало приправити пут Исусу.

Објава Исусовог рођења

Значајне ствари се догађају и у Јелисаветином животу. Она је имала рођаку по имену Марија. Анђеоло дошао Марији (Лука 1,26-38) и рекао јој да ће и она имати дете. Поздравио је и рекао јој да је стекла милост у Бога. Марију су ове речи збуниле и уплашила се. Међутим, анђеоло је утешио када јој је рекао да ће наћи милост у Бога. Лука 1,30-38 то описује овако:

А анђеоло јој рече: Не бој се, Марија; јер си нашла милости у Бога. И, ето, зашћруднећеш и родићеш сина, и гаћеш му име Исус. Он ће бити велики човек, назваће се син Највишега, и гаће му Господ Бога пресћего његовога оца Давида. И вечно ће царовати у Јаковљевом дому, и његовом царствиу неће бити краја. А Марија уштиа анђела: Како ће то бити кад ја не знам за човека? А анђеоло одговори: Дух Свети доћи ће на тебе, и сила Највишега ће те осенисти. Зашћо ће се и светио деће шћио ће се родити, назвасти Син Божији. Јелисавета, твоја рођака, и она зашћрудне са сином у старости, и сад је у шестом месецу она коју су звали нерошћкињом. Јер Богу је све могуће. А Марија рече: Ја сам Господња слушћкиња; нека ми буде то твојим речима. И анђеоло оде од ње.

Анђеоло је рекао Марији да је нашла милост у Бога и да ће имати сина који ће бити следеће три ствари: Спаситељ свог народа, Син Бога највишега и цар Израела. Марија се није више плашила, али

је сумњала у то што је чула. Одговорила је: Како ће се то догодити када ја не знам за човека? Али, њене сумње су биле распршене када је чула шта јој је анђео одговорио. Анђео је рекао: сила није твоја, ни моја, већ Светога Духа. Ништа веће чудо није било за Марију да има дете без мушкарчевог учествовања, него што је Јелисавета затруднела у свом старијем добу. Анђео је онда нагласио чињеницу да Богу ништа није немогуће. Потом је то Марија признала у Луки 1,38 у овој великој изјави вере: *А Марија рече: Ја сам Господња слушкиња; нека ми буде њо њвојим речима. И анђео оде од ње.*

Маријина посета Јелисавети

Добити ово дете био је велики благослов, али је Марија морала да поднесе пуно срамоте у Назарету, јер је била трудна, а још увек неувата. У Луки 1,39 видимо да је Марија отишла у посету Јелисавети, и када је ушла у кућу и поздравила се са њом, Јован је одреаговао тако што је поскочио у мајчиној утроби. Као што је пророковано, био је испуњен Светим Духом још док је био у мајчиној утроби. У Луки 1,46-55 видимо да је Марија певала дивну химну у којој је Богу дала славу за себе и своју рођаку, за то што ће њих две имати децу која ће бити силно благословена и употребљена од Бога. Маријина посета Јелисавети потрајала је три дуга месеца. Могуће да је разлог био срам који би подносила да је била у Назарету, а могуће је и да су једноставно дуго разговарале о Божијем делу у својим животима. Марија није дочекала да проведе време са „пријатељицама младе“, деверушама, јер се за њу у Назарету није сматрало да је (још увек) девојка.

Јованово рођење

Рођење Јована Крститеља записано је у Луки 1,57-80:

Кад је Јелисавети дошло време да роди, она роди сина. И чуше њени суседи и родбина да јој је Господ показао велику милосћ, и радоваше се с њом. У осми дан

дођоше да обрежу дете, и назваху га, по имену његовој оца, Захарија. Али његова мајка рече: Не, нејо нека буде Јован. И рекоше јој: Никој нема у твојој родбини ко се тако зове. И дадоше знак његовом оцу да каже како би он хтео да му буде име. Он зајтражи таблицу и написа ово: Име му је Јован. И сви се зачудише. И одмах му се отворише уста и одреши његов језик, и говораше и прослављаше Бога. Сви њихови суседи се уљашисе и по свој јудејској земљи се говорило о свему овоме. Сви који су чули то, зајамили су и говорили шта ли ће бити од овог детета? Јер Господња рука беше с њим (1,57-66).

Свако је још од почетка знао да ће ово дете бити јединствено у израелској земљи. Знали су то због чуда Захаријеве мутавости а потом говорења, и зато што је Јелисавета родила дете у својим старим годинама.

Захарије је спевао захвалну песму у Луки 1,67-79. Ова песма има два дела или строфе. Први део је 1,67-75 или „Слава Господу“. Он је славио Господа у стиховима 68 и 70: *Слава Господу, Боју Израиловом, што нас је посетио и избавио свој народ... (као што је говорио кроз свете своје пророке од давних времена)...*

У 1,72-73 каже се да је Он дошао ... *да покаже милости нашим очевима и да се свети своја светиој завети, заклетве којом се заклео Авраму...* Каже се даље да је славио Господа зато што ће овај да обнови и сачува своје завете. Онда је славио Господа који је донео службу без страха ... *да ћемо моћи да му, избављени из немирних руку, без страха служимо...* (1,74) Слава Господу јер нас је откупио, јер држи своје завете а то нама омогућава да му служимо без страха.

У Луки 1,76-79 Захарије је пророковао у вези са Сином:

А ти дејше, назваћеш се пророк Највишеи; јер ћеш ићи пред Господом да му приредиш путеве, да његов народ поучиш да је спасење у опрошћењу њихових греха, због нежне милости (милостивој срца) нашега Бога, по коме ће нас посети Светлост с висине, да обасја оне који седе у тами и смртној сенци, да уједини наше ноге на пут мира.

Захарије је славио Господа пред својим сином због ствари које је Он учинио. Желео је да Јован схвати да ће бити пророк. О себи Јован није ништа говорио, али је о Исусу Христу говорио све што би му Бог дао да каже. Захарије је онда рекао свом сину Јовану да ће бити претеча. Претеча је био онај који је ишао испред другог и обезбеђивао да се уклоне све препреке. Он је такође припремао људе које је сретао да буду спремни за долазак Великог. Јован је чистио стазу од свих препрека које би могле да се нађу на Исусовом путу. Он је, исто тако, припремао срца јеврејске деце и њихових очева да буду спремни да чују Исусову поруку о покајању и спасењу. Захарија је рекао да ће Јован бити учитељ спасења, да ће доћи да проповеда покајање и крштење за опроштење греха. Јован ће проповедати веровање у долазећег Месију. Он није долазио само да припреми пут Исусу, већ и да људима каже да Месија и Спаситељ долази за њим.

Захарија је још рекао Јовану: „Сине, бићеш носилац светлости.“ Лука 1,78.79 каже: *...по коме ће нас посети Светлост с висине, да обасја оне који седе у тами и смртној сенци, да уједини наше ноге на пут мира.*

Људима који живе у тами потребна је само једна ствар: светлост. Није им потребан новац или храна док немају светлост. Јован је дошао да им да ту једну ствар која је неопходна за живот, да им да светлост. У Јовану 1,80 видимо да је Јован Крститељ почео да

сазрева: *А дете је расло и јачало у духу. И било је у њустини док се није јавно йоказало Израелу.*

Догађаји у вези са Јовановом службом

Јован је био умешан у Христов живот док још Исус није ни био рођен. Када је почео своју службу (Јован 3), Јован је учинио четири ствари. **Прво**, проповедао је и крштавао. Проповедао је о покајању од греха и о долазећем Месији у кога треба да верују. **Друго**, крштавао је за откупљење од греха (Марко 1 и Лука 3). **Треће**, прекоревало је фарисеје, садукее, војнике и порезнике, јер нису прихватили Исуса онако како је требало. **Четврто**, објаснио је и пророковао да он није био Месија и да после њега долази Онај коме није достојан ни да одрши ремење на обући. Онај који долази неће крштавати само у води већ и у Духу (спасавајући их) и ватри (судећи им).

Јован се онда сукобио са Иродом због тога што је овај живео са женом са којом није имао право да живи, па га је Ирод утамнично. Богу се није свидело то што је био утамничен, зато што је на тај начин био уклоњен са пута којим је ишао Месија. Ипак, он је припремио људе за Месију и за њега је сада дошло време да чини друге ствари, тако да Јованово утамничење није било против Божије воље. Понекад трагедије могу да имају добар исход. Оно што је започињало била је Христова служба.

Период припреме

Новозаветна Палестина

Географија и историја су важне науке које нам помажу да одредимо Исусово лично деловање на земљи на одговарајућем месту и окружењу. Исусов живот је географски и историјски позициониран на одредишту где је његова служба била веома успешна. Карта новозаветне Палестине има пет провинција.

Јудеја

Јужна регија на западној страни реке Јордан била је Јудеја, граничила се са Мртвим морем, реком Јордан, Медитеранским морем и Самаријом. У Јудеји се налазио Јерусалим, место у самом срцу јеврејске вере.

Самарија

Самарија се налази на западној страни реке Јордан, северно од Јудеје. Тамо су живели људи мешаног порекла и њих су Јевреји мрзели. У Другој књизи дневника видимо да је град Самарија пао у руке Асирском царству. Асирци су тамо оставили један број својих људи, и још неке које су пре тога освојили. Женидбама су се измешали и са Јеврејима. Тако је дошло до одређене врсте мешане религије у којој су Самарићани следили само Тору (првих пет књига Старога завета – пет Књига Мојсијевих). За своје потребе подигли су храм на планини Герасим тако да нису више силазили

до храма у Јерусалиму. Ово се види у Еванђељу по Јовану када Самарјанка пита Исуса да ли да се Богу моле на својој гори или да иду у Јерусалим у храм.

Галилеја

Северно од Самарије налазила се провинција Галилеја. Она се простирала од планине Кармил до планине Либан и од Галилејског језера до Медитеранског мора све до Феникије. Овде је Исус највише служио. У Галилеји се налази Витсаида, Хоразин, Кафарнаум, Кана и Назарет, место где је Исус одрастао. Ова провинција није имала тако снажну структуру као Јудеја, те људи нису били блиско повезани са фарисејском религијом као народ у Јудеји. Исус се родио и служио у покрајини која је била „либералнија“ од југа.

Переја

Са источне стране реке Јордана, на југу, налазила се Переја. Простирала се од реке Јордан све до пустиње, и од реке Арнон на југу (која је непосредно над Мртвим морем) до реке Пелас на северу (која је непосредно под Галилејским језером). Ова територија је била још либералнија и више попуњена незнабошцима (нејеврејима) него Галилеја и Јудеја. Овде је Исус побегао да пронађе уточиште.

Декапољ

Паралелно са Галилејским језером и простирући се на север ка Дамаску налазила се територија позната као Декапољ, односно Декаполис. „Дека“ значи десет а „полис“ градови на грчком. Данас тих десет градова не можемо прецизно да лоцирамо на карти, али се овде спомињу: Вет-шан, Гадара, Гераса, Рафана, Каната, Хипос, Дион, Пела, Рамот, Амон (још зван Филадельфија), и Дамаск. Ти градови су, у суштини, били незнабожачки. Овде је Исус хранио пет хиљада и четири хиљаде људи (Матеј 14,13-21 и 15,29-39). Био је лепо примљен у овим областима, могуће зато што нису били

легалистички настројени. Овде су, у суштини, били више лојални Риму него Јерусалиму. Ово је географија крајева где је Исус служио.

Политичка историја Палестине од 5. године пре Христа (п.н.е.) до 70. године по Христу (н.е.)

Политичко окружење у којем се Христ нашао исто тако је веома значајно. Цар Ирод Велики владао је у време када се Исус родио. Он је умро 5. године п.н.е. На основу тога можемо рећи да се Исус родио око 6. године п.н.е. Цар Ирод је био изузетно поносан и помпезан владар. До одређене мере био је и лојалан вазал Римског царства. Када су мудраци дошли да се распитају где ће се родити Месија, он их је упутио да се врате и јаве му где се налази будући цар, када га нађу. Рекао им је да жели да оде, да му се поклони, а заправо је желео да га убије. Пошто се мудраци нису вратили, Ирод је издао наредбу да се све невинне бебе у Назарету побију. Био је наслан и подао човек. Јосиф (Исусов отац) је морао да побегне са Маријом у Египат и тамо сачекају да Ирод умре како би се вратили у своју домовину.

Када је Ирод Велики умро успостављени су тетрарси од пете године п.н.е. Иродова четири сина владала су све до 41. године н.е, дуго још по Исусовој смрти. Архилеј (Ирод тетрарх), Иродов најстарији син, владао је Јудејом и Самаријом, двема најбогатијим провинцијама у целој области. Антипа, други син, владао је Галилејом и Перејом, где је живела углавном средња класа, врло добар народ да се њиме влада. Филип је владао источно од Галилејског језера, у Декапољу, где се налазила плодна обрадива земља. Иродов најмлађи син владао је између планине Хермон и Дамаска, све до краја провинције, у области коју су назвали Авилена. Овај син је убрзо изгубио било какве политичке циљеве за ту област, само је држао власт.

Ирод Агрипа, унук Ирода великог, владао је од 41. до 44. године н.е. Он је био пријатељ са римским царем Калигулом, који је био ментално нестабилна особа. Калигула је Ироду Агрипи дао читаву Палестину да њоме влада, као што је то некада било под Иродом Великим. Сва територија је поново била уједињена под једним човеком. Ово је тај Ирод који је наредио да се убије Јаков, који је утамничио Петра, и који је умро под Божијом осудом јер је на себе узео славу која припада Богу. Тада су Декапољ и Авилена на северу дати Ироду Агрипи Другом (који је тада имао седамнаест година) по одлуци римског цара Клаудија који је владао после Калигуле. Јудеја, Самарија, Галилеја и Переја, срце Палестине и једино место где је имало неке финансијске или политичке користи да се влада, тада је потпало под власт провинцијских гувернера, римских прокуратора. Ово је било у периоду од 44. до 70. године н.е.

Године 70. Јерусалим је уништен од стране оног истог Бога који га је и уздигао. Јерусалим је тада припојен нацији у Сирији и од тада надаље Израел је престао да постоји као народ у Божијем плану откупљења и спасења. Све ово одиграло се после Христовог живота, јер је Христ живео док су владали Ирод Велики, Архелај (Ирод тетрарх), Ирод Антипа и нешто мало током Филипове владавине. Међутим, за даље проучавање је то важна информација, нарочито због развоја у Исусовом животу и у животу цркве у таквом политичком окружењу.

Период припреме

За Исусов живот користи се подела на девет периода. Први је „Период припреме“, односно првих тридесет година од његовог рођења до крштења. Овај период наставља се „Периодом установљења“ који означава почетак његове службе. Потом следи „Рана галилејска служба“ у којој је Исус ишао околу као путујући проповедник који је имао мало следбеника али је започео да бива

познат. Потом следи „Каснија галилејска служба“ у којој је Исус одабрао и позвао дванаест апостола. Они су га свуда пратили и посматрали његов живот и учење. Пети период назива се „Периодом одмора“ јер се Исус тада повукао у област код Кесарије Филипове и у друге делове Декапоља како би могао да поучава своје следбенике понаособ. Потом следи „Служба у Јудеји“ у којој се Исус припремао да умре. Сишао је у Јудеју и отворено је изазвао фарисеје, писмознанце и садукее и тако себи призвао велике проблеме. Одатле је одбегао у „Службу у Переји“ где је проводио време са апостолима како би их припремио за своју смрт. Осми период називамо „Периодом страдања (патње)“. Овај период потрајао је само једну седмицу, када се Исус вратио у Јерусалим и током те седмице у граду је владао тотални метеж, осим у среду када је био са својим пријатељима. Овај период се завршио Голготом. Девети период Христовог живота је „Победа“. Христ је победио својим васкрсењем и вазнесењем, и био је победник у успостављању свог царства, цркве живог Бога. Припрема, Установљење – увођење у службу, Рана и Каснија служба у Галилеји, Повлачење, Служба у Јудеји, Служба у Переји, Патња и Победа – ово су периоди у Христовом животу.

Од рођења до крштења – 30 година

Период припреме трајао је тридесет година – од Исусовог рођења до крштења. Анђео је дошао да говори са Јосифом, Исусовим законитим оцем, у Матеју 1,18-25:

А рођење Исуса Христџа било је овако: Марија, мајџи њејова, била је вереница Јосифова; још док се нису били састџали, нађе се да је зачала од Духа Светџога. А Јосиф, њен муж, будући љраведан и не желећи да је јавно осрамоџи, смисли да је тајно оџијусти. Али, кад он џо џомисли, у сну му се јави анђео Госџодњи и

рече: Јосифе, сине Давидов, не бој се да узмеш Марију, своју жену; јер штио се у њој зачело од Светиога је Духа. Родиће сина, дај му име Исус; јер ће он сѣасѣи народ свој од његових ѣреха. А све ово се догодило да се исѣуни штио је Госѣод рекао ѣреко ѣророка: Еѣио, девојка ће зачеѣи и родиће сина, и наденуће му име Емануило, ѣреведено: с нама је Боѣ. А кад се Јосиф ѣробуди, учини као штио му је анђео Госѣодњи зайоведѣо, и узе жену своју. И не ѣозна је док не роди сина, и назва ѣа Исус.

Јосиф је имао проблема када се испоставило да је његова жена трудна. За њега је то била срамота, а уствари била је то силна слава! Анђео му је објаснио да је ово дете од Бога, и да заједно са Маријом треба да носи срамоту што ће добити дете за које ће околина мислити да је ванбрачно зачето. У Луки 2,1-7 је записано да су Јосиф и Марија, будући из Давидовог племена, отишли у Витлејем како би се пријавили на попис за порез који се управо одигравао. Свратиште је било пуно, тако да су се сместили са кравама, овцама и коњима – у стаји. Осећало се на стајско ђубре, свуда је било прљаво. На таквом прљавом месту родио се чисти Син Божији. Отишли су одатле и изнели га чим је то било могуће, и однели на обрезање осмога дана.

У Луки 2,8-20 анђели и пастири долазе да се поклоне и да прославе Исуса. Бог је рекао анђелима и пастирима да дођу и да се постарају да саопште овом човеку и жени да је дете рођено у прљавој стаји заправо Господар читавог света.

Када је дете имало 40 дана, а према Мојсијевом закону, донето је у храм на обред прочишћења. Док су улазили у храм, пророк по имену Симеон им је дошао у сусрет (Лука 2,25-35). Симеон је прослављао Бога говорећи: „Молио сам се Богу да ми допусти да живим док не видим Господњег Помазаника, и сад сам га видео.

Поново вам изјављујем да је ово Месија“ (и тако је потврдио оно што је анђеоло рекао Јосифу и Марији). Исус је тај о коме говори Стари завет. 1.500 пророштава из Старог завета су испуњена у Њему. Он је тај који ће змији стати на главу. Ово је Аврамово семе које ће донети благослове свим народима. Ово је звезда Јуде која је светлост света. Он је лав из Јуде који ће освојити свет. Ово је Давид који ће владати светом. Он је испуњење свих ствари о којима говори Стари завет. Исус је Месија. Пророци су им ово објавили. Док је Симеон говорио, удовица по имену Ана дошла је до њих. Она је била удовица 80 година и упорно је, свакодневно, служила у храму. Говорила је са њима и молила се за овог Месију у њиховом присуству. Њено сведочење било је једнако Симеоновом. Господ је ово успостављао кроз уста два или три сведока. Њено сведочење, као и Симеоново, било је да је ова беба Месија и Цар! Исус је био тај на кога су сви чекали.

Још док су били у Витанији, у посету су дошли мудраци. Број мудраца није наведен, осим што знамо да их је било више од једног. Донели су три врсте поклона, па се по традицији верује да их је било тројица. Дошли су са далеког Истока да прославе Онога који се родио да буде цар Израела. Нису донели обичне поклоне, већ злато, миришљави тамјан и мирис. Највреднији метал, највреднији зачин и највреднији мирис су принели овој беби. Мудраци су се распитивали где ће се родити будући цар а онда их је до њега довела звезда. Били су сигурни да би цар те земље знао где ће се родити будући цар, па су отишли Ироду. Када је овај чуо да се још један цар родио у Витлејему срце му се смрзло од страха, јер то није могао ни да замисли. Наравно, желео је више о томе да сазна па је рекао мудрацима да га пронађу. Требало је да Ироду јаве где је беба па би онда он отишао да јој се поклати. Ирод, заправо, није хтео

то да учини већ да га убије. Мудрацима се онда појавио Бог и рекао им да иду на другу страну, и да Ироду ништа не јављају.

Ирод, кољач беба

Ирод је, потом, наредно да се сва мала мушка деца у том месту убију, а Бог се јавио Јосифу, Исусовом законитом оцу, да би спасао свог Сина. Матеј 2,13 каже: *...узми деце и његову мајку и бежиће у Египат*. Речено му је да узме дете и мајку и да оду у Египат. Тамо су нашли уточиште све док Ирод Велики није умро. Потом су се вратили и сместили у Назарету где је отац подучавао Исуса свом занату дрводеље (Матеј 2,19-23).

Исусов људски развој

О томе ко је та беба и шта се заиста догађа, Јосиф и Марија су почели да увиђају када је Исус имао дванаест година. Лука 2,39-52 каже следеће:

И кад су обавили све према Господњем закону, вратили су се у Галилеју, у свој град Назарет. А дете је расло и јачало је испуњавајући се мудрошћу, и Божија милост била је на њему. Сваке године његови родитељи ишли су у Јерусалим за празник пасхе. Кад је Исусу било дванаест година, отишли су, по обичају за празнике, горе у Јерусалим. Када су повели одређене дане, вратили су се, али дете Исус је остало у Јерусалиму, а његови родитељи то не ојазошисе, него, мислећи да је с друштвом, ишли су већ дан хода и тражили су га међу сродницима и познаницима. А кад га нису нашли, вратили су се у Јерусалим да га траже. И после три дана нашли су га како седи у храму, међу учитељима, слушајући их и питајући их. А сви који су га слушали, дивили су се његовом разуму и одговорима.

Кад су ња родитељи видели зајрејасише се, и рече му мајка: Дејте, што нам ти учини? Ејте, твој отац и ја те тражимо с болом! Ујиша их: Зашто сје ме тражили? Зар нисте знали да ја треба да будем у дому моја Оца? А они нису разумели шта им је казао. Онда је сишао с њима и дошао у Назарет и био им је љослушан. А њејова мајка је све ово зајамтила у свом срцу. А Исус је најредовао у мудрости и у расту и у милости код Бога и код људи.

Овај одломак је веома занимљив зато што садржи запис о Исусовом људском развоју и расту. У Филипљанима 2,6.7 Павле каже да се Исус унизио и на себе узео не само људску природу, већ и људске слабости. Био је необичан дечак зато што је знао шта треба да уради за свој лични развој. Остао је у Јерусалиму, показујући делић независности, а опет исказујући велике интелектуалне способности, пошто је сео и био поучен док је постављао питања и давао одговоре. Био је човек и имао је све проблеме, искушења и недаће које људи имају, па ипак није згрешио (види Јеврејима 4,15 и 2. Коринћанима 5,21).

Већ у ово време Исус је био довољно одрастао да би био интелектуално, физички, духовно и друштвено зрео. Лука 2,52 каже: *А Исус је најредовао у мудрости и у расту и у милости код Бога и код људи.* Пре свега, напредовао је интелектуално. Напредовао је у мудрости што је немогуће без напретка у знању. Неко може да напредује у знању а да не напредује у мудрости, али обрнуто није могуће. Исус је учио и сазнавао све више и постајао мудрији сваким даном.

А Исус је најредовао... и у расту... Исус је и физички растао. Није био слабачка особа већ је био напредан. Дрводеље су у тим данима морале да посеку дрво а потом да од њега начине брвно. Од

брвана би направили даске и обрадили их потом за зидање кућа. Исус је био физички јака особа.

Исус је растао у духовности. Лука бележи да је напредовао у милости код Бога, што значи да је више био у милости данас него што је био јуче, а сутрадан је био у још већој милости него што је био претходног дана. Исус се Богу није више допадао од онога колико му се допадао, нити га је Бог више волео него што га је већ волео, али ће сваким даном Исусом бити све задовољнији. Када отац гледа свог сина како расте кроз све фазе од незрелости до зрелости, он га не воли више или мање због тога. Наклоњеност и радост својим сином или кћерком оцу заиста пружају задовољство.

Исус је растао и у друштвеном смислу. Текст говори о томе да је растао у наклоности међу људима (Лука 2,52). Бог је сваким даном све више мислио на њега а људи су му све више били наклоњени. Ово нас охрабрује да се укључимо у животе људи око нас и у заједници. Наш живот се не састоји само од певања песама и слављења Бога, већ и у деловању међу људима. Наш живот међу људима је свакодневни напор и знојење због неког физичког рада. Треба бити друштвено ангажован, економски ангажован, политички ангажован, укључен у суседство, укључен у школски систем, укључен на сваки могући начин у све животне активности како бисмо могли да растемо као Исус. Можемо да растемо интелектуално, у нашим телесним способностима, у духовности, и у друштвеним односима са људима тако што ћемо постајати све сличнији Богу у сваком погледу. Молимо се да нам Бог омогући да растемо онако како је Исус растао. Морамо гледати на њега, подражавати њега и следити га.

Период установљења (1)

Током Периода припреме, првих тридесет година Исусовог живота, Он се припремао за службу коју је требало да обави. У Периоду установљења, увођења у службу, Исус је започео своју службу крштењем у води. Матеј 3,13-17, Марко 1,9-11 и Лука 3,21.22 пружају нам пуни увид у то шта се догодило. Лука у 3,21.22 каже:

А кад се крстио сав народ, ња је и Исус истио њо учинио и онда се Боју молио, отворило се небо, Дух Свети сишао је на њеа у телесном облику као јолуб, и чуо се глас са неба: Ти си Син мој љубљени, њи си њо мојој вољи!

А у Матејевом извештају, о томе када је Исус дошао да буде крштен, Јован Крститељ је рекао: *Ти њреба мене да крстиши, а њи ли долазиши к мени? Исус одговори и рече му: Пуси саг! Јер њреба да учинимо све шѡ је ѡрав“* (Матеј 3,14.15).

Исусово крштење

Исус је био крштен, али зашто? У Матеју 3,14 Јован Крститељ је покушао да одговори Исуса од крштења. Рекао је: „Не разумем. Зашто долазиш код мене да те ја крстим?“ Зашто је Јован покушао да га одврати? Да бисмо могли на то да нађемо одговор морамо да знамо која је била сврха Јовановог крштења. У Марку 1,4.5 Јован је тражио од људи да исповедају своје грехе, да се покају, и да се крсте водом за опроштење греха. Али, Христ је био безгрешан. Он није

имао шта да исповеди нити да се за нешто покаје, јер није имао греха да исповеди или да се покаје. Исус није имао греха који би се уклонио Јовановим крштењем, што значи да то крштење није било као пример Јовановог крштења који је требало други да следе. Чин крштења био је исти, али само крштење није било. Вода је била иста, али значење је било другачије. Свака особа која је, као Исус тада, имала тридесет година имала је и грехе за исповедање, грехе за кајање и грехе за уклањање, а Исус није имао ништа од тога. Исусово крштење је било исто толико другачије од Јовановог крштења, као што је и хришћанско крштење другачије од Јовановог крштења, како је описано у Делима апостолским у 19. поглављу. Ово је био јединствен, јединичан догађај који се збио само једној особи и никоме више. Јован је одлучио да крсти Исуса, али зашто? Неки сматрају да је то крштење било увођење Исуса у свештеничку службу, јер је имао одређени број година. Али, није због тога. Да је Исус био левитски свештеник, онда би вероватно била спроведена нека церемонија очишћења. Међутим, Он је био од Мелхиседековог свештеничког реда, који ће почети његовим васкрсењем из мртвих и који ће бити заснован на његовом безгрешном карактеру.

Јован Крститељ одлучује да крсти Исуса

Свето писмо нам даје бар четири разлога зашто је Јован крстио Исуса. **Први:** Исус је рекао у Матеју 3,15 да се то збило да се испуни оно што је право. Праведност је Божија заповест и ово је била једина заповест коју је Бог дао а коју Исус још није испунио. Да би испунио свако дело праведности од Бога, требало је да га Јован крсти. **Други:** Бог је Јовану рекао да је Божији Син онај на кога сиђе Дух и остане. Када се Исус крстио, Дух је сишао на њега и остао. Ово је Јовану показало ко је Исус. **Трећи:** Исус је требало да се поистовети са нама. У Другој Коринћанима 5,21 каже се: *Бој је онога који није имао греха, учинио грехом за нас, да ми кроз њега*

иосџанемо Божија ираведносџи. Четврти: Исус је био крштен да би био помазан Духом (Лука 4,1). Он се крстио да се испуни свако дело праведности од Бога, да се утврди ко је, да се поистовети са нама и да буде помазан од стране Духа за своје дело.

Сведочанство у вези са Исусом

У Јовану 1,29-34, пошто је крстио Исуса, Јован Крститељ даје изјаву о томе шта је видео и ко је Исус. Јован 1,29-34 каже:

Суџирадан Јован виде Исуса како иде к њему, и рече: Види јајње Божије које уклања ирех свеџа! Он је џај за коџа сам рекао: За мном иде човек који ме је ирешекао, јер је ире мене био. И ја џа нисам иознавао; али заишо сам ја дошао да крсџим водом, да џа објавим Израелу. И Јован иосведочи: Видео сам Духа како силази с неба као џолуб, и осџаје на њему. Ја не бих знао ко је он; али онај који ме је иослао да крсџим водом, џај ми је рекао: На коџа видиш да силази Дух и осџаје на њему, џио је онај који ће крсџиџи Свешџим Духом. И ја сам џио видео, и сведочим да је онај Божији Син.

Сведочење које је Бог дао Јовану када је крстио Исуса било је да је Исус Јагње Божије, Син Божији, и онај који ће бити крштен у Духу. Божија изјава о Исусу у Луки 3,22 и Марку 1,11 била је: *Ти си Син мој вољени, џи си џио мојој вољи!* Бог ово није рекао зато да би Јован знао ко је Исус. Рекао је да објави Исусу да је време да започне своју службу јер је Син Божији дошао на земљу. Он га је овластио за његову службу. И не само то, требало је оснажити Исуса за дело које је управо започињао. Током искушења од стране ђавола Исус је био оснажен од Духа. У Луки 4,18 видимо да га је Дух оснажио да проповеда еванђеље сиромашнима, да исцели оне сломљеног срца, да јави заробљенима у својим гресима да ће бити пуштени и слепима од својих греха да ће прогледати, да ослободи

угњетене и да објави пријатну годину Господњу. Оснажење Духом било је сведочанство Исусовог крштења. Од тог тренутка надаље све што је Исус чинио било је учињено Божијим Духом. Он ће проповедати своје дивне поруке Духом Божијим. Умреће и биће васкрснут у сили Божијег Духа. Дух је деловао тако што је оснажио Исуса Христа.

Исусова искушења

Одмах пошто је Исус крштен, Дух га је одвео или навео у дивљину да буде испушан. У Матеју, у четвртном поглављу, имамо извештај о овим искушењима. Исус је морао да буде испушан. Био је човек, тако да то није било први пут да је био на искушењима. Он није провео првих тридесет година у вакуму и без сотоне и његових искушења на сваки могући начин. У овом врхунцу који је трајао четрдесет дана, Син Човечији срео се са човековим непријатељем у смртоносној борби. Матеј 4,1-11 каже:

Тада Дух одведе Исуса у њустинињу, да га ђаво испушава. И њоштио је њосштио четрдесет дана и четрдесет ноћи, на крају оладне. Присштуји ђаво и рече му: Ако си Син Божији, реци да камење ово хлебови њосштану. А он одговори и рече: Написано је: „Не живи човек само о хлебу, него о свакој речи која излази из уста Божијих“. Тада га ђаво њовеве у свети ѡрад, њосштави га на врх храма, ѡа му рече: Ако си Син Божији, скочи доле; јер је написано: „Анђелима ће својим зајоведати за тебе, и на рукама ће те носити, да не зајнеш за камен нојом својом“. Рече му Исус: И то сштиоји написано: „Не испушавај Госиода, Боја своја“. Ошети га њовеве ђаво на једну врло високу тору, ѡказа му сва царства светска и славу њихову, и рече му: Све ћу ти ово дати, ако ѡаднеш и ѡклониш ми се. Тада му рече

Исус: Иди од мене, соїџоно! Јер је најисано: „Госїџоу, Боїу своме, клањај се и њему јединоме служи“. Тада їа ђаво осїџави, а анђели му їрисїїуїише и служише їа.

Пожуда тела

Ово је био један од најважнијих догађаја у историји. Овде је женино семе сусрело змију лично, у истом типу битке коју су искусили Адам и Ева у Едемском врту. Овога пута победио је човек а не ђаво. Исус је одговорио наводећи библијске стихове сваки пут, па ипак је ђаво настављао да га искушава на исти начин на који је то чинио и раније – појудом тела. Његово тело, после четрдесет дана без јела, чезнуло је за храном. Агонија у којој се Исус налазио је незамислива јер је он могао да узме околно камење и од њега начини хлебове и тако задовољи страшну глад. Ђаво је овде покушавао да наведе Исуса да своје потребе стави изнад Очево воље, али Исус то ипак није учинио. Ово је исто искушење које и нама долази – да своје потребе, жеље и вољу ставимо изнад Божије воље. Међутим, Исус то није учинио јер би он радије умро од глади него да погази Божију вољу за сотону. Исус није живео само о хлебу већ и о свакој речи која је ишла из Божијих уста. Без неке негативности, Исус је рекао да човек живи од сваке речи која дође из Божијих уста. Божија Реч је много значајнија за живот него наша материјална храна.

Пожуда очију

Онда је ђаво дошао Исусу са појудом очију и показао му сву лепоту и силу свих земаљских царстава. У Матеју 4,9 каже се: *И рече му: Све ћу їи ово даїи, ако їагнеш и їоклониш ми се.* Овде мора да се разуме да је ђаво заправо могао да учини шта је обећавао. Ђаво је то учинио за Навуходоносора; ђаво је то учинио за римског цара, и учинио је то за Наполеона. Сотона је бог овога света. На овом свету он може дати власт коме год хоће, и праведним и

неправедним. Ђаво је бог овог света али он није бог над боговима. Над њим има Бог. Он није владар над владарима. Над њим има Господ. Он није краљ над краљевима, цар над царевима. Над њим је Цар. Пред Исусом је овде било право искушење да употреби пречицу до Божије воље при чему се сила тог искушења довољно не разуме. Исус није морао да оде на крст да би поседовао сву власт на земљи. Уместо тога само је требало да се поклони пред ђаволом. Да се поклонио ђаволу, све што је видео припадало би њему, али он то није учинио. Исус није хтео да иде пречицом, и није хтео да заобиђе крст.

Понос живота

Онда је ђаво напао Исуса поносом живота:

*Ако си Син Божији, скочи доле; јер је написано:
„Анђелима ће својим зајоведати ти за тебе, и на рукама
ће те носити, да не зајнеш за камен ноћом својом“
(Матеј 4,6).*

Занимљиво је да, када је ђаво наводио из Светога писма, да је Писмо оживело. Наводио је исправне стихове и примењивао их на праву Особу. Једини проблем је био тај да ове стихове није ускладио са остатком речи Божије. Суштина речи је истина (Псалам 119,160) а не само један одломак или стих. Ако се само један пасус користи за неко доказивање, то се ретко оствари јер су тај пасус, или стихови, истргнути из контекста. А то је управо оно што је ђаво покушавао. Исус је одолео искушењу да се покаже или да свога Оца стави на пробу како би доказао да је Син Божији.

Три пута је ђаво изазивао Исуса оним истим искушењима која нуди човеку још од почетка света: појудом тела, појудом очију и појудом живота (види 1. Јованова 2,16). Три пута му је Исус одговорио наводећи Свето писмо. Једини начин на који се ђаво може поразити, и онда и сада, јесте речју Божијом. Непријатељ је

Исуса прво напао у покушају да га уништи тако што је апеловао на његову људску, физичку природу. У томе није успео јер је Исус препознао шта је суштина људске природе – а то је дух. Кад год дође до иначе нужног сукоба између материјалних и духовних потреба, материјално које је потчињено мора да послужи духовном, које је суштинско. Непријатељ, једном већ поражен, силно је и подмукло напао Исусову духовну природу, покушавајући да га уништи. Сугерисао му је да би требало да пође у ничим оправдан подухват а на основу своје вере у Бога. У очају због неуспеха непријатељ је исказао ђаволске жеље срца лишеног праведности. Тражио је вазалску подређеност до савршенства. У својој одлуци да само Бога прославља, Исус је захтевао да ђаво оде. Не само да је одолео ђаволским искушењима, већ се суочио са самим искушитељем и победио га. Он ће га касније казнити на крсту за оно што је учинио првом човеку, Адаму. И ми можемо да учинимо исто оно што је Исус учинио. Отелотворена Реч је наводила писану реч и победила сотону. Ако ми будемо наводили писану Божију реч ђаволу, и ми ћемо га победити.

Сведочење првих следбеника

Христ је био крштен и потом одведен у дивљину да буде искушан. Потом се вратио да позове прве међу онима који ће му служити током живота и касније до краја својих живота. У Јовану 1,35-51 видимо прва три људска сведочанства о Исусовом божанству:

Сушрадан Јован и двојица од његових ученика ојетї су шамо сїајали када су видели Исуса који је шуда ѝролазио, и Јован рече: Види, јаїње Божије! Чуше ја оба ученика кад шїо рече и ѝођоше за Исусом. А Исус се осврнуо, и кад их је видео да иду за њим, уїїшїа их: шїїа хођеїше? А они му рече: Рави – шїї. ѝреведено: учїїшељу – їде сїанујеш? Дођиїше ја ћеїше видеїи,

одговори им. Тако су дошли и видели где сѣданује, и остали код њега тај дан. А било је око десет сати. Један од двојице који су чули (оне речи) од Јована и отишли за Исусом, био је Андрија, брат Симона Петра. Он је прво пронашао свој брата Симона и рекао му: Нашли смо Месију – њега. Преведено Христоса (Помазаника). И довео га је к Исусу. Исус га је погледао и рекао: Ти си Симон, син Јованов; ти ћеш се звати Кифа – што значи: Петар (сѣна).

У Старом завету Симон⁴ је био непостојана, колебљива особа. Не би било добро за једног од главних Исусових следбеника да се зове колебљивац, тако да га је Он назвао „камен“ или „стена“. Овај непостојани Петар, непостојани Симон ће сада постати снажни камен. Јован у 1,43-45 каже:

Сућрадан је Исус одлучио да оде у Галилеју, и када је нашао Филипа, рече му: Хајде за мном! Филип је био из Вилсауде, из Андријиној и Петровој града. Филип је пронашао Наџанаила и рекао му: Нашли смо онога за кога је Мојсије писао у закону и о коме пророци пишу: Исуса, сина Јосифовој, из Назарета.

Приметимо како је Андрија прво отишао до Петра, а чим је Филип чуо он је отишао да нађе Натанаила. Шта је Филип испричао Натанаилу? Да је пронашао онога о коме су Мојсије и пророци писали. Нашао је Исуса из града Назарета. А Натанаило му је онда одговорио: *Зар из Назарета може доћи било шта добро?* (Јован 1,46). Није он стварно критиковао град. Он се питао: „Где у закону пише да ће Месија доћи из Назарета?“ Тражио је теолошку расправу, али Филипа теологија није занимала. Њега је занимала Христологија па је одговорио: *Дођи и види сам...* Ово

4. Мисли се на Симеуна, Јаковљевог сина, види Постање 29,33 – прим. прев.

су биле речи самог Исуса. *Дођи и види! Рече му Филиј. Када је Исус видео Наџанаила како иде к њему, рече за њега: Ево правога Израелца у коме нема ничеј лажној* (Јован 1,47).

Можда је Натанаило мислио на време када је Јаков био у Ветналу и видео лестве како се пењу у небо. Јаков је већ доказао да је био веома сналажљива особа још кад је украо братовљев благослов и право прворођенца, али га је Бог прогласио за благословеног. Можда је Натанаило размисљао овако: „Како је могуће да ће особа са толико лукавства и лицемерства бити стварно потврђена од Бога?“ Исус му је рекао: „Натанаило, ти ниси као Јаков, у теби нема лукавства ни лицемерства.“ Натанаило је знао да је озбиљан човек и да ничег преварног није било у њему. *Ујиша ја Наџанаило: Одакле ме познајеш? А Исус одговори: Пре нејо ишао те Филиј позвао, видео сам те док си био под смоквом* (Јован 1,48). Говорећи ово Исус је показао велико знање. И не само то, показао је да може чудесно да предвиди, јер Он и Натанаило никада нису били раније заједно. Како је, онда, Исус знао шта је Натанаило мислио? Како је знао где се он налазио? Све ово је Натанаилу показало да је Исус божанство. *Тада Наџанаило изјави: Рави, ти си Божији Син, ти си цар Израела* (Јован 1,49). Какво је било Натанаилово сведочанство о Исусу? Исус је био учитељ или рави, што је било разумљиво будући да је већ доста људи то знало. Међутим, онда је рекао да је Исус Син Божији, а то нико осим Исуса није знао. Изјавио је да је Цар а не неки краљ. Он је био Цар Израела, Давид о којем је говорио Стари завет. Он је био праведни Цар који ће заувек владати земљом својим интегритетом и праведношћу.

Исус одговори: Верујеш зашто ишао ти казах да те видех под смоквом! Видећеш ти веће ствари од овога. И догаде: Истину вам кажем: Видећете небо

оћворено и Божије анђеле како силазе и уздижу се са Сина Човечијеї (Јован 1,50.51).

Ова изјава наводи да је Натанаило мислио о Јакову док је био под смоквом. Исус је говорио: „Видећеш да сам ја Јаковљеве лестве. Увидећеш да нису оци вере из Старог завета (патријарси) ти који су пут од Бога до човека и од човека до Бога, већ да је то Син Божији. То је цар Израела. То је онај о коме си ти посведочио. Исправно си говорио“.

Закључак

Обратите пажњу на заједничко сведочење у овом поглављу. Ови људи су били Исусови сведоци да је он Онај који је имао право да испуни Божију мисију на земљи. Шта је Бог рекао за свог Сина када је био крштен? Рекао је: *Ти си Син мој вољени, ѿи си ѿо мојој вољи!* (Марко 1,11). Растао је у милости пред Богом и људима и када је достигао једну одређену тачку, Бог је рекао: „Спреман сам да започнеш моје дело“. „Син“ заправо значи „онај који је зачет од“. Значи „наследник“ или „заступник“. То је онај који наставља Очево дело. Господ је говорио: „Сине, желим да разумеш да ти од сада верујем да ћеш испунити моје дело на земљи, и веома си по мојој вољи.“ Шта је Јован посведочио о њему, њему самом и другима о њему? Шта је то Јован рекао што је открило да је Исус спреман да учини Очево дело? Рекао је: „Он је владар Израела, он је већи од мене и постојао је пре мене. Он је Јагње Божије. Он је Спаситељ света, и он ће кршгавати Духом, спасењем, ватром и осудом. Он је Син Божији.“ Јованово сведочанство, које је дато пре него што је напустио ову земљу, веома је значајно и важно да би се видело да је Исус започео своје дело. Шта су следбеници рекли о Исусу? Очево сведочење било је божанско сведочење. Јованово сведочење било је пророчко, у њему се налазио Божији Дух. А онда долазе сведочења људи који су га гледали и слушали како поучава. Шта су

они закључили о њему? Рекли су да је дугоочекивани Месија. Он је био испуњење свих старозаветних пророштава. Он је Син Божији, цар Израела. Исус је отпочео своје дело оснажен Светим Духом. Отпочео је своје дело док су други сведочили да је Син Божији. Отпочео је своје дело када га је Отац на то позвао, и он ће то дело и завршити, а врхунац ће бити на Голготи.

Период установљења (2)

Период установљења био је онда када је Исус започео своју службу међу људима. У претходном поглављу видели смо три ствари. **Прво**, његово крштење испунило је сву праведност и објавило је да почиње његова служба. Овај догађај га је поистоветио са нама јер смо сви ми крштени како бисмо отпочели нашу службу и деловање за Царство Христово. **Друго**, Исус је после искушаван и четрдесет дугих дана није ништа јео. Ово је била блиска борба са демонским кнезом, али у томе га је Дух оснажио. Цитирао је Божију Реч у сусрету са сваким искушењем стављеним пред њега, тако да, не само што је одолео искушењима, већ је и победио ђавола и тиме га припремио за коначан пораз. **Треће**, видели смо његове прве следбенике како су посведочили да је Исус Син Божији. Ово су учинили без икаквог божанског надахнућа, већ само на основу своје процене Исусовог дела, речи и карактера. Они су поверовали да је он Месија, и да је он тај о коме су Мојсије и пророци писали. Исус је Божији Син, Цар Израела и онај за кога ће да живе, да служе и да умру.

Свадбена гозба у Кани

Четврта ствар која се догодила током Периода установљења је та да се Исус вратио у Галилеју. У Јовану 2,1-11 забележено је Исусово прво чудо које је учинио на свадбеној гозби у Кани. У

Јудеји је учинио и друга чуда, али ово чудо је било прво које је Јован забележио.

Трећега дана била је свадба у Кани галилејској, и тамо је била Исусова мајка. На свадбу су били позвани и Исус и његови ученици. Када је нестало вина, мајка рече Исусу: Немају вина. А Исус јој одговори: Прођи ме се, жено! Још није дошао мој час. Његова мајка рече слушама: Учините све како вам каже. Због јудејског обреда очишћења, тамо се налазило шест камених судова за воду, од по две или три десетине литара! Рече им Исус: Напуните судове водом. И напуните их до врха. И рече им: Сада захваћите и носите њезару. И однесите. А када је њезар окусио воду која је постала вино – он није знао оtkуда је, а слуге које су захваћиле воду, знале су – зовну њезар младожењу и рече му: Сваки човек износи прво добро вино, и (пек) кад се постепено, онда лоше; ти си чувао добро вино до сада. Тако је Исус учинио прво чудо, у Кани галилејској, и показао своју славу: а његови ученици веровали су у њега.

Овај случај можемо да поделимо на три категорије. **Прва**, ова гозба је била свечана. Гозба је увек веома леп догађај, али свадбена гозба у јеврејској култури није само лепа већ и свечана. Светост се достигала тиме што је свадбена гозба била сам врх процедуре венчања. Младожења је био са својим друговима одређено време, а и девојка са својим неударним другарицама. Онда би то двоје дошло једно другоме у овом светом тренутку, у чину удруживања у гозби хране и пића заједно са својим пријатељима и родбином и у датим заклетвама. Била је то, дакле, света гозба.

Друга, понестало им је вина, односно пића, током гозбе. Можда је разлог био тај што су позвали и Исуса а он није дошао

сам. Дошао је у друштву групе људи, и могуће је да је његова мајка мислила да је вина понестало до одређене мере и због њега. Зато је Марија помислила да он треба да набави вино. А он јој је одговорио: „Прођи ме се жено, ја нисам дошао да задовољавам телесне жеље и телесне потребе човека. Моје време још није дошло.“ Али, знала је она да ће Исус нешто учинити. Занимљиво је да су те посуде напунили водом до самог врха, како нико касније не би могао да каже да је нешто вина додато води и тако разводњено. А када су захватили воду, или течност, из посуда са водом, чинило им се да је то и даље вода. Негде између захватања воде и усана оних који су је пили на гозби, вода је постала најбоље вино које су икада окусили.

Трећа категорија је одговор у 2,11; а тај одговор био је вера. У Јовановом еванђељу су записани одговори после сваког догађаја у Христовом животу. У људима је расло и веровање и неверовање. Увек је било неког напретка када је Исус радио, било да се ради о расту вере или неверовања међу људима.

Шест речи на грчком које се тичу чуда

Следеће што ћемо обратити јесте одговор на питање шта су то чуда, зашто их је Јован записивао, и чему су та чуда служила у првом веку по Христу. У грчком језику постоји шест речи које се могу превести са речју „чудо“. Једна од њих је **teras**, и та реч говори о нечему што је зачуђујуће, потресно, запањујуће и што разбуђује. Још једна реч која се често јавља је **semeion**, и она се обично преводи као „знак“. Један модернији енглески превод (NIV) је редовно преводи са „чудесни знак“. Само у Јовановом Еванђељу налазимо је седамнаест пута. Потом је ту реч **dunamis** која наглашава силу која се излива када се догађа чудо. Ова реч подразумева да се ту ради о духовној енергији. Често се преводи као „сила“. Следећа реч је **thaumasios** и она се користи да изрази страхопоштовање и чудесност. Обично се преводи са „дивне ствари“ (у Матеју 21,15

је преведено као чуда). Потом постоји и реч **endoxos**, и ова реч говори да чуда показују Божију славу, или славу Сина Божијег како сјаји пред њим. Још једна реч је **paradoxos** која се обично преводи као „изузетна ствар или дело“. Ово говори да је чудо нешто што је изван уобичајеног реда ствари и догађаја.

Чуда се догађају као знаци Исусове силе, и они код гледалаца производе страхопоштовање, чуђење и дивљење. Јован је забележио седам знакова Исусове силе и потом велики знак васкрсења. А онда је изјавио следеће у Јовану 20,30.31:

Још је многа група чуда Исус учинио прег ученицима, а која нису записана у овој књизи. А ова су записана, да верујете да је Исус Месија, Божији Син, и да, верујући, имате животи његовим именом.

Само у Еванђељу које је записао Јован забележен је довољан број чуда како би људи поверовали и кроз ту веру стекли вечно спасење. Ово је сврха чуда. Функција догађања чуда у првом веку по Христу је сада испуњена у забележеним чудима у двадесетом веку. Та реч мора да се чита и да се верује. Исус Христ не само да је заменио воду у вино, већ је изменио људски живот у нешто сасвим лепо. Једног дана дечкић је срео сумњичавца, скептика на улици. Скептик га упита: „Синак, где си био?“ А дечко одговори: „Био сам у цркви.“ А онда га човек упита: „Верујеш у Исуса?“ А дечко одговори: „Верујем у Исуса.“ Тада човек рече: „Синак, зар заиста верујеш да је Исус променио воду у вино?“ Дечкић га погледа и одговори: „То не знам, али у мом дому, Исус је променио пијанца у мог оца а алкохол у намештај.“ А то је веће чудо Исусове силе него мењање воде у вино. Он је тај који може да промени квалитет у стварима и да их учини употребљивим у том часу.

ПРВА ПАСХА

Прво чишћење храма

У Јовану 2,14-3,21 видимо да је Исус отишао у Јерусалим на прву пасху. Тамо су се догодиле велике ствари. Прво, дошло је до чишћења храма. У Јовану 2,13-25 видимо да је Исус очистио храм први пут. Он је то учинио на самом почетку своје службе, а потом је исто то учинио и на крају службе, током последње седмице живота. Јован 2,13.14 каже:

Пошћо се њриближила јудејска њасха, Исус је отишиао њоре у Јерусалим. Пронашао је како у храму седе они шћо су њродавали њоведа, овце и њолубове, и оне који су мењали новац.

Свештеници су зарађивали новац на два начина. Продавали су жртвене животиње људима који би их онда жртвовали на олтару. После приношења жртава свештеницима би остало све месо које није било употребљено, а то је значило да су свештеници имали добит и од зарађеног новца и од животињског меса које им је остајало. Плаћао се и храмовни порез, не било којим новчићима донетим из далека, већ је то морало да се плати у јудејском новцу. Свештеници су прекомерно наплаћивали за новац који су људи доносили и мењали у јудејски новац. А онда би свештеници добили тај новац кроз храмовну таксу. Тако су свештеници зарађивали вишеструко и код продаје животиња за жртвовање и код промене новца за плаћање храмовног пореза. На тај начин су своју религију претворили у тржницу. На тај начин су Божије законе претварали у прљаво богатство. Ово је Исуса наљутило.

И начини бич од узица и све их исћера из храма, и овце и њоведа; мењачима њросу новац и исћремеѡа сћолове, а онима шћо су њродавали њолубове, рече: „Носиће ово одавде, не чиниће од дома Оца моѡа

ѿрїовачки дом! А њеїови ученици се сеїише да је наїписао: Ревносїи за кућу ѿвоју ѿојешїе ме“ (Јован 2,15-17).

Овде се радило о празнику пасхе, а корупција је лежала у тој двострукој добити коју су јеврејски свештеници наплаћивали од људи. Исусова љутња је била праведна и потпуна. Када је Исус истерао те људе и њихове животиње из храма, апостоле је то подсетило на Псалам 69,9 где је пророковано да ће Месија бити испуњен ревношћу за Очев дом, када дође. Многи су се томе супротставили јер је овим Исус изазивао саму суштину јеврејске религије и службу у храму. Јован 2,18-22 каже:

Тада одїоворише Јудеји: Какав знак можеш да нам ѿокажеш, да ѿо смеш да чиниш? А Исус одїовори и рече им: Срушишїе овај храм, и ја ћу ѿа ѿодићи за ѿри дана! Тада рекоше Јудеји: Овај храм їрађен је чеїрдесетї и шесїї їодина – а ѿи ћеш ѿа за ѿри дана ѿодићи? А он је їоворио о храму своїа шїела. А кад је био вазнеїи из мрїивих, сеїише се њеїови ученици да је он ѿо био рекао, и ѿверовали су Писму и речима које је Исус рекао.

Звучало је као да је Исус говорио о згради храма. Јевреји су тако помислили. Рекао им је: Бићу васкрснут из мртвих, и то ће вам доказати да имам ауторитет да ово учиним. Овако је аутор објаснио шта је Исус казао. У то време ни сами апостоли нису потпуно веровали у Исуса. Веровали су у њега, али нису били сасвим уверени да је он тај који има потпуну и врховну контролу. А он, не само да је имао контролу над њиховом ученичком групом, већ и над самим храмом. Јован 2,23-25 каже:

А кад је на їразник їасхе био у Јерусалиму, многи су ѿверовали у њеїово име, јер су видели њеїова чуда

шћо их је ѿчинио. Али, Исус себе није ѿверавао њима, јер их је све ѿзнавао, и није му било ѿшћребно да неко ѿсведочи за човека; и сам је знао шћи се у човеку налазило.

На ово је дошло до реакције. У Јовановом Еванђељу увек видимо неки одговор, неку реакцију на Исусова дела. Овде се не ради о чуду. Ово је учињено у сили Исусовог карактера и његовој снази. Људи су схватили да то што су радили није било добро, и на Исусово чишћење храма су одговорили имајући то на уму. Многи људи су поверовали у Исуса али то нису признавали јер су се плашили Јевреја. Исус им није веровао, а они су веровали у Исуса само донекле. Он им није веровао јер је знао да је њихова вера површна и да неће потрајати.

Разговор са Никодемом о „новом рођењу“

У Јовану 3,1-21, док је Исус путовао у Јерусалим на свом повратку у Галатију, Назарет и Кафарнаум, водио је разговор са Никодимом о новом рођењу. Никодим, фарисеј и члан јеврејског владарског савета (синедриона) и суда, дошао је у посету Исусу ноћу. Дошао је са питањем, али га није поставио јер га је Исус већ унапред знао. Питање је било: Како могу ући у царство? Како могу да postanем део онога чему ови људи припадају? Како да се приружим овој следбеничкој групи? Исус му је одговорио да мора да буде рођен одозго да би могао да буде разматран као будући члан групе. Рекао му је: *Истћину, истћину шћи кажем: Ако се ко не роди водом и Духом, не може да уће у Божије царстћиво* (Јован 3,5).

Да би неко могао да уће у то царство, мора да се роди од воде и духа. Није нам познато да ли је Никодим заправо говорио о физичком рођењу, или је само говорио да је немогуће оно што је Исус говорио. Остареле псе не учимо новим триковима. Да ли је заиста могао да се толико промени? Да ли је могао да уће у

мајчину утробу и да се наново роди? Зар није немогуће ово што Исус тражи? Исус је рекао да ће видети царство, али да мора да буде наново рођен да га види. Никодим мора да уђе у царство, али да би то могао да учини мора да се наново роди.

Јованова расправа у 3,16-21 говори у прилог томе да улазак у царство не зависи само од чина веровања, већ и на основу љубави Божије. *Јер је Бој њако заволео свет, да је и своја јединорођеноја Сина дао...* (3,16а). Потребно је веровање у њега, *...да ниједан који верује у њега не појине, него да има живој вечни.* (3,16б). Потребна је послушност (Јован 3,17). Исус је дошао да буде свет-лост која ће изагнати сву таму овога света. Овај човек Никодим био је један од учитеља Израела, али је итекако водио рачуна о томе шта је Исус говорио. Када је Исус умро, Никодим је био тај који је помогао да се сахрани у гробу Јосифа из Ариматеје. Никодим је растао у вери што ће се видети како даље проучавамо Христов живот. После ове ноћне посете Никодим, који је пре тога био уплашени радозналац и сведок Христов, постаје храбри сведок који ће после Христове смрти иступити да помогне да се његово тело намаже уљима и сахрани.

ПОВРАТАК У ГАЛИЛЕЈУ

Обраћење жене и града

Исус се, потом, вратио у Галилеју, и на путу кући срео је једну од најзанимљивијих жена у Библији. У 4. поглављу Еванђеља по Јовану долази до обраћења једне жене Исусу, а пошто се она обратила, за њом се обратио и читав град. Разлог због ког је Исус напустио Јудеју налази се у 4,1-3. Он и његови следбеници су крштавали па се број Његових следбеника умножавао више него број Јованових следбеника. Али, како још није дошло време да Јован Крститељ престане са својим активностима, Исус се вратио кући у Галилеју.

На путу кући Исус је прошао кроз Самарију, али то није било само због географских погодности. Та одлука је била важна због спасења једне жене и како би се тиме досегао њен град. Исус је био уморан, и када је дошао до Јаковљевог бунара у граду Сихару, сео је да се одмори. Било је подне и прилично вруће. Онда је једна жена, неморална жена, дошла на бунар по воду. Исус је ову госпођу видео као особу коју би дотакао, и која ће заузврат досегнути до осталих у месту. Из тог разлога Исус тражи следеће од ње: „Дај ми да пијем!“ (Јован 4,7). Презирно му је одговорила: „Како можеш ти као Јудејин, од мене Самарјанке, да тражиш да пијеш?“ (Јован 4,9).

У Јовану 4,10-14 Исус је игнорисао овај презир и одговорио:

Исус одговори: Кад би ти знала за Божију дар, и ко је њај који ти говори: Дај ми да пијем – ти би изражила од њега, и он би ти дао живу воду... Свако ко пије од ове воде, ојетћ ће ожеднећи; а ко пије од воде коју ћу му ја даћи, неће никада ожеднећи.

Она је много пута долазила по воду по врелом подневном сунцу, тако да је одмах пожелела од те живе воде. Рекла му је: *Господе, дај ми те воде...* (4,15а). А Исус јој одговори: *Иди позови своја мужа и дођи овамо!* (4,16). Ово је био прекор, јер је Исус знао да она није имала мужа. Заправо, имала их је неколико, а човек који је са њом живео у том тренутку није био њен муж јер нису били венчани. Зато је ово био прекор њеном неморалу. На то је жена одговорила: *Господе, видим да си ти пророк...* (4,19). Жена се тренутно повукла и покушала да промени тему питањем ко има право у вези са прослављањем Бога: *Наши оци молише се Боју на овој јори, а ви кажете да је у Јерусалиму место где се треба молићи* (4,20). Исус јој је на то причао о правој вери. Рекао јој је да је начин на који то Јевреји раде исправан и да тако треба да ради. Она му је на то одговорила: *Знам да ће доћи Месија, који се зове Христос. Кад он*

дође, све ће нам казати (4,25). Онда јој је Исус објавио ко је: *Ја сам, који говорим с тобом* (4,26). Жена је тада отишла, а њен одговор ћемо сазнати нешто касније.

Тада су се Исусови следбеници вратили и видели како Исус говори са том женом. Схватили су да је Он говорио лично њој тако да ништа нису рекли. Само су Исусу рекли: *Рави, једи* (Јован 4,31). *А он им рече: Ја ћу реба да једем јело за које ви не знате... Зар не кажете: Још четири месеца ћа ће доћи жетва? Кажем вам: ћодити своје очи и ћодити њиве: жите се за жетву... Један сеје а други жање...* Када су поново подигли свој поглед видели су да му у сусрет долази читав град. Исус се сусрео и говорио са њима и они су поверовали у њега. *А из оној града многи од Самарјана ћовероваше у њега збој речи жене која је ћосведочила..* (Јован 4,39). Њено сведочанство је променило многе животе и донело им обраћење.

*А жени су ћоверили: Више не верујемо збој твоје речи.
Сами смо чули, и (сад) знамо да је овај човек заиста
Сћасићелъ светиа* (Јован 4,42).

Тако је Исус стекао вернике у покрајини јеврејских мешанаца, у Самарји.

Исус исцељује сина римског официра

Исус се потом вратио кући, а онда му је дошао један царски чиновник да га види (Јован 4,43-54). Тридесет километара одатле његов син је био озбиљно болестан. Он је желео да замоли Исуса да дође његовој кући и исцели му сина, а Исус му је на то одговорио веома једноставно: *Рече му Исус: Иди, твој син је здрав* (4,50). Ово није било лако поверовати тек тако. Како је Исус знао да је дете добро? Али, све што је имао била је Исусова реч, то је било све. Међутим, овај човек је показао веру тако што се окренуо на својим петатама и кренуо кући. Када је стигао, слуге су изашле да га дочекају

речима: *Твој син је добро!* Онда је отац запитао: *У који час му је њошало боље?*

Тада разуме отац да је њо било у њош час када му је Исус рекао: „Здрав је њвој син“. И њовероваше он и сви у његовом домаћинству (Јован 4,53).

У првом чуду које је Јован прибележио Исус је променио воду у вино. Чинећи то доказао је да је Он тај који је господар над нашим животима. У овом другом поглављу (Јован 4,43-54) видимо да је Исус господар и на даљину. Он није морао да буде присутан како би се испољила његова сила. Рекао је реч и тридесет километара даље његова реч се испунила. Шта је потом био резултат? У стиховима 4,53.54 видимо да је отац схватио шта се догодило и онда су он и цело његово домаћинство поверовали. Ово је било друго чудо које је Исус учинио по повратку из Јудеје у Галилеју. Шта је даље био резултат? Резултат је био раст у вери. Царски чиновник је показао да има веру када се на петама окренуо и отишао право кући верујући у оно што му је Исус рекао. Он и сви у његовом домаћинству су поверовали. То је био раст у вери због излечења његовог сина.

Исус посведочен

Исус је Месија. Његова служба је добро отпочела. О њему су посведочили Јован, његови следбеници и његов Отац небески. О њему су посведочила чуда која је учинио. Јудеја, Самарија и Галилеја су виделе његову силу и у свим овим областима људи су почели да верују у њега. Желим да и ми данас учинимо исто кад видимо Исусову реч на делу; живу, делујућу и активну у данашњем свету. Нека нам Бог да велику наду и утеши нас у нашој вери у Исуса, Његовог Сина.

Рана галилејска служба (1)

Ово поглавље почиње периодом ране галилејске службе и укључује четири путовања.

ПРВО ПУТОВАЊЕ: ЗАПОЧИЊАЊЕ СЛУЖБЕ

Прво путовање је названо „Започињање службе“. Ово путовање иде од Кане до Назарета и онда до Кафарнаума, где је Исус провео скоро три године у Петровој кући. У Лукином четвртом поглављу видимо одбијање Исуса у Назарету и почетну изјаву о сили у Исусовој служби. Лука 4,14 је хронолошки одмах после искушења када је Исус победно ђавола. Победно је његов покушај да га натера на пристанак на његове услове. Јер тако би Исус упропастио свој положај код Бога. У Луки 4,14.15 каже се: *Исус се вратио у Галилеју у сили Духа; и њега о њему прочу се њо свој околини. И њоучавао је њо њиховим синагогама, и сви су ња хвалили.*

Приметите како каже да се Исус вратио у сили Духа. Њега је водио или усмеравао Свети Дух у дивљину да буде испушан. Њему је Свети Дух помогао да преброди сва та испушења, и у овом одломку видимо како се вратио кући у Галилеју у сили Духа. Путовао је кроз Галилеју чинећи чуда и поучавајући по њиховим синагогама. Потом се вратио кући у Назарет у Луки 4,16.17:

Када је дошао у Назарет, иде је ограсио, оишиао је, њо свом обичају, у субојњи дан у синагогу. И устиао

је да чииа. Дали су му књиу ѱорока Исаије; Исус оивори књиу и нађе месйо иде је било најисано...

ИСУС ОДБАЧЕН У НАЗАРЕТУ

Обичаји и привилегија

На Исусовом путу натраг до синагоге у Назарету видимо његове обичаје и привилегије. Имао је навику да иде у синагогу на сваки Суботњи дан – Шабат. Ово поглавље заправо нас учи о неопходности проучавања Светога писма, јер је синагога била место и време за проучавање Библије. Био је то Исусов обичај да редовно тамо одлази. У Назарет се вратио не само као дрводељин син, већ и као млади учитељ – равин, који је поучавао у свим синагогама у околним местима Галилеје. У овој ситуацији, њега су изабрали да буде тај који је привилегован да им чита из Светог писма. Одређеним данима током године читали би из Торе⁵, а онда другим данима читали би из Петокњижја (пет књига Мојсијевих). Осталим данима читали би из пророка и историјских списа. Када је Исус дошао у синагогу није могао да одабере шта ће читати, јер су они имали свој план читања, од суботе до суботе, кроз списе. Исус је наставио тамо где је претходна особа стала у прошлом читању, прошлог Суботњег дана. Уобичајено је било да једна особа не би стигла да чита у синагоги више од два или три пута у животу. Стога, када би неко био одабран да чита, он би читао дуже време⁶.

Исус је одмотао свитак Светога писма и пронашао место где је претходни читач означио да је стао. Било је то једно од мањих чуда. Било је то Божије провиђење јер је читач претходне седмице

5. Аутор овде вероватно мисли на ширу употребу речи Тора која осим првих пет Књига Мојсијевих садржи и даља поучења о начину живота пренесена оралном традицијом – прим. прев.

6. Мисли се на дужи одломак текста - прим. прев.

стао управо на правом месту да Исус настави да чита из Исaiје. Тај одломак је из Исaiје 61,1.2 и исто тако из Луке 4,18.19 где се каже:

Дух је Госiодњи на мени, јер ме је њомазао да њроповедам еванђеље сиромашнима, њослао ме је да јавим заробљенима да ће биђи њушђени и слейима да ће њроiледађи, да ослободим уђњейене, да обђавим њриђађину iодину Госiодњу.

Овде се спомињу Исусова дела. Он је прочитао само један и по стих. Људи су вероватно били у шоку, јер је било нормално да једна особа чита дуже, по неколико минута, а некада би се догодило да се чита и читав сат. Исус им је прочитао једноставни један и по стих – али обратимо пажњу на то шта им је прочитао. У овим стиховима говори се о његовом делу и служби.

О цитату и пракси

Прво, Исус ће донети средства, изворе помоћи, онима који су без прихода, јер је дошао да проповеда еванђеље сиромашнима. Сиромашнима су потребне залихе и помоћ, а Исус је рекао да ће своје ресурсе пронаћи у еванђељу, односно радосној вести. Донео је здравље онима чије је срце сломљено због тога што су згрешили и нису поштовали Божији закон. Срце им је било сломљено. Исто тако, није их била брига нити су се старали за оно што су им говорили учитељи Израела – фарисеји, писмознанци, садужеји, и учитељи закона. Исус је рекао да је дошао да донесе слободу угњетенима, да ослободи оне који су били сужњи. А они су били заробљени грехом, законом, обичајима и својим легализмом. Он је дошао да их ослободи од свега тога. Дошао је да донесе вид слепима. Како Павле каже, у Другој Коринћанима 3,13-16, слепи су били због неразумевања закона који је био у њиховим срцима и мислима, све док нису чули еванђеље и поверовали у њега. Рекао је да је дошао да ослободи угњетене и рањене. Реч овде употребљена у буквалном

смислу значи „оне у модрицама“. Тукли су их и пребијали њихови греси, а они који су им објављивали прописе и одредбе закона и обавезивали их да их поштују, нису их сами следили. Они који су их обавезивали прописима и одредбама закона заправо нису спроводили те исте прописе и одредбе на себи. Исус је рекао: *да објавим њиријайину јодину Госјодњу* (Лука 4,19). Била је то Опросна година.⁷

Пријатна година Господња – Опросна година

Опросна је необична година. У Старом завету Бог је установио нешто што се зове година Шабата, Суботња година. Сваке седме године људи нису обрађивали своју земљу. Она је требало да остане необрађена. Могли су да једу оно што су посејали и пожњели шесте године, али нису смели да посеју за седму годину. После седам суботњих – шабатних година (49 година), долазила је педесета година, која се звала Опросна година. Људи нису сејали, већ су јели од усева из претходне године. Током ове године сви дугови су били отписивани, сви робови су били ослобађани а земља је поново дељена међу племенима баш као да су тек прешли реку Јордан и населили се у Обећаној земљи. Божија намера није била да богати људи заувек постоје и стално тлаче сиромаше. Он није желео да његову земљу неко поседује заувек. Људи су могли да поседују земљу највише 49 година, а потом је земља поново раздељивана. Свака особа је поново добијала свој правични део, тако да је могла да има свој дом, своју смокву и мали виноград. Ништа више Израелцу није било потребно да буде срећан и задовољан, пошто је тек изашао из Египта и ако је веровао у Бога.

Из тог разлога Исус је дошао да прогласи Опросну годину. Дошао је да објави да је дошло пријатно време Божије за његов народ. Улазак у Обећану земљу је требало да буде поновно испитан.

7. Према Књизи Левитској 25,8-13, у Старом завету - прим. прев.

Као хришћани, ми се придржавамо Опросне године од када је Исус окончао нашу ноћ тмине и довео нас у своју величанствену светлост истине.

Испуњење и задивљеност

Ово је био почетак Исусове службе и учења. Он је у Луки 4,20 дао једну изузетну изјаву. Када је завршио читање из свитка, умотао га је, вратио помоћнику и сео. Чим би читач завршио са читањем, имао је право да седне и да поучава. Исус је прочитао један и по стих и сео доле. Људи су од њега очекивали да им сада да поучење у складу са другим равнијима – учитељима, да користи значајне речи и да говори као да чита поезију. Међутим, у 4,20б.21 каже се следеће:

*А сви у синајоџи иледали су у њеџа. И џоче им џовориџи:
Данас се исџунило ово Писмо шџџо сџџе џа чули.*

Тиме је рекао следеће: „Ја сам тај пророк о коме се говорило. Ја сам Онај који је дошао да подели радосну вест сиромасима, да јави заробљенима да ће бити пуштени. Ја сам дошао да отпочнем пријатну годину Господњу – Опросну годину. Ја сам тај који ће то учинити“. *А сви су му одобравали и дивили се џријџџним речима које је џоворио и џоворили: Зар ово није Јосифов син? (Лука 4,22).* Људи нису могли да схвате како особа без припреме или школе може овако да поучава.

Критика и одбијање

У Луки 4,23 Исус их је критиковао што у ствари нису били захвални нити су озбиљно прихватили Божију реч. Рекао им је, веома једноставно, да нису били као Неман Сиријац, да заправо нису прихватили Божију Реч. Нису били као удовица која је хранила Илију, већ су били више као људи у Старом завету који су упорно и непрестано одбијали Божију реч. На то су се страшно наљутили и кренули према њему. Истерали су га напоље из града

и одвели до ивице брда како би га ту бацили низ литицу да умре. Он је, међутим, прошао између њих и отишао одатле (Лука 4,30). Ово вероватно није било чудо. Бог није Исуса увезао у неки штит заштите, тако да нико није могао да га додирне. Заправо, Исус их је гледао право у очи и у чврстом уверењу о својој невиности – прошао је између њих.

Насељавање у Кафарнаум

Исус није више могао да живи у Назарету јер су га тамо одбацили. У Луки 4,31.32 видимо да је отишао да се настани у Кафарнауму, граду у Галилеји. У Кафарнаум је дошао у суботу, отишао до синагоге и почео тамо да поучава. Људи су били задивљени његовим поукама зато што су његове поруке имале ауторитет. Многи равнији – учитељи поучавали су онако како то многи чине данас. Иза себе су остављали „отворена врата“ како би могли да се искупе, а када би их притисли рекли би: „Па, заправо ме нисте добро разумели. Ја нисам мислио тако како сте чули...“ Исус је говорио једноставно и без увијања. Говорио је са ауторитетом, и људи су били задивљени начином на који је подучавао.

Истеривање злог духа

У Луки 4,33-37 Исус је изгонио неке зле духове. Ово је довело до још већег дивљења и вере код неких.

А у синагоги је био човек у коме је био дух нечистиої демона, и њовикао је јласно: Остави нас Исусе Назарећанине! Дошао си да нас ујројасиши. Знамо те ко си ти: Божији светица! Зайоведи му Исус: Умукни и изађи из њеа! И демон обори човека на среду и изађе из њеа и ништа му не учини нажао. Сви су се чудили и јоворили међу собом: Каква је то реч да има власти и да силом наређује нечистим духовима, и они излазе? Тако се јлас о њему рашири по свим околним местима.

Исус је Цар над демонима, он је Цар над владарем демона. Он је Цар над царевима. Он влада над ђаволом, и Он влада над свим ђаволским силама. Људи су тиме били задивљени. Поставили су три питања: Какво је ово учење? Какав је ово ауторитет? Каква је ово сила? А нису имали одговоре. Још увек нису били у могућности да виде шта је то значило да је Исус Божији Син, али су се вести о Њему шириле свуда по околини.

Исцељење Петрове таште и још многа друга исцељења

У Луки 4,38-41 видимо да је Исус исцелио Петрову ташту и многе друге. Петрова ташта је патила од јаке температурне грознице, а он је то исцелио тренутно. Град је убрзо чуо за то тако да су до заласка Сунца већ сви дошли до Исуса. Многи су били исцељени од разних болештина и демони су били истеривани. Тако се завршио тај дан, а они су се спремали за следећи и још веће успехе у исцељивању и истеривању демона. У свитање, још пре него што се нико пробудио, Исус је устао и отишао на усамљено место да се моли сам. Лука 4,42-44 каже:

А кад је свануло, изашао је из града и отишао је на једно њусто место. Народ га је тражио, и онде су дошли к њему, и држали су га да не оде од њих. А он им рече: И у другим градовима треба да проповедам радосну вест о царству Божијем, јер сам за то послан. И проповедао је по синагогама у Јудеји.

Зашто је Исус био послан? Зашто је дошао? Шта је била сврха његовог живота? Његова сврха је била да проповеда Божије еванђеље.

Позивање првих следбеника

Лука 5,1-11 означава завршетак првог путовања позивањем првих следбеника. У прва два стиха видимо да је Исус пуно поучавао. Народ га је толико потискивао све док му ноге нису

завршиле у Генисаретском језеру, тако да је онда узео Петров чамца и користио га као проповедаоницу поучавајући са језера. А народ се окупио и слушао шта им је Исус проповедао.

Када је Исус завршио са проповедањем бавио се рибарењем са Петровог чамца. Петру је рекао да оду у дубоку воду и да баца мрежу за улов. Петар се мало побунно: *Учишћељу, сву ноћ смо се ѿрудили и нишиџа нисмо ухваџили...* (Лука 5,5а). Па ипак, Петар је позван да буде Исусов апостол зато што је био вољан да учини нешто што није имало никаквог смисла, осим што му је Исус рекао „Учини то“. Тако Петар рече: *...али кад ѿи кажеш, баџићу мреже* (Лука 5,5б). Овае је Петар пророковао да неће имати успеха, али да је био вољан да то учини зато што је то Господ тражио, чак иако не буде било никаквог улова. Баџили су мреже у воду и уловили толико рибе да су мреже почеле да се цепају, а они се поплашили да ће чамца да потоне. Петар се уплашио, и исповедио је да је грешан човек. Био је запањен количином улова, а до обале су све довели уз помоћ још једног чамца. Када су ступили на обалу Исус је овој четворици људи – Петру, Јакову, Јовану и Андрији – рекао следеће: *Не бој се, од сад ћеш ловиџи људе* (5,10б). Оставили су мреже неопране и чамце непокривене и кренули од тада да следе Исуса. Уз овакве људе Исус ће дочекати да види да свет чује радосну вест.

ДРУГО ПУТОВАЊЕ: ИСТОЧНА ГАЛИЛЕЈА

Исцељен човек заражен губом – Исусу долазе многи

Друго путовање одиграло се кроз источну Галилеју. Почело је у Кафарнауму и одатле се проширило на читаву област источне Галилеје. Прво што је Исус учинио на овом путовању било је исцељење човека зараженог губом, што му је довело много људи. Исус, онај који је додиривао губаве, био је невероватан. Губавци

су били највећи изгнаници у том времену; нико није смео да их додирне. Нико их није грлио ни волео. Када би пролазили кроз насељена места, било им је наређено да преко уста ставе руку и да вичу: „Нечист! Нечист!“ Људи би одмах прелазили на другу страну улице како се не би сусрели са неким од губаваца, а ипак овај губавац је дошао Исусу. Исус је био несвакидашњи карактер па су и недодирљиви људи знали да ће их Он дотакнути. Губавац је дошао Исусу и рекао следеће, Лука 5,12б.13: *Господе, ако хоћеш, можеш да ме очистиши (од губе). Исус њружи руку, дошаче ја и рече: Хоћу, очисти се! И одмах сјаде губа с њеја.* У вези са овим једно питање се поставља по читавом свету: Зашто је Исус дотакао губавог? То није било да га исцели, јер је потом рекао: *Очисти се* (5,13). После ових речи човек је био очишћен. Исус није морао да дође до њега, и није морао да га дотакне. Могао је да стоји удаљен и да каже то исто: „*Очисти се*“. А онда, када би се човек очистио од губе, Исус је могао да оде до њега и да га дотакне. Зашто га је Исус дотакао док је још био губавац? Дотакао га је како би губавац знао, у своме греху и болести, да је Исус посегнуо и дотакао га. Од овог човека начинио је особу пре него што га је очистио од губе. Исус је рекао: *Хоћу...очисти се!* Човек је тог тренутка био чист од губе. Добио је оно што је желео одмах пошто је прво добио оно што му је било потребно. Њему је био потребан Исусов додир. А оно што је он желео било је исцељење. Онда је Исус рекао:

И он му нареди да ником не каже. Нејо иди, њокажи се свешћенику и њринеси дар за своје очишћенење, како је зајоведио Мојсије, да буде сведочанство њима (Лука 5,14).

Како бивши губавац да не каже људима? Реци птици да не лети, или риби да не плива, али немој рећи исцељеном губавцу да не прича. Није могао да послуша Исуса. Морао је да каже људима.

Исцељен одузети који је био спуштен кроз кров

Губавац је онда отишао и свима причао причу да је исцељен, по читавом региону. Исус је ишао низ пут и ушао у једну кућу. Људи су испунили кућу како би га слушали како поучава, и како би га дотакали да се исцеле. У Луки 5,17-26 видимо следеће: док је Исус још био у кући, четири особе су донеле одузетог човека на носилима. Није познато ко су били ови људи, осим можда да су му били пријатељи, браћа или можда чак бивши одузети које је Исус исцелио. Међутим, када су покушали да уђу у кућу, народ није хтео да их пропусти у страху да ће изгубити своје место. Али ови људи нису одустајали и попели су се на кров. Пробили су кров, општетили власнику имовину, све како би овај одузети човек био исцељен. Исус је погледао преко крша који је нападао пред њим. Није могао да га дотакне руком, као што је учинио са губавцем, тако да га је дотакао својим речима:

И кад је видео њихову веру, рекао је: „Човече, ојрашиџају џи се јреси.“ А џисмознаници и фарисеји су размишљали: Ко је овај џиџо хули на Боја? Ко може да ојрашиџа јрехе осим јединој Боја? Исус је разумео њихове мисли и одјоворио им: Шџа мислиџе у својим срцима? Шџа је лакше ређи: Ојрашиџају џи се јреси или ређи: Усџани и ходај? Али, да видиџе да Син човечији има власџи да ојрашиџа јрехе на земљи – рече одузетјоме – џеби јоворим: Усџани, узми своја носила и иди куђи! (Лука 5,20-24)

Човек је устао, узео носила и отишао одатле. Чудно је било то што је непријатељ хтео да убије Исуса. Исус је исцељивао болесне, а непријатељ је желео да га убије.

Позив Матеју (Левију), порезнику

Исус је, потом, изашао напоље и отишао низ улицу, а на углу је стајао сакупљач пореза (Лука 5,27-32). Овај порезник звао се Матеј или Леви, и Исус је ходао са њим заједно. Није било потребно да га исцели јер човек није патио ни од какве болести. Исус је желео да свет види и зна да ће Он прихватити у свој блиски круг и једног отпадника као члана, као део своје групе апостола. Рекао је Матеју (Левију): „Хајде за мном!“ Матеј је оставио новац на столу за некога другог ко ће наставити са његовим бившим послом главног сакупљача пореза. Пошао је за Исусом и постао велики апостол који је написао прво Еванђеље, Еванђеље по Матеју.

ТРЕЋЕ ПУТОВАЊЕ: ДРУГА ПАСХА

Исцељени богаљ и бања Витезда

Треће путовање догодило се током друге пасхе. У Јовану 5,1-15 видимо како је Исус исцелио богаља у бањи Витезди. Ово је јако занимљива прича. Бања Витезда је заправо овећи базен воде у коме су се људи исцељивали када би се вода заталасала. Тамо је био један богаљ који није могао на време да стиже до воде. Исус му је пришао и упитао га: *Хоћеш ли да будеш здрав?* (Јован 5,6б). Овај човек је желео сажаљење и новац од других више него што је желео исцељење. Одговорио је у седмом стиху: *Немам никога да ме сиусџи у воду кад се бања заџаласа.* Исус је ту изрекао реч и човек је био исцељен. Онда је Исус отишао пре него што је овај човек схватио ко је. Људи из синагоге су онда дошли овом човеку и рекли: *Субоџа је, и не смеш да носиш лежај.* А он им је одговорио: *Човек који ми је џомоџа да ми буде добро ми је рекао: Узми свој лежај и ходај.* А онда су га они упитали: *Ко је џај човек који џи рече: Узми и ходај?* (Јован 5,10-12). Овај човек, међутим, није знао да им одговори на то питање зато што није знао ко је тај Човек био.

*Поштом ја Исус нађе у храму и рече му: „Ето, здрав си, више не ћреш, да те не снађе нешто још горе.“
А човек оде и рече Јудејима да је Исус тај који ја је излечио.*

Исус га је исцелио, па ипак му је тај човек окренуо леђа и пријавио га властима. Ове власти су желеле да убију Исуса, а то је овај човек знао. Избацили би из синагоге сваког ко би био на његовој страни. То је човек знао, али бити популаран међу овим људима њему је било важније него да се дружи са Оним који га је исцелио.

Потврђење ауторитета „Господара Суботњег дана“

У Луки 6,1-5 Исус је потврдио свој ауторитет као Господ Суботњег дана. Ово је учинио у тренутку када су његови следбеници сакупљали нешто класја житарица, трљали их међу длановима и јели зрнење током суботе. Фарисејима је поштовање закона било важније од глади ових људи, па су упитали Исуса: *А неки од фарисеја уишћаше: што чиниш оно што се не сме у суботу?* (Лука 6,2). Исус је на то одговорио на два начина. **Прво**, подсетио их је на оно што је Давид учинио кад су он и његови људи били гладни у суботу. Он и његови људи су отишли у Шатор од састанка и појели церемонијалне хлебове, за које је закон одређивао да их могу јести само свештеници. Они нису били криви за то што су урадили, па тако ни Исус ни његови ученици нису криви што су нахранили своје стомаке житом на Суботњи дан. **Друго**, Исус је Господар од суботе. Он је тај који је и начинио закон о суботи, а то је учинио како би људи од тога имали користи. Он није створио човека како би задовољавао тај закон.

Човек са осушеном руком исцељен на суботу

Исус је осликао исто то у Луки 6,6-11 тако што је исцелио човека осушене руке на Суботњи дан. У овом контексту Исус је изузетно

добро то искористио за поучење. Фарисеји су га довели Исусу како би видели да ли би овог човека Исус исцелио у суботу. Поставили су га равно испред Исуса. А Исус их онда упита: *Пишам вас: Треба ли у суботи чинити добро или зло, сјасити животи или њоубити?* (Лука 6,9). Фарисеји на то нису хтели да одговоре, јер да су рекли „треба чинити добро“ Исус би онда исцелио човека. А да су рекли „чинити зло“, онда би народ ускликнуо да је лудост учинити неко зло на Суботњи дан. И док су они тако ћутали Исус је исцелио човека коме је била осушена рука, а они су од тог тренутка гледали како ће убити Исуса. Међутим, Исус је и даље наставио да поучава суботом. Људи које Бог жели да види вечно спасене, важнији су му од суботе. Закон је веома важан, али Богу су људи важнији од закона. Тешите се тиме, и верујте у то.

Рана галилејска служба (2)

У претходном поглављу разматрали смо три од четири путовања у раном галилејском периоду Исусове службе. Прво путовање означавало је почетак Исусове службе, где је Он указао на своје учење свима у Галилеји. Онда се упутио на друго путовање кроз источни део Галилеје где је почео да чини чуда. Исто тако, поучавао је у синагоги у Назарету. На трећем путовању, током друге пасхе у Јерусалиму, Исус је почео да чини неке ствари на Суботњи дан, рекло би се са сврхом, како би променио људско размишљање. Желео је да увиде да су Суботњи дан и сви Божији прописи дати како би човек од њих имао користи. Они нису били од вечног значаја за Бога. Само је човек значајан Богу заувек.

ЧЕТВРТО ПУТОВАЊЕ

Од Кафарнаума до Проповедне горе

На четвртном путовању Исус се вратио у Галилеју и од Кафарнаума кренуо на југ, где је онда проповедао оно што је касније названо Проповед на гори. На овом путовању догодиле су се три ствари: супротстављање фарисеја, Исусова молитва целе ноћи и одабир дванаесторице, и потом проповед на гори.

Супротстављање фарисеја

У Марку 3,7-12 видимо да су се фарисеји супротставили Исусу не само у Јудеји, већ и код његове куће, на територији Галилеје. У Марку 3,5-12 се каже:

И ѿоледа унаоколо ѿневно, ѿужан шѿо су им срца ѿако одрвенила, и рече човеку: Пружи руку! И ѿружи је, и рука му оздрави. Заѿим фарисеји изађоше и одмах одлучише с Иродовцима ѿроѿив њеѿа, да ѿа убију. А Исус се са својим ученицима ѿвуче ѿрема мору. Али, за њим ѿђе мноѿо народа из Галилеје, ѿа и из Јудеје и Јерусалима, из Идумеје и Переје, од Тира и Сидона, дошло је к њему велико мношѿво кад су чули шѿа он чини. Исус рече својим ученицима да му сѿреме чамац збоѿ народа, да ѿа не ѿурају. Јер мноѿе је излечио, ѿако да сви који су ѿаѿишли од нечеѿа, наваљивали су на њеѿа да ѿа доѿакну. Па и нечистиѿи духови, кад ѿа видеше, ѿадоше ѿред њим и викаше: Ти си Син Божији! Он им је јако ѿреѿио да ѿо не разѿлашавају.

Ово супротстављање је приморало Исуса да оде на обалу мора где је наставио своје дело. Тамо је утврдио да ће фарисеји да наставе да га прогоне чак и на том месту.

Исус се пење на планину (гору)

У Луки, у шестом поглављу, први догађај је Исусово повлачење на обалу мора где је поучавао своје следбенике, а због противљења фарисеја. Док је био тамо он се попео на планину и молио се читаве ноћи. Потом је сишао и одабрао својих дванаест апостола. У Луки 6,12 се каже: *Тих дана Исус се ѿйоео на ѿору да се ѿмоли Боѿу, и ѿровео је сву ноћ у молиѿиви.* Веома је тешко молити се дуг временски период осим кад имамо неку велику потребу или веру.

Исус се, међутим, суочио са најтежим изазовом у животу, можда чак већим и од самог крста, јер је сада требало да одабере дванаесторицу којима ће поверити самог себе, своје дело и службу. Заиста му је била потребна очева помоћ у тој ситуацији, па се молио читаве ноћи. У Луки 6,13 се каже: *И кад је дан свануо, дозвоа је своје ученике и изабрао од њих дванаесторицу, које назва айосћолима...*

Реч „апостол“ дословно значи „онај који је послат“ а идеја је да је та особа послата са задатком. У неком смислу, та особа је као амбасадор кога шаље једна нација другој са овлашћењем да делује као представник своје нације, као да је читав народ тамо. Ови људи су били одабрани да буду његови посвећени представници на земљи и то до свих крајева света. Њихова имена су у Луки 6,14-16:

Симона, која назва Петром, и Андрију, његовој браћи, Јакова и Јована, Филипа и Вартоломеја, Маттеја и Тому, Јакова Алфејевој и Симона који се зове Зилоћ, Јуду Јаковљевој и Јуду Искариотској, који њосћа издајник.

Пре неколико година приказивао се филм под називом „Исус“. У том филму ова сцена је веома живописно приказана. Исус је сишао са планине међу мноштво људи. Ходао је међу њима и понеког би дотакао по рамену и повукао га према себи, па би онда другог дотакао и привукао себи, и све тако док није дотакао дванаест људи и издвојио их из групе. Оно што је било заиста упечатљиво у тој сцени, а што Лука није забележио, било је одсуство било какве зависти на лицима оних који нису били одабрани, као и одсуство било каквог израза надмоћи на лицима оних који су били одабрани. Могуће је, можда, да то и није била нека велика привилегија, јер они који су били одабрани заправо су били одабрани за прогонство и смрт.

Исус проповеда на гори

Најпознатије Исусово учење у Новом завету налази се записано у Матеју, поглављима 5-7. Ту је оно што се назива Проповед на гори. Проповед се иначе наставља до краја Матејевог еванђеља, јер је Исус наставио да поучава и живи оно што је проповедао. У Матеју 5-7 видимо принципе царства небеског. Неки то зову уставом небеског царства. Ово учење било је само за његове следбенике, а не поука о томе какав свет треба да буде, већ учење о томе какво ће бити царство Божије.

Извор наше радости

У Матеју 5,1-12 налазе се блаженства, односно благослови. Они су извор наше радости.

Када је он видео народ, њоје се на јору, и седе, и љриђоше му њејови ученици. Он их је овако љодучавао: Блајословени су духовно сиромашни, јер је њихово царсјтво небеско! (Матеј 5,1-3)

Реч „благословени“ је извор речи блажени и значи „више него срећни“. Значи „толико радосни да им се честита“. Исус је говорио да су ти људи непоправљиво радосни. Ако неко жели радост коју му нико не може одузети, тада мора да поседује овакве ставове. Први став који треба да има јесте да буде духовно сиромашан, јер његово је царство неба.

*Блајословени су жалосни, јер ће се уљешити!
Блајословени су кројки јер ће наследити земљу!
Блајословени су љладни и жедни љраведносјти, јер ће се наситити!
Блајословени су милосјиви, јер ће бити љомиловани! (Матеј 5,4-7)*

Ова четири благослова иду заједно. Прво имамо духовно сиромашне, а онда и оне који су жалосни и сломљеног срца. Ту је утешена душа и неиспуњена жеља да се буде праведан, да се буде

као што је Бог. Обећање је, да ако смо сиромашни духом, жалосни у срцу, кротко предати Богу и жељни да будемо као Исус, тада ћемо бити испуњени благословима. Али, зашто смо испуњени? Зато што треба да предамо другима оно што је било дато нама.

*Блајословени су они који су чистија срца, јер ће Боја
іледати! Блајословени су миројворци, јер ће се они
синови Божији назвајти!*

Ова блаженства исто тако іду једно са другим. Треба да смо милостиви кад помажемо другима; чистога срца и без лицемерства у нашем добротинству; и треба да смо миротворци. Једини начин на који можемо доћи до мира јесте да се поучава и проповеда Христово еванђеље. Обећање је да ћемо бити милостиви, видећемо Бога, и знаће нас као Божију децу. Овакво понашање, међутим, не чини од нас децу Божију. Ми смо Божија деца зато што смо погружени у Христа. Али, бићемо познати као Божија деца зато што ћемо доносити мир свету.

Последњи благослов чини се да је био ту све време, још док смо били сиромашни духом, жалосни, кротки, жељни, милостиви, чисти и миротворци. Током читавог процеса делује као да је и овај благослов свуда јер је обећање исто као и за оне који су сиромашни духом. И они који су сиромашни духом и они који су прогоњени, њихово је царство небеско.

*Блајословени су іројнани за іраведности, јер је њихово
царство небеско! Блајословени сће кад вас ірде,
іројањају и набеђују сваким злом збој мене! Радујте се
и веселите се, јер је велика ваша наірада на небесима:
іако су іонили іроке іре вас (Матеј 5,10-12).*

Једино што је обећано онима који би живели у побожности, и једино што је свакако обећано онима који имају став благосиљања других, јесте да ће бити омрзнати од света. Њихово ће бити

царство и биће утепени. Њихова ће бити земља и биће испуњени праведношћу Божијом. Према њима ће бити указана милост и видеће Бога онаквим какав је заиста. Биће миротворци и знаће их као Божију децу, али их свет неће волети. Исус је исто рекао у Јовану 15,19: *Кад бисте били од света, свети би своје волео. А како нисте од света, већ сам вас ја изабрао од света, зато свети мрзи на вас.*

Укус нашег сведочанства

Потом је Исус говорио на тему укуса нашег сведочанства. Рекао је да смо светлост света, и со земљи. Со одржава оно у шта се ставља, а светлост разгони таму и указује на пут. Није наше сведочанство оно што говоримо већ оно што радимо. Ми говоримо истину, али смо једино светло које овај свет има да пронађе пут из таме и изађе на светлост. Ми смо једина нада овом свету да буде сачуван. Десет праведних душа би спасло Содом (види Постање 18,32). Не знамо колико је потребно да би се спасао свет, али смо овде и даље јер је свет и даље ту.

Светост наше објаве

У Матеју 5,17-20 Исус говори о светости наше објаве. Божија објава нама – закон, пророци и еванђеље су свети. Они су Богу светији од неба и земље. Једино што је светије од Божије објаве је народ Божији. Објава чува народ Божији, и наша праведност према објави превазилази праведност коју су имали писмознаници и фарисеји. Њихова праведност је била спољашња, били су веома религиозни, побожни. Проповедали су, певали и молили добру религију, али су изнутра били пуни мртвачких костију (Матеј 23,27-28). Није довољно знати, научити напамет, наводити или певати истину. Ми морамо да будемо истина. Наша праведност мора да буде оно што је истинито, свето и унутрашње.

Духовност нашег става

У Матеју 5,21-48 Исус је говорио о духовности нашег става. Чинио је то користећи изразе који су људима били тешки за разумети. У 5,21 рекао је: *Чули сѝе да је речено стѝарима...* Изгледа као да Исус упоређује оно што је речено у прошлости са оним што ће бити речено у садашњости, и да се тиме негира оно што је речено у прошлости. Али није тако, јер је Исус говорио: „Чули сте да се говорило...“ и он је тиме цитирао закон. Он је Мојсија надахнуо да напише сваку појединачну изјаву у закону. Оно што им је сад говорио било је веома једноставно. Они нису видели духовност у закону. Све што су чули било је само површно, спољашње.

Пошто закон каже: *Не убиј* (Изразак 20,13), они су веровали да све што се не заврши смрћу не треба прогонити. А заправо, кад је закон говорио „Не убиј“ он је говорио „Немој се љутити, немој бити свадљив, немој исказивати непоштовање према свом брату, јер ако то чиниш постоји опасност да ће ти бити суђено“. Када би приносили жртву, и тада се сетили да неки брат има нешто против њих, требало би да разреше тај проблем пре него што понуде жртву. Ако су се свађали са неким неверујућим човеком, и он је планирао да их преда суду, требало је да разреше тај случај пре него што би отишли у затвор.

Исус каже у Матеју 5,27-28: *Чули сѝе да је речено: „Не чини ѝрељубе“. А ја вам кажем: Сваки који ѝоїледа на жену са жељом, већ је учинио ѝрељубу с њом у своме срцу.*

Исус им није говорио да је закон против прељубе био погрешан. Он је говорио да то што су чули заправо значи да – када би престали да чине прељубу са човеком или женом – било би то прихватљиво јер онда не би кршили закон. А оно што је требало да чују од њега било је да захтева чистоту срца. Када би човек само погледао на жену са пожудом он би тиме починио прељубу са њом у свом срцу.

„Речено је: *Ко оћийусійи*⁸ *жену своју, да јој да књију расіусну* (Матеј 5,31). Бог је Мојсију дао тај закон, значи закон није погрешан. Међутим, оно што су људи чули било је да је у реду развести се. Оно што им је Исус говорио, доносило је регулацију тог мишљења, чинило је развод веома тешким и чак га забрањивао том изјавом. Ово је требало да се види као изјава да он мрзи разводе.

Исус је потом говорио о давању заклетви у Матеју 5,33: *Још сїе чули да је речено сїарима: Не заклинїи се криво, и исїуни Госїоуду заклейїве своје.*

Оно што је Исус рекао овде јесте да је тражио стварну и једноставну истинитост. *Чули сте да је речено: „око и зуб за зуб“* (Матеј 5,38). Исус заправо није тражио бесконачно извршавање правде. Овде је желео да заштити човека и његово власништво, а човек према човеку требало је да се правилно односи. У Матеју 5,43 каже се: *Чули сїе да је речено: „Воли ближњеїа своїа и мрзи на неїријайїеља своїа“.* Исус им никада није рекао да треба да мрзе своје непријатеље. Рекао им је да воле своје ближње, а они су га чули да је рекао да мрзе своје непријатеље. Оно што је требало да чују било је да воле свакога, и да исказују добро према свакоме. Наш став мора бити тако духован, да види дубље од мисли мржње.

Искреност наших мотива

У Матеју 6,1-18 Исус је говорио о искрености наших мотива. Мотив да нешто учинимо мора бити чист. За то је употребљено три илустрације. Прва је била о давању милостиње људима којима је потребна. Рекао је „Оно што ви чините јесте да идете на улична раскршћа и трубите пред собом. Тако оглашавате да ћете ускоро да дајете милостињу или дар сиромасима. На тај начин немате никакве користи од тога.“ Онда је Исус говорио о молитви. Рекао је: „Хоћете да се молите јавно. Желите да око себе окупите велико

8. У смислу „разведе“ - прим. прев.

мноштво како би слушало ваш начин мољења, велике речи које користите и велике ствари за које се молите тако да вам се диве.“

А онда је Исус говорио о посту у Матеју 6,16-18. Стих 16 каже: *А кад њосијите, не будијте жалосни, као лицемери; јер намршиће своје лице, да би их видели људи како њосије.* Они посте како би парадирани или рекламирали своју праведност. Њихови мотиви су били погрешни. Мисао иза тога била је да та дела морају да буду виђена.

Једноставност нашег иметка

Онда је Исус говорио о једноставности нашег иметка (Матеј 6,19-24). Рекао је: Не сакупљајте и не брините се превише за земаљски иметак. Рекао им је ово веома једноставно. Тражимо прво Божије царство и његову праведност, и добићемо све остало.

Ведрина нашег веровања

У Матеју 6,25-34 Исус је говорио о искрености нашег веровања. Њихов проблем је био у томе што су веровали у земаљска добра и били забринути. Три пута у овим одломцима Исус је рекао: Не брините се. Ово не помаже сваком да више не брине. Људима се може наредити да се не брину, а ако о томе почну озбиљно да размишљају онда оду забринути чињеницом да су забринути. Потребан нам је разлог да не бринемо. Исус је рекао: Погледајте ове птице? Која од њих се брине шта ће јести данас? Погледајте цвеће, љиљане на пољу. Који од њих брине о времену и да ли ће бити лепо? Љиљане у пољу облачи Бог у више славе него што је имао Соломон у својој слави и помпезности. Ако птице и цвеће не брину, зашто се онда моја деца брину о времену и да ли ћу се ја постарати за њих? Бринем се за вас, стало ми је до вас. Немојте бити као пагани – неверници. Био је то још један разлог да се не брину. Незнабошци нису имали ниједног бога који се бринуо за њих. Њихови богови и сви њихови идоли нису се бринули за

њих уопште. А Бог нас воли, и Њему можемо да верујемо. Исус је закључио следећом изјавом: *Тражиће најпре царство њеово и њеову љраведност, и све ово додаће вам се* (Матеј 6,33). Ако у нашем животу ставимо на прво место *...њеово царство и љраведност* тада ће све остало у животу да нам се дода. Пошто је ово истина, не брините се за сутра. Сутра ће се постарати за себе. Доста је сваком дану свога зла. Живимо овај један дан. Тај дан је данас. Живите овај тренутак. Искористи дан. Употреби овај тренутак за Бога.

Наше здраво просуђивање

Онда је Исус у Матеју 7,1-12 говорио о нашем здравом просуђивању. Рекао је у 7,1: *Не судиће да вам се не суди*. Тиме нам није забранио да пажљиво просудимо одлуке које ће утицати на будућност или када се ради о другим особама. Он је само говорио: Знајте да ће ваша осуда других бити једнака оној осуди која ће бити намењена вама.

Озбиљност нашег избора

У Матеју 7,13-27 Исус је говорио да треба да погледамо на последице својих одлука. Неко може да изабере или узак пут или широк. Неко може да изабере да зида свој дом на чврстој стени или на живом песку који пропада и помера се. Запамтимо да су ове одлуке за вечност. Избор који донесемо одређиваће где ћемо провести вечност. Две су капије кроз које може да прође нека особа. Једна је уска а друга широка. Можемо да будемо два дрвета. Једно дрво даје добар плод, друго дрво рађа рђав плод. Исус је рекао да је одлучујући фактор о томе какво смо дрво заправо наш однос са њим и његовом Речју. Матеј 7,21-23 каже:

Неће сваки који ми говори: Госјоде, Госјоде!, ући у царство небеско, нејо онај који чини (извршава) вољу Оца моја који је на небесима. Многи ће ми рећи у онај дан: Госјоде, Госјоде! Зар нисмо твојим именом

прорицали, њвојим именом зле духове изјонили, њвојим именом многа чудеса учинили? А ја ћу им рећи: Никад вас нисам њознавао, идите од мене ви који чините безаконе!

Они су одлучили да не слушају и не послушају Христа. Он је рекао да, осим две капије и два дрвета, постоје два места где можемо да зидамо свој живот. Можемо да га градимо на живом песку неслушања и непослушности Његовој Речи, или можемо да градимо на чврстој стени његове Речи, на закону и пророцима.

Солидан резултат

Када је Исус завршио подучавајући све ове ствари, народ је био задивљен јер је он говорио као онај који има ауторитет, а не као учитељи закона. Људи су увидели да је Исус Учитељ и да је његово учење било јасно и једноставно. Учење је било једноставно али веома дубоко. Било је засновано на објави коју су они примили од Бога – да ће их његово поучење водити у будућност. Његово учење их је исправљало изнутра али и њихове домове. Његово учење је поправљало односе – односе са децом, са властима и са ближњима. Они ће моћи да воле своје непријатеље. Моћи ће да се старају о себи и својим породицама и да хране сиромаше. Исус није желео да их начини толико небеским да за њих није више било земаљске употребе. Царство Божије је практична ствар, и то је то што поучава Проповед на гори. У проучавању Христовог живота видимо да је Исус непрестано наглашавао ове принципе.

Каснија галилејска служба (1)

ПРВО ПУТОВАЊЕ: ЈУЖНА ГАЛИЛЕЈА

Следећи период у Исусовом животу називамо каснијом галилејском службом. Био је то период углавном усмерен на чуда и блиске односе са појединим људима. Исусов живот је тада био везан за Галилеју и Кафарнаум. На свом првом путовању Исус је отишао из Кафарнаума на југ до Наина, и онда натраг у Кафарнаум. Док је путовао догодило се неколико ствари.

Исцељивање умирућег слуге капетана који је веровао

У Луки 7,1-10 видимо први догађај који се догодио на овом путовању, било је то исцељење умирућег слуге који је припадао капетану који је веровао. Он је волео народ Израела и људима је чак подигао синагогу о свом трошку.

Пошћо је исјричао све ово љред народом, оћишиао је у Кафарнаум. А слућа једној кайећана, коћа је овај веома ценио, био је болесћан, умирао је. И кад је кайећан чуо за Исуса, ћослао је к њему јудејске сћарешине, молећи ћа да дође и да излечи њећовој слућу. Кад су ови дошли к Исусу, мноћо су ћа молили и рекоше: Заслужио је да му ћо учиниш; јер воли наш народ и ћодићао нам је синагоћу. И Исус ћође с њима. А кад је већ био близу куће, ћослао је кайећан ћријайћеље и ћоручио

му: Господе, не ѿруди се! Нисам достојан да уђеш ѿд мој кров. Заѿо ни себе нисам смаѿрао достојним да ѿи дођем, неѿо реци само једну реч, и мој слуѿа ће оздравити. Јер и ја сам човек ѿд влашћу, и имам ѿд собом војнике, ѿа кад кажем једноме: Иди! он иде; и другоме: Дођи!, ѿај дође; и слузи своје: Учини ѿо!, и он учини. А кад је ѿо чуо Исус, изненадио се, окренуо се народу који је ишао за њим и рекао: Кажем вам, ѿолику веру нисам нашао ни у Израелу! А кад су се они ѿслани враѿили у кућу, нашли су да је слуѿа оздравио.

Прво се говори о карактеру овог човека и о његовој потреби. Нигде није било записано да је он био верујући у Бога. Да јесте, он би био достојан да Исус дође у његов живот или да се виде лицем у лице. Био је то човек који је у најмању руку размишљао о Богу и размишљао над тим да је Бог био међу Израелцима. И он је имао хитну потребу. Вредни слуга, можда чак и надгледник у његовом дому, био је болестан и на умору. Овај капетан је био скроман човек, па чак иако су Јевреји мислили да треба да му се помогне, он није тако мислио. Јевреји не само што су мислили да је он био достојан Исусовог доласка, већ су веровали да Исус треба нешто да учини за њега. А капетан је веровао да шта год то буде што ће Исус учинити, догодиће се због његове милости, а не капетановог значаја. Исус се задивио када је нашао такву веру међу незнабошцима. Рекао је да није нашао такву веру чак ни међу народом Божијим. Људе је послао кући, а када су стигли затекли су исцељеног слугу. Исус додирује понизне. *Блаѿословени су сиромашни духом, јер је њихово царско небеско* (Матеј 5,3).

Оживљавање удовичиног сина у Наину

У Луки 7,11-17 забележен је један од најдирљивијих догађаја у Христовом животу – када је из мртвих васкрсао удовичиног сина. За Исусом је ишло мноштво народа. *Пођом је Исус ишао у ѓраг ѓо имену Наин, а с њим су ишли њејови ученици и мнојо народа (7,11).* Приметимо шта се догодило када се Исус приближио градским вратима, наишао је на трагичну ситуацију. *Баи кад се ѓприближио ѓрадским вратиима, износили су мртѓваца, јединца сина у мајке, иначе удовице. И са њом је ишло мнојо народа из ѓрада. (7,12).*

Овај стих много говори. Ту је био један мртав син, и то јединац. Била је ту и једна жена која није имала другог мушкарца у кући да је води и помаже осим овог сина, јер је била удовица. Била је позната јер је много људи следило до градских врата. Ситуација је била трагична. Удовичин син јединац био је мртав и велико мноштво људи упутило се да га сахрани. Исус је пуно саосећао са њом: *И кад је виде Госјод, сажали се над њом и рече јој: Не ѓлачи! Таг ѓриђе, дођаче сандук ... (7,13.14).* Када је Исус дотакао мртвачки сандук то га је церемонијално испрљало, јер би онај који додирне мртву особу или њен сандук био нечист следећих седам дана. Исусу је, међутим, нешто друго било важније од церемонијалне чистоте – а то је била удовичина ситуација.

А носиоци сјадоше. И рече: Младиђу, ѓеби јоворим, усђани! И мртѓвац седе и ѓоче да јовори и Исус ја даде њејовој мајци (Лука 7,14.15).

Ова удовица је напуштала град празног срца а у град се вратила са сином у рукама. То се догодило зато што је срела Исуса. Какав је био исход овог чуда? У Луки 7,16.17 се каже:

Сђрах их све обузе, и ѓрослављали су Боја јовоређи: Међу нама се јојавио велики ѓророк, и: Бој је јосеђио

свој народ. И њрочу се ово о Исусу њо свој Јудеји и околини.

Исус је ово учинио у Галилеји, а опет људи су о томе чули и у Јудеји јер је то било веома изузетно дело Божије милости. Исход тога био је да је народ у дубоком поштовању прослављао Бога. Исус је био прихваћен као пророк, а Бога су видели као оног који помаже свом народу. Те вести су се рашириле не само по Галилеји већ и Јудеји.

Последње речи послате Јовану Крститељу

У Луки 7,18-35 записане су последње речи које су Јован и Исус говорили један другом. Заправо, нису говорили један са другим лицем у лице, али је ово била последња комуникација коју су имали. Није познато зашто је Јован послао ово питање, али видимо у Луки 7,18 и даље да је Јован послао своје следбенике Исусу да га питају. Питање је било: *Да ли си ти њи онај који њреба да дође, или да чекамо некој друој?* Да ли си ти Месија? Да ли си ти онај за кога сам ја посведочио да ће обратити срца деце ка очевима и срца очева ка деци? Да ли си ти Онај који ће спасти свет? Да ли си ти Онај који ће крштавати у Светом Духу, или да чекамо на неког другог? А Он им није одговорио: „Да, ја сам тај.“ Уместо тога рекао им је: „Вратите се и реците Јовану шта сте видели и чули.“ Јованови следбеници су тамо били прилично дуго и могли су да виде шта је Исус чинио и шта је говорио. Ако то није било довољно да их увери, онда ништа не би ни било довољно. Исус је желео да се они врате Јовану и кажу му да је он задовољно све потребе које је народ имао. Овако каже у Луки 7,22:

Идиѡте и кажииѡте Јовану иѡѡа сѡте видели и чули: слеѡи виде, хроми ходају, ѡубави се чистиѡе, ѡлуви чују, мрѡѡви усѡјају, сиромашнима се ѡройоведа еванђѡе.

Рекао је: „Свакоме сам дао тачно оно што му је било потребно. Идите и реците Јовану да сте ме видели како чиним сва та чуда и исцељујем људе и доносим им телесно благостање. Идите и реците Јовану да говорим сиромашнима да ће добити богатство које долази, да их слава чека у будућности. Реците му да задовољавам потребе људи.“

Када су отишли, Исус је рекао нешто о Јовану у случају да је неко помислио да Јовану недостаје вере или да је веома погрешно, или да је постао отпадник од вере. Исус је дао процену особе која је поставила такво питање. Исус је проценио да је он био чврста стена, који ниједан ветар неће заљуљати. Још је рекао да народ није ишао да види Јована зато што је носио прелепу модерну одећу, већ зато што је био прави слуга Божији кога се нису тицале људске и земаљске ствари. Он је био верни претеча Христа, Божији гласник. Људима је говорио тачно оно што је требало да чују како би били припремљени да прихвате Исуса. У Луки 7,28 Исус је рекао: *Кажем вам: Међу рођенима од жене нико није већи од Јована...* Међу људима Јован није имао себи равног, и нико није био бољи од њега. Био је чврста стена, верни претеча и човек којему није било равна у читавом свету.

Лука 7,29-35 говори о томе како су фарисеји и писмознанци процењивали Јована. Народ га је радо прихватао и сматрали су да је Јован Божији пророк. Он их је крстио. Међутим, фарисеји су одбацили Божију вољу и савет јер се нису крстили код Јована. Исус је рекао да су одбацили стену и слугу. Одбацили су поруку и човека, и чинећи то одбацили су Бога. А онда је Исус рекао шта мисли о фарисејима и писмознанцима који су одбацили Исуса. Рекао је за њих да су као деца која се играју својих игара на пијаци. У то доба деца су волела две игре: сахране и венчања. Рекла би: *свирали смо на флаути за тебе а ти ниси играо, певали смо жалосне песме а ти*

ниси йлакао... „Играли смо се венчања, а ти ниси хтео да одиграш шта смо те замолили. Играли смо се као да је погреб, а ти ниси хтео да одиграш део који смо те замолили.“ Јован Крститељ је дошао и није јео ни пио ништа, а фарисеји су рекли: „Овај човек је луд.“ Онда је Исус дошао, јео је и пио, а они су рекли: „Он је прождрљив, пријатељ винопија и грешника.“ Деца нису била задовољна, а фарисеји (вође Божијег народа) су били световна и разиграна деца која нису могла да се задовоље.

Жена сузама пере његове ноге

Следећа ствар коју је Исус учинио на овом путу била је да је вечерао са фарисејима. Док је јео вечеру пришла му је нека жена и опрала му ноге својим сузама. Био је то диван, помало претеран чин. Догодило се то у фарисејевом дому, а ова жена грешница није била међу позванима. Дошла је непозвана баш кад су почели са јелом. У то доба, било је уобичајено да се за обедом лежи на поду заваљен, наслоњен на лакат. Жена је ушла у кућу носећи прелепу посуду од алабастера⁹. Сломилa је посуду и скупоцено уље из ње полила по Исусовом ногама. Онда је плакала и мепала своје сузе са уљем, а потом му је косом брисала ноге. За то време домаћин фарисеј је мислио следеће: *Да је овај човек йророк знао би ко је она која ја додирује и каква је йшо жена – да је йрешиница.* (Лука 7,39). Он то није рекао наглас, али је тако мислио. А онда се Исус окренуо ка фарисеју и испричао му следеће: „Био једном човек који је дуговао мало новца, а један други је дуговао много више. А власник тог новца им је онда опростио дуг, обојици. Шта мислиш, ко ће више волети овога што им је опростио? Ко ће бити најзахвалнији?“ А фарисеј му одговори:

Веровајтно онај коме је ойрошйен већи дуј. „Добро си йшо оценио“, Исус му је одјоворио. Онда се окренуо

9. Врста финог белог гипса обично украшеног јасписом и калцедоном – прим. прев.

Њрема жени и рекао Симону: „Видиш ли ову жену? Дошао сам у њвој дом а њи ми ниси дао ни воде за ноће – а она је сузама облила моје ноће и косом их обрисала. Ниси ме њољубио за добродошлицу – а она, не ѡресѡјаје да ми љуби ноће од како сам ушао. Ниси ѡмазао моју ѡлаву уљем – а она је мирисним уљем ѡмазала моје ноће. Заѡо ѡи кажем: мноѡи ѡреси јој се оѡрашѡјају, јер је имала велику љубав, а коме се мало оѡрашѡја, ѡај има малу љубав“ (Лука 7,43-47).

Исусова мајка и браћа су дошли да га воде кући

Док се све ово одиграло, Исусова мајка и браћа су дошли да га воде кући (Лука 8,19-21). Марко је забележио да је то било зато што су мислили да је Исус мало скренуо с ума. Нису веровали у оно што је говорио па су дошли да свог збуњеног брата одведу кући. Следбеници су дошли и рекли Исусу: „Твоја мајка и браћа су испред куће и зову те“. Исус погледа унаоколо и рече: „Хоћете да знате ко је моја породица, моја мајка и браћа? Моја породица су они који су овде са мном, који слушају моју реч и следе мој пут.“ Ми данас можемо да будемо Исусова породица ако га слушамо и идемо његовим путем. Потом се Исус вратио у Кафарнаум.

ДРУГО ПУТОВАЊЕ: ОДЛАЗАК У ГАДАРУ

Приче уз обалу језера

Онда је Исус започео са својим другим путовањем јер је у Кафарнауму био веома заузет. Планирао је да пређе преко Галилејског језера у област Гадаре. Из Кафарнаума је хтео да иде у Гертесу, и онда се врати. Међутим, пре него што је отишао, сишао је на обалу језера код Кафарнаума и тамо причао параболе. Ово је записано у Матеју 13, а парабола има седам. У свакој од њих налази се поука којом треба нешто да се научимо. Параболе (приче)

функционишу тако да из њих може да се извуче више лекција, поука, али у време када су изговорене њихова намера је била да нагласе само једну једноставну истину.

Сејач

Као **прву** причу, Исус је испричао параболу о сејачу. Неки човек је сејао семе а оно је падало на различиту земљу која је давала различит плод. Поука је била да обратимо пажњу како слушамо. На једном месту семе није дало никаквог плода, на другом није дало плода који траје. На трећем месту семе је рађало плодове који су били трајни – све због начина на који чујемо Божију Реч.

Коров

Као **другу** причу Исус је испричао параболу о корову, односно кукољу, које је заједно са семеном било посејано. Ништа није могло да се примети све док није било касно. Када би неко покушао да извади коров, са њим би ишчупао и стабљике житарице. Исус је рекао да се остави тако до дана жетве, када ће се једно од другог одвојити, жито на једну а кукољ на другу страну. У овој параболу је порука да ће Исус судити свом усеву. Морамо бити пажљиви како слушамо Реч зато што ће Исус бити судија свом усеву.

Семе сенфа (горушице) и кисело тесто

Трећа параболу била је о семену сенфа, односно горушице. То семе је изузетно мало, али зато израста у велику дрвенасту биљку. Царство ће бити успешно упркос својим малим почецима. Потом је Исус говорио параболу о киселом тесту. Мало квасца се стави у читаву хрпу теста и убрзо све тесто закисели. Тако ће и Божије царство прожимати све.

Благо, бисер, мрежа и домаћин

Једна од параболу је двапут испричана, први пут као скривено благо а онда као бисер велике вредности. Вредност царства је

немерљива. Онда је испрличана прича о мрежи. У тој причи мрежа је бачена у море, где је захватила мноштво различитих риба и других морских створења. Еванђеље позива свакога али неки ће бити одбачени. А онда је Исус испричао параболу о домаћину који износи из ризнице старо и ново благо. Царство Божије има своју ризницу и у њој има старог и новијег блага.

Смиривање изненадне олује

У Марку 4,35-41 видимо да је Исус желео да пређе преко језера, отуда тај хитан коментар: „Хајдемо на другу страну.“ Чим су пристигли до средине галилејског језера, олуја која је изненада наступила запретила је чамцу, а Исус је мирно спавао. Знајући да је у Божијој руци, могао је да спава и усред олује. Апостоли су га пробудили: *Учијићешу, зар не мариш да њројдамо?* (4,38). А Исус им одговори: *Шта бринете кад сам ја у чамцу. Исус усџа, зајоведи ветџру и рече мору: њуџи, умукни!* (4,39). Истога часа олуја, која је до тада беснела, се заустави. Исус се окрете својим следбеницима и рече: „Тако мало вере имате! Зар не схватате да имамо посла, да треба да извршимо мисију и да нас не могу зауставити све силе природе све док не обавимо шта је мој Отац намерио да учинимо?“ *А ученици су се веома уџлашили и џиџијали један друџој: Па ко је овај, да џа слушају и ветџар и море?* (4,41). Каква год да је олуја у нашем животу, Исус може да је стџпа.

Исцељење опседнутог човека у Гераси¹⁰

Са једне стране језера било је страшно узбуркано море, па су пристали на другој страни, а тамо су наишли на страшно „узбуркано“, заправо демоном опседнутог, човека (Марку 5.

10. Аутор овде користи за ту област име: Гадара. Стефановић ту користи: Гераса. Није познато зашто се ова област у грчим рукописима у Матеју назива земља гадаринска (8,28), у Марку се назива земља герасинска (5,1), а у Луки (8,26) земља герасенска (мада Стефановић правилно овде преводи са герасинска). У последње време светски познати библичари се слажу да ову област треба превести као Гераса – прим. прев.

поглавље). Трчао је око гробова без одеће. Људи су неколико пута покушавали да га ухвате и свежу али би он успевао да се ослободи. Чак би прекинуо и ланце. Овај демоном опседнути човек био је незауостављив и понашао се неконтролисано. Дошао је пред Исуса. У њему је било толико демона да му је име било Легија (Легион). У римској војсци легија има дословце шест хиљада војника, тако да је у овом човеку било на хиљаде демона који су покушавали да дођу до Исуса. Исус је мирно говорио са овом демонском душом, па је и он сео и почео да разговара са Исусом. Био је обучен и при својој свести. Пре него што га је Исус исцелио, међутим, демони су преклињали да не буду тек тако истерани, изгнани. Исус им је допустио да уђу у три хиљаде свиња које су се одмах затрчале у Галилејско језеро. Нису хтели да оду на неко место без воде, па су отишли у свиње које су се бациле у језеро. Они који су их чували испричали су то власницима који су одмах дошли. Више су их занимале њихове свиње него човек који је био исцељен, него здравље бившег лудака. Они су замолили Исуса да напусти њихову област. Плашили су се последица ако Исус тамо остане.

Исус је сишао до чамца на обали, а тај исцељени је кренуо за Њим. Молнио је Исуса за прилику да иде са њим у чамац и постане један од његових следбеника. Желео је да путује заједно са Исусом и чује га како поучава и да га служи како год затреба. Али, Исус је имао другачије послање за овог човека. За њега је имао другачију службу од оне да буде део групе следбеника. Рекао му је: „Не, нећеш ићи са мном. Врати се кући и испричај својој породици и пријатељима које велике ствари је Бог учинио за тебе и како се смисловао твојој души.“ Онда се тај човек вратио кући. Годину дана касније, Исус се вратио на исто то место где је исцелио овог човека а четири хиљаде људи су дошли да га чују. Тај човек је био добар сведок о Христу док он није био у тој области. Без обзира

на демоне са којима се суочавамо, ми служимо Човека који може да нас учини целовитим и под контролом.

Исцељење Јаирове кћери и жене са крвотоочењем

У Марку 5,21-43 и Луки 8,40-56 Исус је из мртвих подигао Јаирову кћер и исцелио жену са проблемом крвотоочења. Ово је веома драматичан и сликовит део Светога писма у коме видимо чудо у чуду, догађај у догађају.

Јаир, један од вођа Јевреја, цењен и имућан човек, дошао је Исусу и молио га да дође и исцели његову ћерку која је имала 12 година. Провео је 12 лепих година са њом, али је она била сада на самрти. Исус је кренуо са Јаиром да му исцели кћер. А тамо је била и жена која је већ дванаест година имала проблем са течењем крви. Сав је новац потрошила на лекаре који су је уверавали да ће је излечити, али она није била излечена. Јаирова ћерка је живела дванаест година у радости, а ова жена је живела дванаест година у боловима. Рекла је себи: „Кад бих само додирнула делић његове одеће, била бих исцељена.“ И тако, док се мноштво народа тискало око Исуса па је био гуран и померан окол, пришла му је ова жена и у вери дотакла руб његовог огртача. Исус се ту окренуо и упитао: „Ко ме је то дотакао?“ А следбеници су га погледали као да је полудео: „Како то мислиш, ко те је дотакао? Сви ови људи се гурају око тебе.“ А Исус им одговори: „Да, али неко ме се дотакао у вери.“ Гледао је унаоколо док није видео ту жену. Пронашао је и прозвао за њено добро, како би могла да посведочи, као и за Јаирово добро, да он види Божију силу на делу. Ово је било и за Исусово дело, да се зна да је исцелио ову жену. Потом је жена отишла одатле, потпуно исцељена и сведочила је другима о Божијој сили.

Онда су стигли до Јаирове куће и тамо наишли на неверу. Народ није веровао да Исус може било шта да учини па рекоше: „Не мучите Га више, девојка је већ умрла.“ Веровали су да Исус

вероватно може да исцели болесне, али нису веровали да може да подиже из мртвих. Онда је Исус погледао у Јаира и рекао: „Само ти веруј и све ће бити у реду.“ Какав је то био изазов вери овог човека! Људи ипак нису веровали, чак су га и вређали и смејали му се. А Исус је ушао у Јаирову кућу, дотакао је и рекао: „Девојко, теби говорим, устани!“ И девојчица је устала. Онда је рекао: „Дајте јој нешто да једе.“ Или су они који се врате из мртвих гладни, или је Исус желео другима да покаже да је девојчица заиста жива. Није то био сан или нека визија. Девојчица је појела нешто хране пред свима. Тада је Исус опет дао ту чудну заповест, ону коју нико није могао да одржи. Рекао је Јаиру: „Немојте ником рећи за ово.“ Али, када видимо Исуса како се манифестује у сили свог деловања, како да не кажемо ником?

Закључак

Олуја се стишала а Исус се показао као победник над опасношћу. Герасински човек је био исцељен а Исус се показао као победник над демонима. Течење крви је исцељено а Исус се показао као победник над болешћу. Девојчица је подигнута из мртвих а Исус се показао као победник над смрћу. Исус је победник над твојим опасностима, твојим демонима, твојом болешћу и твојом смрћу. Утеши се верујући у то.

Каснија галилејска служба (2)

ТРЕЋЕ ПУТОВАЊЕ: ЦЕНТРАЛНА ГАЛИЛЕЈА

Ово је друго проучавање касније Исусове службе у Галилеји. Тај период обухвата укупно четири путовања од којих смо два видели у претходном поглављу. Прво путовање било је у јужну Галилеју, а друго путовање у Герасу. Треће путовање називамо путовањем кроз централну Галилеју, и њега ћемо проучавати у овом поглављу.

Друго одбијање у Назарету

Исус је поново започео путовање из Кафарнаума. Потом је ишао у Назарет, свој град, а у Марку 6,1-6 каже се да је тамо Исус био одбачен по други пут.

И оде оданде и у њрашњи својих ученика дође у своју њосћојбину. У субоју њоче да њоучава у синагоји. Мноји који су ња слушали дивили су се и њоворили: Ојкуда му и каква је њо мудросћ ишћо му је дана да њаква чудеса чини! Зар он није дрводеља, син Маријин и брајњ Јаковљев, Јосијин, Јудин и Симонов. И нису ли њејове сесћире њу, код нас? И саблажњавали су се о њеја. Исус им рече: „Пророк је без часћи само у својој њосћојбини, у своме роду и у своме дому.“ Тамо није мојао ниједно чудо да начини, осим ишћо је мало болесника излечио сћавивши руке на њих. Исус се чудео њиховом неверовању.

У почетку су људи били задивљени Исусом. Он је поучавао и деловао на такав начин да су му се дивили, али ипак су га одбацили због порекла. Да је дошао са препорукама синедриона или неке од великих школа које су водили равини и студијских центара из Јерусалима, можда би га и прихватили. Међутим, био је дрводеља, обичан занатлија у граду. Удовица Марија била је његова мајка, а сву његову браћу и сестре су познавали јер су живели међу њима. Како онда да прихвате Исуса и његову велику мудрост и способност да чини чуда? Забавно је видети како су гледали чуда која је урадио пред њима а онда одбацивали чињеницу да је Исус имао ту моћ да их учини. Видели су га како исцељује болесне, а опет су говорили: „Он то не може да учини.“ Видели су га да подиже из мртвих, а опет су говорили: „Ма, не може он то.“ И када је утишао олују: „Он то не може да учини.“ Непирали су демонстрацију Божије силе. Није стога чудо што Исус тамо није учинио велике знаке, јер их је чинио да покаже да је Син Божији. Када су Назарећани видели све те знаке и опет одбили њихов значај, није више било разлога да Исус даље чини чуда међу њима.

Дванаесторица послана на ограничену мисију

У десетом поглављу Еванђеља по Матеју видимо да је Исус послао дванаест апостола на оно што се зове „Ограничено послање“. У Матеју 9,35-38 видимо зашто их је послао:

И њролазио је Исус кроз све њрадове и села, њоучавао њо њиховим синаѡѡама, њројоведајући еванђеље о царству и исцељујући болесѡи и сваку немоћ. А кад је видео народ, сажали му се, јер народ беше измучен и клонуо, као овце које немају ѡасѡиѡира. Тада рече својим ученицима: „Жетѡве је мноѡо а радника мало. Молиѡе се, заѡѡо, ѡсѡѡодару жетѡве да ѡошаље раднике на своју жетѡву.“

Пре него што их је послао, Исус им је говорио о трагичној и страшној потреби да неко учини оно што је требало да учине. Матеј 10,1 каже: *Зайим дозво својих дванаестѝ ученика и гаде им властѝ над нечисѝим духовима, да их истѝерују и да исцељују од сваке болестѝи и сваке слабостѝи.* Онда Матеј поново наводи имена дванаесторице апостола у стиховима 10,2-4.

Њихова порука и чуда

Прво, Исус им је рекао коју поруку треба да објаве, и рекао им је која чуда треба да учине и какву подршку да очекују због тога. Матеј 10,5-7 каже:

Ових дванаестѝ апостѝола посла Исус пошто им је зајоведо: „На љуѝ к незнабошцима не идѝте и у самарјански ѝрад не улазѝте, неѝо идѝте к изѝубљеним овцама дома Израѝлѝева! Идѝте и ѝроповедајѝте: Приближило се царстѝво небеско.“

У својој поруци говорили су о приближавању царства, о Исусу као Цару и о Божијем поретку који ће доћи на земљу да влада међу људима.

Друго, Исус им је рекао шта морају да учине да потврде поруку забележену у Матеју 10,8: *Болесне исцељујѝте, мртѝве дижитѝте, ѝубаве чисѝитѝте, демоне истѝерујѝте! Бадава стѝе добили, бадава и дајѝте.* У Матеју 10,1 Исус им је дао ауторитет да истерују демоне и исцељују разне болести. Сада им је говорио да иду и чине оно за шта им је дао власт да могу да чине. Трѝбало је да објављују његову поруку. Трѝбало је да чине његове знаке и чуда како би људи веровали у њега.

Потпора

Трѝе, за све те активности била им је потребна финансијска подршка. Исус им је рекао да ништа не носе са собом.

У Матеју 10,9.10 рекао им је: *Не стављајте ни злата, ни сребра, ни торбе за пут, ни два одела, ни обуће, ни штапа; јер је радник достојан своје хране.*

Исус им је рекао да не носе новац са собом. Требало је да очекују да им људи плате за службу коју су им чинили и да прихвате финансијску помоћ од свакога ко је био вољан да им је пружи. Матеј 10,11-15 каже:

У који град или село уђите, испитивајте ко је у њему достојан, и онде останите док не одете. А кад улазите у кућу, пожелите јој мира. И ако кућа буде достојна, нека дође мир ваш на њу, а ако не буде достојна, мир ваш нека се врати к вама. А ако ко неће да вас прими, није да чује ваше речи, изађите из куће или дога рада и отресите прах са својих ноју. Заиста, кажем вам: Земљи содомској и поморској лакше ће бити у дан суђења него њом граду!

Исус им је једноставно рекао да помоћ прихвате само од оних који су били вољни да је дају. Ако су људи вољни и ако их помажу, њихови домови ће бити благословени. Ако нису вољни и не потпомогну њихову службу, тада је требало да напусте њихове домове и да оду код других људи. Требало је да говоре онима који су хтели да чују. То је била Исусова поука овим нашим проповедницима – апостолима.

Надолазећи проблеми

У Матеју 10,16-31 Исус им је говорио да ће све ово да им донесе проблеме. Где год да је еванђеоска порука ишла следили су проблеми јер ђаво није волео, и још увек не воли еванђеље. Када се супротставимо ђаволу тиме што се држимо учења и живимо Христово еванђеље, он ће донети невоље. То је Исус рекао својим ученицима. Рекао им је да очекују свакојаке проблеме и са свих страна.

Слао их је као овце међу вукове. Зато је требало да буду лукави као змије и невини као гутутке. Требало је да се пазе људи јер ће их ови предати локалним властима и бичевати по синагогама. Због Исуса слаће их пред гувернере и краљеве да њима и незнабошцима буду сведоци. Исус им је једноставно рекао: „Имаћете проблеме који ће долазити од стране ваших породица. Проблеме ће вам стварати пријатељи. Биће проблема и са локалним властима. Биће проблема и од синедрiona. Проблеме ће вам стварати старешине синагога. Имаћете проблема и са незнабошцима. Очекујте проблеме када проповедате Христово еванђеље.“

Исто тако, Исус им је рекао да очекују и помоћ одозго. У Матеју 10,19.20 каже се:

А кад вас предају, не брините се како или шта ћеће ѿговорити; јер ће вам се шта да гати шта ћеће ѿговорити. Јер нећеће ви да ѿговорите, него Дух Оца вашега, који ће ѿговорити кроз вас.

Проблеме можемо да очекујемо са свих страна али, исто тако, можемо да очекујемо и помоћ одозго (Матеј 10,21.23). Исус им је рекао да ће им главни противници бити из њихових домова. Релативно је лако ићи даље када је проблематична особа неко изван нашег света. Међутим, ако нам се неко из наше уже породице, рођак или драги пријатељ супротставља и прави проблеме, биће тешко одолети и остати усправан. Исус им је ово говорио како би се припремили јер ће на њих доћи невоље од стране оних које највише воле, зато што слушају њега. У Матеју 10,24.25 Исус им је објашњавао да их њихове породице тако третирају зато што су и њега исто тако третирали. Ученик није изнад свог учитеља нити је слуга изнад свог господара. Довољно је да ученик буде као његов учитељ и да слуга буде као његов господар. А ако се владар

дома зове Велзевул (господар демонских мува), шта очекивати од чланова његовог домаћинства?

У Матеју 10,26-31 Исус закључује: не бојте их се. Они могу да убију само тело. То је све што могу. Ништа не могу да учине изван овог живота. Исус је дао изузетну изјаву када је рекао: *И не бојте се оних који убијају тело, а душу не могу да убију; него се бојте онога који може и душу и тело да поуби у паклу* (10,28).

Само је Један који има ту силу. Једног дана ће чак и ђавола послати у пакао. То је наш вољени Отац, који је једини кога треба да се плашимо. А онда у Матеју 10,32.33 Исус каже:

Који год мене призна пред људима, признаћу и ја њега пред Оцем својим који је на небесима; а ко се одрекне мене пред људима, одрећићу се и ја њега пред Оцем својим који је на небесима.

Исус рече својим следбеницима у Матеју 10,34-36 да није желео да помисле да је Он дошао да донесе мир на земљу, већ да је дошао да донесе мир царству. Није дошао да донесе мир, већ да донесе мач и да усмери оца против сина и ћерку против мајке. Човекови непријатељи биће из истог домаћинства. Исус је дошао да донесе мач речи у срце људи на земљи, и та реч ће поделити људе јер ће је неки прихватити а други ће одбацити ову поруку. У Матеју 10,37-39 рекао је да морају да науче да га воле изнад свега и без премца. Занимљиво је да је оно што је Исус захтевао од њих исто оно што један отац очекује од своје деце – љубав. То је оно што муж очекује од своје жене – љубав. То је оно што деца очекују од свог оца и мајке – љубав. То је оно што Исус очекује од нас – највишу љубав, чак до саме смрти усред недаћа. Он од нас очекује љубав без премца.

Иродов одговор на вести да апостоли проповедају Исуса

Трећи догађај на овом путовању записан је у Марку 6,14-30. Вести да Исусови следбеници проповедају и подучавају Еванђеље стигле су до Ирода. Његова стара лоша савест му није давала мира зато што је дао да се убије Јован Крститељ. Када је чуо како успешно следбеници проповедају Христа, прво што је помислио било је: Јован Крститељ се вратио из мртвих. Он се никада није опоравио од тога што је убио Јована Крститеља. Марко је записао како је Ирод, због женине љубоморе и неморалности пасторке, послао Јована Крститеља у смрт. Ирод није волео Јована Крститеља али је знао да није имао право да га убије.

ЧЕТВРТО ПУТОВАЊЕ: ОДМОР У ВИТСАИДИ

Исус се онда вратио у Кафарнаум и тамо провео неко време. Потом се упутио на четврто путовање, овога пута да се мало осами од људи. Када се вратио у Кафарнаум тамо је већ било велико мноштво људи који су хтели да га следе и који су му непрестано били за петама. Није могао да се одмори, и што је још важније, није могао да подучава дванаесторицу. Зато је из Кафарнаума отишао у Витсанду да се тамо мало одмори. А када је кренуо из Кафарнаума поучавао је и нахранио пет хиљада људи.

Храна и поука за пет хиљада људи

Храњење пет хиљада људи је једино чудо које је забележено у сва четири Еванђеља. Налази се у Марку 6, Луки 6, Матеју 14 и Јовану 6, и свуда је мање више идентично, без обзира где читате. Исусу је био потребан одмор јер је био уморан. Много тога се догађало и требало је да се одмори. Из тог разлога узео је Петров чамац и одвезао се на другу страну језера. А када је мноштво људи дошло до Петрове куће и када тамо нису нашли Исуса, сазнали

су да је отишао на другу страну језера. Брзо ходајући стигли су на другу страну пре чамца, и када је Исус пристао на другој страни, то мноштво од ког је хтео да се склони већ је било тамо. Шта је онда урадио? Исус је гледао то мноштво и прозрео какво је било.

У Марку у шестом поглављу се каже да је он видео то мноштво као овце без пастира. Осетио је саосећање према њима, а они су због тога и трчали око језера. Гледали су да нађу неког ко би их водио. Желели су да их неко води до места где би били сигурни и имали помоћ. Исус не само да се саосећао са њима и видео их као стадо оваца без пастира, већ их је и поучавао. Исус је поучавао људе које је покушавао да избегне! На смирају дана људи су били гладни, па су следбеници рекли Исусу: *Реци им нека оду до околних имања и села и купи себи нешто за јело* (Марко 6,36).

Већ је било време да крену јер су били веома гладни. Тај силни народ је требало да нађе нешто за јело.

А он одговори и рече им: Дајте им ви да једу! Рекоше му: Да одемо да купимо хлеба за две стотине сребрњака и да им дамо да једу? А он им рече: Колико хлебова имате? Идије, видије! (Марко 6,37.38).

Следбеници су кренули да траже. У Јовану 6,8-10 само је један пронашао нешто хране:

Један од његових ученика, Андрија, брат Симона Петра му рече: Има овде један дечак који има пет јечмених хлебова и две рибе. Али шта је то на толико њих? А Исус рече: Реције људима да седну.

Људе су организовали у групе од по педесет и сто. Исус је узео пет хлебова и две рибе, захвалио је за храну и почео да је дели. Онда су следбеници почели да хране људе хлебом и рибом који су се умножавали пошто их је Исус благословио. Када се најела и последња особа, Исус им је рекао да скупе остатке. Остало је седам

пуних кошара хране. Нахранили су пет хиљада људи, и онда још жене и децу (Матеј 14,21). Ово велико мноштво људи, од могуће 12 до 15 хиљада људи било је нахрањено ручком који је имао тај мали дечко. Овај момак никада није ни могао да очекује да нахрани толико људи својим ручком. Шта год да је у нашим рукама, ако то дамо Исусу и пустимо га да то благослови, тиме ће намирити мноштво људи.

Мноштво тражи да се Исус прогласи за цара

У Јовану 6,15 видимо да су људи желели да Исуса прогласе за цара. То је било разумљиво јер ако је Исус могао да умножи хлеб, онда је могао да умножи људе и мачеве. А онда могу да победе Римљане. Међутим, Исус није намеравао да га они прогласе за цара, па је своје следбенике послао да оду чамцем, а Он се попео на планину да се моли. Тамо се молио остатак тога дана и добар део ноћи.

Ходање по води и умиривање олује

Исусови следбеници су били у чамцу на Галилејском језеру и то поново усред олује. Дванаест снажних људи се из све снаге борило да се окрену и напредују према обали, али нису могли да се помере. Онда су угледали некога ко је ходао према њима по води. Ходао је у ветар и приближавао им се. Људи су се уплашили, био их је страх. Међутим, онда су препознали Исуса и пустили га у чамац, а он је рекао: „Умири се!“ И олуја је намах престала, а чамац је истог часа стигао до друге обале. Онда су му следбеници рекли: „Жао нам је што нисмо разумели оно са хлебовима и рибом.“ Марко је записао да су они тако мислили. У томе су видели духовни значај. Исус им није говорио да је имао контролу над њиховим физичким потребама. Он није дошао да нам храни тело. Дошао је да нам нахрани душу.

ГОВОР О ХЛЕБУ ЖИВОТА

Мноштво и Христ

Сутрадан су људи, који су се налазили са друге стране језера, тражили Исуса али га нису тамо нашли. Потом су тражили чамац, али ни он није био тамо. Онда су се вратили око језера и пронашли Исуса у Кафарнауму. У Јовану 6,22-71 видимо да су тражили Христа јер су желели још хлеба, а не зато што су били жељни његовог учења. Желели су да Он одговори на њихове физичке потребе па су дошли Исусу и рекли: „Зашто си нас оставио? Зашто ниси ту да нам помогнеш?“ А Исус им је тада одговорио: „Ви ме не тражите зато што сте видели знаке и поверовали. Ви ме тражите јер хоћете још хлеба. Ако хоћете обичну храну, за њу морате да радите. Ако хоћете хлеб морате за њега да радите и зарадите. Треба да чините дело Божије.“ А онда су људи хтели да знају какво је то „дело Божије“. У Јовану 6,29 Исус је овако одговорио на њихово питање: Исус им рече: *Ово је дело Божије, да верујете у онога кога је он њослао.* Требало је да престану да траже знаке и да почну да увиђају шта говоре ти знаци – да је Исус Син Божији.

Исус просејава мноштво и „Јевреје“

Исус је онда „просејао“ мноштво. Прво, просејао је целу групу говорећи: „Ја сам хлеб живота. Ако мене тражите и у мене верујете имаћете вечни живот. Бићете васкрснути на велики последњи дан.“ А мноштво је климало главама у неповерењу и говорило: „Ми ово не разумемо. Мислили смо да ће нам дати хлеба, а он нам даје речи.“ И потом је велика већина отишла. Онда је Исус „просејавао“ јеврејске вође – свештенике, писмознанце, фарисеје. У Јовану 6,41 пише да су гунђали на ове Исусове речи. Било је то због њиховог (недуховног) гледања на ствари. Они су и даље желели прави хлеб. Исус им је рекао: „Слушајте, вас мора да призове Отац. Морате да ме слушате и да учите од мене. Морате да научите и да дођете Сину.

Ја сам живи хлеб, и морате да се послужите мноме.“ Онда су о томе живо расправљали јер су и даље размишљали на телесан начин. Коначно, Исус их је погледао у очи и рекао: „Нећете живети ако ја не postanем разлог вашег живота и ако не једете моје тело и не пијете моју крв.“ Онда су јеврејске вође отишле.

Исус „просејава“ следбенике

Онда је читава група следбеника дошла до Исуса. Рекли су му да је то што Он говори много тешко и да не одговара њиховој теологији. Исус им је одговорио овако: „Морате веровати да сам ја одозго и да ћу се вратити у небо. Морате да останете верни у речи и у духовном виђењу речи ако желите да наставите као моји следбеници.“ Никада није било више следбеника него у том тренутку. Исус је био у зениту популарности, а све што је од њих тражио било је да прихвате њега и његову Реч. Он је желео да они виде изнад физичког света у духовни свет. Како следбеници нису били у стању то да ураде, напустили су га.

Исус изазива апостоле

Исус је остао само са дванаесторицом. У Јовану 6,67-69 он им овако говори:

Тада Исус ујиша дванаесторицу: „Да нећете и и ви да идете?“ Симон Петар му одговори: Госйоде, коме да идемо? Ти имаш речи вечној живоји. И ми верујемо и знамо да си ти Божији светица.

Петар му је одговорио: „Где бих ја ишао? Нема где да се иде. Ти имаш речи вечног живота.“ Он је гледао даље од хлебова у Исусове речи и казао је: „Ти имаш речи вечног живота.“ Петар је говорио за све њих: „Ми верујемо и знамо да си ти Божији светац.“ Апостоли су одлучили да остану. Нису још били оно што је требало да буду, и даљи живот ће им бити збрда-здола, али су остајали с њим. Колебаће се у својој вери, али неће престати да верују. Размишљаће

да ли да га напусте, али то неће учинити зато што су чули речи и видели дела. Видели су и иза тих дела праву Исусову личност. Он не само што је био Син Божији и онај који их је хранио хлебом, већ је био и Божији светац. Исус је то од њих прихватио, а опет ће рећи: „Један од вас је ђаво“. Јован је написао да је Исус знао од почетка ко ће остати са њим а ко ће га напустити. Знао је ко ће проповедати његову реч и ко ће га издати људима. Без обзира на то, апостоли то нису знали. Јован 6 је дивно поглавље у којем је Исус „просејао“ народ и своје следбенике.

Све ово спада у лекцију коју морамо да научимо. Бог од нас жели више од самог признања, исповедања. Жели наше ангажовање. Не жели само да устима исповедамо, већ тражи да у нашем животу чинимо његову службу. Он жели да видимо даље од површинског поучења, жели да видимо силну духовну истину која се налази испод. Када читамо Реч морамо је читати са том намером. Немојмо само запиткивати шта значи, већ питајмо зашто је то речено. И не само да питамо то, већ питајмо шта нам то говори о њему. Бог нам даје свакодневни мир када учимо о Исусу.

Период одмора

Следећи период који ћемо проучити називамо Периодом одмора. У овом периоду Исус је припремао дванаесторицу апостола на то да ће ускоро умрети, а њих ће то шокирати и скоро уништити. Исус је тражио прилику да има време насамо са својим апостолима како би о тој долазећој трагедији разговарали на смирен начин. Међутим, Исусу није полазило за руком да се измакне од мноштва. Пратили су га свуда, гдегод да је ишао, и то због исцељивања и његовог изузетног поучавања. Исусов живот у овом временском периоду можемо да пратимо кроз четири путовања на којима је поучавао своје следбенике и служио мноштву људи.

ПРВО ПУТОВАЊЕ: У ФЕНИКИЈУ

На свом првом путовању у овом временском периоду, кренуо је из Кафернаума и стигао до границе са Тиром и Сидоном. Само је један догађај забележен на овом путовању. Догодило се то на граници са Тиром и Сидоном где је Сирофеничанка тражила од њега да исцели њену демоном опседнуту ћерку. Овај догађај описан је у Марку 7,24-30 и значајан је зато што је Исус помогао, послужио, не Јеврејина, Самарићанина или особу мешаног порекла, већ правог незнабошца.

Затим најусији њај крај и оде у њирски крај. Уђе у једну кућу, јер је желео да нико не дозна да је дошао, али се није могао сакријти. Одмах чу за њега нека жена у чијој

је ћеркици био нечисти дух, ња дође и њаде му њред ноће. Та жена је била незнабошкиња, родом Сиропеничанка. А Исус јој рече: Чекај да се деца нахране; јер није њраведно узети хлеб од деце и бацити ња њсима. А она одговори: Да, Госпoде; али и њси њод стпoлом једу дечје мрве! Исус јој рече: Због њтих речи иди, изашао је демон из њвоје кћери. Она оде својој кући и нађе деће да лежи на њостпелји, а демона више није било у њој.

Ово је био занимљив догађај. Била је то жена, и била је Гркиња. То су биле две ствари против ње (у култури тог времена). Ова жена је имала кћер коју је обузео демон, а то је била трећа примедба. Али, без обзира на све то, имала је храбрости да дође пред Исуса. Он није могао да се сакрије пред овим необичним захтевом. Покушао је да је одбије, али та жена му је дала изузетан одговор. Била је паметна и вољна да прими чак и мрвице ако би то могло да помогне њеној кћерки. Била је вољна да прими увреду ако би тиме сачувала живот девојчице. Знала је да Исус може да јој помогне, и одлучила је да буде тамо док јој он не помогне. То је та вера и истрајност која је потребна данас. Треба да молимо Исуса на исти такав начин.

ДРУГО ПУТОВАЊЕ: У ДЕКАПОЉ

Исус је одлучио да узме мало времена за одмор како би говорио само са својим следбеницима, тако да је отпочео своје друго путовање у овом периоду одмора. Напустио је област Тира јер је ту постајао познат и популаран; зато је отпутовао из Тира у Декапољ, у област са десет градова.

Исцељење глувог муцавца

Када је Исус стигао до Гадаре, где је раније исцелио демоном опседнутог, срео се са глумим човеком. У Марку 7,31-37 каже се:

И оиетї Исус оде из краја їирскої и їреко Сидона дође на Галилејско море, усред Декаїоља. И доведоше му їлувої и муїшавої ¹¹ човека и молише да їоложи руку на њеїа. Исус їа одведе насамо, сїшави своје їрстїе у њеїове уши и їљувачком овлажи њеїов језик. Па їоїледа на небо, уздахну и рече му: Ефайїа, їїј. оїшвори се! И оїшворише му се уши, и одмах се разреши свезаностї њеїової језика, и заїїим је леїо їоворио. Исус им заїрети да никоме не їоворе; али колико їод им он забрањиваше, они још више їричаху около. Народ му се дивїо и їоворио: Све је добро учинїо, и їлуви да чују и неми да їоворе.

Овде обратите пажњу јер се ради о веома необичном исцељењу. На првом месту болести овог човека су биле чудне. Био је глув али је могао да говори, мада није говорио разговетно. Исус је ставио своје прсте у човекове уши, али то вероватно није било због исцељења. Да би овог човека исцелио Исус је једноставно могао да каже „буди исцељен“. Стављајући своје прсте у његове уши, Исус је показивао да зна шта је мучило овог човека. Демон га је уклео да није могао да чује. Исус је плунуо, можда на свој прст или на земљу. Онда је ставио свој прст на човеков језик и рекао: „Отвори се“ и уз ове речи дошло је до исцељења. Исус му је онда наредио оно исто што тај човек неће послушати: „Немој никоме да говориш о овоме“. Што је Исус више говорио људима да ћуте, све више су о њему говорили због велелепности његовог дела. Мноштво је опет било задивљено Исусом и то је забележено у стиху 7,37, што је од огромног значаја. Народ је Исусом био веома задивљен. Овако су посведочили: *Све је добро учинио, и їлуви да чују и неми да їоворе.*

11. Овде се ради о човеку који није био потпуно нем, већ је веома неразговетно говорио, могуће и муцао. У стиху 35 се касније каже „...да је лепо говорио“ (Стефановић), „говораше лијепо“ (Караџић), односно „и говораше правилно“ (Караџић, по исправкама владике Николаја) – прим.прев.

Храђење четири хиљаде људи

Други догађај одиграо се у Декапољу. То је било место где је Исус раније исцелио демоном опседнутог човека из Герасе. Послао га је натраг породици, пријатељима, заједници. Тај човек им је рекао шта му се догодило и како се Бог сажалио над њим. Марко 8,1-10 каже:

У то време беше ојетѝ се скуѝило мноѝо народа, и како нису имали шѝа да једу, Исус ѝозва своје ученике и рече им: Жао ми је народа шѝо су већ ѝри дана овде код мене, а немају шѝа да једу. Ако их ѝладне ѝошаљем њиховим кућама ѝосусѝаће на ѝуѝу. Неки од њих дошли су издалека. Заѝѝѝаше ѝа њеѝови ученици: Како се моѝу ови овде у ѝусѝѝѝи нахраниѝи хлебом? А он их уѝѝѝа: Колико имаѝе хлебова? Они рекоше: Седам. Тада заѝѝоведи народу да ѝоседају ѝо земљи. Узе оних седам хлебова, захвали Боѝу, изломи их и даде ученицима својим да ѝоделе. И ѝоделише их народу. Имали су и мало рибица. И блаѝослови их и рече да и њих ѝоделе. И једоше и насѝѝѝе се, и накуѝи седам корѝи крајака који ѝреосѝѝаше. А беше народа око четѝири хиљаде. И ѝосла их кућама. Заѝѝим одмах уђе у чамац са својим ученицима и оде у далмануѝски крај.

Овде је занимљиво приметити да је Исус саосећао са људима зато што су га следили, слушали га и посматрали његов живот три пуна дана. Храну коју су са собом понели су већ потрошили и били су изгладнели. Многи су дошли издалека да чују Исуса, а Он се пред њима није сакрио. Колико год да је желео да буде сам са својим следбеницима и да их поучава, није могао да се осами. Мноштво народа га је тражило и следило све време. Није могао да их пошаље на пут јер су били изгладнели. Исто тако, занимљиво је да се умножила количина остатака који су преостали после обода.

Почели су са седам малих векни хлеба и неколико риба, и завршили са седам пуних кошара хлеба. Бог нам увек остави више од оног што ми донесемо њему. Било је тамо четири хиљаде мушкараца, одакле су сви они дошли? Неки су дошли пратећи Исуса а други са велике удаљености. Други су, опет, дошли због ослобођеног човека из Герасе који је посведочио пред заједницом шта му се догодило, па је народ дошао да чује Исуса.

ТРЕЋЕ ПУТОВАЊЕ: У КЕСАРИЈУ ФИЛИПОВУ

Треће путовање био је у Кесарију Филипову. Отишао је из Декапоља и кренуо до Далмануте, а одатле је пошао у Витсаиду и још даље у Кесарију Филипову. Зашто је Исус ишао на сва та места? Покушавао је да се осами, али то му није полазило за руком. Мноштво народа га је следило без обзира колико он покушавао да побегне од њих. У исто време трудио се да поучи своје следбенике о оном што је требало да знају како би могли да се одрже у дан када ће он бити разапет на крсту, јер ће их емотивно уништити.

Фарисејско кисело тесто

Њихови непријатељи били су фарисеји, а они су се трудили да надјачају Исусово учење својим учењем. У Марку 8,10-21 Исус је упозорио своје следбенике против фарисејског киселог теста. Кисело тесто је у учењу обично коришћено као знак или симбол лоших ствари, а тако је било и овом приликом. Понекад је кисело тесто могло и да представља нешто добро, на пример Божије царство је као кисело тесто (у смислу да се шири)... Кисело тесто је данас замењено квасцем који прожима и захвата све што га се дотакне.

У Марку, у осмом поглављу, Исус је путовао у Далмануту а његови ученици су заборавили да понесу хлеб. Исус их је онда упозорио у 8,15: *Пазише, чувајше се фарисејској и Иродовој квасца*. Питали су се: „Да ли он то говори зато што смо заборавили да понесемо хлеб?“

Исус им рече: „Што причате о хлебу? Ја говорим о квасцу. Зар још не разумете? Зар ваше очи не виде и уши не чују? Када сам преломно пет хлебова за пет хиљада, колико је на крају преостало?“ Одговорише му: „Дванаест пуних кошара.“ А онда их упита: „Нахранио сам четири хиљаде и колико је пуних кошара остало после?“ Они рекоше: „Седам.“ А Исус их упита: „Још не схватате? Зар не видите да ја говорим о мом духовном поучењу насупротив фарисејском легализму. Кажем вам: следите милост и избегавајте легализам.“

Исцељење слепога

У Марку 8,22-25 видимо да је Исус путовао доле до Витсаиде где је исцелио слепог човека. И поново је Исус посветио неко време да послужи ономе коме нико други није могао да послужи. У том добу, сматрало се да осакаћени и унакажени људи носе на себи Божије проклетство. Исус је дошао и исцелио овог слепог човека. Пошто га је исцелио дао му је исту заповест коју је стално давао: „Немој рећи никоме. Немој ићи у село. Немој ићи околу и трубити о томе.“ Овде се није радило о томе да Исус није желео да људи поверују у њега. Већ, што је више фарисеја чуло, толико више га је фарисеја мрзело. Исус није хтео да развејава непријатељеву мржњу у том тренутку. Њега је више занимало да се суочи са вером своје браће.

Петрова изјава

Потом је Исус путовао до Кесарије Филипове где је Петар дао своју велику изјаву (Марко 9. и Матеј 16,13-20). У Матејевом извештају налазимо нешто дужи опис овог важног догађаја у Христовом животу. Исус је подстицао своје апостоле, преко Петра, њиховог представника, да буду чврсти у својој вери. Упитао их је: „Шта људи кажу ко сам ја?“ Одговорили су му: „Једни кажу да си Јован Крститељ, други да си Јеремија, Илија или неки од пророка. Људи те рачунају равноправно са својим највећим херојима вере.“

„А шта ви кажете, ко сам?“ , упита их онда Исус. А Петар одговори за све: „Ти си Христ, син Бога живога.“ А Исус му на то одговори: „То ниси научио од човека, већ од мог Оца. На основу те изјаве, тог исповедања, на тој подлози да сам ја Син Божији, Месија, ја ћу сазидати своју цркву. А врата пакла то неће надвладати. Даћу ти кључеве царства. Шта свежеш на земљи биће свезано на небу, а шта развешеш на земљи биће развезано на небу.“ Ово је била изјава, и на основу ње добијен је задатак.

Исто тако, у овом великом исповедању налази се неколико речи које нам помажу да се усредсредимо на духовну истину данас. Прво, Исус је рекао: „На овој стени ћу сазидати своју цркву.“ Која је то стена? Стена је било то што је Петар управо рекао: „Ти си Христ.“ То је исто и у Старом и у Новом завету. У Поновљеном закону 32,4 Мојсије је ово рекао о Јахви: *Он је ња Сџена, јер су сви њејови њуџеви савршени.* У Псалму 18,2 Давид каже о Јахви следеће: *Госјоде, Граде мој¹², Заклоне мој...* У истом Псалму, у 18,31 Давид пита следеће: *...и ко је одбрана осим Боја нашеј?* Давид је изјавио да је он једина Стена. У Првој Петровој 2,4.5 Исус је та стена а ми смо живо камење уграђено у ту стену. У Делима 4,12 нема другог имена под небом осим Исусовог којим се спасавамо. У Првој Коринћанима 3,11 каже се: *Јер друји џемељ нико не може да њосјави осим оноја који је њосјављен, а џо је Исус Хрисјос.* Исус је Стена. Градити на било чему другом – градити на нечијем виђењу Христа, градити на нечијем проповедању о Христу, градити на некоме, на нечијој доктрини или култу, градити на било чему осим на Христу – јесте градити на живом песку. Први већи ветар или први талас ће то одувати, однети.

Исус је рекао: *...и на џој ћу сџени сазидати цркву своју...* (Матеј 16,18). Реч „црква“ помиње се 114 пута у Новом завету. У

12. У смислу утврде – прим. прев.

деведесет случајева говори о локалној цркви, о групи људи у једном месту. Следећих двадесет четири пута говори о оном што називамо универзалном црквом, црквом у једној провинцији или области. Увек се ради о групи људи које је Исус откупио, о „позванима“. Да ли је израз „позвани“ симболичан или не, то је црква живог Бога. У Посланици Ефесцима видимо шта је то црква Исуса Христа. То је црква сазирана на Њему. То је црква која признаје његово Господство, прима његову милост, објављује његов завет, живи у његовом јединству, удата је за њега и чува своју чистоту. То је црква која бије добри бој вере а то је Божија слава. На Стени Исусовог божанства, он ће установити свој народ, безбедан и стабилан.

Исус је у Матеју 16,18 рекао: *...и врати хада (јодземља) неће је надвлагати!* Врата хада су смрт. Ово је могло да значи да смрт неће нашкодити цркви, или да смрт неће спречити Исуса да је изгради. Тим апостолима, а Петру нарочито, Исус је планирао да преда кључеве царства. Петар је искористио те кључеве у Делима апостолским у другом поглављу када су Јевреји ушли у цркву. Петар је искористио те кључеве и Самарјани су ушли у царство у Делима апостолским у осмом поглављу. Петар је употребио те кључеве и незнабошци су ушли у царство у Делима 10-11.

У Матеју 16,19 Он је рекао: *...и што свежеш на земљи, биће свезано и на небесима, и што разрешиш на земљи биће разрешено и на небесима.* Оригинални језик, према учењацима који говоре новозаветни грчки, овако каже: „Шта год свежете на земљи већ је свезано на небу, и шта год развежете на земљи већ је развезано на небу.“ Значи, није им дата сила да доносе одлуке. Дата им је сила да свету објаве већ донете небеске одлуке. То је тачно оно што је Исус рекао у Јовану 20,21 када је рекао апостолима: *Као што је мене јослао Отац, и ја шаљем вас.* Исус је био послат да говори не од своје воље, већ по вољи свог Оца на небесима. То је управо

оно што им је овде речено. Биће привилеговани да људима објаве шта је одлучило небо.

Поучење у вези са крстом

У Марку 8,31-9,1 Исус је говорио Петру и осталим апостолима у вези са царством. И док је говорио о томе предвидео је своју смрт и васкрсење. Они то нису разумели јер нису веровали да Месија може да умре. Веровали су да Месија мора да живи у свом телу заувек. Онда је Петар прекорио Господа. Хтео је да му каже да се он (Господ) збуннио и да није схватио шта ће да учини. Онда је Исус прекорио Петра говорећи: *Иди од мене, сатано, јер ти мисли нису божанске, него људске!* (8,33).

Исус је окупио народ и поучавао их заједно са следбеницима. Како ни следбеници нису схватили, довео је и народ и говорио им о стварном животу који се супротставља физичком животу. Рекао им је да ако било код од њих жели да сачува свој физички живот, изгубиће га. Међутим, ако неко изгуби живот због еванђеља и царства Божијег, сачуваће га. Исус им је рекао: *Заиста, има неких међу овима што овде стоје, који неће осејати смрт док не виде царство Божије да је дошло у сили* (Марко 9,1). Онда их је тамо оставио и попео се на планину да би се преобразио пред Петром, Јаковом и Јованом у Марку 9,2-13. Исто то налазимо у Луки 9,28-36 и Матеју 17.

Преображење

Три Еванђеља бележе преображење. Исусово лице и одећа су се преобразили. Засјао је у феноменалној слави пред њима, и то на такав начин да је Петар почео да говори пре него што је размислио шта ће да каже. Рекао је: „Господе, да подигнем три колибе. Једну ћу подићи за тебе, другу за Мојсија а трећу за Илију.“ Марко у свом Еванђељу каже да је Петар ово рекао зато што се уплашио и није ни схватао шта говори. Када се суочимо са страхом, не можемо да

мислимо на исти начин као пре. Међутим, у Марку 9,7 видимо да се чуо неодољиви глас са неба који је изјавио: *Ово је мој вољени Син, слушајте га*. Више није требало да слушају Мојсија, јер је закон престао да важи. Требало је да слушају његовог Сина, Исуса Христа. Њих тројица су погледали горе и тамо видели само Исуса. Потом су сишли са планине а Исус им је дао своју уобичајену заповест: „Немојте никоме да говорите о овоме.“

Оздрављење опседнутог дечака

Када је Исус сишао са планине, оздравио је, исцелио опседнутог дечака. Ово налазимо у Луки 9,37-43 и Марку 9,14-32. Сишли су са планине а мноштво народа се око нечега препирало. „Шта се препирете?“ упитао их је Исус. А човек му је одговорио: „Довео сам мог опседнутог сина твојим следбеницима да га исцеле, али они то нису могли.“ Исус им рече: „О неверна генерацијо, колико ћу још морати да будем овде да чиним те ствари. Доведите дечака код мене.“ Онда су дечака довели Исусу и он га је исцелио. Ђаволи су се борили али је Исус победио. Исус је победио ђавола и дечко је оздравио. Људи су помислили да је мртав, али Исус га је подигао и ојачао. Вратио је дечака оцу и отишао даље. Онда су га следбеници упитали: „А што ми нисмо могли то да учинимо?“ А Он им је одговорио: „Ова врста излази само уз молитву.“ Укратко, следбеници нису имали довољно вере. Нису веровали Богу довољно.

ЧЕТВРТО ПУТОВАЊЕ: ПОСЛЕДЊИ ПОВРАТАК У КАФАРНАУМ

Учење о стварној величини човека

Четврто путовање је Исусов последњи повратак у Кафарнаум. И док је путовао од Кесарије Филипове до Кафарнаума збила су се два догађаја. **Први**, у Марку 9,33-37, збио се када су следбеници

дошли до Исуса и упитали га о величини: „Ко је стварно узвишен у царству?“ Расправљали су се о томе ко ће од њих да буде први а ко други. Исус се испружио и дотакао једног малог дечака. Онда га је довео међу њих и рекао: „Биће то неко ко је као овај дечак који ће бити стварно велики у Божијем царству. Први ће бити последњи, а последњи први.“ Пут до стварне величине је кроз Исуса и по његовом путу. Поново им је рекао следеће: „Ја идем на крст а онда ћу бити васкрснут. Права величина налази се на крсту.“

Непознати чудотворац

Други догађај описан је у Марку 9,38-50. Један од следбеника дошао је до Исуса и рекао му: *Учиш њељу, видесмо једної їде ївојим именов исїерује демоне, а не иде за нама; и забранисмо му, јер није један од нас* (9,38). А Исус рече: „Ако неко чини добра дела у моје име, тај ме неће проклињати у следећем тренутку. Свако ко нешто чини, макар само дао и пољу воде у моје име, неће изгубити своју награду.“ Исус им је рекао да не буду љубоморни јер је тај човек имао другачије дарове од њих. Само зато што није био један од њих није значило да не припада Исусу. Истеривао је демоне у Исусово име. Вероватно је чуо Исуса како поучава и проповеда и видео Га како чини чуда. Није могао то да чини да му Дух Божији то није омогућавао. Бога морамо да прославимо за све Божије раднике а не само за оне који су део наше локалне цркве или кућне групе.

Како будемо ишли даље проучавајући о Исусу, још више ћемо увидети његову љубав за све људе, чак и оне који су непознати браћи коју ми добро познајемо. Ако сте ви једна од тих непознатих особа, верујте у чињеницу да Исус зна ваше име.

Период службе у Јудеји

У Периоду одмора, Исус је покушао да поучи дванаесторицу о својој смрти. Следећи период је његова служба у Јудеји. У овом периоду Исус веома озбиљно изазива фарисеје и јудејске вође у Јерусалиму.

ИЗ ГАЛИЛЕЈЕ У ЈЕРУСАЛИМ

Одбачени Исус

Прво путовање у овом периоду било је из Галилеје у Јерусалим. Овде је Исус учинио нешто што није било уобичајено. Прошао је равно кроз Самарију. Јевреји и Самарићани нису били пријатељи, тако да су путовали или по обалном путу, или би прелазили реку Јордан и ходали по висоравни кроз Переју. Међутим, Исус је намерно прошао кроз Самарију. Желео је да проведе извесно време тамо поучавајући, чак је и гласнике слао да га најаве. У Луки 9,51-56 каже се:

А кад је дошло време да буде узет̄ на небо, чвр̄стио је одлучио да иде у Јерусалим. И њослао је њласнике њред собом, и они су дошли у једно самарјанско село да му њпријреме њде да заноћи. А они ња нису њримили, јер је ишао у Јерусалим. Кад су њто видели ученици Јаков и Јован, уњињаше: Госњоде, хоћеш ли да кажемо да сиђе

вајтра с неба и да их унишћии? А он се окрену, укори их и ѿако одоше у друго село.¹³

Исусова решеност и жеља

Приметимо неколико ствари у овом читању. Пре свега, Исус је био сасвим одлучан. Окренуо се равно према смрти. Знао је шта ће се догодити кад оде у Јерусалим, али је био решен да ипак иде. Желео је да Самарјанима, верски и етнички мешовитом народу, пружи још једну прилику да га чују. Желео је да проведе ноћ у њиховим селима говорећи да је дошао и њих да спасе, иако то људи нису желели да чују. Није то било зато што су они одбацили његову поруку, већ зато што су имали расне (етничке) предрасуде, а он је ишао у Јерусалим. Да је Исус туда пролазио на путу за Галилеју, они би га слушали, као што су га слушали и прошли пут (Јован 4. поглавље). Међутим, Исус је овога пута ишао у Јерусалим, а они су мрзели Јевреје који су тамо живели. Мрзели су оне који су мрзели њих, па су одбили да слушају Исуса у том селу. Шта је онда Исус учинио? Одбио је да их казни. Следбеници су желели да призову ватру с неба да им покажу шта је значило одбити Исуса. Али Исус им је рекао: „Дошао сам да спасавам а не да уништавам.“ Он је једноставно отишао у следеће село.

Исус исцељује десет губаваца

Следеће што се догодило записано је у Луки 17,11-19. (У Лукином Еванђељу овај догађај није временски по реду јер Лука пише о другим стварима у Луки 9,57-17,10). Исус је исцелио десет губаваца. Једини од њих који му се захвалио био је Самарјанин.

13. Овае је превод дат у складу са ауторовим наводом из Светога писма. Међутим, Караџић, Стефановић и исправљени Караџић по владици Николају сви имају следећи текст између 55 и 56 стиха: „Зар не знате каквог сте духа? Син човечији није дошао да уништи људске животе, него да их спасе.“ Новозаветни рукописи у којима се налази овај додатни стих припадају Кодексу Петрополитанусу, односно фамилији текстова П, у које спадају најстарији византијски новозаветни текстови. Савремена критичка анализа грчких рукописа данас овај текст не уврштава у 55-ти стих. - прим. прев.

У овим одломцима видимо супротност: самарјанско село одбија Исуса, а самарјански губавац му се захваљује. Знамо да је овај текст временски следећи због изјаве у Луки 17,11: *Кад је Исус ишао у Јерусалим, њролазио је између Самарије и Галилеје*. Ово је био временски по реду наставак, иако није тако према редоследу стихова у Луки. Иако је самарјанско село одбило Исуса, један од Самарјана је дошао да му се захвали. Лука 17,11-14 каже:

Кад је Исус ишао у Јерусалим, њролазио је између Самарије и Галилеје. Док је улазио у једно село, њприђоше му десет њубавих људи, који су стѡјали удаљени, и њовикаше: Исусе, учииељу, смилуј нам се! Кад их је видео, рече им: Идиѡе и ѡкажиѡе се свешѡеницима! И док су ишли, очистиѡе се.

Зашто је овде Исус рекао: *Идиѡе и ѡкажиѡе се свешѡеницима?* У Књизи Левитској, када би човек био исцељен од губе требало је да оде у храм и покаже се свештенику. Док им је губа још увек била на телу Исус их је прогласио исцељенима, али је захтевао да покажу своју веру тако што ће кренути према свештенику. Чим су они кренули према свештенику, њихова губа је спала. Лука 17,15-19 каже:

А један од њих, кад је видео да је излечен, врати се Исусу хвалећи Боѡа наѡлас, ѡде на лице ѡред њеѡвим ноѡама и захвали му – и ѡо је још био Самарјанин. А Исус уѡиѡа: Зар се не очистиѡе десеторица? Па ѡде су деветорица? Зар међу њима нема ниједноѡ да се врати и захвали Боѡу, неѡ само овај ѡуђинац? И рече му: Устѡани и иди, ѡвоја вера ѡи је ѡмоѡла.

Занимљиво је да се само један исцељени губавац вратио да се захвали Исусу, а он је био странац. Самарјанин није био од оних од којих би се очекивало да прослављају Бога. Није био од оних чија

је доктрина била сасвим исправна, али је Самарјанин био једини који је прихватио Исуса и захвалио му. Тај незнацац је отишао од Исуса исцељен.

ИСУС ЖИВИ СА ЛАЗАРЕМ, МАРТОМ И МАРИЈОМ

„Добри део“

У Луки 10,38-42 видимо да је Исус отишао у Мартин дом. Марта, Лазар и Марија су живели у Витанији, у предграђу Јерусалима. Исус је планирао да остане тамо неко време, пре него што пође на последњи велики јудејски празник. Лука 10,38-42 каже:

И док су њушовали, дође он у једно село. И нека жена, њо имену Марџа, њрими ња у своју кућу. Код ње је била њена сесџра, њо имену Марија, која је села код Госџодових ноџу и слушала њеџове речи. А Марџа се џрудила да ња шџо боље уџосџи. Приђе и рече: Госџоде, зар не мариш шџо ме моја сесџра осџави саму да служим? Реџи јој да ми њомоџне. А Госџод јој одџовори: Марџа, Марџа, бринеш се и џрудиш мноџо, а једно је њоџребно. Марија је изабрала онај добри део, који се неђе узетџи од ње.

Кућа је припадала Марти, мада су и Лазар, њен брат, и Марија, њена сестра, живели заједно са њом. Марија је одувек слушала Исуса јер је знала шта је у том часу било најважније. Храна и одржавање куће су били важни, али много је важних ствари око нас. Када је Исус говорио само једно је било потребно – да се слуша. Остало може да се обави и касније. Марија је слушала Исуса. А Марта је била једна драга дама. Волела је Господа и била је сва забринута јер је желела да угоди његовим потребама. Била је спремна да ради чак и сама а онда је то ипак било превише за њу. Кад је Марта рекла: „Реџи јој да ми помогне“, била је то заправо сложена изјава која

је овако гласила у оригиналном језику: „Речи јој да дође овамо са ове стране и помогне ми да све подигнем и понесем.“ Све док је могла сама, Марта је све сама чинила да припреми вечеру. Била је забринута да вечера за Господа неће бити послужена јер је дошло до тле да јој је била потребна Маријина помоћ. А онда је Исус рекао да у том тренутку храна и задовољавање његових физичких потреба њему нису били најважнији. Оно што је било важније јесте да је народ слушао и био послушан његовој Речи. Марија је изабрала „добри део“. Марта је изабрала исправно, а Марија је изабрала нешто боље. То је оно што ми треба да учинимо. Једино што је потребно, и што траје, јесте слушање и пажња према Господу.

Исусов спор о данима празника

У Јовану 7-10 расправља се о важним догађајима из Христовог живота. Пре свега, Исус је походио Празник сеница. Ово је био велики празник који је претходио пасхи, када ће умрети. Исус није дошао на први дан празника, већ је отишао после три дана, када је празник већ био у пуном јеку. Исус није тамо отишао првог дана јер је избегавао смрт. Још није било дошло време за њега да умре. Када то време буде дошло, он ће вољно умрети, али то време још није било дошло.

Исус долази на празник

Исусова браћа су га притискала да оде у Јерусалим. Било је то зато што још увек нису веровали у њега. Рекли су му: „Ако ћеш ти стварно да будеш онај који ће спасти Израел од греха и који ће нас спасти од Римљана, зашто не одеш тамо и покажеш се? Зашто ништа не чиниш?“ А Исус им одговори: *Моје време још није дошло, а за вас је време увек добро (да идете)... Ви само идите на њазник. Ја нећу ићи на овај њазник јер моје време још није дошло* (Јован 7,6-8). Када су отишли, Исус је и сам тајно кренуо. Ушао је у град изгледајући као обичан грађанин, јер је он могао да уђе

у град без најаве његових следбеника да ће негде поучавати. Како овог пута није поучавао, могао је да уђе сам, неопажено. Дошао је у Јерусалим у право време.

Исус поучава на празник

У Јовану 7,14.15, на четврти дан Празника сеница, видимо да је Исус устао и почео да поучава.

Већ на њоловини ѡразника оде Исус ѡре у храм и ѡамо је ѡоучавао. Јудеји су му се дивили и ѡиѡали: Оѡкуда њему знање кад није учио?

Исус је поучавао дубље и духовније од њихових равнија – учитеља, који су били школовани у најбољим равинским школама. Исус им је једноставно одговорио у Јовану 7,16.17:

А Исус им одѡвори: Моја наука није моја, неѡ оноѡа који ме је ѡослао. Ко хоће да извршава њеѡову вољу, ѡреѡзнаће да ли је ова наука од Боѡа или ја сам за себе ѡоворим.

У Јовану 7,14-24, као **прво**, рекао је да је говорио од Бога. Да су они били од Бога, тада би и они чули шта је Он говорио. **Друго**, рекао је да су прекршили закон. **Треће**, гледали су да га убију (7,19). Исус им је рекао да се закона нису ни придржавали. Нису чинили оно што им је Мојсије рекао да чине, и гледали су да га убију. Онда га је мноштво народа оптужило у Јовану 7,20: *Одѡвори народ: Демон је у ѡеби! Ко ѡо хоће да ѡе убије?* Кад неко није у стању да одговори на изазов, онда обично критикује и вређа. Јевреји нису могли да одговоре на оно што је Исус говорио, па су изјавили: *Демон је у ѡеби...*

Занимљиво је и то да се Исус онда окренуо и прекорио их. У том прекору Исус их је оптужио управо за оне ствари за које су они гледали да оптуже њега. Он је учинио чудо на Суботњи дан, и они преко тога нису могли да пређу. Стога им је Исус у Јовану 7,21-24

рекао да су кршили прописе Суботњег дана и неправедно судили. А то није могло да прође без одговора, па је народ одговорио на ово његово поучење.

НАРОД РЕАГУЈЕ НА УЧЕЊЕ

Збуњеност око Исусовог порекла

У Јовану 7,25-52 видимо како је народ збуњен у вези са Исусовим пореклом и из тог разлога га одбацује. Говорили су да када Месија дође они свакако неће знати одакле је дошао. Знали су одакле је Исус дошао и познавали су његовог оца, Јосифа. Познавали су његову мајку, браћу и сестре. Знали су његов родни град и да је по занимању био дрводеља. Знали су сувише детаља о њему да би поверовали шта им је он говорио.

На то је Исус једноставно одговорио у Јовану 7,28.29, као и раније: „Мене шаље Бог. То је оно што ви не признајете. Можда сам из Назарета, али ме шаље Бог.“ Пажљиво им је рекао следеће:

Заиста ме њознајете и знате одакле сам. Па ипак нисам дошао сам од себе, него ме је њослао Исџинији, која ви не знате. Ја ња њознајем, јер сам од њеѡа и он ме је њослао.

Када је Исус рекао: *Ја ња њознајем* употребио је грчку реч: *oida*. Говорио им је: „Знам све што треба знати о Богу. Њега у потпуности познајем, лично га познајем.“ А када је рекао *Ви ња не њознајете* он је заправо говорио: „Мислите да знате одакле долазим! Али, ви не знате одакле долазим јер не познајете ни онога који ме је послао!“ Онда су људи покушали да га ухвате. Покушали су да га ухвате, одведу и потом убију, али нису могли јер је мноштво било збуњено. Исус је тада наставио свој разговор са њима. Рекао им је: *Још сам мало времена са вама, ња идем к ономе који ме је њослао.*

Тражићете ме, и нећете ме наћи, и где сам ја, ви не можете доћи (Јован 7,33.34).

Ово је мноштво народа довело до потпуне збуњености. Где то он иде а да они неће моћи да га пронађу? Покушали су да га ухвате, али им није полазило за руком. У Јовану 7,45-52 невера јеврејских вођа је сликовито приказана:

Тада дођоше храмовне слује њрвосвешћеницима и фарисејима, и ови их њићаше: Зашћио ћа нисћие довели? Слује одћоворише: Никад нико није ћако ћоворио као шћио ћовори овај човек. Тад им фарисеји одћоворише: Јесте ли и ви њреварени? Да ли је у њећа ћоверовао било ко од сћарешина или од фарисеја? Није! Нећо само овај ћроклећии народ који не зна закон! А Никодим, који је њре долазио к Исусу, а био је један од њих, ућићиа их: Зар наш закон суди човеку док ћа њрво не саслуша и не сазна шћиа чини? Рекоше му: Да ли си и ћи из Галилеје? Проучи и видећеш да њророк из Галилеје не долази.

Стражари нису пријавили да нису ухапсили Исуса зато што је око њега било превише следбеника. Рекли су да су га слушали и чули како поучава, и да због тога нису могли да га ухвате, да је било немогуће. Једноставно. У Исусу су пронашли оно што нису могли да негирају да је од Бога. Без обзира на то и даље су желели да га убију, и опет су правили планове. Онда је Никодим (онај који је дошао Исусу ноћу у Јовану 3) почео да га брани. Овде у Јовановом седмом поглављу, Никодим је устао у Исусову одбрану, још увек некако стидљиво, али ипак је устао да га брани. Рекао је: „Зар наш закон кажњава човека а да га ни не саслушамо? А вође Синедриона га прекорише и рекоше: И ти си Назарећанин? Да ли си следбеник

овог човека? Потражи и погледај! Потражи у светој књизи и видећеш да никада ниједан пророк није дошао из Галилеје!“

Заправо је требало осудити ову руљу, која није познавала закон. Фарисеји и учитељи су били ти који нису познавали закон. У 2. Царевима 14,25 Јеровоам Други имао је пророка по имену Јона који је био из Гете-фера, око шест километара од града Назарета. Било је пророка из Галилеје и раније. Учитељи закона су били они који нису познавали закон.

Милост за жену ухваћену у прељуби

У Јовану 8,1-11 видимо да кад народ није могао да одговори на Исусова поучења, они су се окренули томе да га ухвате у кршењу закона. Довели су му жену ухваћену у чину прељубе. Ако је то било истина, питање је било где је ту мушкарац? Закон каже да такав човек и жена треба да се доведу пред суд, али овде је доведена само жена. Ово је био намештен случај од самог почетка. Покушали су да наместе Исусу кршење закона. Исус није третирао ову жену као што су то грешници чинили – као ствар коју искористе. Он није третирао ову жену онако како закон тражи, да се као грешница каменује. Он је третирао ову жену како би то чинила милост, као грешник коме ће се опростити. Рекао је жени: „Хоћу да одеш одавде, и хоћу да прекинеш са животом греха који си следила.“

Исус поучава о себи

До новог неслагања дошло је у Јовану 8,12-15. Исус је овде имао да каже четири ствари. У овом одломку рекао је „Ја сам светлост, ви сте тама.“ Они су покушали да га ухвате, али нису могли. Онда је Исус рекао: „Ја сам живот, ви живите у смрти.“ Многи су у њега поверовали, али су неки покушали да га убију. Исус је онда рекао: „Дошао сам да вам дам слободу, а ви сте одабрали ропство.“ Рекао је: „Због тога не припадате Богу. Још пре него што је Авраам постојао, ја сам већ постојао. Ја сам онај вечити коме је Авраам

служио.“ Онда је народ дохватио каменице и покушао да каменује Исуса, али је Он прошао између њих.

Исцељење слепог човека

У Јовану 9,1-12 видимо да је Исус исцелио човека који је био рођен слеп. Ово је једна од најлепших и најдирљивијих прича у Светом писму. Исус је дошао до тог човека који је био слеп од рођења, а следбеници су упитали: „Ко је згрешио, његови родитељи или он, кад је рођен слеп?“ Они су овде говорили о страху од одмазде. Иза сваке зле ствари мора да се налази грех. А Исус одговори: „Нико од њих није згрешио, већ да се Божија слава данас ту покаже.“ Исус је исцелио човека и отишао од њега тако да човек није сазнао ко је он био. А вође синагоге су одмах довеле тог човека на испитивање. Питали су га: „Зар ти ниси рођен слеп?“ Он им је одговорио: „Да, ја сам рођен слеп.“ „А да ли сада видиш?“, „Да, сада видим.“ „А како то да сада видиш?“ А он им одговори: „Исцелио ме је човек кога зовете Исус.“ Онда су рекли: „Треба да прославиш Бога. Немој да дајеш славу таквом човеку јер је тај човек грешник.“ А он им одговори: „То је невероватно! Никада нисам чуо да је Бог употребио грешника да отвори очи човеку слепом од рођења. Али, ако је тај човек Божији следбеник, онда би можда Бог могао да га чује, и он би био у стању да отвори очи неком као што сам, на пример, ја, слеп од рођења.“ Његови родитељи су већ били подлегли притисцима. Када су упитали његове родитеље, они су одговорили: „Питајте њега, он је пунолетан. Нека вам он каже како се то догодило.“ Исцељени човек је рекао: „Верујем да је Исус Христ Божији пророк.“ Тада су га избацили напоље, а потом му је дошао Исус и упитао га: „Да ли би поверовао у Сина Човечијег?“ А овај одговори: „Ко је он?“ Исус тада рече: „Ја који говорим са тобом, ја сам он.“ Човек је пао пред његове ноге и прославио Га. Исус је тада рекао: „Као и овај човек, многи који су били слепи

прогледаће, а многи који су као ови фарисеји, који виде, остаће слепи.“

Говор о Добром пастиру

У Јовану 10,1-21 Исус себе назива Добрим пастиром. У првих неколико стихова себе је назвао чуваром вратница, допуштао је овцама да дођу у заклон и напасао их је. Исус је тврдио да ће пружити заштиту и потпору. А онда је два пута поновио: „Ја сам пастир добри“. Описао је квалитете доброг пастира и рекао да Добри пастир умире за своје овце. Он полаже свој живот и овцама служи на њихову корист. Рекао је да Добри пастир зна своје овце по имену а његове овце га познају. Он иде пред њима и позива их по имену, и зато га оне следе. Добри пастир доводи и друге овце у стадо. Овде је говорио о незнабошцима којима је дозвољено да уђу у царство (10,16). А онда је рекао да ће Добри пастир поново доћи. Вратиће се да поново послужи овцама. У Јовану 10,23-39 видимо коначан одговор који су Јевреји дали на Исусово дивно поучење о себи као о Добром пастиру.

Онда је дошло до сусрета. Људи су дошли до Исуса и упитали га: „Реци нам отворено да ли си ти Месија или ниси?“ Рекао им је: „Ја сам вам то рекао, а ви ми нисте поверовали. Ако не верујете у оно што сам вам рекао, да сам ја Месија, онда барем верујте у чуда и дела која сам учинио. Ако мислите да су та чуда од Бога, а та дела су моја, онда ћете можда да поверујете да сам ја Син Божији.“ И шта је народ на то урадио? У 10,39 покушали су да га ухвате, али им је побегао. Зачуђујуће је да, после свих тих чуда и свих поучења, све те љубави и милости, народ је и даље покушавао да га ухвати.

Јованов утицај

Иако је Јован Крститељ био мртав већ годину дана или више, његов утицај се и даље осећао. У Јовану 10,40-42 се каже:

Тада је Исус поново прешао преко Јордана, на месту где је Јован прво крштавао, и остао је тамо. Многи људи су му долазили и говорили: Јован, истина, није учинио ниједно чудо, али све што је Јован казао за овога, беше истина. И многи су на том месту поверовали у њега.

Захваљујући Јовановом деловању и утицају, његови следбеници су још увек били јаки. Још увек су се сећали шта им је говорио, па су рекли: ...*све што је Јован казао за овога беше истина.* Све што су Стари завет и Јован Крститељ рекли о Месији било је испуњено у Исусу из Назарета. Он је био испуњење Светога писма, и Он је био тај о којем је Јован говорио. Он је Син Божији. Нека нам Бог да велики мир и радост кад у то верујемо.

Период у Переји (1)

Период у Переји представља наредни период Исусове службе. На крају десетог поглавља видели смо Празник сеница као време када се Исус храбро сукобио са градским вођама Јерусалима. У граду је дошло до поделе јер су неки људи веровали у њега а други нису. Сви су били збуњени па је Исус морао да оде или би га убили, а још није било дошло време за његову смрт. Међутим, Исус није отишао до Галилеје. Он је заправо Галилеју већ посетио последњи пут током свог земаљског живота. Прешао је преко реке Јордан на територију која се називала Переја. Переја је била део царства Јуде али је била више незнабожачка него јеврејска. Могуће је да је Исус веровао да ће у Переји наћи мало одмора и да се склони од гужве, јер је требало да чека пасху и крст. У многим поглављима налази се по шест, седам, осам или девет догађаја који су говорили о Христовом животу. У овом поглављу таквих догађаја има само три: бирање седамдесеторице, подизање Лазара из мртвих и враћање у Јефрем.

ИЗ ВИТФАГЕ ДО ВИТАНИЈЕ

Нови радници са мисијом

Исус је отишао из Витфаге¹⁴, која је била право преко реке, у Витанију. У Луки 10,1-24, одабрао је седамдесет двојицу да иду и

14. Витабара је друга реч за место које се у модерним преводима преводи са Витанија, односно Витфага (Витфарга), и одређивало је место где је Јован Крститељ крстио Исуса на другој страни реке Јордан, види Јован 1,28.29. То је друга Витанија од оне у којој су

пророкују. Ова седамдесет двојица су били одабрани; седамдесет двојица су послани, седамдесет двојица су проповедали, и седамдесет двојица су му се после вратили. Оваде имамо сукоб око тога да ли треба да читамо седамдесеторицу или седамдесет двојицу. У оригиналном тексту, односно у оригиналним рукописима, докази су подељени пола-пола. Пола чита седамдесет а друга половина чита седамдесет двојицу. Дакле не знамо тачно, али се број од седамдесет два ипак чешће употребљава и то из два разлога: дељив је са дванаест, што би значило да је сваки апостол могао да поведе још шест других. Апостоли су већ раније ишли на оваква путовања, и сада су могли да буду надзорници и водичи онима који још нису. Осим тога, у Старом завету, када је Бог одабрао Мојсијеве помоћнике, оне који су уз њега били судије, одабрао је седамдесет двојицу. Седамдесет је било са Мојсијем у Шатору, а Елдад и Модад су још увек били у табору поучавајући и пророкујући. Али, независно од броја, била је то већа група људи која је требало да чини оно исто што су чинили и апостоли. Они сами нису били апостоли, нити су се тако звали. Они су једноставно били радници. Њих је Исус једноставно послао са мисијом да иду да проповедају и поучавају по Переји, Јудеји и Галилеји.

Разлози за њихов избор

У Луки 10,1-12 видимо објашњење њихове мисије, а 10,12 говори о томе зашто су одабрани. Лука 10,1-12 овако говори:

Пођом изабра Господ групе следбенике, њих седамдесеторицу¹⁵, и посла их по двојицу пред собом

живели Лазар, Марија и Марта, а која је на малој удаљености источно од Јерусалима – прим. прев.

15. Међу библичарима и данас постоји неслагање да ли овде треба да стоји „70“ (традиционално) или „72“ (модерно тумачење). У грчким списима извори су скоро једнако подељени. Познати аутори Аланд и Брус сматрају да у оба случаја треба да стоји назнака „у неким рукописима ...“ Поједини аутори снагу аргумента налазе у старозаветном коришћењу броја 70: број старешина које је Мојсије одабрао, број година које су прошле од једног до другог важног догађаја. У Бројевима 11,26 говори се о двојици старешина

у сваки њраг и месџо куда је сам њланирао да њрође. И рече им: жейве је мноџо, а радника мало. Молиџе се, зайџо, џосџодару жейве да џошаље раднике на жейву. Идиџе! Еџџо, ја вас шаљем као јаџњад међу вукове. Не носииџе вређе, ни џџорбе, ни обуђе; и никоџа не џоздрављајџе на џуџу. Кад уђеџе у неку куђу – џрво рециџе: Мир овој куђи! И ако џамо буде син мира, осџаће на њему ваш мир; а ако не, враџиџе се к вама. У џој куђи осџаниџе и једиџе и џијџе шџџо имају; јер је радник досџџојан своје џлаџе. Не џрелазииџе из куђе у куђу. И у који њрад дођеџе, и џрме вас, једиџе оно шџџо се донесе џред вас. Исцељујџе болеснике у њраду и џовориџе им: Приближило вам се Божије царсџџво! А кад у неки њрад уђеџе и не џрме вас, изађиџе на џуџ и рециџе: И џрашину која се из вашеџ њрада џрилејила за наше ноџе, оџресамо вам. Али џџо знајџе, да се џрближило Божије царсџџво! Кажем вам, да ће Содому лакше биџи у дан суда неџо ли џџом њраду.

Приметимо поново разлог за њихов одабир. Они су одабрани како би ишли у сва места и села где је требало да иде Исус, и требало је свима да кажу не само о његовом доласку, већ да дају и поруку коју је он планирао да им преда када би дошао.

Упутство за мисију

Исус им је рекао да је њихова мисија заправо **припремна мисија**. Требало је да припреме народ за њега, и у Луки 10,2 им је рекао да ће њихова мисија бити успешна јер је жетве много.

Елдаду и Модаду који су побројани, али нису ушли у Шатор, па се верује да је дошло до „хармонизације“ библијских текстова у каснијем времену па тако по некима Нови завет прати старозаветну праксу – 70 старешина + Елдад и Модад. Ово је, међутим, само једна од претпоставки – прим. прев.

У Луки 10,2 Исус им је, исто тако, казао да ће њихова мисија **да буде тешка**. Радника је мало. У том тренутку било их је осамдесет четири или тако нешто, и неће тако дуго још остати. Међутим, требало је да Исус умре, да буде васкрснут и да Дух дође пре него што буде мноштво радника. Када погледамо на данашњи свет и милијарде људи које на њему живе, а са друге стране само је прегршт оних који следе Исуса, жетве је још увек веома много. И радника је још увек веома мало. Требало је да моле Господара жетве да пошаље раднике у свој виноград. Јаков је рекао у посланици: *Немајте, јер не тражиште (од Боја)* (Јаков 4,2). Несумњиво је да је радника било мало јер људи нису тражили још радника од Господа.

Ово је требало да буде припремна мисија која би припремила народ на Исусов долазак. Требало је да то буде плодна мисија јер је жетве било много. Требало је да то буде тешка мисија јер је било мало радника. По Луки 10,3 то је била и **опасна мисија**. Исус је рекао да их шаље као јагњад међу вукове. За то је требало мудрости али је ипак било потребно више храбрости. Они ће ускоро сазнати да ће њихова порука бити одбијена зато што је то била Христова порука. И они ће бити одбијени зато што су они били Христови. Пострадаће, као што је и Христ пострадао, као јагњад и невини људи међу вуковима – препреденим, лукавим, грешним људима. Ово је била опасна мисија.

У Луки 10,4 каже се да је то **мисија у вери**. Рекао им је да не узимају са собом ни торбе, ни вреће ни сандале, и ни са ким да се не поздрављају на путу. Требало је да иду у вери и да са собом не носе ствари неопходне за живот. Требало је да верују Богу да ће их он снабдети и пружити им потпору. Он је изјавио да је радник достојан своје плате. Ако неко ради за Бога, Бог је у обавези да га снабде оним што му је потребно. У Матеју 6,33, током Проповеди на гори, Исус је рекао: *Нећо тражити најпре царство њеово и њеову праведност,*

и све ово догађе вам се (Матеј 6,33). А то је укључивало храну, одећу и заклон. Требало је да крену на пут а да са собом не понесу ни храну ни одећу и да немају заклон. Требало је да верују Богу да ће их он снабдеи свим овим стварима. Данас има људи и жена који су пошли у мисију са истим таквим приступом вере. Кренули су без одговарајуће подршке и било каквих обећања за будућност, али су пошли јер је Господ рекао: „Идите!“ Тако су исказали своју веру, и једном када су је тако исказали, на њих су пале реке благослова од Бога.

Илија је био исти такав на оном планинском врху. Желео је благослов од Бога за своје дело зато што је стајао насупрот 850 лажних пророка. Он је био само један човек који је проглашавао Божију реч међу свим тим отпадницима и побуњеницима. Када се тако поставио против пророка, и то вером, он је себе довео у опасност. Није то била само нека животиња на жртвеном олтару, већ лично Илија. А када је ватра пала с неба, није било пророка на олтару, само ватра са неба. Овој седамдесет двојици је речено да ће њихова мисија бити мисија вере (Лука 10,4).

У Луки 10,5-7 речено им је да ће њихова **мисија доносити мир**, мада с времена на време неће доносити мир. Па ипак, њихов задатак био је да доносе мир. Када би ушли у кућу, прва ствар коју је требало да кажу била је: *Мир овом дому*. Ако би мир остао на људима који су у тој кући живели, онда су могли да остану с њима, да једу с њима и да се обуку, а та кућа би била благословена јер су јој донели мир.

У Луки 10,8-12 види се да је ова **мисија уздизала царство**. Требало је да исцељују болесне, али чинећи то требало је да кажу: *Приближило се царство небеско* (Лука 10,9). А онда требало је да кажу исто то и у 10,11: *И њрашину која се из вашеј њрада њрилејила за наше ноће, оѡресамо вам. Али њо знајте, да се њриближило Божије царство!* Требало је да иду околу и првенствено говоре оно што је Јован Крститељ говорио: *Обраѡиите се, јер се њриближило*

царство небеско (Матеј 3,2). Требало је да говоре оно што је Исус већ објављивао: *Покајте се јер се приближило царство небеско* (Матеј 4,17). Требало је да говоре оно што су дванаесторица говорила када су били послати на краћа послања: *Приближило се царство небеско* (Матеј 10,7). Ова седамдесет двојица требало је да проповедају исту поруку. Ту поруку треба чути и данас – да се приближила Божија владавина. Бог је владар, он влада. Човек не влада, фарисеји не владају, синедрион не влада, већ је Бог онај који влада. Ово је била мисија уздизања царства на коју су се упутила седамдесет двојица. Тако су говорили а право за њима долазило је царство: *Царство Божије је близу*. И царство се ушетало у та села одмах за њима у личности и присутности Исуса Христа.

Осуда привилегованих

А шта је са онима који нису чули? У Луки 10,13-16 налазимо на осуду неверника и оних који нису чули ту поруку:

Тешко њеби Хоразине, тешко њеби Витисаидо! Јер да су у Тиру и Сидону била чуда која су била у вама, давно би се покајали седећи у врећи и њејелу!, али ће Тиру и Сидону бити лакше на суду него вама. И њи, Кафарнауме, зар ћеш се њодићи до неба? До њакла ћеш се срушићи. Ко вас слуша, мене слуша, и ко вас одбацује, мене одбацује, а ко одбацује мене, одбацује онога који је мене њослао.

Немамо запис да је ових седамдесет и два човека отишло, али они јесу отишли. Учинили су тачно оно што им је Исус рекао да ураде. Проповедали су поруку о царству, а многи људи су је одбацили.

Радост по завршетку

У Луки 10,17-24 видимо да су се вратили, а онда се Господ веома радовао због тога што су обавили, завршили мисију. Прво, радовао се јер су служили другима (10,17-19):

А седамдесеторица су се вратили с радошћу и говорили су: Господе, и демони су нам се покоравали у твоје име. А он им рече: Видех сиону како иде с неба као муња. Ето, дао сам вам власти да стајете на змије и шкорпије, и на сваку непријатељску силу, и ништа вам неће нашкодити.

Радовао се због те службе другима. Рекао је: „Радујем се да сте својом службом поразили ђавола.“ Онда им је рекао да је још већа **радост у спасењу**. У Луки 10,20 каже се: *Али немојте да се радујете томе што вам се покорављају духови, него се радујте што су ваша имена написана на небесима!*

Исус се радовао због њихове службе и због спасења, али још више се **радовао у врховној власти, суверенитету свога Оца**. Лука 10,21-24 каже:

Тада се обрадовао у Светом Духу и рекао: Хвалим те, Оче, Господе неба и земље, што си ово сакрио од мудрих и знаменитих, а показао си просјима. Да, Оче, јер таква је била твоја воља... Тада се окрену само према ученицима и рече: Благо очима које виде оно што ви видите! Јер вам кажем: многи пророци и цареви желели су да виде оно што ви видите, и нису видели, и да чују што ви чујете, а нису чули.

Ових седамдесет двоје представљају нас. Ми смо послати баш као и они да проповедамо поруку о царству. Ту поруку треба да проповедамо у вери и да будемо победници. Треба да се вратимо радосни што нас је Бог употребио у својој служби, радосни што смо спасени и, највише од свега, радосни због Божије врховне власти која ће владати над свом земљом.

Лазарово васкрсење

Када је Исус завршио своје деловање у Переји, вратио се натраг преко реке Јордан, до града Витаније, у близини Јерусалима. Тамо је поново отишао у Мартину кућу, овог пута по Мартином позиву и Лазаревој потреби. Ово је прича о Лазаровом васкрсењу из мртвих у Јовановом 11 поглављу.

Лазарева смрт

Лазар, брат Марте и Марије, био је болестан. Марта и Марија послале су поруку Исусу коју налазимо у Јовану 11,3: *Господе, онај који њи је драг је болестан*. Ово није била молба већ захтев. Требало је да Исус дође брзо и исцели њиховог брата а свог пријатеља. Он није морао да иде. Могао је једноставно само да каже: „Вратите се и реците Марији и Марти да не брину. Он је добро.“ Лазару је могло да буде боље само због једне речи.

Једном, док је био у Кани, Исус је некога исцелио у Кафарнауму само једном речју. Док је био у Переји, могао је да исцели некога у Витанији једном речју, али није. Исус је сачекао три дана, и потом је рекао својим следбеницима: „Хајдемо горе да видимо нашег пријатеља Лазара јер је заспао.“ Они су мислили да се ради о обичном сну. Рекоше му: „Ако спава значи да му је боље. Онда не морамо тамо да идемо јер нас сви ови људи требају и траже. Хајде да не идемо тамо, опасно је!“ А онда им је Исус рекао: „Лазар, наш пријатељ, је мртав. Морам да одем и да га подигнем из мртвих. Због вас ми је драго да ја тамо нисам био, већ овде, тако да ћете сада веровати у мене.“ Овде се ради о том напретку у вери – што је стална тема Јовановог Еванђеља. Следбеници су већ били верујући у Христа, али нису имали такву веру која је била потребна да издржи тежину његове смрти и да победи над свим њиховим неверама, сумњама и страхом. Рекао им је: „Желим да вапа вера расте.“ Из тог разлога Исус није Лазара одмах исцелио. Желео је

да његови следбеници виде да је имао потпуну контролу над нечим што је немогуће контролисати – над самом смрћу.

Утеха сестрама

Исус је отишао до града Витаније, код Јерусалима, видимо то у Јовану 11,17-37, и тамо је тешио сестре. Како је ушао у град, Марта је престала са туговањем у кући и одмах отишла да га види. Замерила му је: *Господе, да си био овде, мој браћо не би умро. Али и сада знам да ће ти Бој дати све што од њега затражиш* (Јован 11,21.22). Исусу је рекла да је требало раније да дође јер је Лазар сада био мртав. Али, без обзира на то, њена пољуљана вера је и даље била ту јер је изјавила да шта год Исус хоће он може да учини. Исус јој рече: Твој брат ће устати. Рекао јој је да ће Лазар поново живети. Марта му је онда одговорила: Знам да ће устати о васкрсењу у последњи час. А у Луки 11,25-27 се каже даље:

Исус јој рече: Ја сам васкрсење и живој; ко верује у мене, ако и умре, живеће. Нико ко живи и верује у мене, никада неће умрећи. Да ли верујеш у ово? Рече му: Да Господе. Ја верујем да си ти Месија, Божији Син, који је требало да дође на овај свет.

Марта је веровала чак и кад није знала шта верује. Она вероватно није знала да ће Лазар ускоро да напусти гроб, али је веровала.

Марта је онда послала по Марију и поручила јој: „Учитељ је овде.“ Она је Марија напустила своје место жалости и дошла. Кад је кренула, и народ је пошао за њом. Дошли су до Исуса, и онда је Марија, као да се увежбавала са Мартом, понављала исто корећи Господа: *Господе, да си био овде, мој браћо не би умро* (11,32). Исус је погледао на њу, као и на све то плачуће мноштво народа које је заједно жалило, застењао је у себи и заплакао. Можда је плакао због Лазареве смрти, иако је дошао да га подигне из мртвих. Вероватније је да је плакао због њихове мале вере. Због тога је Исус обично

плакао – због невере људи који је требало да верују. Ови људи су већ видели велике знаке, и требало је да верују, али нису.

Лазарево васкрсење

Исус је дошао до гроба и рекао: „Васкрснућу вашег брата из мртвих.“ А они су му рекли: „Учитељу, он је у гробу већ четири дана, и његово тело има тежак задах.“ Ово би било истина, зар не? Тело се распадало упркос свим зачинима и миру које су стављали у мртвачки покров којим би га обмотали. Понекад би употребили и километар и по тканине коју би обмотавали око тела. Сва тканина била би натопљена драгоценим уљима која би покушавала да сакрију смрад распадајућег трупа јер их обично нису сахрањивали у земљи већ у пећинама. Исус је дошао до пећине и рекао: „Лазаре, изађи.“ Зашто је рекао: „Лазаре, изађи!“ Зашто није само рекао: „Изађи!“ Зато што ће једног од ових дана Исус рећи: „Изађи!“ и сваки мртац на овом свету ће се подићи из мртвих. Тог дана је позвао специфично Лазара, јер је он био одабран да буде васкрснут из мртвих. Он се из раја враћао на земљу. Они који су мртви певају песму откупљења на бољем месту. Они Исуса гледају лицем у лице.

Исус рече: „Лазаре, изађи!“, и Лазар је био тамо. Он није исходао напоље јер је био сасвим замотан од главе до пете у све могуће тканине. Није могао ни да се макне. Онда је Исус рекао: „Омотајте га, ослободите га и пустите га да иде.“ Како се Лазар тамо нашао није нам познато, то су неке од тајни Божијих чуда. Али једно је било сигурно: он се није могао одупрети Исусовом позиву. Исусова реч се испунила.

Богаташ је једном рекао о неком другом Лазару следеће: „Нека се Лазар врати да исприча све ово мојој браћи.“ Авраам је рекао: „Имају тамо Мојсија и све пророке, нека их послушају.“ А Исус је рекао: „Послушаће онога који се вратио из мртвих.“ Лазар из Витаније се вратио из мртвих, али да ли су му фарисеји поверовали? Нису,

уместо тога гледали су да га убију. Људи су вероватно мислили да Исус не може да га васкрсне и други пут. Био је васкрснут. Нашли су га обученог и како једе. Лазар је разговарао са људима. Овај човек је стварно био жив. Ако је ико знао шта је било после гроба, он је био тај. Исус му је омогућио поново да живи и да умре, и да буде на небу.

Завера да убију Исуса

У Јовану 11,45 и даље видимо да је Исус васкрсао Лазара из мртвих, као и да су фарисеји и даље покушавали да га убију. Нису веровали, а неће ни веровати. Кајафа, првосвештеник, није ни знао да пророкује када је рекао: „Нужно је да један човек, овај Исус, умре тако да се сачува цели народ и да нам Римљани не преотму земљу.“ У Јовану 11,53 се каже: *Тако су, од њога дана, смишљали како да га убију.* Чудно је да је онај који их је хранио, исцељивао, помагао им, васкрсавао их из мртвих и волео, био онај који ће за њих и умрети. Тај исти кога су тражили да убију, он ће умрети за њих. Нису схватили да је он заправо дошао да им помогне. А онда, у Јовану 11,54.55 видимо следеће:

Сјога, Исус више није јавно ходао међу Јудејима, него је отишао оданде у област близу иустиније, у варошицу њо имену Јефрем, и тамо је остао са ученицима. Тада се приближила јудејска пасха и многи су из ирвинције дошли у Јерусалим пре пасхе да би се очистили.

Одлазак у Јефрем

Исус се онда повукао. Још увек је чекао на час када ће умрети. То време још није било дошло. Шта је тамо радио? Живео је са следбеницима. Са њима је имао заједништво. Поучавао их је о својој смрти, сахрани и васкрсењу који ће наступити за само неколико дана. Нека ти Бог да силни мир у веровању да је он тај који је из мртвих васкрснуо Исуса Христа.

Период у Переји (2)

Ово је друго поглавље посвећено оном што се назива период службе у Переји. Исус је путовао из Витфаге у Витанију да Лазара васкрсне из мртвих; онда се вратио у Јефрем због покушаја да га убију. У овом поглављу видећемо да Исус поново прелази преко реке и путује кроз Переју. Ово је било изузетно активно време у Исусовом животу, а у овом поглављу проучавамо шта је Исус радио током припрема за последњу и најважнију седмицу у животу – за седам дана страдања.

Два чуда

У Луки 13,10-17 Исус је исцелио жену која је патила од неке болести, а у Луки 14,1-14 је исцелио човека од водене болести. Оба ова чуда Исус је учинио на Суботњи дан – Шабат како би апостоле поучио о истини када се ради о духовној природи царства. Ово је, исто тако, потакло његове непријатеље да размисле о томе да је он био и Господ од Суботњег дана. Жена која је била исцељена патила је од болести доста дуго, а онда је дошла пред Исуса. Била је савијена и осакаћена више од 18 година. Када ју је Исус видео, рече јој: „Жено, слободна си од своје болести.“ Истога часа жена се исправила и прославила Господа. Међутим, вође синагоге су били веома огорчени што је Исус то учинио у Суботњи дан. А Исус им рече: „Лицемери! Да имате вола или мулу заглављену у некој рупи у земљи, зар их не бисте извадили на Суботњи дан? Љутите се јер

сам ову жену ослободио од онога што је свезивало на Суботњи дан?“ А када је то рекао његови противници су били осрамоћени. Народ је био одушевљен дивним стварима и чудима која је чинио. А вође нису ни поверовале нити су биле уверене, већ су се осећале понижено.

У Луки 14,1-14 Исус је исцелио човека који је патио од водене болести, опет на Суботњи дан – Шабат. Водена болест је исто што и едемска болест натеклих зглобова. Зглобови отичу због воде и то је веома болна и тешка болест. Овог човека су Исусу довели фарисеји који су се надали да ће га Исус исцелити у Суботњи дан, а онда би они имали нешто против њега. Исус их је само упитао: „Шта је по закону да се чини на Суботњи дан, оно што је добро или зло? Да ли је по закону да се исцељује на Суботњи дан?“ А они су одбијали да одговоре. Онда је Исус исцелио тог човека и послао га кући. Тада је запитао фарисеје: „Када би ваш син, или во, упао у бунар на Суботњи дан, ко од вас га не би одмах вадио напоље?“ А фарисеји су и даље само ћутали.

Исусово поучење о части

Исус је приметно да када фарисеји иду на гозбе, они за себе узимају почасна места, уместо обичних. Рекао им је: „Наопако сте то разумели. Ако хоћете да будете поштовани, треба да заузimate обична места.“ Рече им: „Када ви правите гозбу, шта радите? Позивате оне који ће вас заузврат позвати код себе. Не позивате сиромаше. Треба да позивате своје пријатеље, али уз њих позовите и сиромаше. Морате да позовете и оне које је друштво одбацило, изгнало, оне који не могу да вам узврате позив, и тада ћете стећи богатства и блага на небу.“ Али, они то нису желели да раде јер су били окренути материјализму. У својој религији били су себични, а то видимо када су злоупотребили оно што је Бог рекао за Суботњи дан. Гледали су да се поставе на почасна места и да буду окружени

људима од поштовања. А Исус им је рекао да су обична, мање вредна, она места где је требало да седе.

Како те могу испоштовати на гозби

У Лукином еванђељу у поглављима 14-16 видимо поучење о следбеништву. У Луки 14,7-11 Исус је говорио о томе како ћемо бити почаствовани на гозби. Рекао је својим следбеницима да изаберу последња места. А онда их је поучио како да организују гозбу. Када организују неку гозбу, треба да позову најмање значајне госте, ако хоће да буду поштовани. „Најмање“ је главна реч. Ако су позвани на гозбу, треба да седају на најмање значајна места, а ако организују гозбу треба да позову сталешки најнижи слој људи. Тада ће бити благословени. А онда је Исус искористио параболу да ослика то у Луки 14,15. Ову причу можемо назвати параболом о великој гозби. Док је Исус ово говорио, неко поред њега рече: „Благословен је човек који ће јести на гозби у царству Божијем.“ И тај је имао погрешно мишљење исто као и фарисеји.

Парабола о великој вечери

Исус им је испричао параболу у Луки 14,16-20:

А он му рече: Један човек ирићемо је велику вечеру и њозвао мноје. Кад је било време вечери, њосла своја слују да каже њозванима: Изволише, све је већ њошово! Али, њаг њочеше сви сложно да се изѡварају. Први му рече: Куишо сам њиву, и морам да одем да је видим. Молим ше, извини ме. Дрући рече: Куишо сам њеиш њари волова, и идем да их њоїледам. Молим ше, извини ме. Трећи му рече: оженио сам се, и заишо не моју да дођем.

Ти људи су сматрали да су њихов посао и кућа важнији од гозбе овог човека. Због тога се наљутно, то му је сметало.

И слуја се враиши и рече ово свом њосїодару. Тада се домаћин разљуиши и рече слуји: Изађи брзо на њуишеве

и градске улице, и доведи овамо сиромаше, кљасице, слепе и хроме! (Лука 14,21).

Ко живи у малим градским улицама? Бескућници који живе на улици и спавају по алејама. Овај човек је рекао свом слуги да доведе бескућнике на његову велику вечеру.

А слуша рече: Господару, учинио сам како си наредио и још има месита. Рече господар слуша: Изиђи на друмове и чак до сеоских њива, ња их наговори да дођу, да ми се најуни кућа. Кажем вам: Ниједан од оних њозваних људи неће окусиће моју вечеру! (Лука 14,22-24).

Ова парабола осликава како неко може бити почаствован на гозби и како организовати једну такву гозбу. Пошто су фарисеји, садукееји и владари Израела одбацили Исуса, они су ти који нису желели да дођу и седну за гозбени сто. Међутим, прогнаници Израела, грешници, порезници, проститутке и омражени незнабошци и Самарјани ће јести за његовом трпезом.

Цена учеништва

У Луки 14,25-35 описана је цена хране на гозби. Ту је расправа о духовном вођству. Ово је најважнији текст о духовном вођству у целој књизи. Говори о цени учеништва. Велико мноштво народа следило је Исуса где год да је ишао. Када им је говорио, Исус их није похваљивао нити им давао комплименте. Није им захваљивао што га следе. Уместо тога, покушао је да им објасни шта то чине, да схвате. Да ли су разумели колика је цена бити његов следбеник? Рекао им је: *Ако ко дође к мени, а не мрзи оца своја, мајку, жену, децу, браћу, сестре, ња и животи свој, не може да буде мој ученик (Лука 14,26).*

Прва цена је **љубав без премца**. Никога не треба да презиремо, чак ни непријатеље. Треба да волимо своје непријатеље. Овде им је Исус говорио да он мора да има место у нашем срцу које нико други

нема. То није место за било кога другог. Исуса морамо да волимо тако као што никога другог не волимо, и да он буде на месту на коме нико други није и не може бити. Прва цена духовног вођства или једења за Господњом трпезом је љубав без премца. У Луки 14,27 рекао је: *Ко не носи свој крст и не иде за мном, не може да буде мој ученик.* Стално морамо да умиремо. Не ради се само о љубави без премца већ и **непрекидном умирању**. Ако ћемо да једемо са Господње трпезе и да будемо духовне вође, морамо да умремо греху. Морамо да умремо себи и друштву. Ако семе не падне на земљу и не умре онда оно живи за себе, али ако умре донеће много плода. Исус је рекао да морамо непрестано да умиремо греху.

Онда је Исус рекао да ако неки човек хоће да гради кућу, он прво мора да израчуна да ли има довољно средстава да ту градњу и заврши. Ако би видео да нема довољно, па ипак отпочне и онда не може да заврши, биће исмејан од људи. Ако би човек кренуо у рат а прво да не види да ли има довољно људи и оружја да победи у бици, онда ће бити поражен. Уз љубав без премца и непрекидно умирање греху, мора да се дода и **рачунање без страха**. Морамо стварно да размотримо шта колико кошта.

У Луки 14,33 Исус каже: *Тако дакле, свако од вас ко се не одрекне свега што има, не може да буде мој ученик.* Колико је гозба коштала? Колико стоји да неко буде вођа кога шаље Бог? Љубав без премца, непрестано умирање греху, рачуница без страха или, како је Исус рекао, **беспоговорно одбацивање**. Исус каже да овој цени постоји **непријатна алтернатива**, а та је да се буде одбачен и изгажен под ногама људи. Нико људе не тера да иду на гозбу. Као што су то Јевреји урадили, могу да одбију и да се баве својим стварима а не његовим. Али, то ће коштати, а цена је да се буде изгажен под ногама.

ТРАГЕДИЈА ИЗГУБЉЕНОГ СТАЊА

Једна изгубљена овца и пастирова радост

У Луки 15,1-32 Исус је описао трагедију оних који нису спасени. И док је говорио о овој трагичној ситуацији Исус је користио параболу. Позадина ове приче била је оптужба против Исуса зато што је прихватао грешнике, био према њима гостољубив и јео са њима. Исус је прво испричао параболу о изгубљеној овци. У једном стаду било је сто оваца, од којих је деведесет девет било безбедно у обору, и једна која се изгубила. Свакако да је пастир то могао да прихвати као губитак и да оде да спава. Али не, то није могао ако је стварно био пастир. Пастир би ишао у мрак да тражи изгубљену овцу, чак иако он за то није био крив. Тако да је овај пастир отишао у потрагу и пронашао ту једну овцу. Потом је позвао своје пријатеље и рекао им: „Радујте се са мном, нашао сам то што сам био изгубио.“

Изгубљени новчић и радосна жена

Била једном нека жена која је имала десет вредних новчића, а сваки од њих вредео је скоро годишњу надницу. Онда је она изгубила један од новчића. Врло је вероватно да се то догодило њеном грешком. Детаљно је претресла читаву кућу и тражила све док није нашла тај један новчић који је изгубила. А онда је позвала све своје пријатеље и рекла: „Радујте се са мном јер сам нашла новчић који сам била изгубила.“

Млађи изгубљени син и радосни отац

У овој параболу имамо млађег брата који је био изгубљен, назван је блудни син. Блудни значи онај који траћи, троши без контроле, који разбацује. Ово је тачан опис тог сина. Дошао је код свог оца и рекао му: *Оче, дај ми мој део имања.* То је позната прича. Син је узео сав новац који му је припадао по праву наследства и потом је

отишао у неку далеку земљу где је живео са много пријатеља трошећи без контроле своје наследство на дивљи живот и проститутке. На крају, када је потрошио сав новац није имао од чега да живи. А чим је новац нестао нестали су и сви пријатељи. Понос му није дао да се врати кући, па се тако продао у ропство и кренуо да храни свиње – један од најодвратнијих послова за Јеврејина. Јео би чак оно што су јеле свиње, али му то нису допуштали.

Тада се ојамејџи и рече: Колико најамника код мој оца има хлеба најрејџек, а ја овде умирем од љаги! Устџаћу и љоћи ћу мом оцу, ља ћу да му кажем: Оче, зџрешио сам небу и џеби; нисам више досџојан да се назовем џвојим сином, љрими ме као једној од најамника. И устџаде и врати се своме оцу (Лука 15,17-20а).

Тако се син вратио натраг кући. А отац је чекао на њега јер видимо да је потрчао да га сретне. Обгрлио је синовљево смрдљиво тело рукама пуним љубави.

А син му рече: Оче, зџрешио сам небу и џеби; нисам више досџојан да се назовем џвојим сином (15,21).

Отац га је ућуткао пољупцима. Преко његових леђа које су мирисале на свиње ставио је огртач, на његову руку ставио је прстен и дао му обућу на ноге. Поставио га је за трпезу и хранио га најкуснијом храном за синове. Било је то дивно, и сви су се радовали. Бог се радује када се пронађе изгубљена овца или новчић, и радује се када изгубљени синови доћу кући.

Старији изгубљени син и очева молба

Онда се старији син вратио кући и упитао: „Каква је то бука?“ Звучи радости њему су били као бука. Слуга му рече: „Твој брат се вратио кући и ми се радујемо.“ Тада је отац изашао напоље и разговарао са старијим сином који није хтео да уђе у кућу. Старији син рече: „Мени никада ниси дао чак ни јагње. Ниси ми чак дао ни

старог јарца да направим забаву за пријатеље, а сада си припремио утовљену животињу да је протраћим на овог сина који је потрошио твоје наследство на дивљи живот?“ „Сине“, рече отац, „све што имам је твоје. Уђи и једи са братом.“ Али, он није ушао унутра и није било слава. Испало је да је боље бити пронађени изгубљени син него праведни легалиста, мислио је старији брат, који је судио од споља. Трагично је бити вечно изгубљен због свог поноса.

ТРАГЕДИЈА МАТЕРИЈАЛИЗМА

Сналажљиви управник

И у материјализму је трагедија, и о томе се поучава у Луки 16,1-18 у параболи о сналажљивом управнику. Био једном неки слуга који је сву газдину имовину држао под својом контролом. Многи су били дужни његовом газди а да је то он знао па је злоупотребио газдино имање. Онда је себи само рекао:

*Шта да радим јер његовар ми одузима власи?
Койаши не могу, а да њросим сшидим се. Знам шта
ћу да урадим да би ме, кад будем уклоњен са власи,
њримали у своје куће (Лука 16,3.4).*

Довео је једног од дужника и упитао га: „Колико си дужан?“, а човек му одговори: „Стотину“. А слуга рече: „Напиши меницу на педесет а ја ћу заборавити остало.“ Дошао је други човек: „Колико ти дугујеш?“ А он рече: „Дугујем сто.“ А управник му рече: „Пиши осамдесет и ја ћу заборавити остало.“ Исус га је „похвалио“ јер је потрошио врло мало времена да би обезбедио себи будућност. Исус је рекао да су у овој генерацији деца овог света мудрија од деце светла.

Рекао нам је да употребимо новац и добра која имамо да себи обезбедимо пријатеље за вечност. Следите Божији закон. Будите чисти и улажите у будућност.

Богати човек и Лазар

Исто тако, имамо трагедију небриге, равнодушности. То је значење приче о богаташу и Лазару у Луки 16,19-31. Док је живео, богаташ је имао све што му је било потребно и за живот и за његову грамзивост. А Лазар је за живота био просјак, и није му успевало да од богаташа добије чак ни мрвице хране за свој празни желудац. Обојица су онда умрли, и у другом животу Лазар је био у Авраамовом наручју хранећи се рајским стварима. А богаташ је био на мукама, што је била последица његове равнодушности, и није било излаза. Није се могло натраг и није се могло горе. Био је вечно изгубљен. Онда је богаташ хтео да се Лазар врати у живот и да говори са његовом браћом. А Авраам му је рекао да његова браћа имају Мојсија и пророке (односно њихова поучења) и да могу да се науче од њих. А богаташ му рече: „Али, када би се један човек вратио из мртвих, сигурно би га послушали!“ А Авраам му одговори: „Ако не чују Мојсија и пророке, онда неће чути ни онога који би се вратио из мртвих.“ Ако ми, данас, не чујемо Божију реч онда нећемо чути ништа друго.

Благосиљање мале деце и питање богатог младог кнеза

У Луки 18,15-17 Исус је благословио малу децу. Она су хтела да дођу Исусу, али су следбеници викали да их отерају одатле. Исус је, међутим, узео ту малу децу код себе, ставио их на крило и рекао: „Ова деца имају онакву природу каква је у мом царству.“ Потом му је дошао богати млади кнез коме је све ишло на добро. У Луки 18,18-30 овај кнез је дошао Исусу са следећим питањем: „Шта треба да учиним да наследим вечни живот?“ А Исус му одговори питањем: „Шта кажу Мојсије и пророци о томе?“ А он рече: „Да испуњавам заповести и ја их све испуњавам.“ Онда му Исус рече: „Једно ти недостаје. Продај све што имаш, подели сиромасима и следи ме; и наследићеш богатства на небу.“ Ово није била заповест за сваког,

већ за овог младог човека. Исус му је понудио следбеништво: „Када би се само ослободио свог материјализма и следио мене, наследио би блага на небу.“

Јаковљева и Јованова амбиција

У Матеју 20,20-28 Јаков и Јован долазе до Исуса у жељи да буду први и други у његовом царству. Имали су тај проблем јер нису разумели да су у царству први последњи, а последњи први. А Исус им рече: „Не знате о чему говорите. Можете ли да пијете из моје чаше оно што ја пијем? Можете ли да пропатите и да будете крштени оним крштењем којим ћу се ја крстити – на крсту?“ Одговорише му: „Да, ми то можемо.“ Исус рече: „Можете заиста, али да будете први и други у царству није моје да вам дам. То припада онима које је мој Отац за то припремио.“ Ко су били ти о којима је Исус говорио? Још је рекао: „Незнабошци имају силне царе и оне који владају и господаре над њима. Међутим, неће тако бити. Ко год жели да буде велики у царству небеском мора да постане слуга другима. Син Божији није дошао да му се служи већ да он послужи и да да свој живот као откуп за многе. Бити велики у царству захтева службу, ропство и жртвовање. Захтева предају, а то се још сасвим не разуме.“

Ми не разумемо истинско вођство. Ми мислимо, као што су Јаков и Јован мислили, да је то место некакав положај и слава, а заправо то је место служења, робовања и жртвовања. Ако неко хоће да га сматрају великим мора да служи друге. Ако неко хоће да га сматрају великим, мора да постане свачији роб. Ако неко заиста хоће да га сматрају великим, онда мора да постане оно што је био Исус – особа која је жртвовала свој живот за добробит и радост других.

ИЗ ЈЕРИХОНА ДО ВИТАНИЈЕ

Исцелени Вартимеј на градским вратима Јерихона

Касније је Исус ишао из Јерихона у Витанију, а на овом путу догодиле су се две ствари. Једна се одиграла у Јерихону. Када се Исус приближавао градским вратима, тамо је стајао слепи човек по имену Вартимеј. Он је узвикивао: „Исусе помози ми! Исусе помози ми!“ А следбеници и околни народ су га утишавали говорећи: „Ућути, Учитељ је заузет.“ Али, овај човек није престајао и гласно је викао: „Исусе помози ми! Исусе помози ми!“ Онда се Исус окренуо ка њему и у љубави и радосно исцелио је слепога Вартимеја који је постао сведок о Исусу.

Вечера са Закејом, порезником

Исус је онда прошао градске вратнице и ушао у град, а тамо је био један онижи растом порезник по имену Закеј. Он је био главни порезник и веома богат човек. Закеј се попео на дрво како би видео Исуса, а Исус тражећи га, прође поред њега. Онда погледа на дрво и рече: „Закеју, сиђи доле. Данас ћу јести са тобом.“ Исус се сам позвао у дом овог човека како би јео са њим, а многи су их следили. Народ је коментарисао: „Овај човек једе са скупљачима пореза и грешницима.“ Међутим, Закеј је овако одговорио: „Даћу половину од свега што имам сиромашнима. Ако сам нешто изнудио од неког, вратићу му четвороструко“. Била је то добра изјава јер су људи сматрали да је он грешник. Како је Исус говорио о њему? Рекао је: „Данас је у ову кућу дошло спасење.“ Јер Закеј је био Аврамов син. Исус је тражио баш таквог човека.

Марија га помазује

Потом је Исус путовао из Јерихона у Витанију, и тамо је поново отишао до куће у којој су били Марта, Марија и Лазар (Јован 12,1 и Марко 14). Ово је било на Суботњи дан пре пасхе и то је било

последњи пут пред Христову смрт. Марта је послуживала јер је то за њу била уобичајена ствар. Овога пута Марија није само седела до његових ногу да слуша, већ је помазивала Исусове ноге драгоценим уљима и брисала их својом косом, као што је то раније чинила и једна друга жена. Јован то описује тако што каже да је арома од уља испунила читаву собу и да је то била миришљава служба. Јуда Искариотски је био грамзив па је коментарисао: „Ово је бацање пара. Боље да смо продали уље и поделили сиромасима“. Јуда то није рекао зато што је волео сиромаше. Рекао је то зато што је био благајник и што је крао новац. У Марковом Еванђељу Исус каже: „Пусти ту жену на миру. О томе шта је она учинила говориће се по читавом свету“. Исус је благословио ту жену, а свет се напунио аромом њеног чина. Она је просула миро помазања и послужила Исусу, а соба је замирисала на уље због тог њеног чина. Исус је благословио то дело пожртвоване службе учињене из љубави; било је то погребно помазање Исуса пре његове сахране. Миомириси су испунили читаву кућу. Ако оно што имамо дамо Исусу онда ће соба мирисати добро. Исус ће благословити то што дајеш и свет ће мирисати добро.

Овде смо стигли до половине наше студије о Христовом животу, а пред нама је још његова последња седмица живота. Скоро једна трећина текста у Еванђељима говори о тој последњој седмици. Била је то седмица врхунца где ће Исус завршити своје дело које му је Бог дао да учини. Запамтимо да се права слава проналази у понизној служби Богу. Служите Богу свим својим срцем, душом, умом и снагом.

Период страдања¹⁶ (1)

Претходно поглавље завршили смо са Исусом који је јео у кући Марте, Марије и Лазара. Мора да су тих дана још увек прослављали Лазарево васкрсење. Марија је помазала Исусове ноге, припремала га за његову сахрану. Следећег дана био је Суботњи дан – Шабат па су зато сви одмарали у кући. Наредног дана је отпочињала седмица дана која ће променити свет. То се зове „Дух страдања“.

Увод у период страдања

Било је то време у коме је Исус био необично заузет, осим у среду када се одмарао, јер су следили дуги четвртак и петак без сна и одмора, када ће умрети. У недељу се видела његова слава јер је у Јерусалим тријумфално ушао и онда отишао до храма да види шта се тамо догађа. Понедељак је био дан силе, јер је дошао у град и проклео дрво смокве које је требало да даје плод али није. Смоква је симбол Израела. Потом је отишао до храма и очистио га од трговаца и мењача новца, јер су Двориште незнабожаца претворили у место трговине. Сваке ноћи Исус је одлазио из града да преноћи у кући Марте, Марије и Лазара.

16. У хришћанству израз страдање (превод са грчког у значењу „патити“) представља последњих осам дана у Исусовом животу, и садржи Исусов тријумфални улазак у Јерусалим, Последњу Вечеру, агонију у врту и хапшење са суђењем. Делови четири Еванђеља који описују ове догађаје називају се наративима страдања. Литургијски се страдање слави читаве Свете Недеље, започиње у недељу на Цвети а завршава седам дана касније у Васкрсну недељу – прим. прев.

Уторак је био дуги дан расправа и сукоба. Суочио се са садужејима и Иродовцима. Сукобио се са фарисејима. И коначно, у уторак је фарисејима поставио питање на које нису имали одговор. И из тог разлога више га нису ништа ни питали.

За среду није ништа записано. Могуће је да је то био дан одмора за Исуса, али исто тако и дан у коме су се следбеници мало оснажили. Ускоро ће њихова вера бити на испиту као никада до тада. Када Исуса пошаљу на крст, следбеници ће наизглед бити поражени, биће им потребно нешто што ће их одржати. Био је то петак, тако да им је било потребно нешто да их одржи до недеље. У Америци постоји једна изрека: „Није ме брига за проблеме. Треба да запамтим да је данас петак, а да долази недеља.“

У четвртак се Исус вратио до града и дуго времена провео са следбеницима, а дошло је и до полемике са окупљеним народом. Ујутро у петак, што би Јудеји означили за четвртак ноћу, дошли су и Исуса ухапсили у врту. Онда ће започети серија суђења и догађаја која ће се завршити његовим прибадањем на крст, где је висео између неба и земље, као да су га одбацивали и једно и друго. Када је тог дана сунце зашло, Исус је већ био у гробу и деловало је као да сунце никада више неће изаћи. Али, то није било истина.

Субота је била дан велике жалости и туге, бриге, и вероватно дан велике ђаволове радости. Међутим, у недељу рано ујутру Исус је устао из гроба. Били су то невероватни дани. Скоро једна трећина извештаја у Еванђељима говори о ових осам дана. То нам показује колико је Бог сматрао ове дане изузетним. Ових осам дана променило је свет.

НЕДЕЉА – СЛАВА

Тријумфални улазак

Сваки од ових дана може да се опише једном речју. Недеља може да се опише речју „слава“. Тог дана, више него било ког другог

дана, исказала се слава Исуса Христа. Исус се тог јутра пробудио у Витанији на обронцима Маслинске горе. Знао је да је дошло време да умре. Оно што је његова смрт највише открила свету била је његова слава. Израел је више од хиљаду година чекао на славу Месије, Цара, Помазаника.

Припрема

У 19. поглављу Лукиног Еванђеља видимо да Исусов тријумфални улазак у Јерусалим има три дела. Први је био припрема. У Луки 19,28-31 се каже:

И кад је Исус исиричао, ѿшао је најред, ѿењући се у Јерусалим. И кад се ѿриближио Витфаи и Витанији, на ѿори која се звала Маслинска, ѿслао је двојицу ученика и рекао им: Идиѿте у село ѿред вама, и кад уђеѿте, наћи ћеѿте ѿривезано маѿаре, на коме човек још није седео. Одрешѿте ѿа и доведѿте. И ако вас неко уѿиѿта: Зашѿто ѿа дрешѿте? овако му кажѿте: Треба Госѿоду.

Матеј каже да је то било младунче – ждребе од магарца т.ј. магаре. Ако би неко упитао: „Шта ће вам та животиња?“ требало је само да одговоре: „Треба Господу.“ Није заиста битно ко смо ми, све док смо потребни Господу. У Луки 19,32-36 пише:

И ѿслани одоше и нађоше баш као шѿто им је рекао. И кад су они одвезивали маѿаре, уѿиѿташе их њеѿови власници: Зашѿто дрешѿте маѿаре? А они рекоше: Треба Госѿоду. И доведоше маѿаре к Исусу, ѿребаѿше своју одећу на маѿаре и ѿосѿавише Исуса на њ. Док су ишли, ѿпросѿирали¹⁷ су своју одећу ѿ ѿуѿу.

Огртачи народа постали су тротоар по којем је Исус ходао. Тог јутра су огрнули своје огртаче да се заштите од јутарње свежине.

17. Мисли се на околни народ – прим. прев.

А приликом уласка у Јерусалим Исус је ходао по тим огртачима. Током припреме две ствари су биле потребне. Једна од њих била је магаре на коме је Исус јахао. А друга су били људи који су га прослављали, јер је слава била тема овога дана. Та животиња била је магаре, младунче магарца, и на њему још нико није јахао. Није то била велика животиња. Исус није ушао у Јерусалим као тријумфални ратник-победник. Да је хтео тако да изгледа, јахао би на белом арапском пастуву који би бацао копита и каскао узвишене главе у најбољем свечаном маниру генералског коња. Али, тога дана Исус није тако ушао у Јерусалим.

Уместо тога, ујахао је на скромној животињи и у томе је био веома сличан Давиду. Давид никада није јахао беле коње као што је то радио његов син Соломон. Давид је увек јахао магарца јер је закон овако говорио: *(Цар) да не држи мноџо коња...* (Поновљени закон 17,16). Та животиња требало је да буде права врста животиње за прави облик славе – за заједничку славу. Два неименована следбеника обезбедила су седло на којем је јахао. Неименовани људи су исто тако обезбедили да је пут по којем је магарац касео био прекривен њиховим огртачима.

Прослава

Други део, после припреме, била је прослава. Лука у 19,37 каже: *Каг је већ требало да Исус сиђе с Маслинске џоре, све мноштво ученика у радосћи џочело је да хвали Боја најлас за сва чуда која су видели...*

Приметите како је све то мноштво људи радосно прослављало Бога узвикујући све оно што су видели да је Исус учинио. Свакако да су веома ценили и његова поучења, јер је Он међу њима чинио такве ствари које је само Бог могао да учини. У Луки 19,38-40 записана су ти усклици:

Блајословен цар који иде у име Госјода! Мир на небу и слава на висини! А неки фарисеји из мноштва рекоше му: Учийшељу, забрани ти својим ученицима! Одговори им: Кажем вам, ако ови ућуше, камење ће викаћи.

Ово је била изузетна изјава. Неко је морао да Богу да славу тога дана, и да то нису учинили следбеници, онда би око пута где је јахао оживело камење и викало и славило Бога. Овако би увек требало да буде, јер Исус треба стално да се прославља. Занимљиво је да је његово прослављање отпочело код Маслинске горе и настављало се доле све до Јерусалима. Раздаљина је била око један и по километар. Свуда уз пут народ је бацао своје огртаче и грање палме, вичући: „Спаси нас сада Сине Давидов!“ Све ове ствари Матеј је записао у свом Еванђељу, а ти људи били су Исусови следбеници.

Они су славили то што је Исус Божији цар и Божији мир. Он је јахао на животињи мира. Он је Кнез мира а народ је тражио мир. Али, доказ да је он Цар није био у животињи коју је јахао. Није био чак ни у свим тим усклицима које је народ узвикивао из свег гласа. Доказ је био у мноштву чуда које је учинио. Ту негде у близини ходао је човек по имену Лазар кога је Исус васкрсао из мртвих, пошто се већ био претворио у четири дана стари леш који је смрдео.

Нарицање

Приметите како се завршава овај период тријумфа. Не завршава се са људима који се радују и славе, већ Исусовим нарицањем. Погледајмо у Луки 19,41-44:

Кад се приближио Јерусалиму и уледао ѓрад, зайлака за њим и рече: О кад би и ти данас знао што је за твој мир! Али је сад то сакривено од твојих очију. Доћи ће дани на тебе, и нејријашељи твоји окружиће

ѿе ойкойима, ойколиће ѿе и наваљиваће на ѿебе са свих сѿрана. Разбиће ѿе о земљу и ѿвоју децу у ѿеби, и неће оспавиѿи у ѿеби камен на камену, заѿио шѿио ниси ѿознао време када ѿе је Бој ѿоходио.

Много пута све наше викање и све то наше прослављање и певање чак ни не наговештава оно што би требало да навесте. Мноштво је викало: „Хосана, спаси нас сада!“ Звали су га Спаситељем. Говорили су: „Нека је благословен Онај који долази у Име Господње.“ Говорили су да је он тај дуго чекани Месија који ће прекинути непријатељску доминацију над њима и повести их у славу. Говорили су да је цар Израела, али све то време нису заправо схватили шта говоре. Једноставно су изјављивали оно што је требало да изговоре, али притом нису осећали оно што је требало. Нису мислили онако како је требало да мисле, нити су схватили оно што су изјављивали.

Да се Исус осврнуо у прошлост видео би једну танушну нацију која је траћила своје прилике и није била свесна времена Божије посете и његовог доласка. Да је погледао у те људе, а могао је, видео би дубоко духовно незнање и слепило у срцима и умовима. Да је погледао унаоколо њих и себе, видео би мноштво религиозних активности које нису ништа постизале. Да је посетио храм, тамо би видео легао разбојника који су се намерили да га убију. Уместо свега тога, Исус је гледао унапред, испред времена, и видео уништење града, и плакао је због тога. Године 70. по Христу опет је плакао када је Јерусалим био под опсадом 433 дана. Поново је плакао када је изгинуло 600 хиљада и када су хиљаде других биле заточене. Зашто? Узвикивали су: „Хосана“, али нису знали шта су говорили. Нису препознали време – да је то било време Господњег похођења. Треба да погледамо унаоколо и да препознамо све знаке Исусове славе, да скинемо своје огртаче за њега, да по њима хода и

да славимо његово име у озбиљности и искрено. Људи су рекли да верују у Исуса, али Исус није веровао у њих. Враћао се сваке вечери натраг у Витанију да преноћи, и поново одлазио у град да настави разговор о овим темама (Марко 11,11).

Понедељак – сила

Следећег јутра био је понедељак. Понедељак није био дан славе, мада је сваки дан у вези са Исусом дан славе. Ипак, то није био дан када је Исус прослављан, као што је то било претходног дана, у недељу. У понедељак се видела Исусова сила. Следбеници и читав Јерусалим су изјавили да је Он био Човек силе. Потребна нам је не само Божија слава, већ и сила Господа Исуса Христа.

Проклета је смоква која не рађа

У Марку 11,12-14 и Матеју 21,18.19 налази се прича о клетви за смокву која није давала плода. Ево описа из Марка 11,12-14:

Сушрадан, када су одлазили из Витаније, оћаднео је. И виде издалека смокву с лишћем и оде до ње да види има ли ћлода. Кад дође к њој, не нађе нишћиа осим лишћиа; јер још није било време смокви. И рече јој: Не јео нико више твој род заувек! То су чули њећови ученици.

Смоква је била још увек пуна лишћиа али није имала плодова. Зашто је Исус и помислио да ће на њој бити смокава кад још није била сезона? Да ли плодови икада сазревају пре времена? У Палестини, чак и данас, смокве не олистају све док плодови не почну да се јављају на дрвету први. Како је ово дрво имало пуно лишћиа, у сезони или изван ње, оно је тиме изјављивало: „Доносим плод. Имам плодове које можете јести.“ Понекад су плодови стизали рано, а смоквино дрво треба да има плодова кад год је на њему лишће. Исус је оставио то смоквино дрво без плода, и отишао

у Јерусалим. Значај клетве неплодног дрвета је у томе да је Израел био проклет због свих тих година неплодног живљења.

Чишћење храма

У Марку 11,15-19 се каже:

Кад су дошли у Јерусалим, Исус је ушао у храм и почео да исцјерује оне који су продавали и кували у храму, и исцјерујао је столице мењачима новца и столице продавцима ђолубова, и није допуштао да се роба проноси кроз храм. Поучавао их је: Зар није написано: „Дом мој нека се зове дом молишве за све народе“? А ви сте од њега начинили разбојничку пећину! Кад су то чули њрвосвешћеници и њисмознаници, ѡражали су начин како би га ѡубили; јер су га се бојали, јер се сав народ дивео његовим ѡучавањима. Увече су излазили из града.

Двориште за незнабожце

У понедељак је Исус очистио храм и то је веома наљутило израелске свешћенике. Њихов храм називао је нечистим местом. Храм је био саграђен према Божијем плану и на Божији начин. Саградио га је Божији народ. Међутим, овај народ је од храма начинио „разбојничку пећину“ – од онога што је требало да буде кућа молитве за све народе – и за незнабожце исто као и за Јевреје. Зато су имали двориште (у храму) за незнабожце. Од њега су начинили „лоповско гнездо“ и то не само гнездо за лопове који ту долазе као лицемери, већ је и сама Божија кућа постала њихово склониште. Значај Исусове акције овде је показивао да је он тврдио за себе да је Судија Израелу. Двориште за незнабожце које је он очистио, а које су они корумпирали, заправо је било место за евангелизацију и мисију. Било је то место на које су долазили незнабожци у потрази за Богом, а јудејски свешћеник је могао да

им послужи речју кроз зид који је делио ово двориште од оног где су долазили Јевреји. Тамо су Јевреји имали слободан приступ а незнабожци нису могли да уђу. Међутим, Јеврејин је могао да дође у двориште незнабожаца и да прича с богобојазним људима из многих народа о Јахвеу, о његовој љубави и о долазећем Месији.

Шта Бог жели у свом Дому?

Шта је Бог желео да се догоди у његовом Дому? То треба да увидимо у овом поглављу. Шта Бог жели да се догоди у његовом храму? Пре свега осталог Бог жели молитве. Његов дом треба да се зове Дом молитве, не само међу Јеврејима већ и по читавом свету. Апостол Павле овако каже у 1. Тимотију 2,1.2а: *Молим сјооа, њре свећа, да се захтјеви, молићиве, молбе и захваљивања чине за све људе, за краљеве и све на властии...*

Бог је желео да његов Дом буде дом молитве. Али, не само да је желео молитве у свом Дому, желео је и да се људима помаже. А они су онемогућили те незнабошце да му дођу и пронађу помоћ која им је била потребна. У Матеју 21. поглављу, видимо да је Бог исто тако желео да његова сила делује на том месту, сила која би мењала људе. То је била права сврха храма за Јевреје. Како су се приближавали Богу требало је да доносе своје жртве и на тај начин објаве своје грехе и исповест за њих. То је значило њихову захвалност Богу за сву његову милост и благодат. То је објављивано свим Јеврејима и тиме су објављивали једни другима да имају заједништво – не само са Богом кроз подношење жртава, већ и један са другим тако што је свако са себе доносио своју жртву. То је било силно. Да, само мало даље од дворишта где су се Јудеји окупљали могли су да дођу до дворишта за незнабошце и такви као што је био етиопски евнух, и тако се приближе Богу, осете и приме његову силу.

У цркви данас

У данашњој цркви постоји пет различитих група. Прва је друштваванце које се ничему не посвећује. Њих ствари само површно занимају, они су радознали. Друга група су они који су намерени да дођу и послушају. Трећу групу чини црквени збор који је посвећен да долази и то редовно. Четврти су посвећени да служе. А онда долази група која је посвећена да се жртвује. Бог је то имао у свом храму док је себи доводио Израел корак по корак. Тако је и незнабошце довео ближе себи, корак по корак, а када су коначно незнабошци дошли и рекли „Хтели бисмо да видимо Исуса“, Исус им је одговорио: „Сада морам да умрем“.

Исусова смрт ће са собом однети тај зид преко кога незнабошци нису могли да пређу и дођу ближе Богу. Исусов крст ће са собом однети све засторе, чак и застор у Светињи над светињама, тако да су људи могли да се приближавају Богу све више, и коначно да стоје у његовој присутности. Бог жели да му се говоре молитве, и он жели да се људима помогне. Он жели да се сила види и да се уздиже слављење. Богу дајмо славу! Аллају! Славимо Господа! – Ово су речи које су Јевреји певали док су се пењали по узвишици до храма. Певали су песме за уздизање¹⁸, из Књиге псалама, а свака од тих песама/псалама је прослављала Бога.

Уторак – полемика

Поново је дошло до чишћења храма, али је било потребно да се догоди још једна ствар. Исус је опет отишао изван града у кућу Марије, Марте и Лазара да се добро одмори. Његови следбеници и он су потом устали следећег јутра да оду до града на дан полемике и расправе. На путу су угледали смоквино дрво, које је још колико јуче било пуно олистало али без плодова. Деловало је сасушено и јадно, као да га је сасушио врели ветар са истока. На њему није било

18. Псалми 120-134 – прим. прев.

лишћа, а оно што је још висило потамнело је. Чудили су се како је то дрво тако брзо пропало. Значај овог догађаја видимо у Марку 11,20-23:

А кад су ујужро њролазили, видели су смокву да се осушила из корена. И Петар се сеџи ња му рече: Рави, њоїледај, смоква шџо си је њроклео, осушила се. А Исус им рече: Верујџе у Боїа! Заисџа, кажем вам, ко овој њори каже: Диїни се и баџи се у море – и не сумња у свом срџу, неїо верује да ће биџи џо шџо каже, биће му.

Слушајте пажљиво шта је Исус рекао. Он је рекао да је све могуће кад верујемо. У Матеју 9,29 Исус је рекао да ће нам бити према нашој вери. Неће нам бити према нашим могућностима, ни према образовању, новцу или људима. Биће нам према нашој вери. Из приче о сасушеном дрвету смокве треба да научимо две лекције. **Прва** лекција говори о неуспеху. Неко може да изгледа веома успешно а да буде велики неуспех. Неко за себе може да каже да даје плода, а да заправо не даје ништа. У понедељак на дрвету није било ничег другог осим лишћа, а у уторак дрво се сасушило из корена. Како текст каже: чак је и корен био сасушен. Морамо да живимо у складу са нашим благословима. **Друга** лекција је о вери. Богу морамо непрестано да верујемо. Треба да живимо у ставу поверења и сигурности о Јахви и да зависимо од њега. А онда, када се читаво брдо препрека појави пред нама, без обзира како снажне или непокретне биле, кажемо: „Одлази одавде!“ И то брдо ће нестати. Верујте да сила, која се исказала кроз Исуса Христа, може да се искаже и у вашем животу. Поштујте га, будите му послушни, и служите му.

Период страдања (2) – Дан полемике

ОДГОВОР ПО ПИТАЊУ АУТОРИТЕТА

Каква је то власт и ко ти је дао?

Већи део уторка у Исусовој седмици страдања записан је у Матеју 21, иако има и паралелних одломака (у другим Еванђељима). Тог дана Исус је полемисао са вођама Израела. Прво је у Матеју 21,23-22,14 полемика о ауторитету и одговор је дат синедриону. У тексту се каже, у Матеју 21,23, да су првосвештеници и старешине народа дошле Исусу и упитале га: *Одакле¹⁹ њи власт да њо чиниш? И ко њи је дао њу власт?*“ Кад неко каже првосвештеници и народне вође, што је значило синедрион, то су заправо били седамдесет Јевреја који су били Врховни суд Израела. Ово је важно знати када читамо Свето писмо, јер је синедрион углавном био сачињен од богатих садукеја. А садукеји нису веровали у чуда као ни у васкрсење мртвих. Нису веровали ни у какву натприродну моћ. Били су то богати материјалисти тога времена; и заједно са другим богатим и религиозним људима, они су сачињавали Врховни суд који је судио народу. Били су то људи са ауторитетом, а када је Исус отерао мењаче новца из храма њихов ауторитет је био пољуљан, под знаком питања и чак сумње. Када је то учинио он је објавио да

19. Лепши превод – „Каквом влашћу то чиниш? И ко ти даде ту власт?“ – Вук Караџић по исправкама владике Николаја. - прим. прев.

он има ауторитет. Зато су дошли до Исуса и питали га: „И ко ти је дао ту власт?“ Исусов одговор проналазимо у Матеју 21,24-27:

А Исус одговори: И ја ћу вас уишћити једну ствар, ња ако ми одговорите и ја ћу вама рећи од која ми власти да чиним ово. Ошћкуд се десило Јованово кршћенење? С неба или од људи? А они су размишљали у себи: Ако кажемо: с неба, рећи ће нам: Заишћо му, онда, не веровасће? А ако кажемо: од људи, бојимо се народа, јер сви сматрају да је Јован био пророк. Онда одговорише Исусу: Не знамо.

Лагали су! Требало је да кажу следеће: „Бојимо се да одговоримо, јер шта год да кажемо биће употребљено против нас.“ Исус је пред њих поставио стварну и праву дилему. Који год одговор да су дали, показао би да су лицемери. *А он им рече: Ни ја вама нећу да кажем од која ми власти да чиним ово (21,27).* У овом одломку налази се једна веома важна лекција о којој говори Исус: не морамо да одговоримо на свако питање. Ако знамо да је питање постављено само да нас ухвати у замку и укључи нас у расправу која ће да унизи поруку еванђеља и унизи Бога и Христа, тада једноставно можемо да кажемо да нећемо да одговоримо. Треба да научимо да постављамо питања која ће нам омогућити да избегнемо трик питања. Оно што се заиста догодило било је да је синедрион одбацио Оца јер су врло добро знали да Исусов ауторитет долази од Бога. Ови људи су, чак, слали раније Никодима Исусу да кажу: „Учитељу, ми, вође Израела, знамо да си ти учитељ који је дошао од Бога, зато што нико други не може да учини ствари које ти чиниш осим ако Бог није са њим.“ Када су одбацили онога кога је Бог послао, одбацили су и Оца.

ПАРАБОЛА О ДВА СИНА

Провокативно питање

Онда је Исус испричао неколико парабала, прича, у којима је осликао њихов недостатак искрености. Прва прича је у Матеју 21,28 и говори о два сина која су одбила Оца. Исус је отпочео са питањем: *Шта ви мислите?* Овакве Исусове изјаве су биле добре, зато што је он тако ангажовао слушаоце да се са својим личним ставовима укључе у разговор. Исус је то мудро водио. Матеј 21,28-31 каже:

Шта мислите о овоме? Неки човек имао је два сина. Дође к њему и рече: Сине, иди данас и ради у винограду. А овај одговори: Нећу, али се после покаја и оде. Онда присијуи другоме и рече му исио тио. А овај одговори: Хоћу, његоваду! Али не оде. Који је од двојице исиунио очеву вољу? Рекоше: Први.

„Шта ви мислите?“ Исус их је само питао шта мисле. Њихов одговор је био прилично лак. Вероватно да нису желели да одговоре, али су ипак морали. Стога су рекли: „Онај први.“ А Исус им је одговорио: „Тако је, био је то први син.“ Међутим, Исус није веровао да су то били у стању сами да примене, па је он применио за њих. Требало је себе да виде у улози другог сина који је рекао: „Учинићу Очеву вољу! Волим Очеву вољу!“ А онда никада није ништа урадио по очевој вољи. Требало је да виде незнабошце, царинике, грешнике и проститутке као првог сина који је рекао: „Нећу да учиним Очеву вољу. Не одговара ми. Не видим никакву сврху.“ Међутим, касније су се покајали и учинили то. У коначној анализи само је покајани грешник чинио по Очевој вољи, али његови слушаоци то нису били у стању да чују на прави начин.

Оптужујућа примена

Онда им је Исус рекао у Матеју 21,31.32 следеће:

Рече им Исус: Заиста, кажем вам: Цариници и блуднице ући ће њре вас у Божије царство. Дошао вам је Јован и учио вас о њраведности, и нисте му веровали, а цариници и блуднице му вероваше. Ви, иако сте њго видели, нисте се ни њосле њокајали да му њоверујете.

Исус им је говорио да нису слушали Јована. Не слушајући Јована одбацили су Оца. Две врсте људи сматране су народним издајницима, сматране су за најниже особе и биле су омражене – скупљачи пореза и неморалне жене, проститутке. Он им је рекао да особе које нису требале да чују Јована – порезници и проститутке су га чули. А они који су требали да чују шта Јован говори – праведни, религиозни и „морални“ људи нису га чули. Они који су били омрзнати рекли су: „Нећемо да радимо у винограду“, али су касније ипак отишли и радили. Њихов став и њихово спољашње понашање говорило је да неће да раде у винограду, али су ипак радили. А праведни људи су својим спољашњим изгледом и ношњом говорили: „Ја радим у царству“, али ипак нису. Наша примена данас је следећа: Отац нам каже: „Сине, иди и ради у мом винограду данас.“ Када нас он назива сином, установљени су породични односи. Када нам каже: „Иди ради“, установљена је одговорност. У „винограду“ – говори о месту, а „данас“ говори о времену. Ако неко неће све ово да учини, онда мора да се покаје и ипак да оде и учини то, али ако неко хоће од прве да иде, боље да је сигуран да ће отићи. У супротном, он ће бити као и то смоквино дрво изван града – ништа осим листова осушених до корена.

Парабола о најамницима

Парабола о најамницима је у Матеју 21,33-46. У овој причи људи су одбацили сина. Матеј 21,33-40 каже следеће:

Чујте сад друџу причу: Беше неки домаћин који је посадио виноград. Обрадио га је, ископао у њему њесак²⁰, начинио кулу, онда га предао виноградарима и отишао. А кад се приближило време плодовима, послао је своје слуге к виноградарима да узму његов део бербе. А виноградари похваљаше његове слуге, једног пребише, другог убише, а трећег засуше камењем. Домаћин отиде послао своје слуге, више него први пут, а послатише с њима исто тако. На крају им посла свога сина, мислећи: Посидеће се од мога сина. А кад виноградари видеше његовог сина, рекоше један другом: Ово је наследник. Хајде да га убијемо и да наследство његово буде наше. Онда га ухватише, избацише из винограда и убише. Шта ће учинити власник винограда, шта ће учинити оним виноградарима, када дође?

Овим питањем Исус их поново укључује у разговор. Рекао им је обичну причу која се вероватно догодила много пута. Могуће је да су и сами знали за неки такав случај. Упитао их је: „Шта ви мислите? Ви процените. Шта мислите да власник треба да учини са оваквим најамницима?“ Власник је био Бог, а слуге су биле његови пророци. Син је био Исус а најамници су били исти они људи са којима је разговарао – фарисеји, садукееји и првосвештеници. Исус их је упитао: „Шта ће учинити власник винограда кад дође?“ Они су знали одговор на ово питање јер су познавали закон. Њихов одговор је у Матеју 21,41-46:

20. Винску пресу. - прим. прев.

Рекоше му: Злочинце ће зло унишћити, а винограде ће давати другим виноградарима, који ће му давати његово део рода на време. Рече им Исус: Зар нисте никада читали у Писму: „Камен који одбацише зидари, постоји уједињени камен; од Господа би то и дивно је у очима нашим“? Зато вам кажем: Одузеће вам се царство Божије и даће се народу који доноси његове родове. И ко падне на овај камен, разбиће се, а на кога камен падне, уништиће га. И кад јерусалимљани и фарисеји чуше његове приче, схватилише да о њима говоре. И ледали су да га ухватише, али се уклањали народа, јер су га сматрали за пророка.

У овој параболу одбацили су Сина. У првој причи одбацили су Оца, а у овој Сина.

Парабола о свадбеној гозби

У Матеју 22,1-14 Исус је испричао параболу о свадбеној гозби, и у овој причи људи су одбацили Светога Духа. У три параболе Исус је поучавао народ да су одбацили његовог Оца, њега самога и Светога Духа. У овој параболу цар је организовао свадбену гозбу у част свога сина. Послао је слуге онима који су били позвани на забаву да им поруче да дођу, али они то нису хтели. Одбили су да дођу, па је он послао још слугу. Ова прича је слична претходној. Рекао је онда у Матеју 22,4-10:

*Кажити званицама: Сјремио сам ручак, поклао сам бикове и уједињену стоку. Све је погодно, дођити на свадбу! А они се нису обазирали, и један оде на своју њиву, други у своју провинцију, а остали ухватише његове слуге, злоставилише их и убише. Цар се разљути, посла своју војску, убише убице и њихов град сали.*²¹

21. Ово се и догодило 70. године по Христу. - прим. прев.

Онда рече својим слуџама: Свадба је сиремљена, али званице нису биле достојне. Идијте на улице, и која год нађејте, њозовијте на свадбу. И слује оне изађоше на њујтеве и њрикујише све које нађоше, зле и добре, и најуни се свадбена дворана јосијију.

Која је Очева воља? Његова воља је да је његов дом испуњен, да нема празних места за његовом трпезом. Исто тако, међутим, његова воља је да дођемо припремљени да му дамо почаст.

Матеј 22,11 каже: *А кад цар уђе да види јосије, ујледа човека који није имао свадбено одело.* Када је неко позван на венчање он радно одело замени свадбеном одећом. Ако нема тако нешто, онда се окупа и обуче оно најбоље што има. А када би такав дошао на свадбу дали би му свадбену одећу да се пресвуче.

Матеј 22,12-14 каже:

И рече му: Пријатијељу, како си ушао овамо без свадбеној одела? А он зађуша. Тада цар рече слуџама: Свежијте му руке и ноје, ња ња бацијте најоље у мрак! Тамо ће бији њлач и шкрјуиј зуба. Јер су мноји њозвани али мало је изабраних.

Свако је позван за свадбену трпезу. Свака појединачна особа на овом свету позвана је за Очев свадбени сто, на венчање његовог Сина. Међутим, само они који буду носили свадбену одећу биће одабрани. У Посланици Галатима 3,27 се каже: *Јер који јод се у Хрисија крсијо, у Хрисија се обукао...* Христ је наше свадбено одело, а Бог нам даје то свадбено одело када смо погружени у Исуса. Тада имамо право да седнемо за трпезу за коју смо позвани. Израел је одбацио Оца. Израел је одбацио Сина. Израел је одбацио позив Духа на Духовну Реч, па Израел мора да буде одбачен.

ПОЛЕМИКА ОКО ПОРЕЗА И ВАСКРСЕЊА

Одговор фарисејима и Иродовцима о плаћању пореза

У Матеју 22,15-22 Исус је имао расправу са Иродовцима и фарисејима око плаћања пореза. Иродовци су били политичка странка која је подржавала Ирода, а кога су фарисеји мрзели. Међутим, и једни и други су мрзели Исуса, а политика и религија понекад могу да се удруже у неко чудно партнерство. Погледајте како је било у Матеју 22,15-17:

Тада фарисеји одоше и договорише се да га оштрију за њучавање. Послаше своје ученике с Иродовцима, који уштрију: Уштријељу знамо да говориш истину и заиста њучаваш Божијем њују и не љедаш ко је ко. Кажу нам, онда, штрију ти мислиш: Да ли је доштријено љлаћају порез цару или није?

Фарисеји су покушали да употребе Исуса као своје оружје. Нису били паметни као он, али су покушавали да га доведу у стање дилеме. Да је рекао: „Не плаћајте порез“, онда би Исус имао проблема са царским властима. Да је рекао: „Плаћајте порез“, онда би имао проблема са народом. Међутим, Исус је мудро одговорио. У Матеју 22,18-22 се каже:

Али, Исус увиде њихово лукавство и рече: Штрију ме искушаваше лицемери? Покажије ми новац за порез! А они му љружише сребрник. Уштрију их: Чији је ово лик и штријис? Рекоше му: Царев. Тада им рече: Онда дајте, дакле, цару цареву и Боју Божије! Кад су њо чули, задивили су се, и острили га и оштрили.

Живимо у два света. Живимо у цезаревом свету, и живимо у Божијем свету. Стога, у цезаревом свету плаћамо порезе, а у Божијем не плаћамо. У цезаревом свету живимо под цезаровим надзором. У Божијем свету живимо под Божијим надзором. Исус је рекао да

цезару морамо да предамо оно што припада цезару а Богу оно што Богу припада. Значај ове изјаве је у томе да служимо Господу Богу. Служимо цезара када је то неопходно, али је најважнији, апсолутни захтев да се служи Господу Богу. После оваквог одговора на фарисејско и Иродовско питање, није више било полемике. Исус им је одговорно на сва питања.

ПОЛЕМИКА СА САДУКЕЈИМА

Питање васкрсења

У следећој причи садукееји су дошли к Исусу. Они нису веровали у васкрсење мртвих, а Исус је у много наврата говорио да ће мртви васкрснути. Из тог разлога у Матеју 22,23-33 долази до расправе са садукеејима око васкрсења мртвих:

Тој дана²² њисџуиџише му Садукееји, који кажу да нема васкрса, и уџиџише ња: Учџиџељу, Мојсије је рекао: Ако ко умре без деце, њеџов браџи да узме њеџову жену и да њодџине њород своме браџиу. Било нас је седморо браџе. Први се оженио и умро, и њоџиџо није имао њорода, осџави жену своме браџиу. Тако и друџи, и џреџи, све до седмоџа. А њосле свџх умрла је и жена. Чија ће она биџи жена кад буде васкрс? Јер је била са свима (Матеј 22,23-28).

Замишљена ситуација и решење

Уобичајено је да религиозни људи почну са неком немогућом ситуацијом и да некако пониште оно што Свето писмо каже. Управо су то садукееји учинили. Помислили су да су Исуса довели у дилему. Како може једна жена да има седам мужева по васкрсењу? Пошто је имала седам мужева за живота, нису могли да замисле како би то изгледало када сви они васкрсну из мртвих. *А Исус им*

22. Био је уторак. - прим. прев.

одговори и рече им: Варите се, јер не знате Писма²³, ни Божију силу. Јер се о васкрсу не жене ни удају, нећо су као анђели Божији на небу (Матеј 22,29.30).

Ови људи нису добро разумели васкрсење, а нису ни знали Свето писмо. У небу нема бракава. Ми ћемо бити тако као што су анђели небески, а телесни део наше природе неће више постојати. Желимо да будемо све више налик Богу, колико год можемо. Исус је рекао:

Зар нисте читали шта вам је рекао Бој за васкрсење мртвих: Ја сам Бој Аврамов и Бој Исаков и Бој Јаковљев? Није он Бој мртвих нећо живих! И кад је народ њо чуо, дивео се његовим њоукама (Матеј 22,31-33).

У питању о васкрсењу имамо неколико занимљивих тачака. Прва је да су садукееји говорили о васкрсењу онако како је то народ разумео. Неки од фарисеја који су подучавали о васкрсењу говорили су на сличан начин као муслимани. Поучавали су да постоји дан сензуалности – време када ће сва сензуална, сексуална и световна задовољства бити испуњена. Поучавали су да ће човек васкрснути исти као што је и био, са телом и крвљу са којима је раније живео, па тако и са истим жељама, истим искушењима и истим гресима. Видимо да су садукееји питали нешто у вези са погрешним учењем. Исус је рекао да треба да проучавамо Свето писмо а не да реагујемо. Садукееји су правилно цитирали Поновљени закон 25,6 и нису погрешили. И поверовали су да су Исуса бацили у дилему.

Исусов одговор био је двослојан. Пре свега одговорио је да је небо другачије. Небо није као земља, и васкрсење мртвих је другачије него на земљи. Апостол Јован је видео Исуса како умире. Био је у подножју крста, заједно са Исусовом мајком, када је Исус умирао.

23. Њихово незнање било је засновано на непознавању Светога писма и непознавању Божије силе. - прим. прев.

Видео је Исуса да је умро, и видео је Исуса васкрслог из мртвих. Ходао је и говорио са Исусом који је био у васкрсом телу четрдесет дана, и гледао га је како се уздиже на небо у том васкрсом телу. Па ипак, у 1. Посланици Јовановој у трећем поглављу рекао је да не знамо како Исус тренутно изгледа. Знамо како је изгледао када је живео. Јован га је видео када је васкрсао, али није знао како Исус тренутно изгледа. Знамо да ћемо, када се Он појави, бити као Он, јер ћемо га видети онаквог какав је. Тајна је како ће васкрсла особа изгледати, и та тајна нам говори да је небо другачије. Исус је, исто тако, рекао да мртви праведници нису мртви, већ да живе са Богом. Аврам, Исак, Јаков – за њих је рекао да сви они живе за Бога и пред Богом. Исто је са праведним људима и данас. Павле је рекао да жели да оде и буде са Христом, јер је то далеко боље. Имамо тако троструки начин на који живимо: у телу, изван тела и опет у телу (васкрсом).

Реакција на ово учење је била изузетна јер су, према Матеју 22, били запањени оним што је Исус рекао. Није их само изненадио, већ су били запањени. Никада пре нису размишљали где живе Аврам, Исак и Јаков у том часу. Можда су веровали у душе које спавају. Али, нису веровали да су мртви праведници били живи у том тренутку. Сложили су се са оним што је Исус рекао, и рекли да је то било веома добро поучење. Међутим, према Луки 20,40 оно основно што се догодило било је да су садужеји ућутали. Од тада више нису знали шта да кажу о Исусовим учењима.

Закључак

Доћи ће до још једног покушаја од стране фарисеја да преваре Исуса, овога пута преко њиховог најбољег учитеља и адвоката. Међутим, Иродовци, синедрион и садужеји су већ сви били ућуткани. Сви су покушали да надмудре Исуса, и нису на крају умели да му одговоре. Он је био другачији од свих људи које су знали. У следећем поглављу видећемо како су Исусови критичари били ућуткани заувек.

Период страдања (3)

СУМЊА У ХРИСТОВ АУТОРИТЕТ

Изазовна питања

Вође су се расправљале са Исусом, буквално покушавајући да га преваре тако што су му представљали неке дилеме или замке како би он негирао или мојсијевски закон или римски. На тај начин би га „разоткрили“ као лицемера, или барем као грешника пред људима.

Синедриону (јеврејском врховном суду) Исус је одговорио по питању ауторитета у чије име је чинио ствари. Он је тврдио да има ауторитет над храмом јер је избацио све мењаче новца и још друге трговце. Синедрион је питао: „Ко ти је дао то право?“ Да је Исус одговорио: „Бог“, знао је да би узели камење и каменовали га. Али, његово време још није било дошло. Уместо тога рекао је: „Одговорићу вам на то питање ако ви мени одговорите: Чије је било Јованово крштење – од Бога или од људи?“ На тај начин пред синедрион је поставио дилему јер да су рекли: „Од Бога“, онда би их Исус питао: „Па што му онда не веровасте?“ А да су рекли: „Од људи“, награбусили би од људи, јер су они Јована сматрали Божијим пророком.

Завера фарисеја и Иродоваца

Фарисеји и Иродовци су били неумољиви непријатељи, јер су фарисеји били потпуно религиозни а Иродовци потпуно политички оријентисани. Ове две групе људи дошле су Исусу са

питањем о порезу: „Да ли да плаћамо порез или не?“ Да је Исус одговорио: „Плаћајте“, онда би било великих проблема са народом јер нису волели да плаћају римски порез. Да је одговорио: „Не плаћајте“, онда би имао великих проблема са римским властима, јер су они захтевали да се плаћају порези. И опет видимо да је Исус одговорио на такав начин да није стао ни на једну страну. Рекао је: „Дајте ми новчић“, и дали су му денариус. Погледао га је и упитао: „Чији је ово портрет? Чији је ово запис?“

Одговорили су му: „Цезарев.“ Онда им је рекао: „Добро, онда дајте цезару оно што припада цезару а Богу оно што припада Богу.“ Порези су припадали цезару т.ј. цару, владару, а десетци су припадали Богу. Требало је да цезару дају оно што је било његово а Богу оно што је било Божије. За нас данас ово је важна лекција. Често у животу нисмо сигурни како да поступимо и да начинимо разлику у односу на то како да поступимо као хришћани, као Христови верујући, а како да поступимо као грађани и део једног народа, неважно којег. Исус је рекао: „Поштујте законе све док можете и поштујте Бога у исто време. Дајте цезару оно што припада цезару. Дајте Богу оно што припада Богу.“

Питање у вези васкрсења

У овом поглављу поново ћемо се осврнути на Исусов одговор садукејима по питању васкрсења. У Луки 20,27-40 налазимо детаље овог одговора који су важни, јер се тичу наше вере, а наша вера је у томе да ћемо једног дана да васкрсемо у вечни живот.

Питање у вези невере

Садукеји, као политичка групација, нису веровали у васкрсење (Лука 20,27). Неки од тих садукеја који су тврдили да васкрсење не постоји дошли су Исусу са питањима. И данас има религиозних људи који не верују у васкрсење. Павле је о таквима говорио у 1. Коринћанима у 15. поглављу, када су неки у Коринту рекли

да нема васкрсења мртвих. У сваком од ових случајева ради се о неверовању у телесно васкрсење. Ни ми не бисмо волели да будемо васкрснути у старим телима која стално старе, троше се и једног дана ће умрети и пропасти. Међутим, ова тела ће васкрснути у промењеном стању, некваљива и бесмртна (1. Коринћанима 15).

У том смислу, они су реаговали на идеју да ће наша стара, истрошена, слаба и грешна тела да буду васкрснута. А Исус је желео да им каже да је васкрсење тела другачије. Међутим, они су веровали да нема васкрсења из мртвих. Мислили су да је пред Исусом дилема, јер је он поучавао да ће бити васкрсење из мртвих. Покушали су да га увере да је њихов став аргументован. Ако би били успешни у објашњењу некоме да је његово резонување у супротности са уобичајеним веровањем, онда би доказали да та особа грешни. То су садужеји покушавали са Исусом.

Доказ који су представили садужеји

Садужеји су Исусу испричали о жени која је била удата за човека који је имао шесторицу браће. Када је њен муж умро остала је сама, без деце. Према Поновљеном закону 25,5.6 брат умрлог је требало да ожени удовицу и одгоји децу свога брата, њеног првог мужа. Тако се она удала за другог брата, а онда је и он умро оставивши је без деце. И трећи брат јој није оставио децу, и тако је то ишло до седмог брата. Свих седморо браће имали су је за жену, али она ипак није имала деце. На крају је и жена умрла. Онда су упитали Исуса: *Коме од њих ће она бићи жена, о васкрсу?*

(Лука 20,33). Вероватно да су се наладили и овако размишљали у себи: „Хајде Исусе, одговори сад на ово! Како ћеш нам одговорити на ово питање? Ухватили смо те у замку. Који је одговор?“ А Исус им је дивно одговорио.

Исусов одговор на питање

Прво, Исус им је рекао да немају појма. Рекао је: „Цео ваш

проблем заснован је на вашем непознавању две ствари. Не знате Свето писмо, и не знате Божију силу.“ Скоро све грешке и погрешни ставови долазе од непознавања две ствари: Божије Речи и Божије силе. Садукеји нису знали Божију Реч која је говорила о васкрсењу, и нису познавали Божију силу која је могла да васкрсне ово тело. Бог наше тело неће васкрснути оваквим какво је сада, већ ће бити као и Исусово тело – бесмртно, непокварено и чисто. Рекао им је: „Не знате јер не познајете Свето писмо, и не знате Божију силу.“

Одговор знаца

Онда им је рекао: „Небо је другачије. На небу смо као анђели који се не жене нити удају. На небу нећемо имати потребе да испунимо наше физичке, људске жеље – сензуалне, сексуалне жеље и апетит за задовољством. Уместо тога, заједничарићемо у вечној радости у Божијој присутности, и бићемо као анђели на небу. Ви о томе не знате јер ће после смрти за вас то изгледати другачије. Када будете васкрснути из мртвих неће више бити исто, јер ћете устати не као људска бића у потреби за привременим задовољствима, већ као анђели неба који заувек обитавају на месту где су све њихове жеље испуњене.“

Темељно откривење

Онда им је Исус рекао да не знају за мртве праведнике: Аврама, Исака и Јакова. Показао им је у Светом писму да то не знају. Рекао је: „Зар нисте читали у светим списима када је Бог говорио са Мојсијем из горећег грма и кад му је рекао: `Ја сам *Бої* Аврама, Исака и Јакова?` Бог није Бог мртвих већ Бог живих.“ Занимљиво је да је Свето писмо тако надахнуто да је Исус користио чак и садашње време у тој реченици. Није рекао: „Ја сам био Бог Аврама, Исака и Јакова.“ То би, иначе, било граматички исправно, јер су Аврам, Исак и Јаков физички били мртви. Али, он је рекао: „Ја сам, у овом *садашњем тиренутику*, Бог Аврама, Исака и Јакова.“ Када је Бог то рекао у Изласку 3,6, и пошто су Аврам, Исак и Јаков већ

били физички мртви, тада је Бог тврдио да Аврам, Исак и Јаков живе. Када неко умре, неће бити спроведен у неку фантастичну земаљу сна, јер он ће нас спровести у нешто боље што ће још више испунити наш живот. Бићемо више живи после смрти него што смо били за живота. Јер свако живи за Бога, јер је он Бог свих.

Испољено незнање

Како је тиме одговорио на садукеејско питање? Ако су Аваам, Исак и Јаков били живи, колико год то било чудесно, онда није био проблем да Бог васкрсне њихова тела из мртвих. Шта су они разумели у овом одговору? У паралелном одељку у Матеју 22,23 каже се да су били запањени. Нису се слагали са Исусовим одговором, и још увек нису веровали у васкрсење мртвих. Па ипак су били запањени мудрошћу која је њихову нерешиву дилему преокренула у ништавило речима: „Не знате Свето писмо. Стога не познајете ни Божију силу која од људи може да начини нешто што они нису и да од неба начини нешто друго него што је земаља.“ У Луки 20,39 се каже: *А неки од учитеља закона одговорише: Учитељу, добро си то казао!* Неки од фарисеја који су се ту затекли рекоше: „Амин, ово је потпуно тачно. Добро си то казао Учитељу!“ У Луки 20,40 пише: *И ништа више нису смели да ја њимају.* Односно, нико од садукееја. Фарисеји ће начинити још један покушај кроз једног од својих искусних адвоката, али садукееји су били заувек ућуткани. Били су запањени. Заћутали су на ово његово поучење. Ту можемо да научимо лекцију: Исус увек има последњу реч. Шта каже Свето писмо? Шта каже Син Човечији? Ако почнемо да полемишемо око неке религиозне ствари, ко ће нам бити ауторитет? Целовита Реч Божија ће дати одговор, а нарочито Христова Реч јер он је пунина све мудрости и зсиле Божије. Био је то одличан одговор, те стога ми очекујемо васкрсење мртвих.

Разлог због кога смо сигурни у васкрсење није само тај што је Исусов гроб празан, и не само зато што Свето писмо каже да ћемо

васкрснути. Сигурни смо због Божијег карактера. Бог је вечан, и стога су људи које је он створио на своју слику заједничари у тој вечној природи. Провешћемо вечност или као анђели неба или као анђели пакла. Али, расправа још увек није била завршена.

Питање о највећој заповести

Све то време фарисеји су слушали по страни, и сада су планирали да Исусу не допусте даље да говори. Морали су да нађу начин да га некако преваре, па су се састали да то расправе и да се договоре. Онда су позвали једног од својих стручњака, адвоката. У Марку у дванаестом поглављу, видимо ову расправу и одговор фарисејима који је добио један од њихових учитеља. У неким преводима говори се о „адвокату“ а у другим о „учитељима закона“ односно „писмознаницима“. У Марку 12,28-34 налази се можда најважније питање икада упитано:

Тада њриђе један од њисмознанаца, који је чуо њихову распрраву и видео да им је Исус одговорио, ња ња зајишња: Која је зајовесѡи изнад свих ѡрва? Исус одговори: Прва је ова: Чуј, Израелу, Госѡод, Боѡ наш, једини је Госѡод. Воли Госѡода, Боѡа своѡа, свим срцем својим, свом душом својом, свим умом својим и свом снаѡом својом. Друѡа је ово: Воли своѡа ближњеѡи као самоѡ себе. Друѡе зајовесѡи, изнад ових, нема. И рече му ѡисмознанац: Добро, учѡишељу, ѡачно си рекао да је он један и да нема друѡѡа осим њеѡа. И њеѡа волеѡи свим срцем, свим разумом и свом снаѡом, и волеѡи ближњеѡа као самоѡа себе, веће је од свих жрѡава ѡаљеница и друѡих жрѡава. А кад је Исус видео како је ѡамеѡно одговорио, рече му: Ниси далеко од Божијеѡ царсѡѡа. И нико више није смео да ѡа ѡишња.

Ово не само да је ућуткало фарисеје, већ је ућуткало све остале заинтересоване да постављају питања. Било је то добро питање, а

у Матеју 22,34-36 видимо нешто мало о позадини. Фарисеји су се окупили и договарали како да зауставе Исуса. Онда је дошао овај писмознанац, каже Матеј, тестирајући Исуса и покушавајући да га наведе на расправу. Има један филм о Јеврејима у Русији који се зове „Виолиниста на крову“. У филму има много равнија – учитеља који су се стално преганђали и расправљали о закону. Једна од таквих расправа чак је била и о томе колико анђела може да седне на врх игле. Стално су се расправљали о томе која је заповест важнија, виша, од друге. Овај писмознанац, адвокат, дошао је Исусу са питањем које је било веома релевантно и „у право време“. Веровао је да шта год Исус одговори то ће му начинити неприлике са неким у Израелу. Међутим, као и обично, Исус је имао такав одговор да нико више није могао да се расправља са њим. Исус је дошао до саме суштине и рекао: „Одговор на твоје питање је љубав. То је највећа заповест.“ Исус је исто то рекао у Јовану 13,34.35:

Дајем вам нову заповест: волиће један другога. Као што вас ја волим и ви се волиће међу собом. По томе ће сви знати да сте моји ученици, ако се узајамно будете волели.

Исусов одговор – љубав

Веома је тешко дефинисати љубав. Љубав је једна од оних речи о којој се више зна на основу искуства него по дефиницији. Увек се сматрало да је љубав намерно издизање и бирање нечег или неког у односу на нешто друго. Љубав је жеља да се буде заједно и да се придружимо некоме. Љубав је захвална за сваки дар који је дат. То је велика жеља да се угоди ономе кога волимо и нагон да поштујемо оне које волимо. Љубав је вољност да се жртвујемо за вољену особу и дарује се свима онима који су вољени. Ове изјаве су углавном из Светога писма, а неке од њих долазе од љубави коју осећамо према Богу, према жени/мужу, деци или унуцима. Љубав је, осим тога, и

реч изнад свих речи. Вера је чудесна реч. Нада је чудесна реч. Али, реч љубав је већа од тих двеју речи. Љубав је већа од вере, а вера је вечна. Љубав је, исто тако, већа од наде која је вечна. Љубав је већа једноставно зато што је изражавање оног што је наш најбожанскији део, и зато што Свето писмо каже да је Бог љубав. Уз тај велики напор љубави, велику жељу, велики нагон, и велику вољу да се жртвујемо, и уз ту велику част, све наше треба да дамо Богу и да га волимо свим својим срцем. Имамо осећања која нам говоре да љубав мора да је искрена. Треба да волимо Бога свом својом душом. То је наша духовност, која каже да је љубав емотивна ствар. Треба да волимо Бога свим својим умом. То је наш интелект, а љубав треба да је паметна. Треба да волимо Бога свом нашом снагом, а то је наша даровитост. Каже се још да љубав треба да је одрешита. Наше мисли, наша осећања, воља, зној, труд, наши напори и све што смо треба да се потроше на поштовање, уздизање и служење Господа Бога.

Исус је употребио исту реч за наш став према другима. Рекао нам је да треба да волимо свог ближњег као што волимо сами себе. Није то другачија реч, није у другачијем духу, нити је некакав другачији осећај, већ исти осећај, исти став, иста активност коју приносимо Богу – то треба да принесемо и нашем ближњем. Занимљиво је да то сами за себе ионако чинимо. Исус каже да треба да волимо своје ближње онако како волимо себе. То је оно правилно самољубље. Ако не волимо сами себе на правилан начин, не тражимо за себе оно што је најбоље и не желимо оно од чега ћемо имати користи и бити задовољни, онда никада нећемо ни желети да наш ближњи буде вољен. Он нам је рекао да треба да волимо своје ближње онако како волимо себе. Ми смо Божија створења, створена на његову слику. Ако има нешто у Богу што је вредно љубави онда и у нама има нешто што је вредно љубави. *Воли своја ближњеї као самої себе* (Марко 12,31).

Писмознанчев²⁴ одговор

Било би занимљиво чути све мисли које су се мотале по писмознанчевој глави док је Исус говорио о овој теми, јер је на крају рекао: „Исправно си одговорио.“ Вероватно да је то било први пут, у свом том писмознанчевом трагању по Светом писму, да је видео нешто што је било у потпуности тачно. Сав закон и пророци сажели су се у једну једину реч – љубав, испољену према трима особама: Богу, ближњем и себи. Зато што је тако одговорио, Исус је рекао да није био далеко од небеског царства.

Писмознанчеве особине

Шта је то било у том човеку и другим, сличним њему, који нису били далеко од небеског царства? Овај писмознанац и други Боготражитељи били су искреног духа. Били су искрени и отворени док су разматрали оно што је Исус рекао. Из тог разлога су имали духовни увид док су тражили и сазнавали о Божијој Речи. Могли су да науче, имали су потребу да науче и страх од грешке, погрешног и греха. Високо су ценили свете Божије ствари, и обратили су пажњу на Божију милост која се излила на њих. Све то имало је уплива на њихов искрени дух и отворени ум.

Питање које нико није смео да постави

Онда је Исус пожеleo да им постави једно питање. У Матеју у двадесет другом поглављу Исус им поставља ово питање, и тако се расправа заувек завршава. Матеј 22,41-46 каже:

А кад се фарисеји окупише, ујийџа их Исус: Шџа мислиџе за Месију? Чији је син? Рекоше му: Давидов. Ујийџа их он: Како ђа онда Давид у духу назива Госџодом кад каже: „Рече Госџод Госџоду моме: Седи мени с десне сџране док не џоложим неџриџаџеље џвоје џод џвоје ноџе“? Кад, дакле, Давид њеџа назива Госџодом, како му

24. Познат и као учитељ закона – прим. прев.

*је онда син? И нико није могао да му одговори ни реч,
нији је од тога дана ко смео да га више зајимкује.*

Фарисеји су сматрали да је ово лако питање. Читали су Стари завет. Месија треба да дође из Давидовог потомства, значи био је Давидов син. Међутим, Исус им је рекао: „Како то онда да је он пре Давида? Да је Давидов син, како онда може да постоји пре Давида? Ако је он Давидов син, како онда може да буде Давидов Господ?“ Било је то исто оно што је Јован Крститељ рекао у Јовану 1: „Он је пре мене (говорећи о Исусу) јер је постојао пре мене.“ Јован Крститељ је био рођен шест месеци пре Христа, како је онда Исус могао да постоји пре него што се Јован родио? Било је то зато што је Исус Бог. Исус је исто и човек. *И Логос²⁵ њоста човек од крви и меса и живљаши међу нама* (Јован 1,14). И видесмо његову славу као једног са Оцем, пуног благодати и истине. Исус је Богочовек. Он је човек-Бог. Он је стопостотни човек и стопостотни Бог. Чак ни апостол Павле то није разумео. У 1. Тимотију 3,16 каже овако: *И заиста је велика тајна божанства: Јавио се као човек, био је њошврђен од Духа...*

Не постоји никакав начин, ни физички ни научни, да једна особа буде истовремено Бог и човек. Исус је тврдио да јесте обоје истовремено. Он је чинио чуда како би то доказао. Бог га је васкрсао из мртвих да би то доказао. Дух Свети је послан како би надахњивао људе да то поучавају, и црква данас постоји због тога. Он је Емануел – „Бог са нама“. Он је човек из књиге пророка Захарије²⁶, човек за кога је Бог рекао да му је раван. Исус је рекао да су он и Отац једно (Јован 10,30). Ово је та дилема на којој неверник пада сваки пут. Ко је Христ? Шта мислиш о Христу? Свето писмо каже да је он савршени Човек и савршени Бог. Ова расправа ће се наставити и у следећем поглављу. Нека те Бог благослови и нека ти да сваку врсту мира због тога што верујеш у Исуса.

25. У смислу Реч, види Јован 1,1 – У почетку беше Логос (Реч) – прим. прев.

26. Човек који је стајао међу миртама (Захарија 1,10) – прим. прев.

Период страдања (4)

Карактер фарисеја уопштено

Исус је био спреман да у Јерусалим уђе последњи пут. И док је стајао на једној од недалеких планина и гледао на сав народ који је седео у својој невери, био заузет око легализма и прослављао Бога на свој празан начин, заплакао је. У Матеју 23,1-12 записано је:

Тада Исус рече народу и својим ученицима: На Мојсијеву стиолицу седоше њисмознаници и фарисеји. Све што вам кажу чините и држите, али њо делима њиховим не чините; јер они говоре, а не чине. Нећете ишкити њерећу стављају људима на рамена, а сами ни њрситом неће да их њомакну. Сва дела своја чине да их виде људи: носе моливени запис за стихове и дуичке ресе на својим оделима. Воле њрочеље на њозбама и њрва места њо синајојама, њоздраве њо њрјовима и да их људи зову: равни (учињел). А ви не зовите један друјоја равни; јер је један ваш учињел, а ви сите сви браћа. И оцем својим не зовите никоја на земљи; јер је један оњац ваш, небески. Нињи се зовите „вође“, јер је вођа ваш један: Месија. А највећи између вас да вам буде слуја. Који се њодиге, њонизиће се, и који се њонижава, њодињнуће се.

Фарисејско несхватање

После тога, Исус је започео дугу серију изјава „Тешко вама...“ али пре него што пређемо на то, погледајмо ко му је публика. Говорио је великом мноштву људи, углавном фарисејима или својим следбеницима. Када данас говоримо о њима, израз „фарисеј“ је скоро увек употребљен у негативном тону, као да су они лоши људи. Велика већина фарисеја нису били лоши људи, а велики број њих нису били ни лицемери, већ су то биле њихове вође. Они су, углавном, представљали средњи слој, били су предузимачи у Израелу. Већина их је била сасвим искрена у настојању да се држе пута истине и светости. Њихова жеља да знају истину и да буду праведни била је сасвим искрена. Реч „фарисеј“ значи „одвојени“ и то су били људи и жене који су мислили да живе живот одвојености од незнабожаца и „нечистих“ Јевреја – порезника, грешника и проститутки. Мислили су да треба да живе одвојено од свих који се супротстављају традицијама које су сами додали закону.

Веома традиционални људи

Фарисеји су били веома традиционални људи. Не само да су били везани Божијим законом, већ су били свезани и традицијама које су сами додали Божијем закону. Већина их није била лицемерна, већ су то били поштени, искрени, радни људи, средња класа просечног прихода, религиозни и богобојазни људи. Никодим (Јован 3) и Јосиф из Ариматеје (Матеј 27) су били такви. Били су то добри фарисеји који су се заиста трудили да одрже закон.

Па ипак, неки од тих фарисеја били су они који су се стално сукобљавали са Исусом. Неки од фарисеја користили су своју религију да промовишу себе и да стекну материјалну добит. Или су јурили за људским поштовањем или добити. О таквима је Исус говорио у овом поглављу. Верује се да је било тек око шест хиљада фарисеја. Били су мањинска групација у Израелу, али су били

најрелигиознији, највише су се држали закона и самонаметнутих обичаја. То је Исус желео да се објасни народу пре него што он изрекне своје оптужбе против ових лицемерних фарисеја који нису чинили оно што су сами проповедали. Исус је желео да народ зна да су фарисеји били ти који су били проблематични.

ОСОБИНЕ ЛИЦЕМЕРНИХ ФАРИСЕЈА

Имали су лажан концепт праведности

У Матеју 23,1-12 видимо три лажна концепта која нам помажу да разумемо зашто су ови људи били такви какви су били и зашто је Исус морао да буде веома строг са њима.

Под бројем **један**, *имали су лажан концепт праведности*. Преузели су Мојсијев положај, углавном преводи кажу да су „сели на Мојсијеву столицу“. Ово је буквално значило да су преузели Мојсијев положај. Ово није само значило да су преузели ауторитет, већ и да су *преузели положај ауторитета*. Изван сваке синагоге налазила се по једна камена столица, и ту би владар или неко на власти седео док би народ улазио у синагогу. Фарисеји су преузели то место, преузели су Мојсијево место. А народ није желео да читав комитет влада над њима на положају ауторитета, јер су имали једног Господа. Веровали су у оно што је Исус говорио да има један Рави, један Учитељ, и један Отац. Нико није могао да преузме Божији положај. А то су баш учинили фарисеји. Седали су на месту које је било намењено Богу, и тако су показивали свој лажан концепт праведности.

Фарисејски концепт праведности било је место на коме су седели, положај који су држали. Њих би прослављали зато што су старешине Израела. Није им било важно што нису сами чинили оно што су поучавали друге око себе да треба да чине. Људима би указали прави пут, али сами не би ходали у том истом правцу.

По ономе како су живели, види се да су мислили да је праведност спољашње поштовање закона уместо унутарњег веровања о стварности. Исус им је већ о томе говорио неколико тренутака раније када је рекао да је права религија, да је највећа заповест, да волимо Бога са свим својим срцем, душом, умом и снагом. Све набројано, осим снаге, је унутрашње исказивање љубави, а из тог унутрашњег исказивања љубави проистећи ће прослављање у сили и у нашем животу. Они су стварно мислили да су били Богу прихватљиви и да је требало да сви следе њихов пример због тога где су седели и шта су поучавали.

Имали су лажни концепт службе

Број **два**, неvezано за фарисејске намере, то није било довољно јер су имали *лажан концепт о служби*. Исус говори у Матеју 23,4: *Нећо тежки терети стављају људима на рамена, а сами ни њима неће да их њомакну.*

На људе су стављали тежки терет. Проглашавали су законе о томе шта и како људи треба да чине, али они их сами нису поштовали. Исус каже у Матеју 11, 28-30:

Ходиће к мени сви који сће уморни и натоварени, и ја ћу вас одморити. Узмиће јарам мој на себе и учиће се од мене, јер сам кројак и смеран у срцу, и наћи ћеће одмор својим душама. Јер је јарам мој блај, и терет је мој лак.

Људи не треба да примају фарисејски терет. Не треба да прихватамо терет легализма који би нам људи натоварили. Треба да следимо оне који чине оно што говоре. Матеј 23,3 каже: *...ио делима њиховим не чиниће; јер они њоворе, а не чине...*

Они причају приче, али то не чине. Не можемо следити људе који само причају, јер они никуда не иду. Они само причају. Треба да следимо само оне који иду Христовим путем. Зато се у књизи

Дела апостолска на неколико места каже да људи постају послушни путу, или непослушни, или оду негде даље. Хришћанство није религија. Хришћанство је пут, ходање по Христовом путу. Ово је био фарисејски проблем јер су имали лажни концепт службе. Давали су заповести, али нису учествовали. Били су лицемерни диктатори а не духовне вође.

Имали су лажни концепт величине

Под бројем **три**, трећа заблуда била им је *лажни концепт величине*. Они су погрешно разумели шта је величина (Матеј 23,5-12). Волели су да дођу на тржнице, да тамо стоје и да их сви гледају како се моле. Волели су да их сви гледају како стављају свој дар у кутију за дарове, и волели су да их људи поштују и говоре „Рави“, „Оче“ или „Господару“. Исус им је рекао: „Није то то.“ Величина се не заснива на части од људи (Матеј 23,5). Величина није у положају који држе (Матеј 23,6), а ни у титули коју су носили. Свет их је називао равјима, али они то нису били због самог назива. Црква би могла да их зове господарима, али они то не би били због називања. Многи су их звали „Оче“ али то их није чинило очевима. У религиозном смислу, само је један Рави и један Учитељ, Исус Христ. Само је један Отац, Бог. Само је један Господар, Христ.

Исус је дао дефиницију стварне величине. Не само да их је оставио са изјавом да су погрешно разумели величину, већ им је још рекао да се права величина налази у понизној служби. Погледајте шта каже Матеј 23,11.12:

*А највећи између вас да вам буде слуџа. Који се њонизи-
же, њонизиће се, и који се њонижава, њондињуће се.*

Фарисеји су имали лажни концепт праведности. Имали су лажни концепт службе и имали су лажни концепт величине. Требало је да не буду господари на престољу, већ слуге које су служиле свој народ.

РАЗОТКРИВАЊЕ ФАРИСЕЈА

Супротност благословима

Исус је био спреман да разоткрије фарисеје, и то је учинио у Матеју 23,13-36. Чудесно је да овде постоји потпуна паралела у супротности између Проповеди на гори и овог поглавља. У Проповеди на гори Исус је говорио о седам ствари које људе благосиљају, а ниједна од њих није се могла наћи међу фарисејима. Овде је било сасвим супротно. Исус је овде говорио „Тешко вама“ уместо „Благословени су“. У Проповеди је било седам благослова, а овде имамо седам пута „Тешко вама“. Ови људи и жене су били управо супротно од оног што је требало да буду. Проповед на гори каже: *Блајословени су духовно сиромашни, јер је њихово царство небеско* (Матеј 5,3). Овде каже да су фарисеји затварали царство и нису допуштали људима да уђу. Благослови кажу: „*Блајословени су жалосни, јер ће се уишеишии*“ (Матеј 5,4). Ови људи су уништавали животе чак и удовицама и отимали им куће. Проповед каже: *Блајословени су кројки, јер ће наследиии земљу* (Матеј 5,5). Исус овде говори како су ти људи поносити и да ће бити послани у накао. Рекао је да су сви гладни праведности благословени (Матеј 5,6), али у Матеју 23 ти људи су гладни добитка. Рекао је у Проповеди: *Блајословени су милосииви, јер ће се они синови Божији назваии* (Матеј 5,7). Али, људи у овом поглављу одбацили су Божију милост у својим животима, и одбацивали су је и за туђе животе. Исус је рекао да су они чистог срца благословени, а ови су били оскрнављени у свом срцу. Исус је рекао да су благословени они који су прогоњени и миротворци који су деца Божија. А оне у Матеју 23,13-36 називао је децом ђавола која прогоне и убијају. Једино што их је очекивало била је пресуда и то за сваки појединачни грех који су починили.

Тешко вама јудејским вођама

У Матеју 23,13.14 се каже:

Тешко вама, њисмознаници и фарисеји, лицемери, шћо зайварате царство небеско људима. Сами не улазите, али не дајте унутра ни онима који би хћели да уђу. Тешко вама, њисмознаници и фарисеји, лицемери, шћо ѡрелазите и море и коино да задобијете једној обраћеника; и кад ѡа задо-бијете, начините ѡа ѡакленим сином, двоструко већим од себе.

Рекао је: *Тешко вама, вође слеје!* (Матеј 23,16). Они су били слепи људи. У Матеју 23,23 се каже:

Тешко вама, њисмознаници и фарисеји, лицемери, шћо дајете десетак од метвице, коира и кима; а најушћили сће оно шћо је важније у закону: ѡравду, милосрђе и верност.

У 23, 25-27 каже:

Тешко вама, њисмознаници... шћо чистите сћоља чашу и чинију а унутра су ѡуне разузданости... шћо сће као окречени ѡробови, који сћоља изгледају леи, а изнутра су ѡуни мрћвачких костију и сваке ѡрљавишћине.

Рекао им је у 23,29: *Тешко вама, њисмознаници и фарисеји, лицемери, шћо зидате ѡробове ѡророцима.* Погледајмо Исуса како им у Матеју 23,33 каже: *Змије, ѡороде змијски, како ћете ѡбећи од осуде на ѡакао?*

Знали су они шта је исправно, али нису чинили то што су знали да је исправно. Знали су да су морали да помажу сиромасима, али су уместо тога узимали од њих. Зато им је Исус рекао: „За вас нема наде. Не можете побећи. Сва крв Старога завета је на вама, од крви

Авеља, до крви Захаријине, сина Варахије.“ За сву ту крв доћи ће пресуда на ове људе зато што су одбацили Бога, одбацили су Исуса, и одбацили су Светога Духа. Они ће разапети Сина Божијег, а Исусова крв као и крв која је икада пала у Израелу пашће на ове људе. Због чега? Зато што су били лицемери.

„Лицемер“ је веома занимљива реч. Долази од грчке речи *хийокрийа* што значи „имати улогу“. Лицемер је глумац – неко на позорници ко носи маску и који игра улогу која није заправо истинита у стварном животу. Мање више то је као у филмовима, ТВ серијама, књигама или позоришним представама које гледамо данас. Нека особа није у ствари искрена када игра улогу. Исус је рекао: „Ви, фарисеји, религиозни сте у делима, али унутра сте пуни мртвачких костију. Не улазите у царство и не допуштате другима да уђу. Уништавате удовице и узимате им куће. Поносно обраћате људе да буду као ви – синови пакла...“ Све ово се догађало јер нису живели према Речи за коју су знали да је истинита.

Суђење – биће одговорни за сваки свој грех

Исус је отишао од њих. Сигурно да је отишао тужан, јер је раније изјавио да је дошао да спасе. Само неколико сати пре тога, истога дана, Исус је говорио параболе у којима су слуге, један за другим, и пророци исто тако један за другим били послати тим људима, а они су их убијали, злостављали и прогонили. И на крају, дошао је Син. Нису испоштовали пророке, значи да нису поштовали ни Божију Реч. Ако неко не чује реч која долази од Бога, никада неће прихватити Сина који долази од Бога. И тако је Исус отишао од њих знајући да су ови људи одбацили и последњу прилику коју ће икада имати да постану деца Божија.

Туговање над Јерусалимом

Исус је гледао на град са планине која је била тик уз Јерусалим. У Матеју 23,37-39 је записано да је рекао:

Јерусалиме, Јерусалиме, који убијаш њороке и засијаш камењем њослане к њеби, колико њуша хњедох да скујим децу њвоју, као шњо квочка скујња њилиће своје њод крила, и нисње хњели! Ењо, осњавња вам се ваш дом. Јер вам кажем: Нећете ме одсад видети, док не кажетње: Блајословен је онај који долази у Госјодово име.

Ово су можда и најтужније речи у читавом Светом писму. Јерусалим је био град који је био зеница у Божијем оку. У Псалмима, у четири или пет случајева, Бог је изјавио: „Изабрао сам Сион. Моје срце ужива у Сиону. Обитаваћу у Јерусалиму, јер сам га изабрао између свих других градова. Тај град је зеница у мом оку. Он је најдражи камен од свих драгих каменова у мојој дијадеми. Волим Јерусалим.“ Бог је ове изјаве стално понављао. Наравно, није Он мислио на град са све циглама, цементом и улицама. Мислио је на људе. То су били они које је волео кроз читав Стари завет. Желео је да их благослови свим благословима његових великих дарова, али су се некако увек правили глави на те позиве. И зато је на њих дошла пресуда околних народа. Судили су им Асирци, Египћани, Вавилонци, Персијанци, Грци, а у Исусово доба били су под Римљанима. Због чега? То је учинио Бог, и то је било најбоље што је могло да им се догоди. Он је чинио све како би их довео до покајања, али нису хтели да се покају. Исус је посматрао град, уљуљкан у својој испразној религији и у легалистичком поштовању закона, и заплакао је. На основу свега што је записано, Исус није често плакао. Био је то човек који се често сусретао са жалосћу, и сигурно је да је плакао, међутим, немамо много записа о томе. А када је плакао било је то због жалости над неверовањем. Због тога је плакао над Лазаревим гробом. Видео је њихову неверу, а онда је записано да је Исус заплакао. Плакао је јер народ у Јерусалиму није

веровао да ће се Лазар вратити из мртвих. Плакао је и зато што народ није хтео да дође к њему да имају живот.

Исус је рекао: *Колико љуџа хџедох да скуџим децу љвоју, као шџио квочка скуџља љилиће своје љод крила, и нисџе хџели!* (Матеј 23,37). Овде је искористио слику олујне кише. Пљусак је почео и вода се сливала низ малене увале и кривине по земљи. У дворишту је било много малих жутих пилића који су трчали на све стране, а мајка кокошка се поставила на неку узвисину и раширила своја крила кокодачући из све снаге. Не знамо тачно шта је кокодакала, али је могуће да је позивала своје пилиће поименце и молила их да дођу под њена крила да се заштите. Једно пиле није хтело да дође, одбијало је да чује кокошкин позив. Ускоро га је вода однела и утопило се. Одбило је да дође под мајчина крила, у заклон. Мајка га није појурила, јер да је спустила своја крила да потрчи и заштити то једно пиле, сви други пилићи би могли да погину. Бог је препустио Јерусалиму да падне да би сви други градови на свету имали користи.

О Јерусалиме, Јерусалиме... (23,37), Бог је тако могао да позива било који град и да му говори: „Хтео сам да те заштитим под мојим крилом али ти ниси вољан да дођеш.“ Шта је дакле рекао? Рекао је следеће: „Пази добро шта ћу ти рећи. Твоје уништење долази ускоро.“ Ко је то требало да чује у овом тексту? Свакако да је то био Јерусалим. Рекао је: *Јерусалиме, Јерусалиме... еџо, осџавља вам се ваш дом*²⁷ (23,37.38). То је био храм. У Матеју у 24. поглављу Исус је говорио о паду храма. Рекао је „њихов храм“, али је вероватно мислио на народ. То је храм представљао. Заступао је дом Израела, у којем је обитавао Бог, односно био је то Божији дом и тај дом је био пред уништењем.

27. У смислу – остављате сад свој храм и биће уништен. – прим. прев.

Показаће се да ће бити уништен у години 70. када је римска војска уништила град, храм а тиме и народ. Показаће се да ће бити уништен, али је он заправо већ био уништен. Наслеђе Израела – Јерусалим, њихов дом – био им је остављен опустошен. Исус не само да је рекао да је био опустошен, већ и да ће он бити тај који ће га опустошити, уништити. Рекао је: „Јер вам кажем: Нећете ме одсад видети, док не кажете: Благословен је онај који долази у Господово име. Хтео сам да вас спасем, али ви нисте хтели да ми дођете.“ „Ваш дом је опустошен. Ја ту не могу да помогнем, и видећете ме како долазим поново да га уништим.“ Не чуди у Матеју у 24. поглављу да су желели да знају који ће бити знак његовог доласка и знак краја времена. Исус им је већ објавио да се њихово доба завршило. Већ им је рекао да он долази да то учини. А све што су они желели да знају било је када и како. То ћемо видети у следећем поглављу.

Поуке за нас

Које поуке можемо да научимо на основу ове озбиљне, страшне осуде? **Прва** је да прошли благослови не гарантују будуће благослове. Бог је благословио Израел и Јерусалим највећим благословима које је иједан град или народ добио, па ипак ће бити уништени. Чињеница да их је Бог благословио у прошлости не обавезује га да их благосиља и у садашњости.

Друга лекција је да је верност гаранција за благослове. Када би само били верни, када би ходали у светлости, били сиромашни духом, били тужни, благи, гладни, милостиви и све оно што је набројано у благословима²⁸, тада би наши благослови били осигурани. Ако то не будемо, осуда је близу.

Трећа лекција је да када Бог суди, то је озбиљно. Када Бог објави пресуду над народом, чак и кад би они били народ по његовом срцу и зеница у његовом оку, биће то опустошење, потпуно и комплетно

28. Види у Матеју 5,3-11 – прим. прев.

уништење. Међутим, највише од свега морамо да научимо да је Бог забринут због тога зато што је он онај који воли. Он је забринут јер жели да спасе људе. Он не жели нико да погине, да нестане, чак ни лицемерни, легалистични и фарисејски Јерусалим. Он их зове под своје крило. Морамо да по страни оставимо свој понос и религију, морамо да обитавамо под његовим вечним рукама служећи га свим срцем, душом, умом и снагом.

Период страдања (5)

Удовица у ризници

Потом је Исус расправљао о уклањању Израела као нације и као Божијег народа, а то је учинио у позадини необичног дара о коме је записано у Марку 12,41-44. Ова кратка студија зове се „Удовица у ризници“, или још како је често називана: „Новчић удовице“.

И сео је њрема куџији за љрилоџе и љлегао је како је народ сџављао новац у куџију. И мноџи боџаџаши сџављали су мноџо. Дође једна сиромашна удовица и остџави два новчића, џџ. једну двоџару. Он дозва своје ученике и рече им: Заисџа, кажем вам, ова сиромашна удовица сџавила је више од свих који су остџављали у куџију. Јер сви су сџавили од своџ сувишка, а она је од своје сиройџиње сџавила све шџо је имала, сав своџ имейџак.

Инцидент: давање у храмовну ризницу

Обратите пажњу на место где се одиграло ово даривање. Догодило се у храмовном дворишту, тамо где је завршавало двориште за жене а отпочињало јеврејско двориште. Тамо се налазило тринаест куџија за прилоге. Новац се сакупљао за поправљање појединих зграда у храмовном комплексу, а ове куџије су се звале: „Божија ризница“. Било ко би прошао поред њих требало је да остави свој дар. Ова жена је дошла тамо како би предала свој дар, и оно што је занимљиво јесте да је сврха тог дара била да се зида Божији дом.

Храм је непрестано био под поправкама, реконструкцијама и у презиђивању. Дародавци међу народом су новац стављали у кутије, а велики дародавци су доносили посебне дарове велике вредности. Ова удовица је, међутим, донела два мала бакарна новчића. Текст тачно казује да је њихова вредност била једнака најмањем могућем новчићу који имамо данас, или чак и мање. Шта год била најмања вредност новца на свету данас, ова два новчића заједно вредела су мање од тога. Било је то све што је ова удовица имала. Према Матеју 23,5 учитељи закона и фарисеји су чинили ствари како би били виђени да их чине – у духу примања части, похвала и славе од људи. Међутим, дух у ком је ова жена дошла у храм био је дух истине и покорности, стварне побожности и потпуне жртве.

Занимљиво је да је Исус стајао недалеко и гледао дародавце. Гледао их је како остављају своје дарове и знао је колико остављају. Говорио је о њима „Сви су дали део нечега... а удовица је дала све.“ Ако имамо шаку пуну новца или пун џеп, а од тога дамо неколико новчића, онда дајемо од нашег сувишка. Удовица је новац донела у маленој торби, све што је имала за себе да не умре од глади, да не остане без новца потпуно. Удовица је вољно остала без новца да би дала потпору делу њеног Оца.

Исус процењује наше давање на основу три ствари

Овде видимо да Исус процењује давање, што је важна тема. Ако бисмо читали кроз Еванђеља – Матеја, Марка, Луку и Јована – и сваки пут обележили место где Исус говори о давању и новцу, или о нашем односу према материјалним вредностима и стварима, увидели бисмо да се отприлике 25 процената од свега што је Исус рекао односи на то како да исправно рукујемо са материјалним благословима. Наш новац и иметак су веома значајне теме. Исус процењује давање на основу три ствари. Прво просуђује о томе **који је наш разлог за давање**. Зашто дајемо? Да ли дајемо зато

што је то обавеза? Да ли дајемо зато што је то заповест? Да ли дајемо зато што је то одговорност или зато што смо приморани? Да ли дајемо из ових разлога, или дајемо да се назиђује Божији дом? Да ли дајемо да се прошири Божија реч, Божије дело и Божији храм кроз читав свет? У каквом духу дајемо? Да ли дајемо да би нас људи видели, и да бисмо се добро осећали због чињенице да смо посвећени и да жртвујемо за Бога? Или дајемо да Му служимо? Да ли је наше давање облик прослављања Бога?

Мање би требало да нас брине **количина нашег давања** а више у **ком духу дајемо**. Често просуђујемо људе по износу који дају, али Исус просуђује људе по износу који нису дали и који су оставили код себе. Људи се понекад побуне када чују о десетку и давању десетка Богу. Ми не морамо да дајемо десет процената нашег новца Богу. Оно што треба да урадимо јесте да задржимо 90 процената Божијег новца за нашу корист. Бог је милостив и пун љубави. Он би од нас могао да тражи све. Он има право да захтева све што имамо. Уместо тога, Он само каже „Десетак припада мени“. Треба да донесемо цео десетак у складиште, али ова удовица то није учинила. Сумњиво је да ли би људи тако урадили. Они су давали „од свог вишка“. Могуће је да нису давали чак ни десетак. Ни ова жена није дала десетак од свог иметка. Она је дала све што је имала. Док размишљамо о давању, треба да утврдимо да ли ћемо моћи да оправдамо све наше трошкове. Да ли ћемо моћи да оправдамо то што задржавамо оно што имамо док још постоји свет изгубљених људи и оних који умиру од глади.

ОСУДА ЈЕРУСАЛИМА

Изјава: „Неће остати ни камен на камену“

Народ је чуо како је Исус проглашавао све јаде и пророштва њиховог пада у Матеју, у 23. поглављу, и били су поред Исуса док је он хвалио удовицу због њеног поклона а није похвалио

богаташе за њихово велико давање. Изашли су из храма и рекли: „Господе, овај предиван храм са свим својим предивним мермером и драгоценостима није могао да буде подигнут захваљујући удивичином малецком дару. Зар ћеш га заиста уништити? Зар ћеш да уништиш овај величанствени, славни Божији храм?“ А онда је Исус изјавио нешто што је променило тему. Објавио је осуду над Јерусалимом. У Марку 13,1.2 каже се:

И кад је најустјио храм, рече му један од његових ученика: Учићељу, погледај, какво камење и какве прађевине! А Исус му рече: Видиш ли ове велике прађевине? Неће остати ни камен на камену који се неће порушити!

Три друга одломка паралелна су овом: у Матеју 24,1.2; Марку 13,1.2 и Луки 21,5.6. У питању је исти говор али има доста тешкоћа са одломком у вези са многим учењима о последњим временима. Али, ако су сви пасуси идентични а овде видимо да се ради о јадиковкама и невољама (Матеј 23), тада се може закључити да се у овом одломку уопште не говори о последњим временима. Овде се говори о нечему што ће се догодити још за време те генерације, а деситће се у вези са градом Јерусалимом. Марко је јасно показао да се овде ради само о једном догађају: „неће ни камен на камену остати“. Ово је требало прилично да узнемири следбенике.

Питања

У Марку 13,3.4 се каже:

И кад су седели на Маслинској јори према храму, ујиаше ја кад су били сами, Петар, Јаков, Јован и Андрија: Кажи нам кад ће се то догодити, и какав је знак који ће да покаже када ће се догодити?

Питали су га два питања у Марку 13,3.4 која су се тичала Јерусалима и тога да неће остати ни камен на камену. Једно питање

било је о времену: Када ће се ове ствари догодити? А друго питање било је о знаку: Какав ће бити знак који ће показати да ће се ове ствари остварити? У Луки 21,7 баш су овако запитали: *Учишћељу, када ће се ово догодити? И који ће бити знак да ће се догодити?* Видимо да су оба питања била усмерена на активности током једног дана – током једног кратког периода у времену у коме ни камен на камену неће остати.

У Матеју, у 24. поглављу, записана су ова питања. Видимо у Матеју 23,38 да Исус каже: *Ето ће вам се оставити ваша кућа пуста*.²⁹ Исус је рекао да ће доћи да им опустоши кућу, и да ће се то догодити током њихове генерације. Зато су га упитали у Матеју 24,3 следеће: *А кад су седели на Маслинској јори прислушаше му ученици насамо јоворећи: кажи нам кад ће то бити? И какав је знак твој доласка и свршетка века?* Питање о знаку је другачије од осталих питања. Било је то због другачије позадине. У Матеју, у 23. поглављу, Исус је говорио о доласку у тој генерацији да их уништи. Зато су хтели да знају да ли ће бити неки знак његовог доласка. Говорио је о њиховим кућама које ће бити напуштене, што је значило да ће се скончити ера јудаизма. Зато су упитали: „Шта ће бити када се то време наврши?“

Одговор на питање о знаку

Упитали су га о времену, а друго питање било је о знаку. Оба питања односила су се на исти догађај. Међутим, Исус је прво одговорио на питање о знаку, а у Матеју 24,4-14, Марку 13,5-13 и Луки 21,8-19 читамо да им је рекао неке ствари које нису биле знак. Прво, рекао им је да знак неће бити лажни Христ. Рекао им је да ће бити лажних христоса који ће покушати да људе одведу у страну, али да то неће бити знак. Рекао им је и да знак неће бити гласине о ратовима. Биће гласина о ратовима, али крај још увек неће доћи. Они су желели да

29. И док Стефановић овде преводи: „Ето, оставља вам се ваш дом“ бољи превод је: „Ето ће вам се оставити кућа ваша пуста“ – према Караџићевом преводу по исправкама владике Николаја. - прим. прев.

чују када ће бити крај. Исус им је одговорио да крај још неће доћи у то време. Рекао им је да ће доћи до отпадништва, али да ни то неће бити знак. Људи ће поучавати неистине и одвући много људи на погрешну страну, али да ни то неће бити знак. Појавиће се лажни пророци и поучавати неистине како би одвукли са собом следбенике, али ни то неће бити знак. Појачаће се порочност, смањиће се љубав, али ни то неће бити знак. Биће прогонстава и издаја, очеви ће издавати синове, а мајке ће издавати ћерке. Ни то неће бити знаци. Проповедаће се по свем свету и еванђеље ће бити проповедано по свету пре него што дође крај. Међутим, ни то неће бити знак.

Шта је тај знак? Матеј 24,15-22 каже: *Тако, када видиш...* Дакле, то ћете чинити када будете видели знак – видећете га.

Кад, дакле, видиш, да гнусоба густошења, о којој говори пророк Данило, стоји на светом месту, којоме нека разуми! – Тада нека савановници Јудеје беже у брда. Ко буде на крову, нека не силази да узме шта му је у кући; и који буде у пољу, да се не враћа највише до свој оградничар. Тешко трудним женама и дојиљама у те дане! Молиш се Богу да ваше бежање не буде у зиму или у суботу! Јер ће тада бити велика невоља, какве није било од постојања света до сад, нишће ће икада бити. И да се они дани не скраће, нико се не би спасао. Али због изабраних, скраћеће се они дани.

Исус је ово говорио: „Ево га знак: гнусоба пустошења ће бити тамо где није требало да буде.“ Шта то значи? Лука у 22. поглављу говори о томе шта је гнусоба. То је паралелан текст – потпуно исти разговор. Лука 21,20.21 каже:

Кад будете видели да је Јерусалим околила војска, онда знајте да је близу његово разарање. Тада нека савановници Јудеје беже у брда, они који буду у граду,

нека изађу најоље, а који су у њољу, нека не улазе у град.

Ово је било све што је већ рекао у Матеју, али је гнусоба која је пустошила заправо била војска која је опколила Јерусалим. Већ је у Матеју 23 рекао да ће бити пустошење. Рекао је да ће војска бити та гнусоба због које ће бити пустош а да ће војска која је опколила град бити она која пустоши.

Одговор на питање о времену

Тада је у Луки 21,29-33 Исус испричао параболу:

Испричао им је њричу: Погледајте смокву и сво дрвеће! Кад видиће да већ лисћају и сами видиће да је лето већ близу. Исто тако, кад видиће да се ово дођађа, знајте да се Божије царство њриближило. Испину вам кажем: Ово њкољење неће њроћи док се све (ово) не дођоди. Небо и земља ће њроћи, али моје речи неће њроћи.

Општи одговор

На питање о знаку дат је одговор, а сада је било на реду питање о времену. Исус је рекао да ће видети Јерусалим опкољен војскама, и да ће онда знати да је време пустошењу. Одговор на питање о времену је: „Ова генерација“. Било је тешко у то поверовати, али ево шта је Исус одговорио у Луки 21,32.33: *Испину вам кажем: Ово њкољење неће њроћи док се све (ово) не дођоди. Небо и земља ће њроћи, али моје речи неће њроћи.*

Реч Божија је поузданија од неба и земље, и рекао је... *све ово*. Које су то биле „све“ ствари о којима је Исус говорио? Била је ту реч о Јерусалиму који је био опседнут војскама које су Јерусалим опустошиле. Ни камен на камену неће остати а то ће се догодити Јерусалиму.

Исус је ово рекао око 29. године по Христу (наше ере). 41 годину касније, године 70. Веспацијан и његов син Тит су опколили град Јерусалим, и за неколико месеци град је био у потпуности уништен. Веспацијан је тада донео пропис. Рекао је: „Нико не сме да дотакне Божији храм. Не желим да ико угрози храм њиховог Бога“. Међутим, упркос овој наредби коју је дао римском генералу, а који ће једног дана бити цезар, храм је био у потпуности уништен. Није остао ни камен на камену, јер је Цезар свих цезара, Господ Исус Христ, Цар царева и Господ над господарима већ пророковао да ће се тако догодити. Шта се догодило? Јерусалим је био опкољен армијама, и то је био знак да ће пустошење да уследи. То се догодило у тој генерацији, у том покољењу.

Специфични одговор

У Матеју, у 24. поглављу, Исус је проширио питање о времену на одређен дан и време, и онда је изјавио нешто необично у Матеју 24,36: *Нико не зна ни дан ни час...* Да ли данас знамо о генерацији о којој је Исус говорио? Да ли ми знамо дан? Да ли знамо час? Не, не знамо. Рекао је: *Нико не зна ни дан ни час, ни небо ни анђели, ни Син, само Отац зна.* Међутим, знамо да ће то бити један посебан дан. Матеј 24,37-41 каже:

Јер као што је било у Нојево време, тако ће бити и долазак Сина човечијеј. Као што су његови синови били и његови синови (Да ли су ово били његови синови или синови/занимајући? Били су синови), женили се и удавали, све до дана кад Ноје уђе у барку, и синови не осетише док не дође синови и однесе све (Ко су они осетили синовиом, његови синови или зли? Зли је однео синови), тако ће бити и долазак Сина човечијеј. (Ко ће бити синови када дође Син Човечији? Били синови зли). Тада ће бити два човека на њиви; један ће бити узет, а други

остављен. Две ће млећи на жрвњу; једна жена ће бити узета а друга остављена.

Пазимо на знак

Овај дан ће бити дан изненађења – дан када ће Син Човечији доћи да однесе зле и остави праведне. Ово неће бити као што се на многим местима поучава: да ће однети праведне а оставити зле, јер нам је рекао да ће бити као у Нојеве дане. Та пресуда коју ће Исус извршити када дође значи да ће однети зле и оставити праведне. Шта они, стога, треба да чине? Матеј 24,42 каже: *Бдијте, зашто...* На шта то треба да пазе? На знак? Треба да пазе на час када ће Јерусалим бити опкољен армијама.

Бдијте, зашто, јер не знате у који ће дан доћи ваш Господ. Али ово знајте: Како би домаћин знао за време које ноћне ситраже ће лојов доћи, не би тада сјавао и не би доусишо да му се подрије његова кућа. Тако будите сиремни и ви; јер онда када не будете мислили, доћи ће Син човечији.

Требало је да чекају на знак, и онда када виде Јерусалим опкољен армијама или само ако виде војску како се приближава да опколи град, требало је одмах да беже. Неће бити времена да се иде у кућу, неће бити времена да се заврши још неки посао и неће бити времена ни за узимање личних ствари. Треба само да ставе у торбу шта желе да носе и торбу да држе близу врата или стално са собом. Када римска војска буде окупирали Јерусалим неће бити времена за припреме. Ово мора тако да се разуме, да се овде не говори о крају времена. Међутим, Матеј 25. поглавље говори о крају времена.

Охрабрење на верност

Исус је онда испричао три параболе и тако променио тему од расправе о физичком суђењу на разговор о вечној духовној осуди.

Бог је дошао да осуди зли Израел. Само размислите о позадини и шта је Исус говорио. Бог је одабрао Израел (Изразац 4,22). Рекао је *Израел је мој њрврођени син*. Бог је одабрао Израел међу свим другим народима да буду његов посебан народ. Дао им је посебне благослове и посебан закон. Дао им је Мојсија као њиховог великог ослободноца и све пророке као велике објављиваче Божије воље и његове особе свом народу. Сачувао их је пред непријатељима онда када су били праведни. Када су постали зли, он је чак слао на њих непријатеље да им суде и да им кажу да не чине Божију вољу. Послао их је у заточеништво у Вавилон, учећи их да не буду идолопоклоници. У Вавилон су отишли као идолопоклоници, а када су се вратили никада више нису начинили ниједног идола било од дрвета или камена. Још су се можда клањали новцу, као и сви људи усталом још од почетка времена, али нису више постављали идоле и нису имали других богова пред собом осим Јахвеа.

А онда, коначно, Јован Крститељ је дошао да прогласи да је царство Божије близу. Исус је онда дошао и живео међу њима савршеним моралним животом, и проповедао им је вољу, љубав, милост и милосрђе Божије. А они су све то одбацили и окренули се од Бога. Дошло је време да буду уништени. Одабрао их је и дао им је велику милост. Сачувао их је и избавио из Египта. Дао им је сву Реч Божију и све Божије пророке. Послао је Христа, и они су га одбацили. Бог не би био праведан да на њих сада не дође осуда. Невољно, због љубави коју је успоставио над Израелом, Бог је објавио да морају пасти.

Малахија, последњи пророк у Старом завету, рекао је људима свог времена да долази дан када ће Илија доћи и припремити пут за Господа. Рекао је да ће Господ доћи изненада у свој храм и очистиће га сапуном за бељење³⁰ и огњем ливца (види Малахија 3,2).

30. Овај сапун би из тканине покупио нечистоћу и оставио вуну чистом. Иста идеја је код процеса пречишћавања драгоцених метала у ватри – прим. прев.

Он ће очистити народ Божији док не остане само праведни остатак. Зато је осуда и долазила. Долазила је као освета над њиховим безакоњем. Исто тако, долазила је и као оправдање за праведне. Малахија, који својом књигом завршава Стари завет, зауставио је било какву реч од Бога све док се није појавио Јован који је викао у пустињи: „Уништићу Израел у данима који долазе. После Илијиног доласка и када дође Господ изненада у свој храм он ће уништити Израелу и корен и крошњу. Он неће доћи да скида лишће. Не би долазио да само ореже грање.“ Неће доћи чак ни да одсече дрво, које би после можда могло поново да проклија ако би било довољно воде и топлоте. Не, уместо тога он ће доћи да из корена извади и спали овај народ. Ово је тачно оно што им је Јован Крститељ проповедао када им је раније говорио. Рекао им је да ће неугасивом ватром спалити труње и дрвеће које не даје плода. Неће спалити лоше плодове или грање, већ ће спалити дрвета која не рађају. У години 70. када је римска армија опколила Јерусалим, било је то последње дело Божије милости да их спасе. Речено им је да нису више Божија деца. Од тог времена није било више ни Јеврејина ни нејеврејина незнабошца. Израел као народ престао је да постоји године 70. Сада је човеку потребан Господ да би био спасен.

Једину примену коју овде видимо јесте ова: када будемо видели пресуду да је донета на земљи данас, треба да осмотримо и да знамо да нам Бог још једном, према свом промислу, нуди још једну прилику да знамо да он влада небом и земљом. Нека те Бог благослови док проучаваш његову Реч.

Период страдања (6)

Преглед и увод

Уторак у последњој Христовој седмици на земљи убрзано се ближио крају. Ово је био веома значајан дан током осам дана који су променили свет. Исус је учинио једанаест ствари тога дана. Од шест ујутру до шест после подне, непрестано је разговарао, сукобљавао се и расправљао са фарисејима, садужејима и Иродовцима.

У уторак ујутру Исус и његови следбеници устали су у најдужем дану те седмице. Од свих осам дана који су променили свет, не убрајајући време које је провео на крсту, ово је био најдужи дан – не временски, већ у смислу „обавеза“ које је Исус имао. На путу до града пронашли су сасушено смоквино дрво и чудили се да је тако брзо пропало са све корењем. Читаво дрво и коренски систем су се сасушили. Исус им је рекао: „Да имате вере колико је зрно горупчице, не бисте ово чинили само дрвећу, већ бисте и планини рекли – планини супротстављања, планини прогона, планини могућности – помери се у море, и она би се померила.“ И како је Исус улазио у град, почео је људима да одговара на њихове аргументе и контроверзна питања. У Матеју 21,23-27 одговорио је на питање синедриона:

И када дође у храм, док је њоучавао, њриђоше му њрвосвеиђеници и сѡарешине народа и рекоше: Одакле њи власѡи да њо чиниш? И ко њи је дао њу власѡи? А Исус одјовори: И ја ћу вас уиђиѡи једну

стивар, ња ако ми одговорише и ја ћу вама рећи од која ми власт да чиним ово. Ошћуд се десило Јованово кршћенење? С неба или од људи? А они су размишљали у себи: Ако кажемо: С неба, рећи ће нам: Заишћо му, онда, не веровасћие? А ако кажемо: од људи, бојимо се народа, јер сви сматрају да је Јован био ѡророк. Онда одговорише Исусу: Не знамо.

Исус је знао да они нису били искрени, а и они су знали да нису били искрени. Тако им је Исус рекао: *Ни ја вама нећу да кажем од која ми власт да чиним ово.* Расправљао се са садукеејима који нису веровали у васкрсење мртвих. Они нису веровали да мртви могу да васкрсну, као ни да су Аврам, Исак и Јаков живи и да стоје пред Божијим троном. Нама данас то представља велику утеху јер знамо да се смрћу живот не завршава за оне који су верни као Аврам, Исак и Јаков. Ово нас поставља у другачији положај.

Исус је одговорио учитељу закона кога су фарисеји послали да га упита која је заповест највећа. То питање су, заправо, поставили фарисеји, али су послали овог човека да постави питање: „Која је највећа заповест?“ Исус је одговорио: „Љубав. Воли Бога свим својим срцем, душом, умом и снагом. Воли свог ближњег као самог себе. Када волиш ово троје тиме си испунио сав закон и све пророке.“ Али, онда је Исус рекао следеће: „А сада да ја упитам једно питање: Чији син је Месија?“ А фарисеји одговорише: „Па, он је Давидов син.“ А Исус им одговори: „А зашто га онда Давид назива Господом? Он је старији и виши од свог оца. Једино што може да буде јесте да је Син Човечији заправо Син Божији, а да је Син Давидов Син Божији.“ Од тог доба Исусу више нису постављали питања.

Исус је тада изашао из града и вероватно отишао до Маслинске горе. Погледао је назад на град Јерусалим и објавио трагичне „тешко вама“ изјаве које су у Матеју у 23. поглављу. Рекао је да

ће Јерусалим пасти. Израел ће престати да постоји јер су били окречене гробнице. Били су пуни мртвачких костију. Прогонили су удовице и одузимали им домове, а на људе су набацивали велике тешкоће док сами ни прстом не би макнули. Поучавали су закон, али нису чинили у складу са законом јер су убијали праведнике и опет су покушавали да убију праведника када су планирали да убију Христа. Исус је рекао да су они одговорни за сву проливену крв, од крви Авељеве у Постању до крви Захарије, сина Варахијиног у Другој књизи Дневника, и да ће сва та крв да падне на њих. Исус је рекао: „Доћи ћу и учинити то. Опустошићу вам кућу. Уништићу вам народ, и то ће се догодити у овом поколењу.“

А они су хтели да знају: „Када, Господе? Када ћеш то да учиниш и који ће бити знак да долазиш да то учиниш?“ А он им је одговорио: „Учинићу то у овом поколењу, у овој генерацији а знак ће вам бити Јерусалим опкољен римском војском која ће да га опустоши. А што се тиче дана и сата, не знам. Анђели то не знају. То не могу да вам кажем али ово могу: пазите, гледајте, и када то видите време ће вам бити да бежите.“

Принципи суђења

У Матеју, у 25. поглављу, Исус користи изјаву о паду Јерусалима као платформу да говори о осуди читавог човечанства. Ако ће он судити Јерусалиму, ако ће судити своје станиште, јер Бог је одабрао да обитава на Сиону (Псалам 48,23), ако ће он уништити свој дом и народ који је зеница његовог ока, тада ниједна друга нација неће избећи његовом суђењу. Ако је он судио овом одабраном народу и ако осуда почиње од Божијег дома, како ће завршити они који нису послушни еванђељу (1. Петрова 4,17)? У Матеју 25 долазимо до одговора. Браћа, следбеници и апостоли су размишљали о телесној осуди. Мислили су о физичком храму и физичком граду који ће бити уништени. Исус им је објаснио да треба да мисле на

духовне ствари. Томе служе параболе. То су духовне приче које користећи физички свет поучавају о духовним стварима. Реч „парабола“ долази од две грчке речи: пара и бало које када се споје значе „бацити са стране“. Једну ствар бацимо наспрам друге да поучимо о нечему што не може да се разуме и научи без параболе. Исус ће искористити две параболе да њихово размишљање одвуче од физичког света у духовни, и од овог привременог до вечног. Ово је један од најважнијих делова Светога писма.

Матеј 25,1-30 говори о осуди над Израелом као наставак Матеја 24. поглавља, али овде су неки принципи о којима Исус говори, који су истина у свакој осуди *ѿоком* постојања времена, а посебно у осуди која ће доћи *на крају* времена.

ОСУДА ИЗРАЕЛА

Десет деверуша

У првој параболу, у Матеју 25,1-13 налазимо параболу о десет деверуша:

Тада ће небеско царство бити као десет девојака које узеше своје лампе и изађоше у сусрећ младожењи. Пет од њих беху луде, а пет мудре. Луде, наиме, узеше лампе, али не узеше и уље са собом, а мудре узеше са својим лампама и уља у ѿсудама. Како је младожења каснио, све задремаше и заспаше. А у ѿноћ наста вика: Ево младожење, изађише му у сусрећ. Тада усташе све оне девојке и удесише своје лампе. А луде рекоше мудрима: Дајте нам мало уља јер се наше лампе ѿсе. А мудре одговорише: да не би било мало и за вас и за нас, идише боље до ѿрјоваца и купише за себе. А кад оне одоше да кује, дође младожења, и оне спремно уђоше с њим на свадбу, и затворише се враћа. А ѿсле дођоше и остале девојке и рекоше:

Господару, њосподару, оћвори нам! А он одговори и рече: Кажем вам, ја вас не њознајем. Пазићте, дакле, јер не знаћте ни дан ни час.

Ово је занимљива прича. Односи се на Матеја 24. поглавље и потребу да се пази на знаке, али исто тако поучава принципе о осуди која долази. Приметите овде две групе људи који су узајамно упоређени – мудри и глупи. И једни и други знају за младожењу. И једни и други желе да га удостоје тако што ће га дочекати, и сви они имају лампе које горе у том часу. Сви су спавали док су чекали, али када дође младожења, видимо разлику. Пет деверуша је било спремно а других пет није. Пет се припремило знајући да ће он можда каснити. Нису се уљуљкивале да ће можда раније стићи, па су се припремиле за његов долазак.

Карактер се открива у кризној ситуацији. Можемо да изгледамо спремни, и да делујемо да смо се припремили, али ако нас изненада позову или питају да нешто правдамо, тада ћемо знати да ли смо или нисмо припремљени за хитну ситуацију. Морамо да се припремимо за могући тренутни долазак. У овој параболи исто тако видимо да се изгубљене прилике не враћају. Нећемо успети да прикупимо перје које је разнео ветар. Једном када прилика прође више се никада неће вратити. Имале су прилику, свих десет су имале једнаку прилику да оду на свадбену гозбу. Само пет их је отишло. Зашто? Биле су спремне када се указала прилика. Будимо спремни. Ово је поука и о физичкој осуди. Господ Исус може да дође и до твог народа. У сваком тренутку морамо бити спремни за његов долазак.

Таланти

У Матеју 25,14-30 Исус је испричао параболу о талантима.

Јер њо је (царстћво) као кад човек, њолазећи на њућ, дозва своје слуће и ѡредаде им своје блаћо. Једном даде ѡетћ ѡалананћа, друћоме два а ћрећем један, свакоме

їрема њеїовим моїућностїима и оде. Онај шїїо је їримио њеїї шїаланаша одмах оде, и шїрїова са њима и заради и друїих њеїї. Исїїо шїако и онај са два заради још два. А онај шїїо је їримио један, оде, искоїа руїу и сакри їосїодарев новац.

После дуїої времена дође їосїодар шїих слїу и заїражи им обрачун. Приђе онај шїїо је їримио њеїї шїаланаша и донесе друїих њеїї шїаланаша и рече: Госїодару, њеїї шїаланаша си ми їредао. Ево, зарадио сам још њеїї шїаланаша. Рече му їосїодар њеїов: Добро, слїуо добри и верни! У малом си био веран, над мноїим ћу да шїе їосїавим: уђи у радосїи са своїим їосїодарем! Приђе и онај са два шїаланїша и рече: Госїодару, два си ми шїаланїша їредао. Ево, зарадио сам друїа два шїаланїша. Рече му їосїодар: Добро, слїуо добри и верни! У малом си био веран над мноїим ћу да шїе їосїавим: радуј се са своїим їосїодаром! И їриђе и онај шїїо је їримио један шїаланїи и рече: Госїодару, знао сам да си шїврд човек, жањеш їде ниси сејао и куйиш їде ниси расуо, їа се їобојох и одох и сакрих шївој шїаланїи у земљу, ево, враћам шїи шїша је шївоје. А їосїодар му одїовори: Зли и лењи слїуо! Знао си да жањем їде нисам сејао, и куйим їде нисам расуо? Требало је, дакле, мој новац да даш мењачима, и кад бих дошао, ја бих своје добио наїраї с камашїом. Узмишїе од њеїа шїај шїаланїи и дајшїе ономе шїїо има десетї шїаланаша. Јер сваком који има, даће се, и имаће више неїо шїїо шїреба; а од оноїа који нема узеће се и оно шїїо има. А неваљалої слїуу избацїишїе наїпоће у шїаму. Тамо ће биїи їлач и шкрїушїање зуба.

Овде је још једна невероватна лекција. Ово је трагична прича за једног човека и дивна, благословена прича за другу двојицу. Пре свега, један таланат је имао вредност двадесет година надничења. Значи, једном од ових слугу газда је дао новац у вредности од сто година надничења да нешто учини, други је добио четрдесет, а трећи новац у вредности од двадесет година надничења. Човек који је добио само један таланат није добио нешто безначајно. Добио је новац у вредности од двадесет година рада, било је то пуно новца да уложи, да оплоди. Која је овде поука, каква је примена? Таланти су били прилика да се буде на служби Богу и прилика да особа употреби своје способности, јер су таланти давани у складу са способностима тих особа. Један од њих је могао да се носи са новцем вредним сто година рада, други са четрдесет, а трећи са вредношћу од двадесет година. Свако од нас добио је само онолико за колико има способност да искористи. Бог нам пружа прилике у складу са нашим способностима које нам је дао. На крају приче имали смо верне слуге и неверног слугу. Било је двојица вредних и лењивац. Приметите да су обојица вредних, онај са пет и онај са два таланта, примили тачно, реч по реч, исту похвалу. Речено им је: „Добро си учинио.“ Речено им је да су били добре и верне слуге. А онда им је речено да ће владати над многим стварима и уживати у срећи свог господара. Није било битно да је један стекао пет таланата а други само два. Од оног што је добио два нико није очекивао да донесе пет, а да је онај са пет донео само два не би био веран слуга. Они су искористили своје способности. Искористили су прилике које су се појавиле и оно што су стекли вратили су натраг Богу. Када доприносимо Богу и његовом делу онда желимо да га сретнемо.

Приметите да је неверни слуга осуђен. Био је осуђен речју: „Зли“. Обично када се за неку особу сматра да је зла то је зато

што је починила неко зло. Шта је ова особа учинила? Он није ништа учинио. Био је зли зато што му је била дата прилика да служи али он то није учинио. Када знате да учинитешта је добро, када имате прилику да чините добро, и не чините, онда је то грех (Јаков 4,17), то је порочно. Исто као што су прелјуба, убиство или крађа порочни, не учинити ништа када нешто треба да се учини је порочно. Био је прозван лењивцем, а лењ је био зато што је био докон и беспослен. Избацили су га из господареве куће. Више неће уживати у заједништву у газдином дому, а онај један таланат који је крио у земљи дат је оном слуги који је имао десет таланата. Зашто се ово догодило? Зато што је он показао да уме да искористи прилике које му дођу. Таланти у причи били су новац, али таланти у примени су наше прилике. Морамо да искористимо прилике које нам се пружају за Бога.

Поука из парабола

Из ове параболе можемо да научимо четири ствари. **Прво:** сваком слуги дат је капитал, нико није без прилика у животу. **Друго:** сваком слуги дат је капитал у складу са његовим могућостима. Коју год прилику неко има да послужи Богу, он за то већ има способност. **Треће:** у параболи о талантима учимо да морамо да радимо док чекамо. У параболи о деверушама видимо да морамо да будемо спремни чак и док чекамо. Парабола о талантима нас поучава да морамо да искористимо прилику коју нам је он дао. У оба случаја морамо да будемо спремни. **Четврто:** главна лекција коју смо научили је да је порочно бити лењ, и порочно је беспосличити. Овај свет ће бити евангелизиран и целом свету ће се проповедати о Исусу Христу. Многи или већина на свету биће придобијени за Исуса од стране оних слугу који су добили по један таланат, и који употребљавају тај таланат који су добили.

На крају сваке од Павлових посланица, а нарочито у Посланици Колошанима, видимо да је био окружен особама које су имале непозната имена. Тихик, Исус прозвани Јуст, Аристарх, Онисифор – стално видимо како Павле набраја имена људи и жена који су били од једног таланта и који су посветили тај један таланат Богу. Њих је водио један слуга са пет таланата који се звао Павле. Војска људи са по једним талантом је освојила свет за Христа у првом веку, и они ће то опет учинити у овом веку и у следећем и све док се векови буду бројали.

Последња осуда

Парабола о десет деверуша поучава нас о потреби да будемо спремни за суђење; парабола о талантима нас поучава да радимо док чекамо на суђење. Следеће долази нешто што није заправо права парабола, била је то изјава о Божијој последњој осуди. Није то била само осуда над Израелом о којој говоре ове параболе, већ је то последња осуда која је била припремљена на основу принципа из ових парабола, за Сина Човечијег. У Матеју 25,31-46 читамо следеће:

А кад Син човечији дође у својој слави, и сви анђели с њим, онда ће сести на престо своје славе. И скупиће се пред њим сви народи, и раздвојиће једне од других, као што пасић раздваја овце од јараца. Овце ће оставити с десне стране себи, а јарце с леве. Тада ће онима што му стоје с десне стране цар рећи: Ходице, благословени моја Оца, наследите царство које вам је припремљено од настанка света! Јер оладних, и гладних ми да једем; ожедних, и најојшћих ме; био сам незнанац и примисте ме; то и обукосте ме; боловах, и обишћите ме; у завору сам био, и дошћите к мени. Тада ће му праведници одговорити:

Господе, кад смо ње видели љадна, и нахранили? Или жедна и најојили? Када ли ње видесмо као сѣранца и ѣримисмо? Или ѣола, и обукосмо? И кад ње видесмо болесна или у заѣвору, и дођосмо к њеби? А цар ће им рећи: Заисѣа, кажем вам: Све ѡѣо сѣе учинили једном од ове моје најмање браће, мени сѣе учинили! Тада ће рећи и овима с леве сѣране: Идиѣе од мене, ѣроклейѣи, у вечни оѣањ, ѣриѣремљен за ѣавола и ѣеѣове анђеле! Јер оѣладнех, и не дагосѣе ми да једем; ожеднех, и не најојисѣе ме; био сам незнанац и не ѣримисѣе ме; ѣо, и не обукосѣе ме; болесѣан и у заѣвору, и не обиђосѣе ме. Тада ће и они одѣовориѣи: Господе, кад ѡе ѣо видесмо љадноѣ или жедноѣ или као незнанаца или болесноѣ или у заѣвору, и не услужисмо ѡе? А он им одѣовори: Заисѣа кажем вам: Кад нисѣе учинили једном од ових најмањих, ни мени нисѣе учинили! Такви ће оѣићи у вечну ѣаѣѣу, а ѣраведници у вечни живоѣи.

Какав ће то бити дан! Читав свет ће се окупити пред Христовим судијским троном. Неће ту бити само народ Израела који ће бити проклет зато што су одбацили Месију, већ ће се читав свет окупити пред Исусом. Онда ће се поделити на оне који ће уживати вечни живот и оне који ће патити у вечном паклу. Који је основ за такву одлуку? Шта ће довести до поделе у овом тексту? Да ли је то бесмртност којој су се посветили? Не, није. Да ли је то рат у ком су учествовали? Не, није ни то. Да ли су то удовице од којих су крали? Не, није то. Да ли је то због прељуба које су починили? Не, не због тога. Шта чини поделу на овце и јарце? Разликоваће се по томе како су се односили према онима у потреби и како су се бринули о онима којима је било потребно старање. Праведни су допустили људима да уђу у град и били су добродошли у њиховим

домовима. Праведни су видели да је неко болестан и одмах су се потрудили да помогну. Праведни су видели људе у крпама и дали су им добру одећу. Праведни су видели да су људи гладни, и са њима су поделили своју храну. Праведни су видели људе жедне и дали су им воде да пију. Праведни су видели људе који су одведени у затвор, и отишли су у затвор да се побрину за њих и поделе шта су имали са њима.

Чисти̑а и неојо̑ањена љобожност̑и љред Бо̑ом Оцем је ово: водит̑и рачуна о сирочићима и удовицама у њиховим невољама и себе држит̑и неојо̑ањеним од свети̑а (Јаков 1,27).

Ови људи су практиковали чисту побожност. Шта на то каже Господ? „Дођи“. Господ око себе жели људе који воле оне који имају потребе. Господ воли људе са потребама и око себе жели само оне који их воле исто тако. Треба да се побринемо за оне око нас који имају потребе. Зли су видели људе гладне и окренули се и отишли да једу своју храну, уместо да то поделе са другима. Видели су људе у поцепаној, одрпаној одећи и нису за њих купили добру одећу. Пустили су те људе да уђу у њихов град и да спавају по улицама уместо да спавају у њиховом дому. Видели су људе по затворима и остали су у својим кућама говорећи како је то лоше када је неко у затвору. Шта им је онда Господ рекао? „Одлазите!“

Исус неће такве људе око себе који не воле друге људе. Рекао је: „Одлазите у вечни огањ.“ Исус поново долази и када дође стајаћемо сви пред њим. Питање тада неће бити где смо живели и коју смо побожност практиковали и следили. Питање свих питања је ово: „Како сте се понашали према Христовој браћи?“ Морамо да се побринемо за Божију децу која су у невољи.

Период страдања (7)

ПАСХАЛНА ВЕЧЕРА –

ПОУЧЕЊЕ ЗА ВЕЧЕРУ ГОСПОДЊУ

Предсказивање његове смрти

У Матеју 26,1.2 Исус је предсказао своју сопствену смрт: *Када је Исус завршио све ово, рече својим ученицима: Знајте да ће за два дана бити пасха, и Сина човечијеј предаће да буде разажет.* Исус им је рекао да ће бити разапет дан пред пасху. Да је чињено по јеврејском обичају, извели би га из града, свезали га у некој долини и на њега бацали огромно камење док га не би убили. Тако су се разрачунавали са својим омрзнутим криминалцима. Али, није испало како су Јудеји хтели. Било је пророковано да ће Син Човечији да виси на дрвету, и баш се тако догодило. Било је неопходно да он, који није знао за грех, постане грех и да на њега падне проклетство читавог људског рода. У Поновљеном закону 21,23 се каже: *... јер је њроклет њред Бојом ко је обешен...* Исус не само што је предвидео време своје смрти, већ је предвидео и начин на који ће да умре – другачије од оног како би Јудеји убили злочинца.

План – убити Христа

У Матеју 26,3-5 видимо како су Јевреји планирали да убију Исуса:

Тада се скупише њрвосвешћеници и народне старешине у њрвосвешћениковом двору који се звао Кајафа. И доћоворише се да Исуса на њревару ухватише и убију. Али рекоше: Не на њразник, да се не би народ њобунио!

Ко су били ти људи који су се окупили да се договоре шта ће да ураде? Биле су то вође – првосвештеник, старешине и главни свештеник. Верске и народне вође Израела окупили су се да размотре шта да учине са својим Месијом. Окупили су се у палати првосвештеника, у званичној и отменој палати. Како ће убити Христа? Једна од речи у грчком оригиналу односи се на преварно хватање неке дивље животиње у замку.

Да би се тако уловила животиња, постави се замка са мамцем а онда се ловци посакривају и посматрају шта се догађа. Лукавство је била добра реч да то опише, јер су таквом преваром планирали да њега ухвате. На свој начин и према сопственим речима нису планирали да буду поштени на суђењу. Ухватиће га у замку на неки лукав и преваран начин. Речено је да то нису хтели да ураде на дан самог празника, јер је тада било веома много људи у граду и могли су да настану немири. Смешно је да су Исуса ухапсили баш на дан празника. Баш на онај дан у који су рекли да га неће ухватити, на тај дан Бог их је натерао да то учине. Они нису контролисали ситуацију, Бог јесте.

Понуда – издаја

У Матеју 26,6-13 ствари нису приказане у временском следу. То се догодило раније, као што смо простудирали у претходним поглављима. Ту је прича о жени која је опрала Исусове ноге скупоченим уљем и ту се још налази Јудина осуда. У Јовану у 12.

поглављу, Јуда је именован као један од оних који је упитао: „Зашто ово уље нисмо продали и новац дали сиромасима? Траћење је када се уље овако користи. Наравно, Јуда ово није рекао зато што се бринуо са сиромаше, већ зато што је био лопов. Предсказање да ће Јуда бити издајник ускоро је долазило и записано је у Матеју 26,14-16:

Тада један од дванаесторице њо имену Јуда Искариотски, оде првосвешћеницима и рече: шта ћеће ми дајти ако ја издам? А они му одредише тридесет сребрника. Од тада је тражио прилику да ја изда.

Оно што се овде догодило веома је занимљиво. Један од Исусу најближих, један од оних које је он одабрао, један од оних у које је уложио три и по године свог живота, и један од оних којима је веровао, не само у апостолском деловању, већ и са благајном, тај ће га издати. Сав новац који су имали за храну и од кога су живели дали су њему да брине, био је најпоузданији од све дванаесторице. Без обзира на то, он је отишао до првосвештеника и преговарао са њима. „Колико ћу добити ако га предам вама?“ упитао је. Не само да је био лопов који је крао из благајне, већ је хтео и добро да заради на томе што Исуса никако нису волели – да заради на његовом хватању и смрти. За то су Јуди дали тридесет сребрника. Није то била велика свота, али није била ни тако мала. Једна месечна плата. На овај начин се испунило из Захарије 11,12 када је Захарија рекао да ће му платити тридесет сребрника за Месију. Значи да је Јуда продао свог Господа у смрт за једну месечну плату.

Занимљиво је да је накнада од тридесет сребрника била предвиђена ако би нечији во пробо туђег слугу, према Изласку 21,32. Власник вола би морао да плати једномесечну плату, колико год она била, за тог роба. У овом случају било је то тридесет

сребрњака. Јуда је добио једномесечну плату. Добио је накнаду која би била плаћена власнику слуге кога би пробо нечији во. Јуда је исто тако плаћен унапред. Дали су му новац, и од тада је он чекао на прилику да изда Исуса. Њему не само да је Исус веровао, њему су веровали и непријатељи. Знали су да ће Јуда да учини оно што је рекао зато што су познавали његов карактер и љубав према новцу.

Припреме за вечеру

Припреме за вечеру описане су у Лукином 22. поглављу. Требало је припремити много ствари које су се радиле током пасхе, следила је детаљна припрема. У Луки 22,7-13 се каже:

Тада је дошао дан бесквасних хлебова, када је требало заклати пасхално јајње. Исус посла Петра и Јована и рече им: Идите, сиремите нам да једемо пасху. А они ја уишааше: Где хоћеш да је сиремимо? Рече им: Кад уђете у град, срећите човека који носи воду у крчају. Идите за њим у ону кућу у коју он уђе. Домаћину кажите: Учитељ је њаша: Где је њашања соба где ћу да једем пасху са својим ученицима? Он ће вам њоказати велику собу са њашосом. А они одоше и њађоше као што им је рекао, и сиремеше пасху.

Када се припрема за пасху, онда се прво одреди место. Исус је то унапред припремио, локација је већ била у његовим мислима и у Очевим мислима. Рекао је: „Нађите човека са крчагом воде и реците му да Учитељу треба соба. Показаће вам ту собу.“ Чим су нашли место, кућа је требало да буде перемонијално припремљена. (О овоме можете читати у разним изворима, на пример један од аутора је Канигам Гики (Cunningham Geikie), а књига се зове *Живот и речи Исуса Христиа (The Life and Words of Jesus)*. У првом делу књиге он говори о јеврејској припреми пасхе.) Прво што су морали да учине било је да се кућа добро очисти и опере под, и

још детаљно очисти соба у којој ће бити вечера. Тада су морали да претраже целу кућу како би утврдили да околост нема ниједне ствари која би могла да кућу учини нечистом, а ако је нађу да је уклоне. Кућу би онда церемонијално благословили, а поједини делови намештаја били би остављени у соби где ће бити пасхална вечера. Онда би ишли да одаберу јагње за жртвовање, морало би да буде без икакве мане или општећења. Потом би јагње однели свештенику који би одсекао део јагњета за себе, и још један део који би био спаљен. Оно што је остало од животиње однели би да се припреми за печење. Онда би набавили вино које ће се пити за вечером уз бесквасни хлеб и колачиће и горке биљке. Направили би намаз од згњеченог воћа зачињеног сирћетом, што је симболизовало блато од кога су у Египту правили цигле. За Петра и Јована био је то дан многих активности док су испуњавали све те обавезе и проверавали да ли је све спремно за пасху.

Држање пасхе

У Луки 22,14 видимо да је пасха отпочела и како се славила. Доле, у области храма неко би дунуо у сребрну трубу и тако огласио време за вечеру. Када се чула труба, Исус је изјавио да је веома желео да једе ову пасхалну вечеру са њима. Зашто је био нестрпљив да једе ову пасху? **Прво**, он је знао да то јагње које су јели није показивало и обележавало само ослобођење из египатског ропства, већ је било и поглед на њега као месијанско јагње које ће умрети на дрвету како би их ослободило од стега греха. **Друго**, желео је да његови следбеници знају да ће преузети руководеће положаје у царству, у цркви. Требало је да учествују у тој вечери како би свет могао да учествује у гозби коју су имали тога дана. Сваког првога дана седмице, сваког Господњег дана (недеље), људи из сваког племена и језика, племена и нације ће се присећати – не ослобођења од неке физичке везаности, већ ослобођења од стега греха.

Хлеб који ломимо на Господњи дан исто тако обележава његово тело. То је бесквасни хлеб и начињен је без икаквог квасца да симболизује слободу од греха у Христовом физичком телу, као и захваљујући Божијој благодати, ослобођење од греха у духовном Христовом телу. Црно вино које су пили те пасхе и црно вино које пијемо на Господњи дан, представља његову крв која је проливена за њихове грехе и грехе читавог света. Наше свакодневно узимање хлеба (тело) и вина (крв) је типизирано овим седмичним узимањем хлеба и вина (Јован 6). Учествојемо у телу и крви Христовој сваког дана нашег живота, и то показујемо свету и подсећамо један другога када узимамо Вечеру Господњу првога дана сваке седмице.

Слика као пример

У Јовану 13. поглављу видимо један пример овакве врсте жртве и љубави која је типизирана у Божијој цркви. Гозба није била седмична већ дневна активност. У Јовану 13. поглављу налазимо један од могуће најлепших делова у Библији, када Јован говори о Исусовој понизности, светости и срећи. Пре свега, Јован је говорио о Његовој понизности у Јовану 13,1-5:

А њед ѡразник ѡасхе, кад је Исус знао да је дошао њеѡв час да ѡређе са овоѡа светиа к Оцу, – ѡказао је колико је волео своје на овоме светиу, волео их је највећом ѡубављу. Приликом једне вечере, кад је ѡаво већ сѡавио у срце Јуди Симоновом, из Искариѡта, идеју да ѡа изда, иако је знао да му је Оѡац све дао у руке, да је од Боѡа изашао и да к Боѡу иде, Исус усѡаде од вечере, скиде ѡорњу одећу, узе убрус и оѡаса се њиме. Поѡом је сѡао воду у лавор и ѡчео да ѡере ноѡе ученицима и да их брише убрусом којим је био оѡасан.

Био је то необичан начин исказивања понизности. Сам Бог се спустио до приземног посла. Нико други није чинио ту уобичајену љубазност прања ногу другој особи, па је сам Исус морао то да учини. Приметите неке од ствари у овом тексту. Необично је у првом стиху да је Исус знао да је дошао од Бога и да се Богу враћа, па је својим следбеницима исказивао пунину своје љубави. Када је скинуо огртач, нашао се убрбусом и опрао им ноге, показивао им је љубав коју је имао за њих. Пунина и целина Божије љубави показала се у овом скромном, понижавајућем чину. Он ће ту исту љубав показати и следећег дана на дрвету. На крсту неће показати више љубави него што је показао овде јер је то била пунина његове љубави. Ми никада нећемо моћи да поновимо тај крст, нећемо моћи да одемо на Голготу да откупимо праведност и спасење за људе, али можемо на коленима да оперемо ноге једни другима. Можемо да скинемо своје одежде части, опашемо се убрбусом службе и роштва, и да учинимо задатак који је нашем брату потреба. Када то учинимо, тада показујемо пунину наше љубави. Показујемо тада ону исту љубав коју је и Исус показао.

Друго што је занимљиво јесте зашто је Исус ово учинио, који је био разлог да то учини? У Јовану 13,3 Исус, знајући да му је Отац потчинио све ствари и да има моћ, да је од Оца дошао и да се Оцу враћа, устаје, скида свој горњи огртач и ставља убрбус. Учинио је то зато што је знао да све што има представља дар од Бога. Он је био прималац Божије благодати. Бог је дао свом сину благодат да постане скромни слуга народу који није заслуживао службу коју је он чинио. А чинио је то по благодати. Чинио је оно што је чинио по Божијој благодати. Занимљиво је у овом одломку да употребљена реч за убрбус није била она која се свакодневно користила. Радило се о убрбусу који је користио роб док је послуживао. Исус је на то место дошао као равни – учитељ, са огртачем учитеља или вође.

Нико не би прихватио место роба и прао ноге, па је Исус скинуо поштовани огртач учитеља, равија и вође, опасао се убрусом за робове и опрао им ноге.

Када је Исус дошао до Петра, према шестом стиху, Петар се побунио речима: „Шта то радиш, Господе? Нећеш ти да переш моје ноге!“ Исус је Петра погледао право у очи и рекао: „Петре, ово је најсветија ствар коју сам икада урадио. Ако ми не допустиш да то учиним, немаш више ништа са мном у небеском царству.“ У стиху девет Петар је одговорио: *Онда му рече: Госјоде, онда ојери не само моје ноје, нејо и руке и главу!* За Петра је једно било сигурно – стварно је био плаховит. Стално је гурао до краја. Са Петром је увек било све или ништа. Исус му је рекао: „Петре, ти и даље не схваташ. Ја не радим ово зато што су твоје ноге прљаве, већ за пример. Дајем ти пример како љубав треба да се исказује. Ти си чист од главе до пете. Само желим да ти оперем ноге – за пример.“ Тако му је Исус опрао ноге, скинуо убрус, поново обукао учитељски огртач и отпочео са поучавањем. У Јовану 13,12-17 каже:

А кад им је ојрао ноје, ѝресвукао јорњу своју одећу и ојети лејао за ѝрјезу, ујиџа их: Знајте ли џија сам вам учинио? Ви ме зовејте учииељем и Госјодом, и ѝраво кажејте: јер џио јесам. Кад сам, дакле ја, Госјод и учииељ, ојрао вама ноје, и ви сјте обавезни један друјоме да ѝерејте ноје. Јер сам вам дао ѝпример, да и ви џако чинијте као џијо сам ја учинио вама. Исјину, исјину вам кажем: Слуја није већи од свој јосјодара, нији је јосланик већи од оноја који ја је јослао. Кад ово знајте – блајословени сјте ако џако и чинијте!

Била је то велика лекција. У паралелном тексту у Луки 22,24 и даље следбеници су се, на путу до горње собе, расправљали ко ће бити први и други и ко ће бити највећи у царству. Зато су одбили

да један другом перу ноге. Упркос ове три лекције које су записане у Светом писму, и даље су веровали да је пут до вођства и части преко положаја, помпе и раскоши. Овога пута, Исус их није само поучавао већ им је и показивао, који је пут до части – био је то пут пожртвованог служења. Исус онда рече: *Каг ово знаиџе – блајословени сџиџе ако џако и чиниџиџе!* (Јован 13,17).

Предсказивање Јудине издаје

О позадини Јудине издаје говори се у Јовану 13,21-29. Исус је у двадесет првом стиху започео са изјавом: *Исџину, истџину вам кажем, један од вас ће ме издаџи.* Онда је дошло до велике збуњености јер је сваки од дванаесторице помислио: „Да нисам ја, да то нисам ја?“ Свако од њих је размишљао да ли је можда он тај, али један међу њима је знао ко је. Исус је онда рекао: „Онај што ћу му дати хлеб умочен, тај је.“ Умочио је хлеб и дао га Јуди. Јован, који га је то упитао, потом је знао ко ће то бити. Исус је рекао Јуди: *Шџто мислиш да учиниш, чини брже.* (Јован 13,27). Јуда је све испланирао и већ је био и плаћен. Исус му је говорио: „Шта си испланирао да учиниш, пџта си намерио и за пџта си плаћен, молим те учини брзо.“

У Јовану 13,27-29 се каже: *И умочи један залоџај, узџ џа и даде Јуди, сину Симона Искариотџској. А у њџџа, џо залоџају, уђе соџџона.* Ово је занимљиво. Сотона га је до сада наговарао и гурао да чини одређене ствари, али сада је сотона ушао у њџга. Нико није знао пџта се заиста догађа. Када је Исус рекао Јуди: *Шџта мислиш да чиниш, чини брже,* они су мислили да ће Јуда да оде негде да купује неке потрешпџтине за вечеру или да подели милостињу сиромасима.

Предсказање Петровог одрицања

Петрово одрицање било је најављено у Луки у 22. поглављу. Не само пџто је Јуда, један од оних у кога су сви имали највише поверења, планирао да изда Исуса, већ ће вероватно најближи

Исусу, Симон Петар лично, исто издати Исуса. У Луки 22,31-34 се каже:

Симоне, Симоне, соїџона вас је ѿражио да би вас ѿрорешетѿао као ѿшеницу. Али, ја сам се молио за ѿебе да ѿвоја вера никад не изневери. А, кад се једном окренеш унајред, ојачај своју браћу. А он му одговори: Госјоде, с ѿѿобом сам сїреман и у ѿамницу и у смртї да идем! А он рече: Кажем ѿи, Пеїре, ѿетѿао данас неће зайеватїи док ѿи ѿриѿуїї не одрекнеш да ме ѿознајеш.

Опет и поново, Петар, чије име значи „стена“, тврдио је да је стена која ће стајати и кад нико други не буде. Међутим, Исус је предвидео да ће се он одрећи Господа. Али, није то учинио само Петар. Исус је рекао да ће га сви оставити. О Петровом одрицању Исуса треба да запамтимо неколико ствари: Господ је знао да ће Петар да га се одрекне али га није уклонио из апостолства. Господ је знао да ће се он вратити, и знао је како ће Петар завршити. Знао је да ће се Петар на крају искупити и остати праведан Божији слуга. То је била занимљива вечера. Оно што је типологија овде јесте да ће Господ Христ бити то жртвено пасхално јагње које ће да понесе грехе многих и да их откупи од стега греха. Ових дванаест ће у томе учествовати. Пасха је била испуњена, не само у Христовој смрти, већ и у непрестаној дневној активности Божијег детета које иде ка Обећаној земљи кроз искуство пустиње. Тог дана у вечности пасха ће бити околу Божијег трона. Неће имати јуче да јој претходи нити сутра да следи после.

Период страдања (8)

Последњи разговор са следбеницима

Друга ствар која се одиграла у четвртак описана је у Еванђељу по Јовану у поглављима од 13 до 16. Прва је пасхална вечера и установљење Господње Вечере. Друга је Исусов последњи разговор са својим апостолима. Када бисте знали да ћете ускоро да напустите овај свет, и да су ту људи у које сте уложили свој живот и који ће да наставе дело које сте започели, сигурно је да бисте желели да детаљно поразговарате са њима. Управо то је Исус учинио у Јовану 13,31-16,13. Текст у Јовану 13,31-35 можемо да назовемо уводом. Говори о ногопрању, о лекцији о понизности, али са друге стране гледа на разговор са следбеницима у коме се говори о припремама, о обавезама и одговорностима. У Јовану 13,31-38 каже:

Пошћо је он изашао, Исус рече: Саг се ѧрославио Син човечији, и Бої се ѧрославио у њему. Ако се Бої ѧрославио у њему, и Бої ће њеїа ѧрославићии у себи, одмах ће їа ѧрославићии. Дечице, још сам на крајко с вама. Тражићее ме, и као шћо сам Јудејима рекао: Тамо їде ја идем, ви не можеїее доћи, їако саг иѕћо кажем и вама. Дајем вам нову заїовестї: волиїее један друїоїа. Као шћо ја вас волим, и ви се волиїее међу собом. По їоме ће сви знаїїи да сїее моји ученици, ако се узајамно будеїее волели. Уїиїїа їа Симон Пеїар:

Господе, куда идеши? А Исус одговори: Тамо иде ја идем, сада не можеш да идеши за мном, али ћеш после ићи за мном. Петар ја ујиша: Господе, зашто не моћу сада да идем за тобом? Даћу свој живоћ за тебе! Исус му одговори: Свој живоћ ћеш даћи за мене? Истину, истину ти кажем: Петар неће зајевати док ме се ирију не одрекнеш!

Увод

У овом уводу Исус је прво говорио о својој слави. Припремао се за свој последњи разговор са следбеницима. Разговарао је са њима о себи прослављајући Оца и како Отац прославља њега. У Јовану у 17. поглављу, ово „прослављање“ ишло је заједно са привођењем крају посла који му је Отац дао да заврши. Нема славе у незавршеном послу. Славе има само у обавезама које су извршене, задацима који су испуњени, и то је било заправо оно о чему је Исус хтео да говори.

Исус је говорио о свом одласку. Рекао је: „Ја ћу отићи. Одлазим на небо, и тамо где ја идем ви не можете да ме следите сада. Ово морате да чините. Ја идем на крст да донесем спасење свету а ви треба да волите један другог као што сам вас ја волео.“ Још им је рекао: „Ви не можете на крст. Ја идем на место на које ви не можете да идете, али ћу вам оставити задатак. Морате прати један другом ногу. Не можете да умрете на дрвету за спасење света, али можете да перете једни другима ногу како бисте се поправљали, ујединили и градили даље Христово тело. Ногопрање је као знак који ћете носити да покажете да сте моји следбеници.“ Не носимо заправо бецеве на мајицама који кажу да смо Христови следбеници. Није то ни крстић који смо окачили око врата. Није ни наруквица на којој је написано: „Ја сам следбеник.“ Заправо, знак следбеништва и знак чињенице да смо Христови следбеници је да служимо један

другог убруска. Убрус којим перемо један другоме ноге је тај знак следбеништва а не крст – он припада једино Исусу.

Проблеми

Убрус припада нама, али ту још има неких проблема. Петар их је видео: „Господе, не знам где одлазиш. Како онда могу да знам да ли ја тамо могу да одем или не могу?“ Исус му је једноставно одговорио: „Где ја идем није никакав проблем. Ја идем у смрт, и одлазим кући. Ти то ионако нећеш моћи да разумеш.“ Овим стижемо до 14. поглавља, запазимо у Јовану 14,1-4 шта Исус каже (следбеници су били забринути у вези са тим где ће Исус отићи и шта ће тамо радити):

Немојте се њлашиити! Верујте у Боја и – верујте у мене! У дому моја Оца има много стјанова. Да није тјако, зар бих вам рекао: Идем да вам сјремим местјо? И њошјто одем и сјремим вам местјо, ојетј ћу доћи и узетју вас к себи, да и ви будетје тјамо иде сам ја. Тамо иде ја идем – ви знајте њуј.

Питали су га: „Где ти идеш?“ Исус им је рекао: „Идем на крст. Идем кући да вам припремим место да и ви дођете, а онда ћу да се вратим да и вас тамо одведем да бјудете тамо са мном.“

У Јовану 14,5-7 су га питали: „Како ћемо знати пут?“

Ујитја ја Тома: Госјоде, не знамо иде тји идеш; како онда можемо да знамо њуј? Исус му одјовори: Ја сам њуј, истјина и живој. Нико неће доћи к Оцу осим кроз мене. Када стје мене њјознали, њјознајетје и моја Оца. Већ сад ја њјознајетје – и видели стје ја.

„Господе, како можемо да знамо пут?“ А он им је рекао: „Учите од мене. Ако учите од мене научитјете пут, а пут води к Оцу.“

Ко је Отац? Прво су имали проблем са тим где је Исус одлазио. Други проблем је био да нису знали како ће знати који је пут. Трећи проблем био је да нису знали ко је Отац. Јован 14,8-10 каже:

Филиј му рече: Госјоде, ѿкажи нам Оца, и биће нам достја. А Исус му рече: Толико времена сам с вама, и још ме не ѿзнајеш, Филије? Ко је видео мене, видео је Оца. Како можеш да кажеш: Покажи нам оца!? Зар ти не верујеш да сам ја у Оцу и да је Отац у мени? Речи које вам ја ѿговорим, не ѿговорим их од себе. А Отац који стјоји у мени Он чини своја дела.

Отац је чинио у Исусу; Отац је слушао Исуса. У Јовану 14,12-14 Исус је дао неколико необичних изјава о молитви:

Истину, истину вам кажем: Ко верује у мене – дела која ја чиним, и он ће чинити, и већа дела ће од ових чинити. Јер ја идем к Оцу, и штио ѿд зайражитије у моје име, ѿо ћу да учиним, да се ѿрослави Отац у Сину. Ако штио зайражитије од мене у моје име, ја ћу ѿо да учиним.

Треба да разумемо и онда тражимо да се испуне обећања наведена у овим стиховима. Исус је рекао да ако верујемо у њега, јер он иде Оцу и јер је он пут, истина и живот, тада ћемо моћи да чинимо оно што је он чинио. Он није говорио о већим стварима у смислу више чудотворне моћи, јер није било ништа чудотворније од васкрсења Лазара који је био мртав већ четири дана. Исус није говорио о томе. Он је рекао: „Моје деловање је било ограничено само на израелски народ, да их припремим за царство. Ваше деловање неће бити ограничено ићи ћете у све народе, и обитаваћете у светлости постојећег царства Божијег.“ Исус им је послао и Духа. Дух је био онај о коме је Исус говорио у Јовану 14, 15 и 16. Исус је послао Светога Духа да их припреми и ојача.

Нису знали где то Исус одлази. Рекао им је да одлази у своју смрт и онда кући, к Оцу. Како? Он им је рекао: „Ја сам пут.“ А ко је Отац? Он је тај који чује молитве и Исусова тражења, и то је

онај који ће учинити све што се потражи у његово име. Треба да сазнамо шта је Господња воља, и да тражимо веће ствари у складу са тим. Када тако учинимо оне ће бити испуњене. Али, следбеници су имали још један проблем. Питали су га: „**Зашто ми, Госпoде?**“ Од свих људи на овом свету, зашто је Господ остављао ово дело њима? У Јовану 14,22-24 се каже:

А Јуда му рече, не Искариотски: Госпoде, како ти да ћеш се нама јавити а не светију? А Исус му одговори: Ко ме воли, држаће моју реч, и Отац ће ја мој волети, и доћи ћемо к њему и пребиваћемо код њега. Ко ме не воли, тај се не придржава мојих речи. Али реч што је чујете, није моја, него је од Оца који ме је послао.

Одговор на питање: „Зашто ми?“ Јесте: „Зато што вас Бог воли.“ Није то због неког изузетног карактера који имамо. Није ни због великих ствари које смо учинили. Одлучио је да нам се објави зато што нас воли. Одговорио је на њихове проблеме и тада им је дао нека обећања. Проблеми су били решени и тада су били припремљени да приме Божија обећања.

Три обећања

Ова Божија обећања видимо у Јовану 14,25-31, и она се односе на Свети Дух Божији. Видимо овде три обећања: поучење свему, неузнемирана срца, и јасну и разумљиву мисију. Прво од ових обећања, **пoучење свему**, је у Јовану 14,25-27:

Ово сам вам говорио док сам био с вама. А помоћник (ушешитељ), Дух Свети, који ће Отац да пошаље у моје име, он ће да вас научи свему и подсетиће вас на све што сам вам ја рекао. Мир вам остављам, свој мир вам дајем. Ја вам не дајем као што свети даје. Немојте се плашити и дрхтати од страха!

Овде им Исус даје делимично Очево вољу. Он их није научио свему што им је објашњавао. Рекао је: „Ово су речи које сам вам говорио и све су биле истините.“ Све што их је Исус подучавао била је потпуна истина, али не и цела истина. Зато им Исус каже: „Сада одлазим кући, али ћу вам послати Духа и Он ће вас даље поучити. Дух ће вас научити свему и подсетиће вас на све оно што сам вам ја говорио.“ Ово је било надахнуто обећање. Било је то обећање савршеног знања и надахнућа да се зна све и да се све каже. Ово је било цело упутство. Када Дух буде завршио са апостолима они ће знати сву истину коју је Бог планирао да објави читавом свету у свем времену.

И стога, резултат би требало да буде **неузнемирена срца**. У Јовану 14,27-29 се каже:

Мир вам остављам, свој мир вам дајем. Ја вам не дајем као што свети даје. Немојте се њлашиити и дрхитиити од стираха! Чули стие да сам вам рекао: Идем и (ојетити) ћу вам доћи. Кад бисите ме волели, ви бисите се обрадовали што идем к Оцу, јер је Ошцац већи од мене. И већ сад сам вам казао, пре него што се што дојоди, да верујете кад се дојоди.

У овом поглављу Исус обећава мирна срца и дар мира који није од овога света. Рекао је: „Даћу вам такву врсту мира коју свет не може да вам да.“ Једини мир који овај свет може да пружи јесте престанак сукоба. Једини начин да свет зна да има мир јесте кроз уговоре, савезе и престанак борбе. Успели смо, међутим, да зауставимо борбе у неколико ратова, али на свету још увек нема мира. Разлог томе је што никада нисмо добили унутрашњи мир. Једино што смо учинили јесте објава прекида ватре, али то је само чекање на ону другу страну да поново запуца, и рат ће поново почети. Исус је, међутим, рекао да ће завршити ратове тако што

ће их завршити у срцима. Онда је рекао: „Даћу вам храброст која није са овога света, храброст коју овај свет не може да објасни. Не дајте свом срцу да се брине и немојте се плашити.“ Не можемо се плашити од нечега споља, све док се не плашимо нечега у нама. Не можемо да се осећамо храбри у себи и да не будемо храбри споља. То је зато што човек мисли у свом срцу, тако је начињен (Приче Соломунове 23,7). Ако у себи знамо да имамо мир са Богом, и ако Бог има мир са нама, онда нам не прети ништа. Ако немамо мир са Богом у себи, и ако Бог није начинио мир са нама у себи, тада је све око нас претња. Тајна храбрости лежи у унутрашњем, мирном савезу са Богом. Он нам даје радост која није од овога света. Радост се у свету углавном мери по томе колико је неко видљиво радостан. Исус је, међутим, рекао: „Ја одлазим, и када бисте знали шта то значи, радовали бисте се у свом срцу да одлазим.“

У Јовану 14,30.31 имамо **мисију коју су следбеници разумели**. Мисија је била да воле Оца, да чине Очево вољу и да се супротставе ђаволу. Онда је Исус рекао: *Устанијте, хајдемо одавде*. И тако су, коначно, напустили горњу собу и кренули према спољном ободу Јерусалима, до врта где ће се молити. Како су пролазили поред неких винограда видели су да је грозђе родило, и да је било брано. Видели су лозе које су биле сечене. Све то добро је могло да се употреби за илустрацију, параболу и алегорију њиховог досадашњег искуства. Исус им је дао упутства у Јовану 15,1-16,4, говорио је о њиховим искуствима које су се од-носиле на две ствари.

УПУТСТВА О ЊИХОВИМ ТРЕНУТНИМ ИСКУСТВИМА

Доносити плод

Прво, у Јовану 15,1-17, Исус им је дао упутства у вези са доношењем плода. Док је Исус говорио ову параболу заједно су ходали поред

винограда и газили су по посеченим лозама са обе стране пута којим су ишли. Исус у Јовану 15,5 каже: *Ја сам чокоџи*. То је представљало трајну подршку која је неопходна за раст. ... *ви сџи лозе*. Следбеници су били лозе. Требало је стално да расту, тако да им је речено: „Останите у мени“, седам пута у четири стиха. Виноградар, онај који сече лозу, је Отац, и он одсеца оне лозе које не дају плод, тако да она лоза која остаје може да даје више плода. Два пута је рекао да они треба да доносе плод зато што су следбеници. Једини разлог постојања винограда је да се добије грозђе. Једини разлог да се сече лоза је да се добије више плода. Виноград без плода је као смоквино дрво без смокава, безвредно и само за то да се прокуне. Па ипак, Исус је рекао да ће ово грозђе да роди две врсте плодова. Прво, рађаће плод зато што ће следбеници остати уз чокот. То је унутрашњи плод. То је раст, не бројчано, али раст појединца (15,7.8). Тај лични раст, зрелост и плод Духа показују да су Исусови следбеници. Онда је Исус рекао у Јовану 15,16 следеће: *Нисџи ви мене изабрали, неџо сам ја изабрао вас, и џосџавио сам вас да идеџи, дајете род и да ваш род осџане – да вам Оџац да шџио џод заџражџије у моје име*. Исус онда напушта идеју грозђа, јер лозе нигде не иду да доносе плод. Лоза остаје уз чокот и наставља да расте. То је лични раст.

Онда је Исус променио причу на људе који су амбасадори, посланици. Рекао је: „Одабрао сам вас да идете у свет и донесете рода.“ Исус је то објавио а ми то сада зовемо *Велико џослање*: „Идите у свет и чините следбенике. Идите и донесите плод.“ Плод су следбеници. Тако тело расте, тако расте црква. Прво имамо раст појединца, а онда имамо и раст цркве. Црква расте интерно и расте бројчано. Исус је имао намеру да многи буду у Божијем царству. Исус је за нас имао план да идемо и да придобијамо ученике. То је одговорност коју је пренео на своје следбенике.

Непријатељи

Исус није говорио само о тренутним искуствима и доношењу плода, већ је говорио и о непријатељима и тренутним искуствима. У Јовану 15,18-16,4 једноставно је рекао да када патимо то доказује да је наш идентитет у Њему. У 15,18 каже: *Ако вас свети мрзи, знајте да је мене омрзнуо ње вас.* У 15,20 се каже: *Сетити се речи коју сам вам рекао: Није слуша већи од своја господара. Ако су мене њонили, и вас ће њонити; ако су моју реч одржали, одржаће и ваши.* Рекао је да треба да схвате да ће их непријатељи третирати исто онако како су третирали њега. Ти људи ће осећати оно исто о њима као што су осећали о Исусу, зато што су они људи који су били идентификовани са Њим. Чинили су оно што је Христ чинио. У Јовану 15,19 Исус каже да се не поистовећују са светом. *Кад бисте били од светиа, свети би своје волео. А како нисте од светиа, већ сам вас ја изабрао од светиа, зашто свети мрзи на вас.* Свет их мрзи зато што нису од овог света. 15,21 каже да свет живи у потпуном незнању о Исусу и у слепилу у вези са Речју.

У Јовану 15,22-16,4 видимо да је свет непоштен у вези са својим грехом. Свет одбија чудесне доказе који показују да је Божија Реч истинита. Свет одбија Духом надахнуто сведочанство које каже да је свет пун греха. Одбацује истините Христове гласнике, и на тај начин одбацује Исуса и његовог Оца. Следбеници треба да запамте да се очекује да доносе плод, али да ће их дочекати опозиција. Имаће непријатеље. Ово је истина и данас док ми доносимо плод нашег духовног раста и плод оних које смо привели Христу. Ђаво и сви његови биће нам непријатељи и противници.

Упутства у вези са будућношћу

У Јовану 16,5-33 Исус даје следбеницима упутства у вези са будућношћу. Ту имамо три тачке: говорио је о служби Светога Духа, говорио је о сили васкрсења и онда је донео закључак о претходне две тачке. **Служба Светога Духа**, како је описана у Јовану 16,5-15 јесте

да Дух има двоструку улогу у сведочењу. Дух треба да свету објави осуду и да посведочи за Христа. Дух треба да објави свету осуду због греха и неверовања у Христа. Треба да увери свет у његову потребу за Христовом праведношћу. Треба да посведочи свету да ће ђаволу доћи крај и да долази осуда. И док Дух сведочи о Христу, он треба да заврши оно што је Исус започео. У Јовану 16,12 се каже: *Још имам много да вам кажем, али сад тио не можеће да њоднесеће. А кад дође он, Дух истине, ујууће вас у сву истину...* Када Дух дође он ће их водити у сву истину. Исус није завршио своје сведочанство, па ће Свети Дух апостолима да донесе и објави сву истину.

Онда је Исус говорио о исходу и **снази његовог васкрсења**. У Јовану 16,16-22 Исус је рекао да ће васкрсење да им донесе радост у вези са њим. Биће испуњени радошћу зато што ће Исуса видети васкрелог из мртвих. Најважније је, међутим, да ће му то омогућити несметан приступ Оцу. Рекао је: „Све до сада, од Оца сте тражили у моје име. Од сада, можете да га питате и да од њега тражите директно. Када говорите Отац ће чути. Можете да тражите и Отац ће дати.“ Ово је највећа привилегија од свих, да можемо да се спустимо на колена или чак да то учинимо само фигуративно, и једном речју: „Оче“ – отворићемо небо. Цар ће нас примити у аудијенцију. Слушаће нас као своју децу. У 16,29-33 следбеници су рекли: „Сад разумемо, сад коначно видимо шта нам говориш.“ А Исус им је рекао: „Да, видите то сада на један начин, али касније ћете...“ Све што ми данас видимо је несавршено. Чак и кад видимо ствари онаквим какве јесу, наше виђење није комплетно. Шта је Исус рекао? Рекао је: „Не брините о томе. Мир. Имајте мир упркос чињеници да је ваше знање несавршено. Имајте мир упркос чињеници да ваша посвећеност није потпуна. Имајте мир без обзира на све.“ То је била лекција коју је Исус оставио својим след-беницима. Још је једино преостало да се помолe последњи пут.

Период страдања (9)

Преглед и увод

Ово је девето поглавље које се бави Периодом страдања, који се још назива „Осам дана који су променили свет“. Исусова контроверзна природа се испољила када се суочио са религиозним и политичким вођама народа, и када је ућуткао сва њихова питања својим питањима и одговорима. Исусову људску природу видели смо у среду коју је провео сам са својим пријатељима, следбеницима и Оцем. У тишини и осами припремио се за велики дан који је долазио, када ће жртвовати свој живот за спасење света. У четвртак видели смо Исусову друштвену страну. То се наставља и у овом поглављу.

За људе са којима је провео три и по године Исус је желео да постану она снага у свету која су требали да буду. Знао је да ће бити стављени пред велика искушења у тај црни петак када буде умро и у ту бледу и тужну суботу док буде у гробу. Требало је да их припреми за искушења тог петка и суботе. Зато је Исус планирао свој последњи разговор са њима.

У том, последњем разговору, Исус ће говорити о њиховим проблемима. Пружио је обећања и говорио је о напретку који ће осетити због деловања Божијег Духа у њиховим животима. Дух неће само уверити свет и предвиђати ствари које ће се догађати, већ ће постати њихов Утешитељ и Саветник. Поучиће их свему,

водити у целу истину и подсећати их на све што је Исус говорио. Он ће бити лични представник Оца и Сина који ће обитавати са њима, биће са њима заувек и подржаваће их у искушењима, суђењима, проблемима и свему што ће доћи на њих због служења Исусу. Допустиће им да буду победници у својој радости, у својим оквирима, у својој слави и победи.

МОЛИО СЕ ЗА СЕБЕ

Природа његове молитве

Исус је затим показао да је најсилнија ствар коју неко може да учини да се моли, а не да поучава. У Јовану 17,1-26 записана је дугачка молитва, и још једна у Матеју 26,36-46. Ово су биле последње Исусове молитве које, а нарочито она у Јовану у 17. поглављу, може стварно да се са правом назове „Оченаш“. Оно што ми зовемо Оченаш³¹ је модел помоћу којег је Исус поучавао своје следбенике принципима молитве. У Јовану 17, међутим, није био модел молитве. То је била последња молитва срца које воли и пати у агонији.

„Слава“ која ће се очитовати у његовој смрти

Исус се молио за себе у Јовану 17,1-5. Молио се да буде прослављен и да прослави свога Оца. „Слава“ је главна реч.

Исус ово рече, ња њодиже своје очи ка небу и рече: Оче, дошао је час; ѡрослави своја Сина, да и Син ѡрослави ѡебе, као што си му дао власиј над свим људима, да свему што си му дао, да животи вечни. Ово је вечни животи, да ѡзнају ѡебе, јединој ѡравој Боја, и оној која си ѡслао, Исуса Христиа. Ја сам ѡебе ѡрославио на земљи: обавио сам дело које си ми дао да учиним. И

31. Видети у Матеју 7 – прим. прев.

сад њрослави ти мене, Оче, код себе, славом коју сам имао код тебе пре него што је свети њосио.

Ово нам говори две ствари. **Прво**, слава коју је тражио да има и коју је желео да да Оцу натраг појављује се у његовој смрти. **Друго**, његова смрт ће као резултат донети вечни живот. Смрт је донела славу многим људима, али ниједна смрт није донела славу на такав начин на који је донела славу Христу. У Јеврејима 2,14.15 је записано: *Како су деца од крви и тела, иако је и он узео део у њома, да (својом) смрћу уништи онога који има силу смрти њиј. ђавола, и да ослободи оне који су, бојећи се смрти, чистиавој живој били заробљени.* Тиме што је умро Исус није ђаволу оставио ништа осим нуле, односно апсолутно ништа. То је Исусова слава.

Исусова смрт је славна због шест ствари. Немојмо да гледамо на Исусов крст и да будемо због тога тужни. То је био његов најважнији тренутак. Тада је згазио ђаволу на главу. Тада је освојио победу над победама, и због тога смо више него победници са њим. Држимо се тог старог, чворноватог, крста и славе која је на њему.

Прво, слава је на том распећу јер је у својој смрти Исус царски победно смрт и сотону. Исус је морао да умре да би умрла смрт. Смрт није имала више власт, смрт није више имала моћ над Божијим светима. Ово се догодило не зато што је васкрсао, већ зато што је умро. **Друго**, тај крст распећа доноси славу Исусу и Оцу зато што је постао објекат који ће привлачити људе њему кроз векове. То је и рекао у Јовану 12,32.33: *А ја ћу, кад будем њодиинућ од земље, све њривући к себи. Ово је рекао (Јован је то касније записао) да њокаже каквом ће смрћу да умре.* Каменовање не би донело такву славу, али је срамотна, понижавајућа смрт на крсту довела до тога да је чак и огрубели капетан, који је видео многе како умиру на распелу, узвикнуо: *Овај је заиста био син Божији!* (Матеј 27,54) Слава Богу због крста распећа!

Треће, крст доноси славу Богу јер је представљао завршетак његовог дела. Он је то рекао у овом тексту. Рекао је: „Завршио сам твој посао и то ти доноси славу.“ Када ми обавимо свој посао, Бог је прослављен. **Четврто**, крст доноси славу зато што је то било последње дело послушности љубави. Исус није рекао „не“ крсту, већ се суочио са тим. **Пето**, доноси славу зато што је довео до васкрсења. Крст доноси славу и без блеска васкрсења јер осветљава оно што се догодило на том брду. **Шесто**, крст је био Исусов једини пут да оде кући. Пут крста води кући. Нема другог пута осим пута крста.

ДОВОДИ ДО ВЕЧНОГ ЖИВОТА

Крст је Богу донео славу јер је довео до вечног живота. Показао нам је шта је потребно да би човек имао вечни живот. Важна реч је „знати“. Рекао је: *Ово је вечни животи, да познају тебе, јединог и правога Бога, и онога кога си послао* (Јован 17,3). Реч знати, познати, је више од пуког знања нечег напамет, и потребна је да би се познао Бог. Дефиниција вечног живота је, према Исусу, живот који поседује Бог и који даје онима који су његов народ. То није само бесконачно дуг живот количински. То је квалитетан вечни живот. То је живот највишег квалитета. И пошто је то живот који Бог има, а како Бог никада не умире, то је вечан живот и по намери и по исходу.

Вечни живот са собом доноси привилегије. Имамо ту привилегију да смо добили вечни живот. Имамо привилегију да уђемо у живот који има Бог. Имамо привилегију да тај живот доживимо овде и сада – да осетимо мир и светост живота у Богу. *И зато сада нема никакве осуде...* (Римљанима 8,1). Исус је дошао да имамо живот и да га имамо у свој пуници на овој земљи.

Дивна привилегија овог живота је да ми сада већ поседујемо оно што ћемо наставити да имамо и у вечности. Вечност је једна од оних

мисли коју је тешко обухватити. То је слично покушају да живу држимо између два прста (стално нам бежи). Једна од најбољих идеја о „вечном“ налази се у 2. Петровој 1,8. Петар је рекао да жели да растемо у милости и познавању нашег Господа Исуса Христа све до дана вечности. Вечност је само један дан. Вечност није могла јуче да дође раније, нити ће сутра моћи да дође после. Увек је данас. Вечност је вечно садашње време. Оно што сада имамо, увек ћемо имати, заувек. Наше искуство са садашњошћу биће наше вечно искуство.

Шта значи „познавати“?

Услов за вечни живот је да знамо Бога и Исуса. Зато треба да се упитамо: Шта је то знати? У речи „знати“ имамо елемент интелектуалног познавања. Даје одговор на питања као што је: Какав је Бог? Да ли ће то нешто да ми значи у животу? Постоји ли само један Бог или има много богова? Знати Бога јесте да имамо интелектуалне одговоре на ова питања. Међутим, у тој речи има још нешто, зато што је реч коју је Исус употребио у својој молитви за „знати“ – реч која представља потпуно и интимно знање о Богу. У Постању 4,1 каже се да је Адам познао своју жену Еву. Било је то интимно јединство у телесном заједништву међу човеком и женом. То знање се није делило ни са ким другим и било је заједничко због завета.

Да познајемо Бога није довољно само умно знање. Није довољно ни сазнање у срцу. Није то сами интелектуализам а нису ни сама осећања. Познавати Бога значи да улазимо у потпуни и интиман однос са њим. То значи да упознамо његов карактер и мисли и то на близак, вољен, леп и искрен начин. На који начин можемо Бога тако да упознамо? Упознајемо га тако што знамо Исуса. Не можемо да знамо невидљивог Бога, све док невидљиво не постане видљиво. Не можемо да упознамо Бога који никад није био искушан, све док

он не постане онај који је био испушан. У Исусу Христу видимо Оца а кад имамо близак, личан и брачни однос са Исусом, тада познајемо Бога. У овом познавању Бога, имамо вечни живот.

МОЛИО СЕ ЗА АПОСТОЛЕ

Исус је деловао међу њима

Потом се Исус молио за апостоле који су ходали с њим, иако је тамо било само њих једанаест. Молио се за једанаест апостола, и док је то радио, говорио је о свом деловању међу њима у Јовану 17,6-8. Онда је Исус говорио о свом захтеву за њих у стиховима од деветог до деветнаестог. О своме деловању рекао је само једну реченицу: *Објавио сам твоје име оним људима које си ми дао од светиа* (17,6). Његов рад међу њима био је да објави Божије име међу њима. У Светом писму „име“ означава комплетан карактер или природу једне особе. Име није служило само да одели једну особу од друге. У Псалмима 9; 10; 20,7 и 22,2 и Исаји 52,6 они који знају Божији карактер знају какав је Бог. Знају да је он свет, праведан, пун љубави и милостив. Из тог разлога они своју веру радо улажу у њега. Ако не знамо какав је Бог, почнимо тако што ћемо гледати на Исуса и на одломке из Старог завета.

Када је Исус рекао: *Објавио сам твоје име оним људима које си ми дао од светиа*. (17,6), могуће је да је говорио о тетраграматону, о четири слова која у себи садрже свето и заветно Божије име. Данас је сачувано у форми ЈХВХ, па се некада изговара као „Јахве“ а некада као „Јехова“. Понекад кажемо Господ Бог. То је, међутим, било специјално име за Јевреје. Топлико је било специјално да су одлучили да га не изговарају. Бог им је дао своје име како би га изговарали јер су били у заветном односу са њим, али без светости коју су преусмерили на нешто друго нису се усуђивали да изговоре то најсветије име. Оно што је Исус говорио било је прелепо. Рекао

им је да је донео свето, заветно име вечног Бога веома близу, тако да и најобичнији људи могу са њим да говоре као што говоре са пријатељем. Могу да га дозивају заветним именом. Аврам је био назван Божијим пријатељем јер је користио његово име. И ми треба да користимо његово име јер смо пријатељи са Богом.

Призивати име Божије – Јахве, Јехова, Господ вечни – значи да смо његови следбеници. Ова Исусова молитва баца доста светлости на значење следбеништва. Следбеништво се заснива на реализацији да је Исус дошао од Бога, и због тога имамо заједништво, имамо однос са Богом. Следбеништво се бави послушношћу. Све док чинимо оно што ми хоћемо, нисмо следбеници. Следбеништво од нас тражи да се потчинимо, и то је оно о чему се Исус молио. Следбеништво значи да нам је судбина да служимо. У Исусовим речима видимо сигурност и одређеност о будућности његових следбеника. Бог има свој план, и он има и свој сан. Бог има судбину за сваког човека, не само за једанаест апостола. Одговорност сваке особе и њен одговор је или да прихвати или одбаци Божији план за њега, њу. Исус је деловао међу апостолима да објави Име.

Исус је молио за њих у својој молитви у Јовану 17,9-19. **Прво**, Исус се није молио да његови следбеници избегну битку, већ да у тој бици буду победници. Сама суштина природе хришћанства није у молитви, медитацији и слављењу. Колико год да су ове активности важне, оне не представљају главне особине хришћанске вере. Те особине постојале су и пре крста и пре васкрсења. Оно што је суштинска особина хришћанске вере је да је у средишту света рат у коме се налазимо. У рату смо са сотоном и он ће послати цео свет против нас. Треба да запамтимо да је наша судбина да будемо у свету а не део света. Ово је можда најважнија разлика која је икада објављена. Ми смо у овом свету. Не треба да оставимо овај свет,

али треба да задобијемо људе овога света за Христово царство. Не треба да бежимо од борбе, већ да у њој остваримо победу.

Друго, Исус се молио да се следбеници уједине. Нема победе за војску која је подељена по питању верности и планова. **Треће,** Исус се молио да буду заштићени од злога. То је Божије обезбеђивање наших потреба које долази из љубави. Молио се за њих да буду посвећени, да буду одвојени на страну и да се посвете кроз Реч. Молио се за своје апостоле, да имају победу, да буду уједињени, да буду заштићени и да буду посвећени. Он је то чинио за њих све време док је био са њима, али сада их је напуштао. Зато је замолио Оца да их заштити.

Молио се за цркву

У Јовану 17,20-24 Исус се молио за цркву. Рекао је: *Али, не молим се само за њих, него и за оне који на њихову реч верују у мене...* Овде се говори о свакоме ко је чуо апостолску поруку, послушао је у вери, покајао се за своје грехе, крстио се у Исусу и сада живи новим животом. Рекао је: *Да сви буду једно – као што си ти, Оче, у мени и ја у теби, да и они буду у нама, да свети поверује да си ме ти послао.* Желео је да црква буде јединствена, једна, као што је Бог један Бог. Овде се не ради о јединству администрације или организације. Ни у ком смислу се овде не ради о јединству црквених деноминација. То је јединство личног односа. Исус жели да сваки хришћанин има лични однос са сваким другим хришћанином као што он има личан однос са Богом. Ако је то истина, онда је лакше објаснити његов други захтев за цркву.

Исус је желео да црква буде сведочанство његовог односа са Богом. Када свет погледа на нас, грађане у Христовом царству, и види да се свађамо, натежемо и расправљамо, онда то исто мисле о Богу. Међутим, ако нас виде да се међусобно волимо и да стојимо раме уз раме против свих непријатеља Божијег царства, онда ће

тако мислити и о Богу. Он жели да његова црква буде једно. Жели да црква буде сведок односа који је између њега и његовог Оца. Он жели да његова црква живи у љубави коју Бог има за свог Сина, не само да о њој поучава или пева, већ да живи желећи свакоме највише добро и поштујући друге више од себе. То је била Исусова молитва у Јовановом 17. поглављу.

Молио се за изгубљени свет

У Матеју, у 26. поглављу, видимо још једну молитву коју је Исус молио када је завршио са овом о којој смо говорили. Када је завршио претходну молитву, отишао је на место где је често ишао да се моли. Са собом је повео три следбеника – Петра, Јована и Јакова – и рекао им је: *Седите њу док ја не одем тамо и не помолим се Богу.* (Матеј 26,36). Очекивао је од њих да се моле док се он молио. Отишао је и молио се исту веома болну молитву три пута (Матеј 26,36-46): *Оче мој, ако је могуће, нека ме мимоиђе ова чаша!* Онда је отишао да види како су апостоли, а они су спавали. Разочаран, вратио се натраг и поново се молио: „Оче, ако има неки начин на који може да ме мимоиђе ова чаша голготска и патња, нека буде тако.“ Онда је поново отишао до апостола а они су и даље спавали. Онда је отишао трећи пут да се моли. Небо је и даље било тихо. Небо није одговарало. Знао је да то није Очева воља, па се подигао са колена на којима се молио, отишао и пробудио следбенике и рекао им: „Хајде да се припремимо. Долази кнез овог света. Против мене он нема ништа. Сада је дошло моје време да умрем.“

Шта видимо у ово последњој Исусовој молитви пре крста? Он ће се молити и на крсту, исто тако. Међутим, ово је последња записана Исусова молитва. Прво, ту видимо сву Исусову агонију. Била је то огромна борба да потчини своју вољу Очевој вољи. Била је то битка са ђаволом. Да ли ће да мупусти? Не, неће, и то видимо у начину на који је завршио своју молитву. Његов захтев и

његова жеља ће се чути, али је његово срце изјавило: *Али нека не буде како ја хоћу, него како ти хоћеш.* (Матеј 26,39).

Овде видимо Исусову усамљеност. Исус је морао ову битку да води сам, како би сви изгубљени људи дошли к њему да никада више не буду сами. Исусову веру видимо у овој молитви коју је Марко записао. У Марку 14,36 он користи реч Ава за Оца. То је као дете које се верно предаје своме оцу. Агонија, самоћа и поверење се овде виде. Међутим, највише од свега, овде се види Исусова храброст. Он се са тим суочио. Погледао је на крст. Он стварно није желео да оде на крст, али ко би то желео за себе? Гледао је и на одвојеност од свог Оца. Он стварно није желео да прође кроз све то, али ко би то желео за себе? Без обзира на све, рекао је: „Не моја воља већ твоја нека буде.“ У томе је Исусова храброст. Устаните и идемо, рекао је. Време за молитву, проповед и разговор је прошло. Сада је било време да се нешто учини, за деловање, а то је био крст. Молимо се, јер у молитви човек улази у небо и онда се суочава са биткама овде на земљи. Нека вас Бог благослови да победите и да се борите на начин да победите.

Период страдања (10)

Исусово хапшење и суђење

Тај црни петак, дан свих дана, био је дан суђења и Исусове смрти. Завршиће се то на задовољавајући начин јер ће сотона да буде поражен, али то је био дан у коме је Исус морао да истрпи све неправде прво јеврејског суђења, потом римског суђења и онда и само распеће. Петак можемо да поделимо на два дела, на суђења и на крст.

Ухапшен у врту

Све почиње Исусовим хапшењем које је забележено у Матеју 26,47. Исус се молио у врту за своје следбенике, за свет и за себе, да сви испуне непријатан задатак који им је Бог дао да заврше. Јуда није био тамо јер је био пуштен да оде и да изврши своју гадну замисао коју је већ организовао. Од суђења, хапшења и Исусове смрти имаће финансијске користи. У Матеју 26,47-54 се каже:

Идок је он још говорио, ње, Јуда, један од дванаесторице, дође, и с њим дођоше од њрвосвештеника и народних стварешина многи људи носећи мачеве и бајине. А њејов издајник им је дао овај знак: Која ја њољубим, тај је; хвајтајте ја. И одмах њриђе Исусу и рече му: Здраво, рави! И њољуби ја. А Исус му рече: Пријатнељу, зашто си дошао? Тада њрискитуйише стваражари, дигоше руке на Исуса и ухвајише ја. Један од оних

што су били са Исусом, њружи руку, извади свој мач, удари њрвосветишениковој слују и одсече му ухо. Тада му рече Исус: Врађи мач свој на месту његово; јер сви који се маше за мач, од мача ће њоинуђи. Зар мислиш да не бих могао да замолим своја Оца, и Он би ми одмах њослао више од дванаест њ леиона анђела? Али, како би се онда исђунило Писмо које каже да ѡако ѡреба да буде?

Приметите пре свега Јудин пољубац. Јуда је био један од најближих Исусу, онај коме је Исус веровао толико да су му дали да буде благајник њиховог новца и свега што су имали као група следбеника, и он је ту стајао, издајуђи Исуса за новац а претварајуђи се да је пријатељ. Барем је могао да дође и буде искрен у вези са оним што ће учинити: „Дошао сам. Одлучио сам да неђу више да те следим, нисам више део твоје групе. Дошао сам да те издам.“ Међутим, чак у самом средишту те издаје, Исус није допустио никакав отпор. Он је ишао на крст и добровољно је предао свој живот. О свом животу већ је једном говорио, у Јовану 10, 18: *Нико ја не узима од мене, неђо ја ја дајем сам од себе. Моју ја дађи, и моју ја оиђи узетђи.* Његова смрт је била његова одлука.

У Матеју 26,55.56 се каже:

У ѡај час рече Исус светиђи: Кренули сђи с мачевима и бађинама да ме ухвађиђи као да сам разбојник. А сваки дан сам седео у храму и ѡучавао, и нисђи ме ухвађили. Ово се све дођодило, да се исђуне ѡророчка ѡисма. Тада ја сви ученици ођавиђи и ѡбеђоше.

Сви следбеници су Исуса напустили и побегли. Приметите да је Исусова смрт била његова одлука. Добровољно је пристао да буде ухапшен, и рекао је да ће се догодити онако како су пророковали пророци и да то буде испуњено. Бог је Исусову смрт осмислио

у вечности. Видели смо Исусову храброст приликом хапшења, а видели смо и његов ауторитет; Исус је одабрао да умре. У Јовану у 18. поглављу видимо његову заштитничку љубав, паралелан одломак је у Матеју 26,55.56. Својим апостолима није допустио да буду уплетени у његово хапшење зато што је Исус био потпуно послушан Богу.

Суђење пред Аном

Почело је суђење Исусу. Прво је доведен, пре свега, вероватно захваљујући неком договору, пред Ану, који је био првосвештеник пре пет година и чија су четири сина били првосвештеници. У то време, Кајафа, његов зет, био је првосвештеник. Ана је био изузетно богат човек, а по Божијем закону, положај првосвештеника требало је да буде додељен најстаријем сину у Ароновом племену. Али то већ дуго времена није било тако. Био је то политички положај који се задобијао утицајем, притисцима или новцем. Ана је све то имао. Богатство је стекао продајући животиње за жртвовање у Дворишту за незнабожце у храму. Претходног понедељка, Исус је очистио храм од свег тог бизниса, тако да је прекинуо Анину трговину. Ани је сигурно било драго да Исуса види како стоји пред њим, јер га је коштао доста новца. Исус га је већ два пута коштао положаја и новца. Зауставио му је посао. На почетку своје службе и на крају службе, Исус је очистио храм од све покварености.

Испитивање које је Исус доживео пред Аном било је исмевање правде (Јован 18,12-27). Није постојала никакава оптужница против њега док је стајао пред Аном. Ана, судија, против свих закона, испитивао га је зашто је доведен на суђење. Ана то питање није поставио људима који су Исуса довели, зато што је знао да они не знају зашто је Исус тамо. Испитивао га је како би пронашао нешто чиме би могао да га оптужи. Негде у овим тренуцима Петар је почео да га се одриче и учиниће то три пута. Петар је вероватно

био ужасно осрамоћен што је то учинио, али смо понекад ипак мало строги према њему због тога што се одрекао Исуса, јер су сви следбеници већ напустили Исуса пре тога. Сви су већ били побегли. Петар је барем био ту негде, довољно близу да се одрекне Господа, док остали апостоли нису ни били ту да би га се одрекли.

О Петру у загради

Треба да запамтимо четири ствари о овом великом човеку, Петру. **Прво**, сви други су већ били побегли, али Петар је још увек био негде тамо близу. **Друго**, сетимо се колико је волео Господа. Он је заиста волео Исуса. Покушао је да буде тамо, чак је и дигао мач да се супротстави. Барем је нешто покушавао да учини да помогне Господу. **Треће**, Петар се искупио. Вратио се, и то са таквим уверењем да је проповедао на дан Педесетнице. Постао је апостол незнабожцима и записао је две посланице у Новом Завету (1. и 2. Петрова). Овај човек се можда одрекао Господа у тешком тренутку, под искушењем и подлежавши слабости, али се зато вратио на изузетан начин, као промењен човек. То је за поштовање. **Четврто**, запамтимо да је Исус знао све време како ће се све завршити. Знао је да ће Јуда да оде и да се неће вратити, а знао је и да ће Петар да оде, али да ће се вратити. Тако да је рекао Петру: „Када се вратиш, ојачај браћу.“ Исус је знао да ће се Петар вратити, и желео је да Петар буде Божији човек какав је требало да буде, када се врати. Можда је био колебљив када је било суђење код Ане, али се после вратио.

Формално суђење пред Кајафом

Друго суђење је било формално суђење. Оно пред Аном није имало никакав значај, зато што он није био ни првосвештеник, ни старешина, а вероватно ни члан синедриона. Формално суђење је почело, међутим, пред његовим зетом Кајафом. Ово суђење записано је у Матеју 26,57-67.

Они који су га ухаживали довели су га прег Кајафу, који је био првосвештеник, где су се већ окупили учиниоци закона и старешине. Петар их је праatio на удаљености, све до дворишта првосвештеника. Ушао је у двориште и сео заједно са старешинама да види какав ће бити исход. Првосвештеник и синедрион су праажали намештене доказе против Исуса како би могли да га осуде на смрт. Али нису нашли ниједан, иако је дошло и било саслушано мноо лажних сведока. Коначно два сведока су испуила и рекла: Овај човек је казао: „Ја могу да уништим Божији храм и оново га саградим за три дана“. Онда је првосвештеник устао и рекао Исусу: „Зар нећеш да одговориш на ово? Каква је то изјава коју су дали ови сведоци против тебе?“ Али Исус је остао нем. Првосвештеник му је онда рекао: „Наређујем ти под заклетвом у живога Бога: реци нам да ли си ти Христ, Син Божији?“

(Исус је на то морао да одговори јер је по закону био аутоматски крив за оптужбу ако под заклетвом не би одговорио на оптужницу. Био би то грех да Исус није одговорио).

Рече му Исус: Ти рече. Али вам кажем: Одсада ћете видети Сина човечијега како седи с десне стране силе и иде по облацима на небу. Тада првосвештеник поцепа своју одећу и рече: Хули на Бога. Шта ће нам више сведоци? Ето, сад све чули да хули. Шта мислите? А они одговорише: Заслужио је смрт. Тада су му љунули у лице и ударали га џесницама, а други љалицама, и џоворили: Прореци нам, Месијо, ко те удари!

У овом одломку имамо један изузетан моменат који морамо да споменемо. Пред ким је он то стајао? Био је то првосвештеник Кајафа, који је био највиши религијски службеник у целом Израелу. Ту су још били учитељи закона, односно верски експерти, старешине, које су биле народне вође, главни свештеници, све су то били велики ауторитети, као и цео синедрион који је био Врховни суд са свим својим судијама. Исусу није ни могао да суди неко други. Свако ко је имао неко право да донесе неку одлуку у читавом Израелу – од народних до верских вођа – био је присутан на овом суђењу.

Међутим, на овом суду је било много преваре. Тражили су лажне доказе како би га осудили на смрт. Знали су да би га истина ослободила. Покушавали су да пронађу ту једну слабост у његовом животу који је три и по године био под микроскопом њихових предрасуда и нису ништа могли да пронађу да са њим није у реду. Истину нису желели. Да је истина била представљена на суду, знали су да би Исус отишао ослобођен, зато су тражили лажне доказе.

Било је и много збуњености. Два лажова су понављала нешто што је Исус рекао, али су то намерно лажно представили. Знали су када је рекао: *Срушиће овај храм и ја ћу га поградити за три дана* (Јован 2,19) да је говорио о свом телу. Међутим, они су то представљали као да је он био издајник који је радио против реда у Јудеји. Коначно, првосвештеник га је заклео да одговори. Рекао му је да је под заклетвом и питао: „Да ли си ти Син Божији?“ А Исус му је одговорио: „Да, ја сам Христ. Ја сам Син Божији, али желим да вам кажем нешто што ме нисте питали.“ „Долази дан када ћете ме поново видети, али ме тада нећете видети као Христа, Месију, Спаситеља, нити као Сина Божијег, већ као долазећег Судију који ће уништити све ваше нације.“ Кајафа се страшно наљутио и рекао му: *Не требају нам други сведоци. А сви присутни су рекли:*

Заслужио је смрт̄ (Матеј 26,66). А стража која је била поред њега почела је да га бије и да му се подсмева. Синедрион је рекао: „Крив је!“ Свезали су га и предали Римљанима да буде осуђен.

Питање је зашто сами Јевреји нису каменовали Исуса до смрти? Већ су га прогласили кривим. Било је то зато што је Бог пророковао да ће Исус бити разапет (Псалм 22). Осим тога Римљани су, накратко, били одузели право Јеврејима да људе убијају каменовањем до смрти. То право ће им вратити на дан Стефанове смрти (Дела апостолска 7). Исуса није требало каменовати. Он је требало да буде разапет. Из тог разлога морао је да буде предат Римљанима да му се суди.

Прво суђење пред Пилатом

У Јовану 18,28-38 видимо да су Исуса свезали и одвели пред Пилата. Одвели су га у царску палату и пробудили Пилата, али нису улазили у палату, јер би их то онечистило у церемонијалном смислу. Да су били нечисти не би могли да једу пасху. Целе ноћи судили су невином човеку, а знали су, **под један**, да је то суђење било нелегално, **под два**, довели су лажне сведоке пред Пилата да кажу своје лажи и пред њим. Знали су да све то није било побожно, и осуђивали су Исуса без икаквих доказа. Онда је Пилат изашао и питао: „Каква је оптужница против овог човека?“ А они је нису имали, нису ни размишљали да треба да имају оптужницу. Пилат их је упитао: „За шта га оптужујете? Ако није крив није ни требало да га овде доводите.“ Пилат им је још рекао: „Одведите га и судите му у складу са вашим законом.“ Онда се окренуо да уђе у палату, али су они узвикнули: „Није по закону да ми овог човека убијемо.“ Онда је Пилат пришао и разговарао са Исусом. Ово се догодило да се испуни Свето писмо.

Пилат је разговарао са Исусом, и упитао га је пет питања, а на последње није хтео ни да чује одговор. **Прво** питање које је упитао

Исуса било је: *Ти су јудејски цар?* (Јован 18,33) а Исус је одговорио: „Да ли заиста желите да знате, или само понављате оно што сте чули да се говори напољу?“ Пилат је рекао: „Зар сам ја Јеврејин?“ (Јован 18,35). Пилат му је рекао: „Твоји су те довели и предали мени.“ То је било **друго** питање: *Зар сам ја Јудејин?* (Јован 18:35) **Треће** питање било је: *Шта си учинио?* (Јован 18,35). Исус је на то питање већ одговорио. Рекао му је: „Они који су ме предали теби су криви. Али, ти си једини који има моћ, а та моћ ти је дата од Бога да одлучиш да ли ћеш ме предати.“ **Четврто** питање: *Онда ја уистину Пилај: Дакле, ти си ипак цар? Исус му одговори: Да, цар сам. Ја сам се зајмо родио и зајмо сам дошао на свет, да сведочим за истину. Свако ко је од истине, слуша мој глас.* (Јован 18,37). **Пето** питање је Пилат онда поставио са презиром: *Шта је истина?* (Јован 18,38). Да је то искрено упитао, могла је то бити дуга расправа и постао би верник у Исуса пре вечери. Међутим, овај презриви политичар тада је изашао и разговарао са гомилом Јудеја који су били напољу. Његова пресуда била је: *Ја на њему не налазим никакву кривицу.* (Јован 18,38). Међутим, како је желео да угоди Јеврејима, а Ирод је био у граду, и како је желео његово поштовање, послао је Исуса Ироду да му суди.

Суђење пред Иродом

Ирод је био нестрпљив да прича са Исусом, јер је чуо гласине да је Исус био Јован Крститељ који се вратио из мртвих. Ирод га је питао много питања али Исус није одговорио ни на једно. То није било зато што није поштовао цара. На Иродова питања није одговарао из једноставног разлога – Ирод није имао моћ да га разапне. Ирод није могао да га пошаље у смрт. Највише што је Ирод могао да му науди било је да га пошаље у затвор, а то није био разлог зашто је Исус дошао. Стога је Исус био сасвим и потпуно нем пред најмоћнијим царем у држави.

Друго суђење пред Пилатом

У Луки 23,13-25 и Јовану 18,39-19,16 Исуса су вратили Пилату. Јевреји су били очајни. Покушавали су да нађу некога ко би их овластио да овог човека убију. Први пут Пилат је то одбио. Ирод није имао моћ да донесе такву одлуку, посебно што Исус није проговорио ни реч пред њим и није му дао никакав повод. Исуса су, зато, вратили пред Пилата по други пут како би био осуђен. Пилат је саслушао људе који су били код Ирода, и онда је изашао пред народ и рекао: „Поново сам истражио овај случај. Ирод је испитао случај, и ниједан од нас није нашао ништа што заслужује смрт. Међутим, да вам удовољим, овде имам два човека. Један од њих је онај на коме нисмо нашли никакву кривицу. Други је убица, лопов и крив за издају.“ Његово име је било Бараба³² и он је у ствари био крив за оно за шта су оптуживали Исуса: за издају. Пилат их је онда питао: „Кога желите да вам пустим? Христа или Барабу?“ Пилат је вероватно мислио да ће хтети Барабу да разапну, а да пусте Исуса, зато што су пред њима стајали један покварењак а други невин човек. Међутим, светина је заврискала: „Барабу, Барабу, ослободи Барабу!“ Онда је Пилат поставио питање: „Шта, онда, да учиним са Исусом?“ А они су завикали: „Разапни га! Разапни га!“ Пилат је покушао да уразуми гомилу, ипак је он био један искрени Римљанин. Покушао је да их уразуми јер није желео да пошаље невиног човека да умре.

На крају, зато што су непрестано узвикивали тражећи Исусову смрт, Пилат је тражио да му донесу воде и опрао је руке пред њима, говорећи: *Ја нисам крив за ову смрт; ви ћете одговорити!* (Матеј 27,24). Онда је дао да се Исус ишиба и да му се ругају тако што ће му ставити царску одежу. Предао га је Јеврејима и рекао: *Ево, изводим вам ња најоље, да видите да на њему нисам пронашао*

32. Познат и као Варава. - прим. прев.

никакву кривицу (Јован 19,4). Пилат је хтео да га потом ослободи, али Јевреји су повикали: *Разайни ѿа, разайни! Ми имамо закон, и ѿо ѿом закону он мора да умре, јер је себе ѿроіласио Божијим Сином* (Јован 19,6-7). Потом је Пилат упитао Исуса: *Одакле си ти?* (Јован 19,9). Пилат је желео да сазна да ли је Исус био Божији Син. Али Исус није хтео да му одговори, а Пилат га је коначно упитао: *Зар мени не одговараш? Зар не знаш да имам власт да те ѿустим, и имам власт да те разайнем? Исус му одговори: Ти не би имао никакву власт нада мною, да ти није дајѿа одозіо.* (Јован 19,10б-11а). Било је то оно што је Павле рекао у Римљанима 13,1:

Сваки човек мора да се ѿокорава вишим властима! Јер нема властѿи а да није од Боіа. Оне властѿи које ѿосіоје, од Боіа су засноване. Цезар је добио власт од Бога а Пилат своју власт од цезара. Стога, Пилат није имао никакву власт над Исусом, ни било чим другим, а да му није била дата од Бога. Али и даље је Пилат желео да га ослободи. Опет је отишао Јеврејима и рекао им: „И даље не могу да нађем да је овај човек починио било какав злочин. Морам да га пустим.“ Вероватно да је то намеравао, да онда Јевреји нису изјавили нешто што га је навело добро да размисли. Рекли су: *Ако ѿеіа ѿустѿиши, ниси цезарев ѿријайтељ. Сваки ко себе ѿроілашава за цара, цезарев је ѿроіивник.* (Јован 19,12). У том часу Пилатова политичка верност била је под знаком питања. Да ли ће се побунити против цезара? Већ је могао да види петицију послану у Рим, коју су потписале хиљаде Јевреја, и у којој се каже: „Пилат је пустио на слободу човека који је тврдио да је цезар, краљ и цар.“ Шта мислите да би му се онда догодило? Пилат је већ имао проблема са Римом јер иначе не би потпао под ову јудејску уцену. Нико није хтео да буде цезаров представник код Јевреја.

Онда је, на крају, рекао: *Зар вашеі цара да разайнем?* (Јован 19,15). А они су му одговорили на такав начин да је то било

богохуљење за сваког Јевреја. Рекли су: *Ми немамо цара осим цезара!* (Јован 19,15). Богохуљење? Исус није богохулио када је рекао да је Син Божији али су Јевреји починили богохуљење кад су изјавили да Бог није њихов цар. Јахве није био њихов цар. Рекли су: *Ми немамо цара осим цезара!* (19,15). Упркос чињеници да је Исус био невин и да је Пилатова жена сањала о Исусу и причала са Пилатом да га пусти, упркос чињеници да је Исус објаснио Пилату истину да његова моћ долази од Бога, упркос чињеници да Ирод није нашао никакву кривицу на Исусу, и упркос чињеници да је имао моћ да га ослободи или да га разапне, Пилат се ипак предао пред притисцима јеврејске гомиле. Опрао је своје руке и Исуса предао Јеврејима. *Ја нисам крив за ову крв; ви ћете одговарати. Одговори сав народ и рече: Крв његова на нас и на нашу децу!* (Матеј 27,24.25).

У одломцима које смо проучили у овом поглављу видели смо много извртања правде, јеврејску глупост и мржњу и противљење Јевреја против Исуса. Све то довело је до његове смрти. Из тога можемо да научимо да би било добро да у причу уведемо једног поштеног и искреног трагача за истином и да проверимо доказе који говоре да је Исус Син Божији. Ако јесте, прихватимо га, поштујмо га, и ако затреба умримо са њим. У том часу крст је било једино што је Исусу следило.

Период страдања (11)

Крст Исуса Христа

Ово поглавље у животу Исуса Христа заправо је трагична али прелепа прича о Исусовом крсту. Претходно поглавље, у којем смо говорили о Исусовим суђењима било је само о трагедији, и нигде није било ни трачка светлости. Били су прекршени сви могући закони и принципи правде. Судије су унајмиле лажове да изјаве своје лаж на суду, а опет, и даље ништа од тога није могло да осуди Исуса када је стајао пред римским судијом који је био политичар, а не поштен и искрен човек. Пилат је желео да удовољи Јеврејима, а овамо није могао да нађе ниједан разлог или доказ да Исуса преда да буде разапет. На крају је морао да попусти јер су му Јевреји запретили да ће га пријавити цезару ако га не преда да буде разапет. На то је опрао своје руке. Рекао је: „Нећу ништа да учиним. Ви сте ти који ћете бити криви пред законом зато што ћете убити невиног човека.“ Онда је предао војницима Исуса да буде разапет.

Забава ругања

Када би некога осудили на смрт, та особа би онда била предата у руке римских војника. Ови људи, очврсли и отврдали у биткама, нису имали ништа против да и даље учествују у проливању крви и потплаћивању. Они су се Исусу ругали и подсмевали су му се (Матеј 27,27-30). Са њим су већ провели неко време, били су и на суђењима, тако да су знали да се ту радило о Исусовој тврђи да

је Цар. Како цару треба одора Исусу су оденули љубичасту одору. Леђа су му ионако већ била крвава од удараца. Реч која је овде преведена са „одора“ заправо представља обични огртач који су користили путници, није то била царска одора. Вероватно да се ту радило о некој поцепаној и избледелој војничкој одори која ником више није била потребна. Ругали су се Исусу, није то био покушај да се цару искаже част.

Цар је морао да има и круну, тако да су му исплели круну од грања са трновитог жбуна. Трнови су били 4-5 сантиметара дуги, па кад су ту круну притисли на Исусову главу трнови су се забили до лобање, потекла је крв и цурила му низ лице. Цару је требао и скиптар (палица) па су му дали груби штап којим ће га касније тући по глави. Цару је требало указати част, па су пред Исусом клекли и говорили му као цару Јевреја. А у случају да је неко могао погрешно да их разуме, онда су исказали своју лојалност цезару тако што су Исуса пљували у лице, и узели му штап који су му дали за скиптар и њиме га тукли по глави.

Исус је и даље подносио трагедију неправде у овом подсмевању људи које је толико волео да је ишао за њих на крст. За њих се чак и молио док је умирао да им се опрости то што раде. Коначно је војницима досадило да се играју. Учинили су све што су могли, и сад је требало да га поведу на Голготу.

Парада – поворка до Голготе

Називали су то поворком, процесијом, јер је то уствари и била царска поворка. Исто као што је улазак у Јерусалим прошле недеље био тријумфалан, и овај марш од војничких римских барака до места названог Лобања (Голгота) била је поворка коју ниједан цар није имао у историји света. Исус је носио крст. Могуће је да то није био читав крст, јер су понекад за разапињање користили дрво спојено у облику слова „Т“ које би учврстили у ископаној руши. У

већини случајева био је то водоравни балван који би причврстили на припремљеном месту на усправљеном балвану. Како год да било, то је било веома тешко парче дрвета.

Исус и Симон

Исус до тада није спавао око 36 сати, нити је јео веома дуго времена. Ништа није ни пио, али је зато био бичеван и батинан. Подсмевали су му се и изгубио је много крви. Био је уморан, пребијен и изнурен; пао је. Претпоставља се да је пао под тежином балвана јер је Симон из Кирине похитао да понесе Исусов крст. Могуће је да Исус није ходао довољно брзо, али из неког разлога је човек по имену Симон, са острва Кирине у Африци, прешао неких хиљаду триста километара да као Јеврејин послужи и прослави свог Бога. Онда су му дали тај понижавајући задатак – да носи распело. Да се било шта ради за Римљане представљало је понижење, али да му римска власт одреди да носи овај крст на брдо изнад града био је ужасно понижавајући чин. Међутим, био је то чин спасења. У Марку 15,21 видимо да је Симон био отац Александра и Руфа. Ово нам говори да су њих двојица били добро познати читаоцима Марковог Еванђеља. Ако погледамо у конкорданцију Александар је три пута споменут као хришћанин. Ако потражимо Руфа у конкорданцији видимо да је споменут у Римљанима 16,13 као један од људи које је Павле познавао у граду Риму. Ова двојица, Александар и Руф, синови Симона из Кирине, били су познати хришћани у новозаветно време.

Невероватно је да Бог употребљава понижење да доведе до спасења. Он је углавном тако и чинио. Симон је у ову ситуацију дошао због своје посвећености и религије. Сцену је напустио схвативши шта је стварност и имајући спасење. Треба да запамтимо да Бог може да употреби неочекиване, тешке и чак понижавајуће околности у животу да људе доведе до Спаситеља. Симон је био

приморан да буде Исусов помагач а онда га је Исус приморао да буде његов следбеник.

Исус и жене

Исуса и жене видимо у Луки 23,27-31. Како је Исус ишао на Голготу пратила га је велика група жена. Биле су у жалости јер им је било жао Исусових мука и рана. То је било добро, Бог је благословио жене. Мушкарци су викали: „Разапни га! Разапни!“ Мушкарци су на њега налегали све могуће врсте тешкоћа, али су жене Израела плакале, лелекале и јадиковале над његовом ситуацијом. Исус их је због тога поштовао. Окренуо се према женама и рекао им: „Не плачите за мном. Треба да плачете над собом и над својом децом. Долази дан када ће бити боље да су мртви него живи. Тешко онима које ће бити трудне, са децом или бебама, јер неће моћи да побегну од тога што долази. Оно чега сте се плашили долази на вас.“

Осуда је долазила на тај народ. Онда је Исус рекао о Римљанима следеће: „Ако Римљани чине ово зеленом дрвету (а није било зеленијег дрвета у Израелу од Исуса) шта ће онда учинити сасушеном, пропалом и нерађајућем Израелу?“ Рим ће начинити страпан покољ. Људи ће говорити планинама да падну на њих и пећинама да их сакрију. Радије ће се крити под лавином камења него да се суоче са римском војском. Добар број жена бринуо се због његовог тренутног испаштања. Међутим, Исус је, упркос и у сред своје агоније, био више забринут за њих него за себе док је размишљао о њиховој надолазећој осуди.

Исусова процена садашње и будуће ситуације била је да ће деца испаштати у дан Израеловог пада. Зли ће тражити уточиште под лавином тога дана. Ако се суди зеленом дрвету, сигурно је да осуда долази и на сасушено. Занимљиво је да је у Исусовом ходу до Голготе један човек нашао спасење а да су жене пронашле утеху. Исус тамо још није ни стигао а његова наступајућа смрт је већ

била од користи људима који су били поштени, искрени и који су чезнули да се догоде праве ствари.

Исус и злочинци

А онда, на путу на крст, имамо ситуацију са Исусом и злочинцима, криминалцима који ће бити разапети заједно са њим. Симон је пронашао спасење а жене утеху. Ови што су остали биће тешко друштво. Један ће се на крају и ругати. Други ће, на крсту, прихватити добре Исусове речи. Они су, међутим, поистовећени са Исусом, а Исус је био поистовећен са њима. Њега није била срамота да буде у друштву грешника.

На брдо су ишла два човека која су заслужила да умру. Још је на брдо ишао Један који није заслужио да умре, али је био урачунат међу криминалце. Тиме се испунило Свето писмо. Више од 150 одломака из Старога завета се испунило у ових осам дана који су променили свет. Одломак који се односио на ово је у Исaiји 53,12 који говори о долазећој смрти Јахвиног Слуге. Ту се каже да ће га сврстати међу преступнике. Тројица су ишла на брдо. Сва тројица су сматрана за преступнике мада један од њих то није био.

Страдање – распеће

Следеће је било брдо и крст. Довели су Исуса до места званог Голгота, тако названог јер је подсећало на лобању. Тамо су га разапели. Имамо доста информација о томе како су то Римљани радили. Римски капетан би својом руком гурнуо чело криминалца и приљубио га назад на водоравни балван. Руке би му биле раширене до краја и онда би их ексером пробали тачно на месту где се нерви шаке скупљају заједно. Тај ексер особу не би само прибио на дрво, већ када се крст придигне, особа би висила на тим ексерима. Сваки нерв у телу би веома болоо јер ту где су били ексери забити налазе се нервни завршеци руку. Била је то сурова и веома болна смрт. Коначно, када би обе руке биле прободене,

подигли би лежећи балван на усправно и онда убацили у рупу. Када би балван упао у рупу било је то као да се тело само одгурнуло од дрвета. Онда би одвојили колена и спојили стопала заједно да их приближу уз дрво већим ексером који би прошао кроз оба стопала у усправни балван. Тако је Исус висео тамо, између неба и земље, као да није био достојан и одбачен од оба. Један аутор је то описао као „клацкалицу пакла“ зато што је Исус, док је висео на рукама и шакама које су биле приближене на крст, могао да удахне али није могао да издахне. Не би прошло дуго и почео би да се гуши па би морао да се придигне гурајући се ногама да изједначи груди са висином руку. Онда би узео неколико очајничких уздаха све док бол у ногама не би био толико снажан да би поново морао да се пусти. Пао би, онда не би могао да дише, онда би се подигао у боловима, па би опет пао у гушење, подигао се у боловима, пао и почео да се гуши, и тако опет и поново све док му ноге не би биле толико болне, и мишићи истрошени да не би могао поново да се придигне. Онда би умро од гушења. Овако је разапета особа умирала. То су учинили овом невином Човеку.

Прва три сата

Исус је на крсту био шест дугих сати, на клацкалици пакла. Ових шест сати поделићемо на два периода од по три сата. О првом периоду говори се у поглављима у Матеју 27, Марку 15, Луки 23 и Јовану 19. Читајте ове текстове и плачите, јер је време за плакање. Али запамтите и да се радујете, јер су се ове ствари догодиле како би сотона изгубио сву моћ.

Када је Исус био разапет није баш био у најбољем друштву. Финелеуде никада не разапнују. Лопови су били са обе његове стране. Обојица лопова су се испрва ругали Исусу, али је касније један од њих потражио милост. Међутим, у почетку су му се обојица ругали, и док је он тамо висео, у дну крста су стражари делили међу собом

једино што је икада поседовао: његову одећу. Делили су је међу собом. Нису је поцепали, чиме се опет испунило Свето писмо које је прорекао да његову одећу неће цепати. Све то се догодило, како је Марко записао у 15. поглављу, током трећег сата.

Тада је било девет часова ујутро. Другој двојници су судили пре неколико дана или само дан раније. Они су на распеће дошли после поштенијег суђења од оног које је имао Исус. Исусу се судило читаве ноћи, и нису му дозволили да одговори својим тужиоцима. Сада је био на крсту, и погледао је доле и видео све Јевреје који су читаве ноћи узвикивали: „Разапни га! Разапни га!“ Видео је римске војнике који су му пљували у лице, тукли га по леђима и прибили га на крст. Они су бацали коцку како да поделе његову одећу. Видео је сву ту гомилу и само да је рекао: „Овамо!“ испразнио би небо од анђела – дванаест легија од по шест хиљада би било 72.000 анђела – а сваки од њих би могао да убије 185.000 сиријских војника једним ударцем, као што се догодило Сенахерибовој војсци. Појурили би са неба и Исуса ослободили са Голготе. Не би остало ни Римљана ни Јевреја, а Исус био се вратио Богу. Али, Исус то није затражио. Није било ни молбе: „Помози Михајло!“ Само је рекао: *Оче, оћросѝи им...* (Лука 23,34) Ово су биле прве Исусове речи на крсту: *Исус рече: Оче, оћросѝи им, јер не знају шѝа раде!* (Лука 23,34). Његова прва мисао била је о људима који су га разапели.

Над Исусовом главом налазио се натпис на три језика. Писало је: „Исус из Назарета, цар Јевреја.“ Јудејима се то није допадало. Рекли су: „Напишите да је он рекао да је он цар Јевреја.“ Пилат им је одговорио: „Шта сам написао, написао сам.“ Јевреји су му се већ били страшно смучили, па је оставио да пише да је овај Човек био њихов Цар. Јевреји су му се подсмевали: *Друѝима је ѝомоѝао, а себи не може да ѝомоѝне. Месија, цар Израѝља! Нека сиће сад с крсѝа, да видимо и верујемо!* (Марко 15,31.32). И Римљани су се

придружили у ругању. Онда је Исус чуо другачији узвик са једног распела. Не знамо шта је уверило овог лопова. Међутим, један од лопова поред Исуса, који се први придружио ругању на крају је рекао: „Ми добијамо шта смо заслужили, а овај човек није. *Рекао је: „Исусе, сејши ме се кад дођеш у своје царство!“* (Лука 23,42). Било је то исповедање вере. Исус је био умирући Човек али је лопов поверовао да ће поново доћи и владати својим царством. *Исус му рече: Истину ти кажем. Данас ћеш са мном бити у рају.* (Лука 23,43). Са крста је послата милост. Исус је и даље мислио на друге.

Исус је онда погледао доле и видео Јована. Остали нису били тамо. Јован, апостол кога је волео, стајао је под крстом. Тамо је била и Марија, његова мајка. У Јовану 19,26 се каже: „Драга жено, ево твог сина.“ Није могао руком да покаже, па је главом климнуо према Јовану. „Драга жено, ево твог сина. Драги пријатељу, ево твоје мајке.“ На овај начин је исказао своју бригу, Исус је и даље био забринут за друге људе, овога пута за своју мајку. У прва три сата Исус је говорио три пута: „Опрости им.“ „Данас ћеш бити са мном у рају.“ „Ево твоје мајке, ево твога сина.“

Друга три сата

Током друга три сата на крсту дошло је до четвртог узвика. Овај је дошао из таме. Бог је спустио тамни облак на Исусову агонију јер није желео да је људи виде. Коначно је, из те таме, дошао крик: *Ели, ели лама савахџани* (Матеј 27,46). То је значило: „Мој Боже, мој Боже, зашто си ме оставио?“ Био је то узвик узнемирења. Био је то узвик очаја. Био је то узвик бола и људскости. У том истом часу Исус је знао одговор. Отац је морао да остави или Исуса или нас. Одлучно је да заборави на Исуса. Каква је то љубав, каква је то брига!

Исусов пети узвик био је крик људске потребе. Дали су му уобичајено пиће римских војника – сирће. Шести узвик био је крик

тријумфа: (Јован 19,30) Није то био очај већ победа. Згазио је на главу ђавола. Победио је смрт. Обезбедио је спасење. Све је било готово.

Конечно, био је то његов последњи тријумфални узвик док му је глава падала на груди у часу његове добровољне смрти. Рекао је: *Оче...* (Лука 23,46) Раније је још рекао: *Оче, оћросџи им, јер не знају шџиа раге!* (Лука 23,34). Раније је рекао: „Оче, зашто си ме оставио?“ А у овом тренутку рекао је: *Оче, свој дух љрегајем у џвоје руке!* (Лука 23,46). Био је ово крик вере и изјава, не предаје, већ предавања. Исус је предао Свој дух у руке свога Оца.

Знаци

Уз овај догађај било је и неких знакова који су забележени у Матеју 27, Марку 15 и Луки 23. Застор у храму се поцепао од врха до пода током земљотреса који се догадио у долини Кедрон. Камење се у долини преполовило, градска врата су се поцепала на пола, а у храму је зидно камење почело да пада на земљу. У Светињи над светињама, где је само првосвештеник могао да уђе и чији је тешки застор делио Израел од њиховог Бога, застор се поцепао надвоје од врха до пода.

Писац Посланице Јеврејима каже да је тамо сада нови застор (види Јеврејима 10,20). То је застор Исусовог тела. Бог је рекао да су поредак и традиција тога дана били стављени на страну. Сада је свануо нови дан, имали су новог Цара, новог Свештеника, нови закон и нови поредак ствари. Стари поредак ствари је умро са смрћу његовог Сина. Када је он умро, отворили су се гробови многе браће или светих, и они су васкрсли из мртвих. Када је Исус васкрсао и када је напустио гробницу, многи од њих су отишли у град, појавили се пред многим људима и са њима разговарали. Ово је довело до новог веровања у Исуса. Како би то изузетно било да чујемо куцање на вратима и да тамо затекнемо неког ујака кога

смо сахранили са све миришљавим уљима и мртвачким покровом. А он сада стоји тамо као да никада није ни умро. Ни он то не би разумео, једино би знао да је васкрснуо у живот и да је дошао у град. Римски капетан је изјавио: *Овај је заиста био син Божији* (Матеј 27,54). Записано је да су стражари поверовали и да су следбеници поверовали, нарочито жене.

Исус је био мртав. Већ се знало да је умро јер је још раније војник гурнуо копље у његову слабину а из ране је поцурела крв помешана са водом. Био је довољно дуго мртав да је почело одвајање крви и воде. Другој двојници су морали да поломе ноге да би умрли, али су Исусово кажњавање и предаја условили његову смрт. Већ је био мртав.

Сахрана Исуса Христа

Јосиф, следбеник из Ариматеје, и Никодим, онај који је Исусу дошао ноћу у трећем поглављу Јовановог Еванђеља, и који се залагао за Исуса у седмом поглављу, отишли су по Христово тело. Јосиф је тражио да он добије тело и дали су му. Он и Никодим су тело намазали са неколико килограма зачинског уља и обмотали га са неколико метара мртвачког покрива. Онда су тело ставили у Јосифову личну гробницу. Много је о тој гробници речено. Под **један**, речено је да се гробница Јосифа из Ариматеје налази на приватном поседу. Није то тај врт који су многи већ посетили. Речено је да је то био нови гроб где још нико није био сахрањиван. **Друго**, речено је да је био усечен у стени, значи да је био само један пут да се уђе и из њега изађе.

Под **три** камен, тежак камен је одгуран на улаз, тако га потпуно затварајући. За тај камен су већ били припремили место, тако да је легао где је требало. Можда би двојница људи могла да одгурну камен, али би их требало много више да га врате на исто место.

Пошто су Јосиф и Никодим уљем посветили тело ставили су га у гробницу са пуно љубави.

Печаћење гробнице

Јевреји су отишли код Римљана и рекли им: „Пазите, овај човек је тврдио за себе да ће васкрснути из мртвих трећег дана. Не желимо да његови следбеници дођу и украду тело. Хајде да запечатимо гробницу.“ Да би гробницу запечатали, узели су парче тканине, на крајеве ставили врели восак и запечатали са римским знаком. То су причврстили на улаз у гробницу. Није то урађено да би се отежао излазак напоље. Ставили су воштани печат да би се видело да ли је камен био померан. Ако би се камен померио поломио би се воштани печат. Римски печат је спречавао да се било шта покуша јер је казна за оштећење римског печата била смрт.

Субота – суморна

Потом је била субота, и она је била суморан дан. Војници римског царства чували су гробницу. Пилат је поверовао да се ослободио проблема са Јеврејима. Јевреји су веровали да су се ослободили проблема са Исусом, а апостоли су били у потпуном очају јер су веровали да је за њих већ све свршено. Била је субота и суморност је испунила читав свет, али долазила је недеља. Долазила је та славна недеља победе када је Исус устао из гроба.

Период страдања (12)

Зора васкрсења

Ово поглавље нас доводи до краја проучавања Христовог живота. Последњих неколико поглавља говорили су о осам дана који су променили свет. Ово поглавље обрађује осми дан. Први дан је био недеља где је тема била слава; последњи дан је исто тако недеља која говори о тријумфу. Исуса смо видели у слави, у сили, у расправама и сукобима, у тишини, у заједништву, у чину умирања, у суморности сахране и сада га видимо у тријумфу васкрсења. У овом последњем поглављу видећемо васкрсење Исуса Христа. Васкрсење је оно што је јединствено само за хришћанство. Оно доказује да је Христ јединствен и то омогућава цркви да, исто тако, буде посебна.

Припрема жена

У Матеју у 28. поглављу обратите пажњу на припрему које су жене и несвесно чиниле за Христово васкрсење. Јосиф из Ариматеје и Никодим су помазали тело и сахранили Исуса. Међутим, нису учинили све што су жене мислиле да треба да се учини, јер је било време пасхе па нису имали кад. У Матеју 28,1 се каже: *А њо субоџи, у зору њрвоџа дана недеље, дођоше Марија Мајдалина и друџа Марија да виде гроб.* У Марковим и Јовановим записима видели смо жене које су отишле да помажу тело. Желеле су да буду сигурне да је Исус сахрањен са свим почастима које њихов Господ заслужује.

Отварање гробнице

Али, када су жене тамо дошле наишле су на отворену гробницу. У Матеју 28,2-3 се каже:

Тада се земља јако зашресла; јер је анђео Господњи сишао са неба, њришао и одвалио камен ња сео на њеџа. Изјледао је као муња, и одело њејово било је бело као сней. И ујлашише се од њеџа, уздрхџиаше се сџражари и џосџадоше као мрџиви.

Овим стражарима је касније плаћено да би говорили лажи. Међутим, истина је да они ништа нису могли да учине у вези са Христовим васкрсењем. Анђео се појавио, земља се затресла. Они су се толико уплашили од појаве овог анђела да су се тресли од страха немоћни да учине било шта.

Посета жена

У Матеју 28,5-7 опис иде даље:

А анђео џројовори и рече женама: Не бојџте се! Знам да џражџише расџејџој Исуса. Није овде; усџао је као шџо је рекао. Ходџише и видџише месџо џде је лежао. А сад брзо идџише и кажџише њејовим ученицима да је усџао из мрџивих. Он ће џре вас оџиџи у Галилеју, џамо ћеџе џа видџи. Еџо, рекох вам.

Жене су отишле до гробнице и виделе тамо анђела. Марко и Лука су забележили да су била два анђела, један је седео код главе а други код ногу тамо где је раније било Исусово тело. Међутим, анђео је објавио добру вест – да је Исус учинио оно што је рекао да ће учинити. Рекао је да ће да умре, и умро је. Рекао је да ће бити погребен, и био је. Рекао је да ће бити васкрснут, и васкрсао је. Прве две ствари можемо да учинимо људским напорима, али за трећу ствар била је потребна Божија сила да се оствари.

ВАСКРСЕЊЕ И ИЗВЕШТАЈ

Вест за апостоле

Жене су се онда вратиле и јавиле следбеницима шта су виделе. Овај извештај имамо у Јовану у 23. поглављу где је Божија Реч говорила о Христовом васкрсењу.

А у први дан недеље Марија Магдалина је дошла рано на гроб, док је још био мрак, и видела да је камен одваљен од гроба. Она је отишла и дошла к Симону Петру и к другом ученику кога је Исус волео и рекла им: Узели су Господа из гроба, и не знамо где су га ставили. А Петар и тај други ученик су изашли и дошли до гроба. Обојица су отишли заједно, али је други ученик отишао брже од Петра и дошао је први до гроба. Погледао је унутра и видео њовоје како леже, али није улазио. Тада је за њим дошао и Симон Петар, ушао је у гроб и видео њовоје како леже, а убрус који је био на његовој глави, није био с њовојима, него је са стране био савијен на једном месту. Тада је ушао и други ученик, који је први дошао на гроб, и видео је и веровао је. Јер они још нису познавали Писмо да он треба да устане из мртвих. И отишли су се ученици враћили кућама. А Марија је стајала напољу код гроба и плакала (Јован 20,1-11).

Шта им је Марија посведочила? У шта је она веровала? Господа су однели. Она није била међу женама које су дошле и виделе анђеле и чула шта су анђели рекли. Вести о томе да су жене биле на гробу, виделе анђеле и чуле шта су рекли, нису још стигле до Петра и Јована. Маријино сведочанство било је да је гроб био празан, и једино објашњење које је она имала било је да су или Римљани или Јевреји украли тело. То је она лаж коју ће касније да протурају, јер

ће и Римљани и Јевреји изјављивати како су следбеници украли тело. Она није могла да поверује да је он васкрснуо из мртвих. Једини закључак који је могла да донесе био је да је тело украдено. Али, Петар и Јован су чињенице видели другачије. Да је неко украо тело не би оставио за собом мртвачки покров. Да је неко украо тело, не би пажљиво скупно омотач за главу и пресложио га и оставио са стране. Ако би, међутим, неко хтео да се ослободи мртвачког покроба а притом му је сметала тканина за главу, скинуо би ту тканину, сложио је и оставио са стране и онда одшетао из гробнице. Било је то управо онако како је то Исус учинио, и о томе су сведочиле чињенице.

Појављивање пред Маријом

Онда се Исус појављивао пред људима. У сваком од ових појављивања Исус је био у људском облику а понекад су људи и грешили око тога ко је. Приметите то у Јовану 20,11-18 када се Исус појавио пред Маријом из Магдале:

А Марија је сџајала најољу код гроба и ѓлакала. И како је ѓлакала, ѓоїледала је у гроб, и видела два анђела їде седе у белим хаљинама, један код їлаве, а друїи код ноїу, їде је раније лежало Исусово їтело. И ови је уїиїаше: жено, шїїо їлачеш? Она им рече: Узеше мої Госїода, и не знам їде су їа сїавили. Када је ово рекла, обазрела се унаїтраї и видела Исуса їде сїоји. Али није знала да је їїо Исус. Уїиїа је Исус: Жено, шїїо їлачеш? Коїа їражиш? А она, мислећи да је врїлар, рече му: Госїодине, ако си їа їи узео, кажи ми їде си їа осїавио. А ја ћу їа узейи. А Исус јој рече: Марија! А она се окреїе и рече јеврејски³³: Равуни! (шїїо значи учийељу). Рече јој Исус: Не додируј ме,

33. Ово је на арамејском, - прим. прев.

јер још нисам отишао јоре к Оцу. Нејо иди к мојој браћи и кажи им: Идем јоре к своме Оцу и вашем Оцу, своме Боју и вашем Боју. Марија Мајдалина је отишла и јавила ученицима: Видела сам Госјода, и ово ми је казао.

Ова изузетна прича може да се подели на три дела. **Први** је о Марији и анђелима, када није чула ништа о оном што се догодило, осим што је видела да Исуса тамо више нема. **Други** је о Марији и Господу, када је чула да је он васкрсао као и да може да се дотакне. Онда је чула од њега да је њихов однос исти као што је био пре његове смрти. **Трећи** део је о Марији и браћи следбеницима јер видимо да је ова жена постала прави извештач о васкрсењу Исуса Христа.

Извештај страже

У Матејевом Еванђељу у 28. поглављу је паралелан одломак, јер је овај догађај записан у сваком Еванђељу. Све што се догодило било је од велике важности да би било записано само у једном или два. У Матеју 28. видимо да су се стражари вратили онима који су их послали да чувају гробницу. Био је то занимљив разговор. У Матеју 28,11-15 видимо како су стражари известили:

Док су оне ишле, неки стјражари дођоше у град и јавише јрвосвештеницима све што се догодило. Ови се састаше са стјарешинама, договорише се и дадоше војницима доста новаца, и рекоше: Кажитѝ: Њејови ученици су дошли ноћу и украли ја док смо ми сјавали. И ако чује ово јрокурајтор, ми ћемо ја умирити и ојравдајти вас да не бринете. Они узеше новац и рекоше како што су били научени. Тако се рашири јрича међу Јудејима до данас.

Ту би могао да се стави и датум и година уместо „до данас“. Били су потплаћени да слажу да су следбеници украли тело. Исту лаж говоре до данас по целом свету, и то без накнаде. Не морају да се подмићују. Они неће да поверују у васкрсење, јер ако би веровали у васкрсење онда би морали да верују у Христа. Без накнаде и даље говоре потпуно исту лаж која се говори већ ево две хиљаде година. Да ли ће свет икада схватити значај празне гробнице?

Појављивање пред двојицом на путу за Емаус

У Луки 24,13-32 видимо да је записано Исусово појављивање пред двојицом браће који су ходали путем за Емаус. Био је то мали град око 10 километара јужно од Јерусалима. Ова двојица су ишла у погрешном смеру. У Јерусалиму су се одигравале важне ствари. Њих двојица су чули да је жена рекла да је Исус васкрсао из мртвих. Они у то нису поверовали из неког разлога, и одлучили су да напусте то место где се све догађало. Међутим, говорили су међу собом о правим стварима, јер док су ходали тим путем говорили су о Исусу. Говорили су о његовој смрти и животу и о извештају да је васкрсао из мртвих.

Њима је било потребно разумевање Божије Речи тако да се Исус појавио међу њима и почео заједно са њима да хода. Лука је записао да су им очи биле тако затворене да Исуса нису могли да препознају. Ходао је поред њих и рекао: „О чему вас двојица разговарате?“ А они рекоше: „Мора да си једина особа у земљи која не зна шта се догађа ових дана! Говоримо о томе како је Исус умро и како је васкрсао. У ствари, чули смо тако – да је био васкрснут из мртвих.“ Онда им је Исус отворио умове да могу да разумеју Свето писмо. Поучио их је, почевши са пророчким књигама, о томе шта су говориле о његовој смрти, погребу и васкрсењу. Онда је отишао од њих. А они су рекли: „Зар нам срца нису горела док нам је говорио све ове ствари?“ А онда су им се очи отвориле и рекоше:

„Био је то Господ!“ Тада су се окренули натраг, нису више ишли за Емаус. Није више било потребе да путују тих десет километара. Без обзира зашто су тамо ишли, а што је било сада заборављено, журили су да се врате у Јерусалим. Отишли су до браће и апостола који су били заједно и рекли су им: „Видели смо Господа, говорио нам је а срца су нам горела. Он је заиста васкрсао из мртвих!“ Сада су апостоли имали сведочење жена, сведочење Марије Магдалине и сведочење ових следбеника на путу за Емаус – да је Исус био васкрснут из мртвих.

Појављивање пред десеторицом

У Јовану 20,19-23 имамо записано Исусово појављивање пред десеторицом његових следбеника. Јуда је већ био мртав, обесио се. Тома није био тамо, али осталих десет апостола јесу.

Тој првој дана недеље увече, кад су тамо иде су били ученици, збој страха од Јудеја враиша била закључана, дошао је Исус, сџао у средину и рекао им: Мир вам! И кад је ово рекао, џоказа им руке и ребра. А ученици су се обрадовали кад су видели Госџода. И ојетџ им рече: Мир вам! Као шџо је мене џослао Оџац, и ја шаљем вас. И кад је ово рекао, дунуо је и рекао им: Примџте Свеџџоџа Духа! Онима којима оџросџиџте џрехе, оџрошџени су им; којима задрџиџте³⁴, задржани су им.

Врата су била закључана. Унутра су били следбеници који су од три различита извора чули да је Исус васкрсао из мртвих, али и даље нису могли у то да верују. Да су веровали, не би били у страху. Храброст би испунила њихова срца. Свако ко заиста верује у Христово васкрсење зна да нема чега да се боји.

34. У смислу „не опростите“ - прим. прев.

Врата су, међутим, била закључана у страху од Јевреја. Иако нико није отворио врата, нити чак пришао вратима, Исус је стајао међу њима. Само се тако појавио међу њима. И даље су били уплашени па је Исус рекао: Не бојте се. Рекао им је: „Мир вам“! (20,21). Понудио им је доказе да није дух, већ заправо Човек Исус васкрснут из мртвих. Чак је са њима сео и јео заједно, што је све доказивало да је он Исус Христ који је васкрснут из мртвих. Дао им је послање. Рекао им је: *Као што је мене послао Отац, и ја шаљем вас.* (20,21).

А када се вратио Тома следбеници су му рекли: „Видели смо Господа.“ А он им је одговорио:

Не верујем вам. Нећу веровати да је Господ васкрснути из мртвих све док ја не видим лицем у лице овим очима и ставим свој прст у рану на његовим рукама и руку на рану коју има са стране. Онда ћу поверовати!

Немојте Тому пребрзо да осудите. Није имао никакав други доказ осим оног који су имали и следбеници када нису ни сами веровали. Само је желео да види доказе које су видели и они. Рекао је: „Када добијем доказе које ви имате, када га дотакнем и обедујем са њим, тада ћу веровати да је васкрснут из мртвих.“ Тома је био сумњичавац, о томе сумње нема. Али он није био већи сумњичавац од других десет до овог часа.

Појављивање пред једанаесторицом

У Јовану 20,26, седам дана касније, Исус се срео са једанаесторицом својих следбеника. Када су се овог пута срели, међу њима је био и Тома, па је Исус рекао Томи: „Стави твој прст овде у моју руку, и дохвати се моје стране па престани да сумњаш.“ Не знамо да ли је Тома то учинио или не. Он је раније изјавио да мора то да уради да би веровао. Гледао је у Исуса и могао је да види где су се ексери забили у његове руке. Гледао је и могао је да види где га је копље проболо са стране. Узвикнуо је наглас оно што би за Јудеја

било богохуљење да није било истина: *Ти си мој Госјод и мој Бој!* (20,28). Старозаветним језиком Тома га је назвао Јахвеом – вечним заветним Богом. Назвао га је Елохим – свемоћним Створитељем свемира. Тиме је говорио: „Ти си онај са којим желим да имам заветни однос. Ти си онај који ствара и обнавља опет и поново.“

Исусов одговор Томи је нешто што изузетно поучава. *Рече му Исус: Зашто што си ме видео, верујеш. Благо онима који нису видели, а њоверовали су!* (Јован 20,29). Понекад певамо ту песму да се вера губи кад видимо ствари. Није истина. Можемо да верујемо у некога кога смо видели. Тома је видео Господа, и Исус му је рекао: *Зашто што си ме видео, верујеш. Благо онима који нису видели, а њоверовали су!* То смо данас ми. Ми нисмо видели а верујемо.

Појављивање пред седам следбеника

У Јовану, у 21. поглављу забележено је Исусово појављивање пред седам следбеника. Они су рибарили читаве ноћи али ништа нису ухватили. Човек са обале им је викнуо: *Бацише мрежу с десне стране чамца, и уловићете* (21,6). Мрежу су бацили са десне стране чамца и ухватили су пун чамац рибе. Следбеник кога је Господ волео тада је рекао Петру: *То је Госјод!* (21,7). А Петар, чим је то чуо, огрнуо се и искочио из чамца да отплива на обалу да види Исуса. Када су приспели на обалу видели су да им је Исус припремио доручак. Јели су Вечеру Господњу, а сада су јели доручак. Исус им је, без рибарења, припремио рибу за тај дан.

Послање следбеницима

Тада је Исус упитао Петра следеће: „Петре, да ли ме волиш више него други?“ Петар је то раније тврдио. Исус је овде употребио реч која се користила само за љубав коју има Бог. „Да ли ме волиш као што Бог воли људе, више него други?“ Петар му је одговорио: „Волим те људском љубављу која је неописива. Волим те онолико колико је једном људском бићу могуће да воли друго људско биће.“

Онда га је Исус упитао: „Симоне, да ли ме волиш онако како Бог воли?“ А Петар није мењао исказ: „Господе, волим те највише што људско биће може да воли.“ Исус га је поново упитао: „Петре, да ли ме волиш онако како људска бића воле друга људска бића?“ И то је Петра растужило. Он је Исусу већ два пута рекао да га воли баш тако. Овако је одговорио Господу: „Господе, ти знаш све, и знаш да те волим колико год једно људско биће може да воли друго људско биће.“ Онда је Господ одговорио: „Напасај моје овце. Брини се за моје малене.“ „Напасај моје овце.“ А онда је још рекао Петру: „Петре, када остариш чиниће ти ствари које не желиш као што су учинили мени.“

Онда се Петар окренуо и видео Јована. Онда је упитао Исуса: „А шта за овога, Господе?“ Он му је одговорио: „Тебе се не тиче ако он остане све док се ја не вратим. Већ сам ти рекао шта ти има да чиниш. Следи мене.“ Било је ово највеће послање које је икада дато.

После тога Исус је окупио своје следбенике на планини и дао им оно што данас зовемо Велико послање:

Приђе Исус и рече им: Датиа ми је свака власи на небу и на земљи. Идише, зашо, и начинише ученицима све народе, крстишећи их у име Оца и Сина и Светиога Духа, учећи их да одржавају све што сам вам зашведио. И, ево, ја сам с вама у све дане до свршетика светиа (Матеј 28,18-20).

Требало је да нађу изгубљене, да евангелизирају оне који су заинтересовани и да поучавају оне који су спасени. То је било послање које је требало да остваре у свом животу.

Исусово вазнесење

А онда, убрзо, били су на брду тик изнад Јерусалима и говорили су са Исусом. Његове ноге су одједном престале да дотичу земљу и

посматрали су га док се уздизао све док, коначно, нису више могли тамо да стоје. Речено им је да се врате у град. Речено је да ће се он вратити исто као што је дошао. Требало је да се врате у град, где ће добити даља упутства шта треба да чине. Исус је умро, био је погребен и васкрсао је. Отишао је кући.

Значај васкрсења

Васкрсење је изузетно значајно и од тога имамо значајне користи. **Прво**, Исусово васкрсење гарантује наше васкрсење. У Јовану 11,25.26 Исус је рекао: *Ја сам васкрсење и живоџи: Ко верује у мене, ако и умре, живеће. Нико ко живи и верује у мене, никада неће умреџи.* Ми ћемо васкрснути јер ће он васкрснути своје прве плодове међу онима који ће бити васкрснути (1. Коринћанима 15,21.22). **Друго**, читаво еванђеље зависи од васкрсења. Павле је у Првој Коринћанима 15,15-17 рекао да ако мртви не васкрсавају онда је наше проповедање узалуд, и наша вера је узалуд. Све је испразно. Поништава се еванђеље. Нема радосне вести ако Исус није васкрснут из мртвих. **Треће**, васкрсење је доказ Исусовог божанства (Римљанима 1,4). **Четврто**, васкрсење је основ за наше оправдање (Римљанима 4,25). **Пето**, васкрсење је основ хришћанске наде (Прва Петрова 1,3.4). **Шесто**, васкрсење представља средиште новозаветног проповедања. Друго поглавље Дела апостолских и све записане проповеди усредсређене су на васкрсење. **Седмо**, доказ је Исусове моћи над његовим и нашим непријатељима (Откривење Јованово 1,18). То је највећа корист од свих. Ми смо више него победници зато што је Исус васкрснут. Да ли је гробница и даље празна? Јесте. Онда немамо никаквог разлога за страх. Исусов живот није се завршио у гробници. Он је васкрсао. Он је Оцу са десне стране. Исус се враћа, долази поново. Поштујте га, волите га. Служите му, тражите га. Исус поново долази.

Биографија Ричарда Роџерса

Ричард Роџерс је рођен у Даласу, у Тексасу, у Сједињеним америчким државама 1936. а умро је у јулу 2000. године. Школовао се на Абилејн хришћанском универзитету као и на Хришћанском колеџу Флориде. Веома много је читао и вредно проучавао Свето писмо. Аутор је више од двадесетак уџбеника и радних свезака на теме из Светога писма.

Ричард је био активан и надарен евангелизатор, професор и говорник. Све до смрти био је веома тражен мотивациони говорник о мисији и евангелизацији. На Сансет међународном библијском институту у Лубоку у Тексасу, поучавао је више од три деценије, и на тај начин је помогао хиљадама проповедника и мисионара. Био је и ментор тимова за оснивање нових цркава у Калифорнији, Мексику, на Тајланду и на Филипинима.

Ричард је проповедао у локалним црквама у Блу Риџу, у Ејзлу, Мидланду и Сансет Христовој цркви у Лубоку. Као говорник гостовао је у 40 федералних држава у САД и у 30 држава у иностранству, а на многим хришћанским универзитетима гостовао је као предавач. Често је предавао и на евангелизационим скуповима по САД.

На аудио и видео записима у издању Сансет студија и данас се могу чути и видети његова предавања и проповеди.

Ричард и његова супруга Барбара били су благословени са четворо деце.

Уколико Вам се ова књига допала, наше Удружење вам нуди остала бесплатна издања духовног садржаја. Искористите прилику и јавите нам се путем ел. адресе: ikonos.office@gmail.com
или на адресу: ИКОНОС, ПП 37, 11060 Београд

Палестина у Христово време

Исус у Галилеји

Јерусалим у Христово време

Васкрсење и вазнесење Исуса Христа

